

LAURA INGALLS WILDER

Bản dịch : Lạc Việt

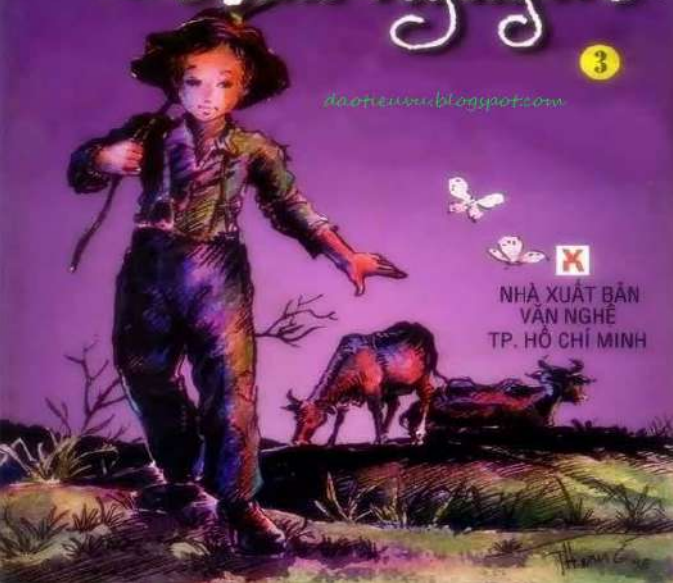
Ngôi nhà nhỏ trên chảo nguyên

3

daotieuw.blogspot.com

NHÀ XUẤT BẢN
VĂN NGHỆ
TP. HỒ CHÍ MINH

Thông tin ebook

Tên truyện: Ngôi Nhà Nhỏ Trên Thảo Nguyên Tập 3: Cậu Bé Quê

Nguyên tác: Little House series - Farmer Boy Tác giả: Laura Ingalls Wilder Dịch giả: Lạc Việt

Thể loại: Văn học nước ngoài Nhà xuất bản: Văn Nghệ Tp. Hồ Chí Minh Ngày xuất bản: Tháng 05/1998

Số trang: 284

Kích thước: 13 x 19 cm

Số quyển / 1 bộ: 11

Hình thức bìa: Bìa mềm

Giá bìa: 20.000 VNĐ

Đánh máy (TVE): hiroko

Chuyển sang ebook (TVE): santseiya Ngày hoàn thành: 07/05/2009

Nơi hoàn thành: Hà Nội

<http://www.thuvien-ebook.com>

Mục Lục

Giới thiệu

01 - NHỮNG NGÀY TỐI TRƯỜNG

02 - BUỔI TỐI MÙA ĐÔNG

03 - ĐÊM MÙA ĐÔNG

04 - CHUYỀN BẮT NGỜ

05 - KỈ NIỆM SINH NHẬT

06 - CHẤT ĐẦY NHÀ CHỨA ĐÁ

07 - ĐÊM THỨ BẢY

08 - NGÀY CHỦ NHẬT

09 - DÂY NHỮNG CỌN BÊ

10 - VÒNG QUAY CỦA NĂM

11 - MÙA XUÂN

12 - NGƯỜI BÁN ĐỒ THIẾC

13 - CỌN CHÓ LA LÙNG

14 - XÉN LÔNG CỪU

15 - CHÔNG LẠNH

16 - NGÀY QUỐC KHÁNH

17 - MÙA HÉ

18 - GIỮ NHÀ

19 - VỤ MÙA SỚM

20 - VỤ MÙA MUỖN

21 - HỘI CHỢ ĐỊA PHƯƠNG

22 - MÙA THU TRONG NĂM

23 - NGƯỜI THƠ SỬA GIÀY

24 - CỘ XE TRƯỢT NHỎ

25 - ĐÁP LÚA

26 - LỄ GIẢNG SINH

27 - KÉO GỖ

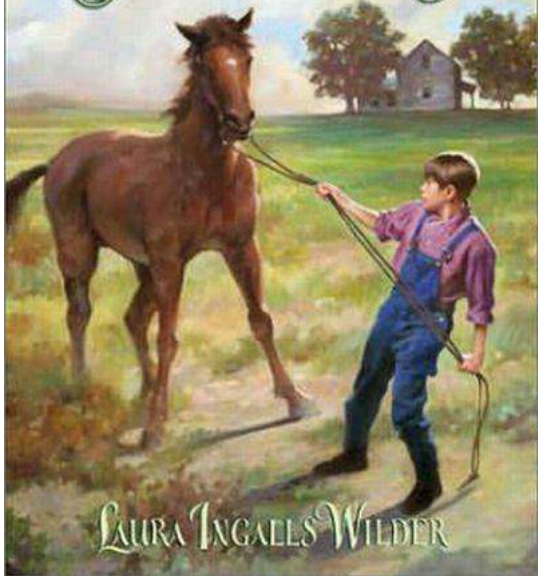
28 - CHIẾC VÍ CỦA ÔNG THOMPSON

29 - CẬU BÉ QUẾ

THIRTY MILLION COPIES SOLD!

 A Little House Book

Farmer Boy

LAURA INGALLS WILDER

Giới thiệu

Vào lúc Laura Ingalls sống trong những ngôi nhà nhỏ trong vùng thảo nguyên Minnesota thì Almanzo James Wilder sống trong một nông trại thuộc tiểu bang New York.

Khác với Laura, xung quanh Almanzo không có ác thú mà chỉ có heo, cừu, bò, ngựa. Những con vật này là những người bạn thân thiết trong buổi đời của cậu bé Almanzo.

Sinh hoạt hàng ngày của cậu không khi nào tách rời khỏi những người bạn thân thiết, hiền hoà này nhưng không phải hoàn toàn thảnh thơi. Cậu vẫn là một chiến sĩ nhỏ bé trong một trận đánh vĩ đại mà những người muốn vững bước vào đời không thể không biết tới.

“Cậu bé quê” kể lại đoạn đời thơ ấu của Almanzo cũng chính là một cuốn phim sinh động nhất về trận đánh vĩ đại mà cậu bé quê Almanzo đã tham gia chiến đấu từ khi mới vừa tám tuổi.

01 - NHỮNG NGÀY TỚI TRƯỜNG

Lúc đó là tháng giêng tại miền bắc bang New York vào sáu mươi bảy năm trước. Tuyết phủ dày khắp nơi. Tuyết chất đọng trên các nhánh cằn trần trụi của những cây sồi, cây sến, cây trường khế và bẻ cong những nhánh cành tuyết tùng, vân sam xanh mượt như vùi lấp hết thảy. Những gợn sóng tuyết bao phủ các cánh đồng và các bờ giậu đá.

Xuôi theo con đường băng qua các lùm cây, một cậu bé mải miết bước theo người anh lớn, Royal cùng hai chị gái, Eliza Jane và Alice. Royal mười ba tuổi, Eliza Jane mười hai, còn Alice lên mười. Almanzo là cậu bé ít tuổi nhất và đang đến trường lần đầu, vì cậu chưa tròn chín tuổi.

Cậu đang phải rảo bước để theo kịp mọi người và cậu còn phải mang thùng thức ăn.

Cậu căn nhắc:

- Đúng ra Royal phải mang cái này. Anh ấy lớn hơn em mà.

Royal đi trước dẫn đường, to lớn và có vẻ đàn ông với đôi ủng. Eliza Jane nói:

- Không đâu, Manzo. Bây giờ tới lượt em phải mang vì em nhỏ nhất.

Eliza Jane nói với một giọng sai khiến. Cô luôn biết việc gì là tốt nhất để làm và sai phái Almanzo và Alice.

Almanzo vội bước theo Royal còn Alice vội bước theo Eliza Jane trong những lối đi được vét sâu bởi những cỗ xe trượt tuyết. Tuyết mềm nhẹ chất cao ở hai bên. Lối đi là một đoạn dốc dài thoải thoải rồi qua một cây cầu nhỏ kéo thêm khoảng một dặm xuyên giữa những lùm cây đông cứng để tới trường.

Hơi lạnh bám cứng mí mắt Almanzo và khiến mũi cậu tê cóng nhưng cậu vẫn cảm thấy ấm trong lớp y phục bằng len. Thứ len này đều làm bằng lông cừu của cha. Áo lót của cậu màu trắng ngà nhưng má đã nhuộm màu thứ len dùng may áo ngoài.

Những vỏ đậu màu tía đã nhuộm màu những sợi chỉ khâu áo khoác và quần dài. Rồi má kết lại, ngâm tẩm, gói vào trong một mảnh vải hồ dày. Gió, hơi lạnh và ngay cả mưa dầm cũng không thể thấm qua mảnh vải hồ dày do má làm.

Để may chiếc ghilê của Almanzo, má đã nhuộm len thành một màu anh đào và đính thêm một lớp vải mỏng, mềm. Chiếc áo này có màu tươi thật đẹp và ấm áp.

Chiếc quần dài màu nâu của Almanzo gắn liền với chiếc ghilê màu đỏ bằng một hàng nút đồng sáng loáng quanh người, cổ chiếc ghilê cài nút gọn gàng lên tới cằm và chiếc áo choàng bằng vải hồ màu nâu cũng cài nút. Má may mũ cho cậu bằng cùng cùng thứ vải hồ màu nâu với mấy dải ấm thắt dưới cằm. Đôi bao tay màu đỏ của cậu

được buộc vào một sợi dây kéo theo ống tay áo vòng qua sau gáy. Như thế để cậu không làm rớt mất.

Cậu mang đôi vớ kéo lên trùm tới ống quần lót và còn mặc thêm một chiếc quần dài màu nâu phía ngoài, đi giày da. Giày của cậu giống hệt thứ giày của người da đỏ.

Khi đi ra ngoài vào mùa đông, các cô gái đều mang mạng che mặt. Nhưng Almanzo là con trai nên cậu để mặt trần trong sương giá. Hai má cậu đỏ au như những trái táo, mũi đỏ hơn cả hoa anh đào và sau khi lột bộ hơn một dặm rưỡi đường, cậu sung sướng được nhìn thấy ngôi trường.

Trường đứng trơ trọi giữa những lùm cây đông giá ngay chân đồi Hardscrabble. Khói đang tỏa lên từ ống khói và thấy giá đã xúc một lối đi xuyên qua các đồng tuyết tới cửa. Trên một khoảng tuyết dày bên lối đi, năm gã con trai lớn con đang vật lộn.

Almanzo kinh hãi khi nhìn thấy chúng. Royal nhắc đừng sợ nhưng cậu vẫn sợ. Chúng là những đứa trẻ lớn vùng Hardscrabble và mọi người đều sợ chúng.

Chúng thường đập phá xe trượt tuyết của trẻ nhỏ để cười vui. Chúng túm lấy một đứa bé, nắm hai chân dựng ngược lên cho vùi đầu trong tuyết. Nhiều lúc, chúng buộc hai đứa bé phải đánh lộn, mặc dù hai đứa bé không muốn và van nài để khỏi phải làm theo ý chúng.

Những đứa con trai lớn này đều đã ở tuổi mười sáu, mười

bảy và chỉ đến trường vào thời gian giữa mùa đông. Chúng tới để đánh thầy giáo và đập phá ngôi trường. Chúng tự hào là đã khiến không một thầy giáo nào theo hết thời gian dạy mùa đông ở trường này và không một thầy giáo nào tránh khỏi cảnh ngộ này.

Thầy giáo niên khoá này là một người trẻ, gầy và xanh xao. Tên thầy là Corse. Thầy nhã nhặn, kiên nhẫn, không bao giờ dùng roi vọt với đám trò nhỏ khi chúng quên không biết đánh vần một chữ. Almanzo cảm thấy muốn bệnh khi hình dung cảnh thầy Corse sẽ bị mấy đứa lớn đánh đập ra sao. Thầy Corse quá nhỏ con để đối đầu với chúng.

Sự im lặng trong lớp học càng khiến nghe rõ hơn tiếng ồn ào do mấy đứa con trai lớn đang tạo ra ở phía ngoài. Một đám học sinh khác đứng chụm lại gần lò sưởi ở giữa phòng huyết gió. Thầy Corse ngồi ở sau bàn. Một gò má gầy guộc tựa lên bàn tay yếu ớt của thầy và thầy đang đọc sách. Thầy nhìn lên và nói một cách vui vẻ:

- Chào các em!

Royal, Eliza Jane và Alice đáp chào thầy một cách lễ phép nhưng Almanzo không lên tiếng. Cậu đứng cạnh chiếc bàn nhìn thầy Corse. Thầy Corse mỉm cười với cậu và nói:

- Em có biết tối nay tôi sẽ tới nhà em cùng với em không?

Almanzo hết sức bối rối không thể trả lời. Thầy Corse tiếp:

- Đúng vậy đó! Đã tới phiên của ba em rồi.

Mỗi gia đình trong quận đều phải lo ăn ở cho thầy giáo trong hai tuần lễ. Thầy lần lượt đi từ trại này đến trại khác sau mỗi hai tuần lễ. Sau đó, thầy đóng cửa trường chấm dứt khoá học mùa đông.

Nói xong, thầy Corse gõ nhẹ chiếc thước lên mặt bàn báo giờ học đã bắt đầu. Tất cả học sinh trai gái đi tới chỗ ngồi của mình. Phòng học có một lò sưởi lớn và có một thùng gỗ ở chính giữa chia phòng thành hai phần. Phần bên trái dành cho con gái và phần bên phải dành cho con trai. Học trò ngồi theo cách lớn nhất ngồi ở sau cùng, nhỏ hơn ngồi ở giữa và nhỏ nhất ngồi ở hàng đầu. Tất cả ghế ngồi đều có một cỡ. Đám học trò lớn đặt đầu gối dưới bàn một cách khó khăn còn đám học trò nhỏ lại không đặt nổi chân trên nền nhà.

Almanzo và Miles Lewis mới tới lớp lần đầu nên ngồi ngay ở hàng ghế trên hết và không có bàn. Cả hai phải cầm những tập sách vỗ lòng trên tay.

Rồi thầy Corse bước tới cửa sổ, vỗ lên thành cửa. Mấy đứa lớn gây ồn ào ở lối vào, vừa giễu cợt, vừa cười hô hố. Chúng đá bật cánh cửa ra vào và ngênh ngang bước tới. Bill Lớn Ritchie là thủ lĩnh của chúng. Những nắm tay của nó cũng to ngang với nắm tay của ba Almanzo. Nó giậm mạnh chân cho tuyết rơi xuống và đi lang bang huyền não tới chỗ ngồi ở cuối lớp. Bốn đứa khác đều rạp theo gậy

ầm ĩ cùng cực.

Thầy Corse không nói gì.

Trong lớp không được phép huýt gió và cũng không được phép nhấp nhể. Mọi người đều phải giữ im lặng và hoàn toàn chăm chú vào bài học. Almanzo và Miles đứng đứng những cuốn sách vỗ lòng và cố không rung đưa căng chân. Chân chúng treo lơ lửng dưới ghế nên mỗi tới độ nhúc nhút. Thỉnh thoảng một chân đột ngột đá bật lên trước khi Almanzo kịp kìm lại. Rồi cậu cố giữ cho không có điều gì xảy ra nhưng cậu vẫn cảm thấy thầy Corse đang nhìn cậu.

Ở hàng ghế cuối lớp, mấy đứa lớn huýt gió, xô đẩy lẫn nhau và gập mạnh sách lại. Thầy Corse nghiêm giọng:

- Bớt ồn một chút đi.

Chúng im lặng chừng một phút rồi lại quậy phá. Chúng đang mong thầy Corse phạt chúng. Lúc đó, cả năm đứa sẽ lập tức nhảy bổ vào thầy. Cuối cùng lớp vỗ lòng được gọi lên và Almanzo trượt xuống chỗ ngồi và cùng Miles tới trước bàn thầy giáo. Thầy Corse cầm lấy cuốn sách của Almanzo và chỉ cho hai đứa cách đánh vần một số từ.

Thuở Royal còn ở lớp vỗ lòng, cậu thường trở về nhà lúc đêm tối với những bàn tay cứng ngắc và sưng vù. Thầy giáo đã dùng thước kẻ đánh lên lòng bàn tay cậu vì Royal không thuộc bài. Rồi ba nói:

- Royal, nếu con còn bị thầy đánh nữa thì ba sẽ cho con một trận đòn để nhớ đời.

Nhưng thầy Corse không khi nào dùng thước kẻ đánh vào tay một học trò nhỏ. Khi Almanzo không đánh vắn nổi một từ, thầy Corse nói:

- Ngồi lại trong giờ chơi và học cho thuộc.

Tới giờ chơi, đám con gái được ra trước. Các cô trùm mũ, khoác áo choàng, lặng lẽ bước ra ngoài. Mười lăm phút sau, thầy Corse khẽ gõ lên cửa sổ và các cô trở vào, mở sách học tiếp, lúc đó đám con trai được ra ngoài mười lăm phút. Cả bọn la hét chạy ào ra ngoài trời lạnh. Những đứa ra trước bắt đầu làm những trái cầu tuyết ném đứa khác. Tất cả đều dùng xe trượt tuyết trườn lên đồi Hardscrabble, rồi trên những chiếc xe trượt tuyết, các cậu lao xuống vùn vụt theo triền dốc dài dựng đứng khiến ruột gan đảo lộn. Các cậu lăn vào trong tuyết, chạy nháy, vật lộn, dùng những trái cầu tuyết ném nhau và cố hết sức la gào thật lớn.

Khi Almanzo phải ở lại lớp trong giờ chơi, cậu xấu hổ vì bị giữ ngồi cùng đám con gái.

Vào giờ nghỉ trưa, tất cả được phép đi quanh phòng học và trò chuyện. Eliza Jane mở hộp đồ ăn đặt trên mặt bàn. Trong hộp có bánh mì bơ với thịt nhồi, bánh rán với táo, bốn phần bánh kẹp mứt táo thơm ngọt với những củi

bánh mì căng phồng nhồi đầy các khoanh táo được nấu nhừ và lớp nước ép trái cây màu nâu đậm đà.

Sau khi Almanzo ăn hết tới những mảnh vụn của phần bánh kẹp và liếm sạch các ngón tay, cậu ngồi trên chiếc ghế dài ở góc nhà lấy một ly nước từ trong hộp dùng muống uống. Rồi cậu đội nón, khoác áo, đeo bao tay chạy ra ngoài chơi.

Mặt trời đã lên gần thẳng đỉnh đầu. Tuyết khắp nơi biến thành những chùm sáng chói loá và những người kéo gỗ đang xuống đồi Hardscrabble cao ngất trên những chiếc xe trượt chắt đầy những khúc cây, những người đàn ông quất roi đen đét và la hét lũ ngựa trong lúc lũ ngựa khua vang những chuỗi lục lạc.

Hết thảy đám con trai la hét chạy đến cột xe trượt của mình vào những chiếc xe trượt chở gỗ, còn những đứa không mang xe trượt theo thì nhảy lên cưỡi trên đồng cây.

Chúng hào hứng vượt qua ngôi trường xuống đường cái, những trái cầu tuyết bay đầy đặc. Trên các đồng cây có những đứa vật lộn, xô nhau cho ngã xuống những đồng tuyết dày. Almanzo và Miles hò hét trên chiếc xe trượt của Miles.

Hình như chỉ chưa tới một phút từ khi chúng vượt qua ngôi trường. Nhưng đã qua xa để trở về. Thoạt đầu chúng đi bộ rồi rào bước nhanh hơn, rồi chúng chạy và thở hổn hển. Chúng sợ bị trễ giờ. Rồi chúng biết chắc là đã bị trễ.

Thầy Corse sẽ phạt roi tất cả.

Ngôi trường đứng lặng lẽ. Không đứa nào muốn vào lớp nhưng vẫn phải vào. Chúng rón rén bước một cách nhẹ nhàng. Thầy Corse ngồi ở bàn và tất cả đám học sinh con gái ngồi tại chỗ đang học. Riêng phòng dành cho đám học trò con trai mọi chiếc ghế đều trống.

Almanzo trườn về chỗ ngồi trong sự im lặng đầy kinh hãi. Cậu cầm lấy cuốn sách vỡ lòng và cố không thở mạnh. Thầy Corse không nói một điều gì.

Bill Ritchie và mấy đứa học trò lớn thì bất cần. Chúng mặc sức gây ồn ào trong lúc đi về chỗ ngồi. Thầy Corse đợi cho tới khi chúng im lặng. Lúc đó thầy nói:

- Tôi bỏ qua lỗi về chậm lần này của các em. Nhưng không được phạm thêm một lần nữa.

Cả lớp đều biết chắc mấy đứa lớn vẫn sẽ về trễ. Thầy Corse không thể phạt chúng được vì chúng có thể hành hung thầy và đó cũng là điều chúng đang toan tính.

02 - BUỔI TỐI MÙA ĐÔNG

Không khí như đông lại thành băng và các nhánh cây chìm trong hơi lạnh. Một làn sáng nhàn nhạt dội lên từ mặt tuyết nhưng bóng tối đã tụ lại trong những lùm cây. Trời chạng vạng khi Almanzo mài miết trên triền dốc dài cuối cùng để trở về trại.

Cậu rào bước đi theo Royal cũng đang cố bước theo thầy Corse. Alice bước nhanh theo Eliza Jane trên một lần xe trượt tuyết khác. Tất cả đều phủ kín miệng tránh hơi lạnh và không nói gì.

Tuyết phủ khắp mái của ngôi nhà lớn sơn màu đỏ và tất cả các mái hiên đều có một đường viền bằng các dải băng cực lớn. Trước nhà tối om, nhưng một đường xe trượt đưa tới các nhà kho lớn và một lối đi đã được xúc dọn tới tận cửa hông, từ đó có ánh nến chiếu qua các ô cửa sổ nhà bếp.

Almanzo không đi vào nhà. Cậu đưa thùng đựng thức ăn cho Alice rồi cùng Royal xuống khu nhà kho.

Có ba dãy nhà kho lớn, dài vây quanh ba cạnh của một khoảng sân kho vuông vức. Cả ba dãy nhà kho này là những nhà kho hoàn hảo nhất trong vùng.

Trước hết, Almanzo vào khu Kho Ngựa. Kho đối diện với ngôi nhà và dài một trăm bộ. Mỗi dải ngăn chuồng ngựa nằm ở chính giữa, một đầu là lán ngựa con và bên kia là chuồng gà để kín đáo, còn đầu khác là nhà xe. Nhà xe

rộng đến mức hai cỗ xe độc mã và một cỗ xe chở khách có thể chạy thẳng vào đó vẫn dư chỗ để thả ngựa. Từ đây, lũ ngựa đi tới chuồng của chúng mà không phải qua dưới trời trống trải lạnh giá.

Khu nhà Kho Lớn bắt đầu từ phía tây của khu Kho Ngựa và tạo thành sườn tây của sân kho. Chính giữa Kho lớn là Nền Kho Lớn. Những khuôn cửa ra vào rất rộng mở chạy thẳng ra đồng cỏ để những cỗ xe chở đầy cỏ khô chạy thẳng vào trong. Một đầu nền là gian chứa cỏ khô với năm mươi bộ dài, hai mươi bộ rộng luôn nhồi đầy cỏ khô cao vượt đầu người lên tới chạm mái.

Bên kia Nền Kho Lớn là mười bốn ngăn chuồng bò. Bên kia các ngăn chuồng là lán chứa máy và bên kia lán chứa máy là lán chứa dụng cụ. Từ đây, bẻ thẳng góc lại là Kho Nam.

Trong Kho Nam là phòng nuôi ăn, rồi các chuồng heo, các chuồng bê và Nền Kho Nam. Nền bằng đất nên rộng hơn cả nền kho lớn và chiếc máy xay cánh quạt đặt tại đây.

Bên kia nhà Kho Nam là một nhà lán dành cho các gia súc còn nhỏ và bên kia lán là bãi nhốt cừu. Đó là tất cả các phần của Kho Nam.

Một hàng rào ván khép kín cao mười hai bộ được dựng dọc mép phía đông của sân khi. Ba khu nhà kho lớn và hàng rào này bọc kín khoảng sân. Gió gặm hú và tuyết xối dạt lên chúng nhưng không thể xâm nhập vào bên trong.

Mùa đông giông bão mức nào cũng khó có hơn hai bộ tuyết trong khoảng sân kho được che chở.

Khi Almanzo vào các nhà kho lớn, cậu luôn đi qua khuôn cửa nhỏ của Kho Ngựa. Cậu rất thương lũ ngựa. Tại đó, chúng đứng trong những ngăn chuồng có mái che, bộ lông màu nâu sáng óng mượt, sạch sẽ với những chiếc đuôi và bờm màu đen dài thướt. Lũ ngựa điềm tĩnh không ngoan bình thản nhai cỏ. Đám ngựa ba năm tuổi đưa mũi qua các giống cỏ hình như để cùng nhau thì thầm. Rồi chúng áp nhẹ lỗ mũi dọc cần cổ nhau, làm như muốn cắn và chúng hí lên, xoay vòng, đá giỡn. Những con ngựa già quay đầu nhìn tựa hồ như các bà mẹ nhìn đám con nhỏ. Nhưng lũ ngựa con hào hứng chạy quanh trên những chiếc chân lênh khênh nhìn chằm chằm lạ lùng.

Tất cả lũ ngựa đều biết Almanzo. Tai chúng vểnh lên và mắt sáng rỡ khi thấy cậu bé. Lũ ngựa ba năm tuổi háo hức xô tới chen chúc đưa đầu ra ngoài để cọ vào người cậu. Vài sợi lông cứng nhô ra từ những chiếc mũi mềm như nhung của chúng và trên trán chúng là những sợi lông ngắn, nhuyển mượt như tơ. Cần cổ chúng đầy đặn mạnh mẽ, vươn cao một cách tự hào và những chiếc bờm màu đen phủ xuống như một dải tua viền dày. Có thể thọc bàn tay dọc theo những cần cổ mạnh mẽ vươn cong để nhận hơi nóng dưới những chiếc bờm.

Nhưng Almanzo ít dám làm thế. Cậu không được phép đụng tới những con ngựa ba năm tuổi xinh đẹp. Cậu không thể vào ô chuồng và chải sạch lông cho chúng. Cậu

chỉ mới tám tuổi và ba không cho cậu dắt dẫn lũ ngựa non và ngựa con vì lũ ngựa non và ngựa con chưa được luyện thuần rất dễ bị làm hư.

Một cậu bé không biết gì khác hơn là khiến chúng kinh hãi, quấy rầy chúng hoặc đánh đập chúng và như thế sẽ làm hỏng chúng. Cách này chỉ dạy cho chúng căm, đá và thù ghét con người nên không bao giờ trở thành những con ngựa tốt.

Almanzo hiểu biết hơn, cậu không khi nào dọa nạt hoặc làm đau một con ngựa con xinh đẹp. Cậu luôn điềm đạm, dễ thương và kiên trì, không làm một con ngựa con giật mình, không la nó ngay cả khi nó đạp lên bàn chân cậu. Nhưng ba không tin cậu làm được điều đó.

Cho nên Almanzo chỉ có thể ngắm thật lâu những con ngựa ba năm tuổi đầy hào hức. Cậu chỉ khẽ vuốt những chiếc mũi mềm như nhung của chúng rồi rời xa chúng thật nhanh và choàng chiếc áo choàng nhà kho trên bộ đồ đẹp mặc đến trường.

Ba đã đổ đầy nước trên tất cả các khạp và đang khởi sự mang thóc cho ngựa. Royal và Almanzo với những chiếc chĩa, đi từ ngăn chuồng này qua ngăn chuồng khác dọn sạch hết cỏ khô dơ và chuyển số cỏ khô mới trong máng ăn ra làm thành những ổ đệm sạch cho đám bò sữa, bò đực, bê và cừu.

Các cậu không làm ổ cho lũ heo vì lũ heo đã có nệm riêng

và giữ khá sạch.

Tại Kho Nam, hai con bê nhỏ của riêng Almanzo nằm chung trong một ngăn chuồng. Chúng chen nhau sau những chiếc giống khi nhìn thấy cậu. Hai con bê đều có màu lông hung đỏ và một con có điểm trắng ở trên trán. Almanzo đặt tên cho nó là Star. Con kia có màu lông sáng hơn nên Almanzo gọi nó là Bright.

Star và Bright là những con bê nhỏ chưa đầy một năm tuổi. Những chiếc sừng nhỏ của chúng chỉ mới bắt đầu nhú trong đám lông mềm mại ở sát bên tai. Almanzo gãi quanh những chiếc sừng nhỏ này vì cả hai con bê đều thích thế. Chúng thọc những chiếc mũi nhẵn thín ướt át qua giữa các giống và liếm bằng chiếc lưỡi thô nhám.

Almanzo lấy hai củ cà-rốt trong thùng thức ăn của bò bê thành từng miếng nhỏ đút cho Star và Bright.

Rồi cậu lại cầm cây chĩa leo lên khu cất cỏ khô ở phía trên. Ở đây, tối đen, chỉ có một tia sáng nhỏ rọi tới từ những cạnh thiếc đục lỗ của ngọn đèn treo trong lỗ đi bên dưới. Royal và Almazo không được phép mang đèn vào trong khu cất cỏ khô vì sợ gây ra hoả hoạn. Nhưng, một lát sau, các cậu đã có thể nhìn rõ trong bóng tối.

Các cậu làm thật nhanh, hất cỏ khô xuống những máng ăn bên dưới. Almanzo nghe rõ tiếng nhai của những con vật đang ăn. Khu chứa cỏ khô như được ủ ấm bởi tất cả các thứ chất ở phía dưới và mùi cỏ khô toả ra một vị ngọt hỗn

tạp.

Cũng còn có mùi vị của ngựa, bò và mùi lông cừu. Trước khi các cậu chắt đầy các máng ăn lại có mùi vị ngọt ngào của sữa nóng đang sủi bọt trong thùng sữa của ba.

Almanzo xách chiếc ghế đầu nhỏ riêng của cậu và một chiếc thùng ngồi xuống trong ngăn chuồng của Blossom để vắt sữa nó. Bàn tay cậu chưa đủ sức để vắt sữa một con bò khó vắt nhưng cậu có thể vắt sữa Blossom và Bossy. Đây là những con bò già hiền lành cho sữa dễ dàng, không khi nào quất đuôi vào mặt cậu hoặc hất đổ thùng sữa bằng chân sau.

Cậu bé ngồi kẹp chiếc thùng giữa hai bàn chân, vắt sữa một cách đều đặn. Trái, phải! Sù, sù! Những dòng sữa tuôn vào thùng trong khi lũ bò tiếp tục ăn thóc và nhai những củ cà-rốt.

Những con mèo nhà kho gù người tựa vào các góc chuồng gừ gừ luôn miêng. Chúng đều mập căng và bóng mượt do ăn chuột. Mọi con mèo nhà kho đều có tai rộng, đuôi dài là những dấu hiệu đảm bảo loại mèo săn chuột giỏi. Suốt ngày đêm chúng sục xạo các khu nhà kho không cho lũ chuột tới các thùng đồ ăn và vào giờ vắt sữa, chúng quây quần quanh những xoong sữa nóng hổi.

Khi vắt sữa xong, Almanzo đổ đầy sữa vào những chiếc xoong cho lũ mèo. Cha cậu đã bước vào ngăn chuồng của Blossom với chiếc thùng và chiếc ghế đầu, ngồi xuống để

vắt những giọt sữa cuối cùng từ bầu vú của Blossom. Nhưng Almanzo đã vắt kiệt hết rồi. Rồi ba qua ngăn chuồng của Bossy. Ngay lập tức, ông quay ra gọi:

- Con là một người vắt sữa giỏi đó, con trai.

Almanzo chỉ xoay tròn người và đá lên đám cỏ dưới nền nhà. Cậu hài lòng đến nỗi không nói được gì. Bây giờ cậu có thể tự mình vắt sữa mấy con bò, ba không cần phải vắt lại sau khi cậu làm xong. Không bao lâu nữa, cậu sẽ vắt sữa những con bò khó cho sữa nhất.

Cha của Almanzo có cặp mắt xanh tươi tắn luôn sáng quắc. Ông là một người bự con với mái tóc và bộ râu dài đều màu nâu nhạt. Chiếc áo choàng dài bằng len màu nâu của ông buông tới đầu cặp ủng cao. Hai thân áo trước bắt chéo trên khuôn ngực nở nang và được cột bằng dây lưng quanh eo rồi vạt áo dưới buông lỏng trên ống quần dài bằng vải hồ màu nâu.

Ba là một nhân vật quan trọng. Ông có một trang trại lớn. Ba điều khiển những con ngựa tuyệt nhất vùng này. Ba luôn giữ đúng lời nói và hàng năm đều bỏ tiền vào ngân hàng. Khi ba lái xe tới Malone, tất cả dân thị trấn đều nói với ba một cách kính phục.

Royal bước tới với thùng sữa và cây đèn. Cậu hạ thấp giọng nói:

- Ba, Bill Ritchie hôm nay có tới trường.

Những lỗ nhỏ trên cây đèn thiếc rọi những đốm sáng tối nhỏ chẳng chịt trên mọi thứ. Almanzo có thể thấy rõ ba có vẻ nghiêm trang vừa mân mê bộ râu vừa khẽ lắc đầu. Almanzo chờ đợi một cách lo lắng, nhưng ba chỉ nhắc cây đèn lên đi vòng lần chót các khu nhà kho để coi mọi thứ đã ngăn nắp chưa. Rồi, mấy cha con đi lên nhà.

Lạnh khủng khiếp. Đêm đen đặc và im ắng với những vì sao như những đốm sáng loé sáng nhỏ li ti trên nền trời. Almanzo mừng được vào khu nhà bếp rộng đầy hơi lửa ấm và ánh nến. Cậu đã đói lắm.

Nước lạnh từ các thùng nước mưa đang được đun nóng trên lò. Trước tiên là ba rồi tới Royal, sau đó là Almanzo thay phiên sử dụng chiếc bồn tắm đặt trên ghế dài gần cửa ra vào. Almanzo lau khô bằng chiếc khăn cuốn^[1] rồi bước tới tắm gương nhỏ trên vách. Rẽ mái tóc ướt và chải thật mượt.

Bếp đầy những vành váy đang đưa và xoay vòng. Eliza Jane và Alice bày biện các món ăn bữa tối. Mùi béo ngậy đậm đà của món thịt đùi chiên khiến dạ dày Almanzo cồn cào.

Cậu dừng lại chỉ một phút trong phòng để đồ ăn. Má đang lọc sữa ở cuối căn phòng dài, quay lưng về phía cậu. Các giá đồ ở hai bên đầy ắp những món ăn ngon lành. Những miếng phô-mai màu vàng chất đồng bên những ổ bánh màu nâu làm bằng đường trường khế, những ổ bánh mì

mới ra lò với lớp vỏ khô giòn, bốn ổ bánh ngọt lớn và một giá chất đầy bánh patê nhân ngọt. Một chiếc bánh patê được cắt ra và một mảng vỏ rời đầy quế rữ thôi thúc không bao giờ nên bỏ lỡ.

Almanzo vẫn chưa bước tới, nhưng Eliza Jane đã kêu lên:

- Almanzo dừng lại đó, má ơi!

Má không quay lại, nói:

- Để nguyên đó, Almanzo. Con sẽ làm hư bữa ăn tối của con đó.

Almanzo muốn phát điên lên vì cảm thấy vô lý. Một miếng nhỏ làm sao có thể làm hư cả bữa ăn tối. Cậu đang chết đói mà bắt cậu phải chờ tới lúc ngồi vào bàn ăn chứ không để cho cậu ăn trước một miếng. Điều này quả là không có ý nghĩa gì. Nhưng đương nhiên cậu không thể nói điều đó ra với má. Cậu phải hoàn toàn im lặng vâng lời bà.

Cậu le dài lưỡi ra với Eliza Jane. Cô không thể làm gì nổi vì cả hai tay đều vướng bận. Rồi cậu vội vã bước vào phòng ăn. Ánh đèn sáng loá. Gần khu lò sưởi lẩn vào vách, ba đang nói chuyện về chính trị với thầy Corse. Mặt ba hướng về phía bàn ăn và Almanzo không dám sờ vào một thứ gì trên đó.

Có những lát mỏng phô-mai hấp dẫn, một đĩa giò thủ run

rấy, những đĩa thủy tinh mút, kẹo, một bình cao đựng sữa và một xoong đậu hấp với mỡ heo khô giòn trong những mẫu vỏ bánh nâu bóng đang bốc hơi.

Almanzo nhìn hết một lượt và thấy một thứ gì xoắn vặn trong người. Cậu nuốt nước miếng và từ từ lảng ra xa.

Phòng ăn rất đẹp. Giấy dán vách màu sô-cô-la với những sọc xanh lá cây, những hàng hoa đỏ nhỏ li ti và má đã kết vào những mảnh thảm phù hợp, má nhuộm những mảnh xanh lá cây và màu sô-cô-la đánh vào các sọc với một mảnh sọc đỏ trắng xoắn ở giữa. Những chiếc tủ búp-phê cao ở góc phòng chất đầy những món đồ quyến rũ - vỏ sò, cây hoá đá, những hòn đá kì lạ và sách vở. Và phía trên ngay chính giữa bàn treo lơ lửng một thứ chỉ có trong mơ. Alice chọn những sợi rơm sạch màu vàng, kết lại một cách thông thoáng với những miếng vải màu sáng đánh ở các góc. Một hơi gió nhẹ nhất đủ khiến nó đu đưa lay động và ánh đèn chuyển động lấp lánh dọc theo những cọng rơm vàng óng.

Nhưng với Almanzo, hình ảnh đẹp nhất là má đang bưng chiếc đĩa lớn bằng sứ có vẽ hình nhành liễu đầy ắp món thịt đùi đang sôi xèo xèo.

Má thấp, phốp pháp và duyên dáng. Mắt má màu xanh và mái tóc màu nâu giống hệt những cánh chim mượt bóng. Một hàng nút màu đỏ chạy dọc phía trước chiếc áo choàng len màu rượu nho từ vòng khăn cổ bằng vải trắng xuống tới chiếc tạp dề trắng quấn quanh eo. Những ống

tay áo rộng buông xuống tựa hồ những mảng loe ra từ phía trên kia của chiếc đĩa sứ màu xanh. Má hơi khựng lại rồi giật mạnh để bước qua cửa vì vành váy của má rộng hơn khuôn cửa.

Mùi vị món thịt đùi hầu như khiến Almanzo không còn chịu đựng nổi.

Má đặt chiếc đĩa sứ lên mặt bàn, quan sát coi mọi thứ đã sẵn sàng và hoàn hảo chưa. Má cởi tạp dề treo trong nhà bếp, chờ cho tới lúc ba dứt câu đang nói với thầy Corse. Cuối cùng, má lên tiếng:

- James, bữa ăn sẵn sàng rồi.

Thời gian dường như quá dài trước khi mọi người ngồi vào chỗ. Ba ngồi ở đầu bàn còn má ngồi ở cuối bàn. Rồi tất cả đều cúi đầu trong lúc ba đọc lời cảm tạ Chúa đã ban cho thực phẩm. Sau đó là một giây ngưng nghỉ trước khi ba mở tấm khăn ăn cài cẩn thận vào cổ chiếc áo choàng dài.

Ba bắt đầu lấy thức ăn vào các đĩa ăn. Trước tiên, ba tiếp đầy đĩa của thầy Corse. Rồi tới đĩa của má. Kế tiếp là đĩa của Royal, Eliza Jane và Alice. Cuối cùng, ba tiếp đầy đĩa của Almanzo.

Almanzo nói:

- Cảm ơn ba.

Đó là những lời duy nhất cậu được phép nói trong bàn ăn. Trẻ nhỏ luôn bị canh chừng và không được nêu ý kiến. Ba, má và thầy Corse có thể chuyện trò, nhưng Royal, Eliza Jane, Alice và Almanzo phải im lặng.

Almanzo ăn món đậu hầm mềm rục ngọt lịm. Cậu cắn miếng thịt heo ướp muối toả mùi thơm như kem trong miệng. Cậu ăn những củ khoai tây như bột với nước thịt hầm nâu sậm. Cậu ăn tiếp thịt đùi hầm. Cậu cắn sâu vào phần ruột bánh mì mềm nhũn trét bơ bóng mượt và ăn luôn phần vỏ bánh vàng ngậy giòn tan. Cậu phá vỡ phần đỉnh cao của món củ cải nghiền màu trắng xám và một phần trái bí ngô hầm vàng rượi. Rồi cậu thở ra, ấn sâu hơn tấm khăn ăn vào cổ áo ghilê màu đỏ. Cậu ăn thêm món mứt mận, mứt dâu, kẹo nho và những miếng củi dưa hấu dầm. Cậu cảm thấy đã khá đủ. Từ từ, cậu ăn tiếp một miếng bánh bí nhồi patê.

Cậu nghe ba nói với thầy Corse:

- Royal nói với tôi là hôm nay lũ trẻ Hardscrabble đã đến trường.

Thầy Corse đáp:

- Dạ.

- Tôi có nghe chúng nói là sẽ liệng thầy ra khỏi lớp.

Thầy Corse nói:

- Tôi nghĩ là chúng sẽ làm thế.

Ba thổi nhẹ ly trà. Ông nhấm nháp uống cạn và rót thêm nước vào ly. Ông nói:

- Chúng đã tổng khứ hai thầy giáo. Năm ngoái, chúng đã đánh thầy Jonas Lane nặng tới mức chết sau đó.

Thầy Corse nói:

- Tôi biết. Jonas Lane và tôi học cùng trường. Anh ấy là bạn tôi.

Ba không nói gì thêm nữa.

03 - ĐÊM MÙA ĐÔNG

Sau bữa ăn tối, Almanzo lo cho đôi giày da của mình. Mỗi đêm, cậu đều ngồi bên bếp lò, chà mỡ lên giày. Cậu hơ giày trên hơi nóng và dùng lòng bàn tay chà thứ mỡ khô bốc mùi lên lớp da. Giày da của cậu lúc nào cũng mềm mại và giữ khô các bàn chân cậu chừng nào mà da giày còn được bôi mỡ hoàn hảo và cậu chỉ ngừng chà khi da giày đã thấm đủ mỡ.

Royal cũng ngồi bên cạnh bôi mỡ lên đôi ủng của mình. Almanzo không có ủng nên phải mang giày vì cậu còn là một đứa bé.

Má và các cô gái lo rửa chén đĩa cùng quét dọn phòng ăn, nhà bếp, còn ở tầng hầm dưới, ba lo cắt cà-rốt, khoai tây dành cho lũ bò vào ngày mai.

Khi làm xong việc, ba leo lên thang hầm chứa, mang theo một bình rượu táo ngọt và một nắm táo. Royal xách một chảo rang bắp và một chảo bắp rang. Má dùng tro ủ lửa trong lò bếp cho âm ỉ suốt đêm và khi mọi người đã ra khỏi nhà bếp, má thổi tắt các ngọn đèn.

Tất cả quây quần ấm áp bên lò sưởi lớn trong vách phòng ăn. Sau lò sưởi là phòng khách, nơi không ai đi tới trừ khi có khách viếng thăm. Lò sưởi này thật hoàn hảo, sưởi ấm cả phòng ăn lẫn phòng khách, còn ống khói sưởi ấm các phòng ngủ ở tầng trên và toàn thể đầu ống khói là lò hấp.

Royal mở cánh cửa sát lò sưởi, dùng cây cời đập những

khúc cây đã cháy hết thành một lớp than sáng rực. Cậu bỏ ba nắm bắp rang lớn vào chiếc chảo rang lớn bọc kẽm và hơ trên lớp than. Một lát sau, một hạt bắp nổ lớp bắp, rồi một hạt khác, rồi ba, bốn hạt nữa cùng nổ và tức thời hàng trăm hạt bắp nổ loạn xạ.

Khi chiếc chảo lớn chất đầy những hạt bắp rang nổ trắng như hoa. Alice tưới lên một lớp bơ thơm ngậy, đảo đều và trộn thêm muối. Bắp nóng, giòn tan, thơm mùi bơ, đậm đà và mọi người có thể ăn tùy thích.

Má vừa đan vừa đung đưa trong chiếc ghế đu có lưng tựa cao. Bà dùng một miếng miếng chai thận trọng chuốt chiếc cán búa mới. Royal khắc một chuỗi mắt xích nhỏ xíu trên một cành thông nhẵn bóng và Alice ngồi trên chiếc gối quì đang o bế những món đồ len thêu. Tất cả đều ăn bắp rang, táo và uống rượu táo ngọt, ngoại trừ Eliza Jane. Eliza Jane đang đọc lớn những tin tức trên tờ tuần báo New York.

Almanzo ngồi trên chiếc ghế kê chân gần lò sưởi, một trái táo trong bàn tay, một chén bắp đặt bên cạnh và một ca rượu táo ngọt đặt dưới đất gần bàn chân. Cậu cạp táo, nhai thêm vài hạt bắp rang rồi uống rượu táo ngọt. Cậu đang nghĩ về món bắp rang.

Bắp rang là đặc sản Mỹ. Ngoài trừ người da đỏ, không một ai biết bắp rang cho tới sau khi tổ tiên của dòng Pilgrim đặt chân tới Mỹ. Vào dịp lễ Tạ Ơn đầu tiên, những người da đỏ được mời tới dùng bữa. Họ đến và trút lên bàn một

túi lớn đựng đầy bắp rang. Những người trong dòng Pilgrim không biết đây là thứ gì. Người da đỏ đã rang bắp nhưng có lẽ chưa ngon lắm. Bởi họ không thêm bơ, không thêm muối và đã để bắp nguội đi, cứng ngắt sau khi chuyển đi trong một chiếc túi da.

Almanzo ngậm từng hạt bắp trước khi ăn. Tất cả đều có hình thù khác nhau. Cậu đã ăn hàng ngàn năm bắp rang và chưa bao giờ tìm được hai hạt bắp giống nhau. Rồi cậu nghĩ đến, nếu thêm sữa thì cậu sẽ có bắp rang ngào sữa.

Chỉ cần lấy một chiếc ly đổ đầy sữa và một chiếc ly khác đầy bắp rang rồi lần lượt bỏ từng hạt bắp rang vào trong sữa cho tới khi hết bắp mà sữa không tràn ra. Làm thế này không phải là làm bánh. Bắp rang và sữa vẫn là hai thứ được đặt chung lại.

Như thế cũng khá ngon để ăn. Nhưng Almanzo không đói lắm và cậu biết má không muốn xoong sữa bị khuấy động. Nếu sữa bị khuấy trong lúc đang chuyển thành kem thì kem sẽ không dày. Thế là Almanzo ăn một trái táo khác, uống rượu táo ngọt với bắp rang và không nói gì về món bắp ngào sữa.

Đã đến giờ ngủ, khi chiếc đồng hồ gõ chín tiếng, Royal cất chuỗi mắt xích, Alice cất mấy món đồ len. Má cắm những cây kim vào chỉ và ba lên dây đồng hồ. Ba đặt thêm một khúc cây vào trong lò và đóng những cánh chặn.

Thầy Corse nói:

- Đêm lạnh lắm.

Ba đáp:

- Bốn mươi độ âm. Gần sáng còn lạnh hơn nữa.

Royal thắp một cây nến và Almanzo nặng trĩu mắt bước theo. Hơi lạnh ở những bậc thang lập tức làm cậu tỉnh hẳn. Cậu chạy ào lên gác. Phòng ngủ lạnh đến nỗi cậu hết sức khó khăn mới cởi nổi nút quần áo để mặc chiếc áo ngủ dài bằng len và chụp lên đầu chiếc mũ ngủ. Cậu còn phải quì xuống để đọc kinh cầu nguyện nhưng cậu không làm. Mũi cậu lạnh buốt và hàm răng va vào nhau lách cách. Cậu nhào vào chiếc giường nệm lông ngỗng mềm mại, chúi vào giữa những tấm phủ và kéo chăn trùm kín mũi.

Điều sau đó cậu biết là chiếc đồng hồ lớn ở nhà dưới gõ mười hai tiếng.

Bóng đêm đã đè nặng trên mắt, trên trán cậu và giống như chứa đầy những gai bằng nhọn. Cậu nghe thấy ai đó đi xuống nhà dưới rồi cửa bếp mở ra và đóng lại. Cậu biết là ba đang đi ra nhà kho.

Ngay cả những nhà kho lớn cũng không thể giữ sức khỏe cho lũ ngựa, bò, dê, heo và cừu. Hai mươi lăm con vật nhỏ phải ngủ dưới một nhà lán trong sân khi. Nếu chúng nằm bất động suốt đêm trong những đêm lạnh thế này,

chúng sẽ chết công trong khi ngủ. Vì thế, vào nửa đêm, giữa cái lạnh cắt da, ba phải rời chiếc giường ấm áp tới đánh thức chúng dậy.

Trong đêm lạnh tối đen, ba khuấy động tất cả đám thú nhỏ. Ba vừa vung chiếc roi vừa chạy sau chúng quanh khắp sân kho. Ba chạy và giữ cho chúng chạy tới khi nóng người lên.

Almanzo lại mở mắt ra và thấy ngọn nến đang nổ lách tách trên bàn. Royal đã mặc quần áo. Hơi thở của cậu đóng thành một lớp trắng trong không khí. Ánh nến lù mù tựa hồ bóng đêm đang cố dập tắt đi.

Đột nhiên Royal biến mất, cây nến cũng không còn ở đó nữa và có tiếng má kêu từ ở dưới chân cầu thang:

- Almanzo! Có việc gì thế? Con bệnh sao? Năm giờ rồi!

Cậu trườn ra, run rẩy. Cậu mặc quần dài, áo ghilê và vừa chạy xuống nhà dưới vừa cài nút, tới bên lò bếp, ba và Royal đã ra nhà kho. Almanzo cầm lấy mấy thùng đựng sữa hối hả chạy. Đêm có vẻ yên tĩnh mênh mông và những vì sao le lói giống như đông cứng giữa bầu trời đen kịt.

Khi mọi việc đều xong xuôi, cậu cùng ba và Royal quay lại khu nhà bếp ấm áp thì bữa ăn sáng đã gần sẵn sàng. Mùi thức ăn tuyệt vời biết bao! Má đang chiên bánh xếp và chiếc đĩa sứ màu xanh đựng đầy ắp những khoanh thịt

nhồi căng phồng màu nâu sậm trong lớp nước thịt hầm cùng màu đang được hâm nóng trên khoảng trống trước lò bếp.

Almanzo rửa ráy thật mau và chải tóc. Ngay khi má lọc sữa xong, cả nhà ngồi xuống và ba đọc lời cầu nguyện cho bữa ăn sáng.

Bữa ăn có cháo bột yến mạch với rất nhiều kem và đường trường khế. Cũng có khoai tây chiên, bánh bột kiều mạch vàng óng nhiều ngang tới mức thềm ăn của Almanzo. Còn có các thứ mứt kẹo và bánh rán. Nhưng thứ mà Almanzo thích nhất là món bánh táo kẹp với rất nhiều gia vị, dày dặn, ngọt lịm và có lớp vỏ mềm vụn. Cậu ăn hết hai phần đầu lớn của một chiếc bánh.

Rồi, với chiếc mũ phủ kín tai và chiếc khăn trùm trên mặt, thùng đồ ăn trong bàn tay mang găng, cậu khởi sự đi xuống con đường dài để có thêm một ngày tới trường.

Cậu không muốn đi. Cậu không muốn tới đó khi những đứa học trò lớn đánh đập thầy Corse. Nhưng cậu phải đến trường vì cậu chưa đầy chín tuổi.

04 - CHUYỆN BẮT NGỜ

Mỗi ngày vào buổi trưa, những người chở gỗ xuống đồi Hardscrabble và đám học trò cột xe trượt tuyết của chúng vào những chiếc xe chở gỗ trượt thẳng xuống dưới đường. Nhưng chúng chỉ đi được một đoạn ngắn là phải lo trở về cho kịp giờ. Chỉ riêng Bill Lớn Ritchie và các bạn của nó không thèm biết đến hình phạt mà thầy Corse sẽ dành cho chúng.

Một ngày, chúng đi luôn cho tới sau giờ nghỉ. Khi lết bộ về lớp học, chúng cười hô hố một cách láo xược với thầy Corse.

Thầy chờ cho chúng ngồi vào chỗ. Rồi, thầy đứng lên, tái xanh và nói:

- Nếu việc này mà còn xảy ra lần nữa, tôi sẽ phạt các em.

Cả đám học trò đều biết chắc sự việc sẽ lại xảy ra vào hôm sau.

Tối hôm đó, khi về nhà, Royal và Almanzo đem chuyện kể với ba. Almanzo nghĩ chuyện không hợp lí chút nào. Thầy Corse không đủ lớn con đánh với một trong mấy đứa nó, thế mà tất cả bọn chúng chắc chắn sẽ nhào lên thầy cùng một lúc. Cậu nói:

- Con ước là con đủ lớn để đánh với chúng.

Ba đáp:

- Con trai, thầy Corse được trả công để dạy học. Những người uỷ thác lớp học đã xử sự hợp lý và thẳng thắn với ông ấy. Họ đã nói với ông ấy những gì mà ông ấy cam kết. Ông ấy đã cam kết, đó là công việc của ông ấy, không phải của con.

Almanzo vẫn nói:

- Nhưng có thể chúng sẽ giết thầy chết!

Ba nói:

- Đó là việc của ông ấy. Khi một người đàn ông nhận lãnh một công việc, người đó phải nắm trọn quyền cho tới khi hoàn thành công việc. Nếu thầy Corse là một người đàn ông thì ba nghĩ là ông ấy sẽ tự lo. Ông ấy không cần nhờ ai can thiệp.

Almanzo vẫn không thể kìm mình không nhắc lại:

- Không hợp lý chút nào. Thầy không thể đánh với cả năm đứa chúng nó.

Ba nói:

- Ba sẽ không ngạc nhiên nếu con bị bắt ngờ, con trai! Bây giờ, các con hãy lo làm việc thôi. Nhiều việc không thể chờ suốt đêm được.

Vậy là Almanzo đi lo công việc và không nói thêm nữa.

Trọn buổi sáng hôm sau, trong lúc ngồi với cuốn sách vỡ lòng cậu không thể học nổi. Cậu sợ muốn chết về điều sắp xảy ra với thầy Corse. Khi lớp học vỡ lòng được gọi lên, cậu không thể đọc bài mới. Cậu phải ngồi lại trong lớp với đám học trò con gái trong giờ nghỉ và cậu ước là cậu có thể đánh được Bill Ritchie.

Buổi trưa, cậu ra ngoài chơi và cậu nhìn thấy ông Ritchie, cha của Bill, từ trên đồi xuống với cỗ xe chạt đầy gỗ. Tất cả đám học trò đứng nguyên tại chỗ nhìn ông Ritchie. Ông to con, dữ dằn, nói cười ầm ĩ. Ông rất tự hào về Bill vì Bill có thể trừng trị thầy giáo và làm đảo lộn lớp học.

Không đứa nào chạy tới buộc xe trượt vào sau xe của ông Ritchie, nhưng Bill và mấy đứa lớn leo lên đồng gỗ của ông. Chúng nói lớn tiếng, trượt xuống khúc đường cong và mất hút. Đám học trò không chơi nữa. Tất cả dừng lại nói về điều sẽ xảy ra.

Khi thầy Corse gõ lên cửa sổ, tất cả ngoan ngoãn bước vào và ngoan ngoãn ngồi xuống.

Chiều hôm đó, không ai thuộc bài. Thầy Corse gọi to lớp này qua lớp khác và tất cả đứng thành hàng bám ngón chân lên nền nhà, không trả lời nổi một câu hỏi nào của thầy. Thầy Corse không phạt ai hết, thầy nói:

- Chúng ra sẽ học lại bài này vào ngày mai.

Tất cả đều nghĩ là thầy Corse sẽ không còn có mặt ở đây vào ngày mai. Một cô bé bắt đầu khóc, rồi ba bốn cô gục đầu trên bàn nức nở. Almanzo ngồi bất động trên ghế nhìn sững cuốn sách vỡ lòng.

Một lúc sau, thầy Corse gọi cậu lên bàn coi cậu đã thuộc bài chưa. Almanzo biết hết mọi từ nhưng như có một cục bướu chặn ngang họng không cho cậu nói nên lời. Cậu đứng nhìn vào trang giấy trong lúc thầy Corse chờ đợi. Rồi họ nghe thấy mấy đứa học trò lớn đang trở về lớp.

Thầy Corse đứng dậy, khẽ đặt bàn tay mảnh dẻ lên vai Almanzo. Thầy xoay người cậu lại, nói:

- Về chỗ, Almanzo.

Căn phòng im phắc. Tất cả đều chờ đợi. Đám học trò lớn đã lên hết đường mòn, vừa la hét vừa xô đẩy nhau. Cánh cửa ra vào bật mở tung và Bill Ritchie nghênh ngang bước tới. Mấy đứa khác nối đuôi sau nó.

Thầy Corse nhìn cả bọn không nói gì. Bill Ritchie nhìn vào mặt thầy cười hô hố và thầy vẫn im lặng. Mấy đứa khác xô đẩy Bill và nó lại cười thầy Corse. Rồi nó dẫn cả bọn dẫm chân thành thịch dọc lối đi giữa hai dãy bàn về chỗ.

Thầy Corse nhấc chiếc nắp bàn và một bàn tay đặt sau chiếc nắp bàn được nhấc lên. Thầy gọi:

- Bill Ritchie, tới đây!

Bill Lớn nhảy bật lên, xé toạc áo, kêu lớn:

- Tiến lên, các chàng trai!

Nó xông thẳng lên giữa hai dãy bàn. Almanzo cảm thấy muốn bệnh, cậu không muốn thấy nhưng cậu không thể tránh.

Thầy Corse bước ra khỏi bàn giấy. Bàn tay thầy đặt sau nắp bàn bật tới và một lần chớp đen dài, mỏng rít lên trong không khí.

Đó là một ngọn roi da quất bò dài mười lăm bộ. Thầy Corse nắm chiếc cán ngắn nhồi sắt có thể đủ giết chết một con bò đực. Đầu roi dài, mỏng quấn quanh hai bàn chân Bill và thầy Corse giật mạnh. Bill loạng choạng gần ngã xuống. Nhanh như một tia chớp đen, đầu roi xoay quanh, quất, xiết, rồi thầy Corse lại giật mạnh.

- Tới đây, Bill Ritchie!

Vừa quất, thầy vừa kéo Bill tới trong lúc thầy lui ra sau. Bill không thể tới gần thầy. Càng lúc đầu roi càng nhanh hơn rít lên quất đen đét rồi lại cuốn và giật trong lúc thầy Corse cũng lui nhanh hơn về phía sau và lòi gần như sắp đứt lìa hai bàn chân Bill. Rồi họ tới khoảng trống trước bàn giấy. Đầu roi xiết chặt Bill và giật nó ngã trong lúc thầy Corse nhảy lui ra sau và tiếp tục quất.

Chiếc quần dài của Bill tơi tả, chiếc sơ mi bị xé nát, hai cánh tay bật máu ở những chỗ đầu roi quất vào. Chiếc roi vun vút tới lui, rít lên, nhanh tới mức không thể nhìn kịp. Bill nhào lộn và nện nhà chuyển động khi đầu roi da cuốn giật nó từ phía sau. Nó gào lớn và chửi rủa, cố nhích lại chộp chiếc ghế để ném tới. Đầu roi giật nó quay ngược lại. Nó bắt đầu rống lên như một con bê. Rồi nó khóc lớn và van xin.

Đầu roi vẫn rít lên, quay tròn và giật mạnh. Từng bước, từng bước, chiếc roi lôi Bill tới cửa ra vào. Thầy Corse liệng nó cắm đầu ra ngoài lối ra vào và đóng sập cửa, khoá lại. Quay người thật nhanh, thầy lên tiếng:

- Bây giờ, John bước tới!

John đứng ở giữa hai hàng bàn đang nhìn chăm chăm. Nó quay cuồng kiểm đường tháo chạy nhưng thầy Corse đã kịp xấn tới một bước, siết nó bằng đầu sợi roi da và giật mạnh tới. John van nài:

- Ô, xin thầy, xin thầy, xin thầy!

Thầy Corse không thềm đáp. Thầy thở hổn hển, mồ hôi lăn dài trên má. Đầu roi da cuốn lại, rít lên và lôi John tới cửa. Thầy Corse liệng nó ra ngoài và đóng sập cửa lại, quay vào.

Mấy đứa lớn khác nhào qua khuôn cửa sổ đang mở. Một

đứa, hai đứa, ba đứa phóng ra ngoài đám tuyết dày và loạn choàng chạy đi.

Thầy Corse cuộn sợi roi da lại gọn gàng, đặt vào trong hộp bàn. Thầy lấy khăn tay lau mặt, kéo thẳng lại cổ áo và nói:

- Royal, em đóng cửa sổ lại được chứ?

Royal đi bằng ngón chân tới bên cửa sổ và đóng lại. Rồi thầy Corse kiểm tra bài số học. Trọn thời gian còn lại của buổi chiều, không một ai trả bài nổi. Và chiều hôm đó không có giờ nghỉ. Tất cả đều quên bằng.

Almanzo nôn nóng chờ tới khi tan buổi học để cậu có thể nhào ra ngoài cùng đám trẻ khác la hét. Mấy đứa học trò lớn đã bị trừng trị. Thầy Corse đã trừng trị nhóm Bill Ritchie của khu Hardscrabble.

Nhưng Almanzo không hề hay biết phần hay nhất của câu chuyện cho tới khi cậu lắng nghe ba nói chuyện với thầy Corse trong bữa ăn tối đó.

Ba nói:

- Royal đã nói với tôi là đám trẻ không liệng được thầy ra ngoài.

Thầy Corse đáp:

- Đúng thế. Rất cảm ơn cây roi da của ông.

Almanzo ngừng ăn. Cậu ngồi nhìn sững cha. Ba đã biết rõ từ trước. Chính sợi roi da của ba đã đánh quị Bill Lớn Ritchie. Almanzo đoán chắc ba là người khôn nhất thế giới và cũng vĩ đại nhất, mạnh mẽ nhất.

Ba đang nói chuyện. Ba kể rằng trong lúc mấy đứa học trò lớn leo lên chiếc xe chở gỗ của ông Ritchie, chúng đã nói với ông Ritchie rằng chúng sẽ đập thầy giáo vào chiều hôm đó. Ông Ritchie nghĩ đó là một trò vui. Ông ấy tin là mấy đứa đó sẽ làm được và ông ấy kể với mọi người trong thị trấn là chúng đã làm việc đó rồi nên trên đường về nhà, ông ấy đã chặn ba lại để nói rằng Bill đã đập thầy Corse và làm đảo lộn hết lớp học.

Almanzo nghĩ rằng ông Ritchie sẽ ngạc nhiên chừng nào khi ông về tới nhà và nhìn thấy Bill.

05 - KỈ NIỆM SINH NHẬT

Sáng hôm sau, trong lúc Almanzo đang ăn cháo yến mạch thì ba nói hôm đó là sinh nhật của cậu. Almanzo quên mất điều đó. Cậu đã tròn chín tuổi vào buổi sáng hôm mùa đông giá lạnh này.

Ba nói:

- Trong nhà lán có một thứ dành cho con.

Almanzo muốn đi coi ngay, nhưng má bảo nếu không ăn điểm tâm cậu sẽ bị bệnh và phải uống thuốc. Thế là cậu ăn hồi hủ và má nói:

- Không ăn ngồm ngoàm như thế.

Mọi bà mẹ đều quan tâm quá đáng về cách ăn uống của các con. Thật khó có thể ăn sao cho các bà vui.

Nhưng cuối cùng, bữa ăn sáng cũng qua và Almanzo chạy tới nhà lán. ở đó có một ách bò nhỏ! Ba làm bằng gỗ tuyết tùng đỏ tươi nên chiếc ách chắc và nhẹ. Chiếc ách thuộc riêng của Almanzo và ba nói:

- Con trai, lúc này con đã đủ lớn để dạy dỗ mấy con bê.

Almanzo nghỉ học bữa đó. Cậu không phải tới trường khi có những điều quan trọng hơn để làm. Cậu mang chiếc ách nhỏ vào nhà kho và ba cùng đi với cậu. Almanzo nghĩ nếu cậu điều khiển hoàn hảo mấy con bê thì có thể ba sẽ

cho cậu dự phần lo lũ ngựa vào năm tới.

Star và Bright ở trong ngăn chuồng ẩm áp của chúng tại kho Nam. Lông hai bên sườn chúng đỏ hoe, mượt óng như tơ do sự chăm lo chải chuốt của Almanzo. Chúng xô tới với cậu khi cậu vào ngăn chuồng và liếm bằng những chiếc lưỡi khô nhám ướt át. Chúng đã ngỡ cậu mang cà-rốt tới. Chúng không hề biết cậu sắp dạy chúng cách hành xử như những con bò đực trưởng thành.

Ba chỉ cho cậu cách thức ghép khít chiếc ách vào những cần cổ mềm mại của chúng. Cậu phải dùng một mảnh kính vỡ chuốt phía trong những đường con cho tới khi chiếc ách nhẵn bóng và khớp vừa khít. Rồi Almanzo tháo gióng chuồng và mấy con bê ngơ ngác theo cậu ra ngoài sân kho ngập tuyết lạnh giá toả sáng.

Ba giữ một đầu chiếc ách trong lúc Almanzo chõng đầu kia vào cổ Bright. Rồi Almanzo nhắc khúc cây cong áp vòng dưới hầu Bright và xỏ đầu khúc cây cong này qua những chiếc lỗ khoan trên ách. Cậu cài một chốt gỗ qua đầu khúc cây cong lú trên chiếc ách để nó giữ chắc khúc cây cong tại chỗ.

Bright xoay đầu cổ nhìn cái vật lạ lùng trên cổ nó. Nhưng Almanzo làm rất nhẹ nhàng khiến nó đứng im lặng và cậu thưởng cho nó một miếng cà-rốt.

Star nghe thấy tiếng nhai của nó và bước tới để nhận phần. Ba đẩy nó xoay lại bên cạnh Bright, đứng ngay dưới

đầu kia của chiếc ách và Almanzo lại móc khúc cây cong kia vòng dưới hầu nó, chốt lại. Thế là xong, cậu đã có một cặp bò nhỏ đóng ách.

Lúc này, ba buộc một sợi dây quanh các mẫu sừng của Star và Almanzo cầm lấy sợi dây. Cậu đứng trước hai con bê quát:

- Bước tới!

Cổ Star vươn ra dài hơn, dài hơn nữa. Almanzo kéo mãi cho tới cuối cùng Star bước lên phía trước. Bright khịt khịt mũi, lui lại. Chiếc ách vắn đầu Star xoay ngang cổ kìm nó lại và hai con bê đứng sững ngơ ngác không hiểu sự gì.

Ba giúp Almanzo đẩy chúng cho tới khi cả hai lại đứng sổng đôi với nhau. Rồi ba nói:

- Tốt rồi, con trai! Bây giờ thì ba để con tự lo liệu lấy.

Và ba đi vào nhà kho.

Thế là Almanzo hiểu cậu đã thực sự đủ lớn để tự mình làm những việc quan trọng. Cậu tự hỏi làm cách nào để dạy cho chúng hiểu "bước tới" nghĩa là gì. Không có một cách nào để nói với chúng. Nhưng cậu phải tìm ra một cách để nói:

- Khi tớ nói "bước tới", các cậu phải đi thẳng lên trước.

Almanzo nghĩ một hồi rồi cậu rời hai con bê tới thùng thức ăn dành cho bò, nhét cà-rốt đầy túi. Cậu quay lại đứng trước hai con bê ở một khoảng cách thật xa, bàn tay trái nắm sợi dây. Cậu thọc bàn tay phải trong túi chiếc áo khoác chui đầu mặc trong nhà kho. Rồi cậu kêu:

- Bước tới!

Và cậu cho Star và Bright nhìn thấy củ cà-rốt trong bàn tay cậu.

Chúng hồi hả bước đi.

- Oa!

Almanzo hô lớn khi chúng tới gần cậu và chúng dừng lại chờ ăn cà-rốt. Cậu cho mỗi con một miếng và khi chúng ăn xong, cậu lui lại thật xa về phía sau, đặt bàn tay trong túi áo, hô lớn:

- Bước tới!

Thật đáng kinh ngạc về việc cả hai đã hiểu mau tới thế ý nghĩa của tiếng "bước tới" là đi thẳng và tiếng "oa" là dừng lại. Chúng làm đúng như những con bò trưởng thành khi ba trở lại nhà kho và lên tiếng:

- Đủ rồi, con trai.

Almanzo không nghĩ là đã đủ những cậu không thể làm

trái lời ba. Ba giải thích:

- Chúng sẽ khó chịu và không nghe lời con nữa nếu trong lần đầu con bắt chúng làm quá lâu. Và lại, đến giờ ăn trưa rồi.

Almanzo khó tin nổi điều đó. Trọn buổi sáng đã qua đi như chỉ một phút. Cậu tháo các chốt cài cho những cây cong rơi xuống và nhấc chiếc ách ra khỏi cổ hai con bê. Cậu cho Star và Bright trở lại gần chuồng ấm áp của chúng. Lúc đó ba chỉ cho cậu lau sạch những khúc cây cong và chiếc ách bằng mấy nắm cỏ khô sạch và treo lên móc. Cậu cần giữ cho chiếc ách và những khúc cây cong luôn khô, sạch để tránh làm đau cổ lũ bê.

Bước vào kho Ngựa, cậu dừng lại một phút để ngắm những chú ngựa non. Cậu thích Star và Bright nhưng những con bê luôn thô kệch, vụng về so với những chú ngựa non thon thả, nhanh nhẹn, xinh xắn. Mỗi chúng phập phồng khi chúng hít thở và tai chúng vẫy nhẹ nhàng như những con chim. Khi chúng hất đầu thì những chiếc bờm như cánh vỗ và những ống chân thon mảnh với những chiếc móng nhỏ gõ xuống đất thật thành nhả con mắt chúng luôn luôn có thần.

Almanzo liền nói với ba:

- Con thích dạy một con ngựa con.

Ba nói:

- Đó là công việc của người lớn, con trai ạ. Chỉ một sơ hở nhỏ cũng đủ làm hư một con ngựa non tuyệt nhất.

Almanzo không nói thêm nữa. Cậu bình thản bước vào nhà.

Thật lạ lùng được một mình ngồi ăn chung với ba mẹ. Họ ăn ở bàn ăn trong nhà bếp vì hôm nay không có khách mời. Nhà bếp sáng trưng do tuyết ngoài trời lấp lánh. Nền nhà và bàn ghế đều được chùi trắng bóng như nhà, bằng cát và bột giặt. Những chiếc xoong thiếc toả ánh sáng bạc và những chiếc bình đồng vàng choé trên vách, chiếc ấm trà kêu vo vo và màu hoa phong lữ trên thành cửa sổ đỏ thắm hơn cả màu áo của má.

Almanzo đã đói lắm. Cậu lặng lẽ ăn, bận rộn nhồi cho đầy chiếc bụng trống trong khi ba và má trò chuyện. Sau bữa ăn, má đứng lên và bắt đầu dọn dẹp bát đĩa. Má nhắc:

- Chặt xong cái thùng gỗ đó đi, Almanzo. Sau đó còn có nhiều việc khác cho con làm.

Almanzo mở cánh cửa nhà lán bên cạnh lò bếp. Tại đó, ngay phía trước cậu; à một cỗ xe trượt tuyết mới toanh.

Cậu không thể tin nổi cỗ xe là của mình. Cậu đã có quà sinh nhật là một chiếc ách bê. Cậu hỏi:

- Xe trượt của ai đó, ba? Nó là... nó không phải là của con

hả?

Má cười lớn và ba long lanh ánh mắt, hỏi:

- Con biết còn có đứa trẻ chín tuổi nào khác thích nó không?

Cỗ xe đẹp tuyệt vời. Ba làm xe bằng gỗ hồ đào. Xe dài, cân đối và có vẻ thanh thoát. Những thanh trượt bằng gỗ hồ đào đã được ngâm tẩm và uốn thành những đường cong dài sạch bóng tựa hồ sẵn sàng bay lên. Almanzo đặt tay lên mặt gỗ nhẵn bóng. Nó lảng tới nỗi cậu cảm thấy như không hề có đầu những chốt gỗ nối liền những bộ phận của cỗ xe. Giữa những thanh trượt là một gióng ngang để cậu đặt bàn chân.

Má cười, nhắc:

- Đem nó theo với con đi. Đem ra ngoài trời là chỗ của nó.

Độ lạnh vẫn đang là bốn mươi độ âm nhưng trời vẫn có nắng và trọn buổi chiều Almanzo quần với cỗ xe trượt. Đương nhiên, xe không lướt trên những đám tuyết dày xốp mềm mà trên đường đã được thanh trượt của các xe chở gỗ vạch thành hai vết cứng ngắc trơn bóng. Almanzo khởi trượt từ đỉnh đồi và phóng vùn vụt xuống xe.

Chỉ có một đường trượt độc nhất cong queo và hẹp nên cậu khó tránh khỏi ngã nhào vào trong tuyết. Vấp trật rồi lại vấp trật, cỗ xe vẫn bay xuống và Almanzo vẫn liều lĩnh

phóng tới. Rồi cậu loạng choạng leo ngược lên đỉnh đồi.

Nhiều lần cậu ghé vào nhà kiếm mấy trái táo, mấy chiếc bánh rán hoặc bánh qui. Tầng dưới căn nhà vẫn ấm áp và vắng hoe. Tầng trên vang lên những tiếng thỉnh thịch từ chiếc máy dệt của má xen lẫn tiếng khua lách cách của chiếc thoi đang bay qua lại. Almanzo mở cửa nhà lán và nghe thấy tiếng con dao bào đảo nhẹ nhàng cùng với tiếng lay động và day trở của một tấm ván mỏng.

Cậu leo lên phòng làm việc trên gác mái của ba. Cặp găng tay đầy tuyết của cậu treo lủng lẳng trước cổ, tay phải cậu cầm một chiếc bánh rán và hai chiếc bánh qui trong tay trái. Cậu cạp một miếng bánh rán rồi một miếng bánh qui.

Ba ngồi dang hai chân trên chiếc ghế bào gần cửa sổ. Chiếc ghế thoải thoải chúi về phía trước và ở đầu thấp có hai chốt đứng. Bên tay phải ba là một đồng ván xù xì mới được ba dùng rìu chẻ dọc ra từ những khúc sồi ngắn.

Ba chọn một tấm ván mỏng đặt tựa đầu vào mấy chiếc chốt và kéo con dao bào ngược lên. Một mạch bào nhẵn ván, một mạch bào khác bào cho đầu trên mỏng hơn đầu thấp ở dưới. Ba đảo ngược miếng ván lại. Lại thêm hai mạch bào cho mép kia và thế là hoàn tất. Ba đặt miếng ván vào trong đồng ván đã bào xong và lấy miếng xù xì khác đặt tựa vào chốt.

Hai bàn tay ba cử động nhịp nhàng và mau lẹ. Chúng không ngừng lại khi ba nhìn lên, nháy mắt với Almanzo.

Ba hỏi:

- Chơi vui chứ, con trai?

Almanzo nói:

- Ba, con bào được không?

Ba nhích lui lại chừa một khoảng trống trên phần ghế phía trước. Almanzo ngồi lên dang hai chân ra, nhồi nốt miếng bánh rán còn lại vào miệng. Cậu cầm lấy cán con dao bào bằng hai bàn tay và bào trên tấm ván một cách cẩn thận. Công việc không có vẻ dễ chút nào. Thế là ba đặt những bàn tay lớn của mình lên tay của Almanzo và hai cha con cùng bào tấm ván.

Rồi Almanzo đảo tấm ván lại, hai cha con bào tiếp cạnh kia. Tất cả mong muốn của cậu là được làm như thế. Cậu rời khỏi ghế và đi kiểm má.

Hai bàn tay má đang bay lượn trong lúc bàn chân phải má đập nhẹ đều đều trên cần đập cổ máy dẹt. Con thoi phóng tới lui thoăn thoắt từ bàn tay phải qua bàn tay trái của má và ngược lại, giữa những sợi chỉ dọc và rất nhanh, những sợi chỉ dọc này được đan chéo vào nhau, móc thật lẹ vào sợi chỉ mà con thoi để lại phía sau.

Thịch! Chiếc cần đập thốt lên. Tách-tách! Con thoi đáp lại. Thịch! Gióng đập lên tiếng và con thoi bay vụt lại.

Phòng làm việc của má rộng, sáng và ấm áp do hơi nóng toả ra từ ống khói lò bếp. Chiếc ghế đu nhỏ của má đặt gần một ô cửa sổ và cạnh nó là một giỏ mảnh nệm rách để khâu lại. Ở góc phòng và một guồng quay tơ bỏ không. Dọc một mé vách là một giá treo đầy những cuộn chỉ màu đỏ, nâu, xanh, vàng do má nhuộm vào mùa hè vừa qua.

Nhưng tấm vải trên máy dệt lại có màu trắng xám của cừu. Má đang dệt loại sợi không nhuộm lấy từ lông cừu trắng và lông cừu đen trộn chung với nhau.

Almanzo hỏi:

- Cái này để làm gì?

Má nói:

- Không thọc tay vào, Almanzo! Đó không phải là cách hay.

Almanzo lại hỏi, lần này không chỉ chỏ:

- Vải này may cho ai?

Má đáp:

- Cho Royal! Để may đồng phục học sinh cho nó.

Royal sắp theo học một trường chuyên ở Malone vào mùa đông sau và má dệt vải để may đồng phục cho cậu.

Vậy là trong nhà hoàn toàn êm ả, ngăn nắp và Almanzo xuống tầng dưới lấy thêm hai chiếc bánh rán từ trong bình đựng bánh rán rồi ra ngoài tiếp tục chơi với cỗ xe trượt.

Không bao lâu, vệt tối buông xuống các triền dốc phía đông và cậu phải bỏ cỗ xe lại để phụ lấy nước vì đã tới giờ lo công việc.

Giếng ở cách nhà kho khá xa. Một căn nhà nhỏ che trên máy bơm và nước chảy xuống theo một ống máng xuyên qua vách vào máng nước phía ngoài. Những ống máng đều bị phủ băng và tay máy bơm lạnh đến nỗi có cảm giác như bị cháy phỏng khi đụng vào bằng những ngón tay trần.

Thình thoảng có những đứa trẻ thách thức những đứa trẻ khác dám liếm vào tay bơm khi trời lạnh. Almanzo biết rõ ra sao khi nhận lời thách thức. Lưỡi sẽ đông cứng khi chạm vào thép sắt và hoặc là phải chịu chết hoặc là phải lui xa với một phần lưỡi dính lại đó.

Almanzo đứng trong nhà bơm, ráng sức bơm trong khi ba đưa lũ ngựa đến máng nước bên ngoài. Trước tiên, ba đưa tới cả nhóm, ngựa con đi theo mẹ của chúng. Rồi ba đưa ra ngoài từng con ngựa con lớn hơn. Chúng chưa được huấn luyện nên đi đứng nghênh ngang, nhảy dựng lên, giằng giật sợi dây thòng lòng vì lạnh. Nhưng ba ghìm lại và không cho chúng chạy ra xa.

Suốt thời gian đó, Almanzo ráng sức bơm thật nhanh. Nước từ vòi bơm tuôn ra lạnh ngắt và lũ ngựa thọc những chiếc mũi đang run rẩy vào uống thật nhanh.

Rồi ba cầm lấy tay máy bơm. Ba bơm đầy ống máng lớn và đi vào các nhà kho để lùa tất cả đám bò bê ra.

Bò bê không cần dắt đi uống nước. Chúng háo hức lao tới máng nước và uống trong lúc Almazo bơm rồi chúng hồi hả quay về các nhà kho ấm áp, đi vào ngăn chuồng riêng và đặt đầu giữa những giống trụ chuồng. Không một con nào lằm chồ bao giờ.

Ba cũng không biết chắc là chúng tinh khôn hơn lũ ngựa hay chúng kém ý thức đến nỗi chỉ làm theo thói quen.

Bây giờ Almanzo cầm lấy chìa và bắt đầu dọn dẹp các ngăn chuồng trong lúc ba lường lúa mạch và đậu cho vào các máng ăn. Royal đã đi học về và tất cả đều làm nốt công việc thường lệ. Ngày sinh nhật của Almanzo đã qua đi.

Cậu nghĩ rằng hôm sau cậu phải đi học. Nhưng đêm đó ba nói đang lúc có việc cần, Almanzo có thể nghỉ ở nhà để lo đỡ và Royal cũng vậy.

06 - CHẤT ĐẦY NHÀ CHỨA ĐÁ

Thời tiết lạnh đến nỗi tuyết giống như cát dưới chân. Một giọt nước bay trên không cũng rớt xuống thành một trái cầu bằng tí hon. Ngay mé nam ngôi nhà, vào buổi trưa tuyết cũng không mềm hơn. Đây là lúc thích hợp để cắt đá, vì khi nhốt những khối đá lên khỏi ao, sẽ không còn nước đọng và đã đông cứng tức khắc.

Mặt trời đang lên và hết thảy những dãy tuyết phía đông đều ửng hồng dưới ánh nắng, khi Almanzo ấm áp giữa những lớp áo da ngồi giữa ba và Royal trên cỗ xe trượt chở đồ lớn đi ra vùng ao trên sông Trout.

Lũ ngựa háo hức xoải vó, lắc những chiếc chuông leng keng. Hơi thở của chúng đọng lại ngay trước mũi chúng và những thanh trượt của cỗ xe kêu ken két trên mặt tuyết cứng. Hơi lạnh lòn vào mũi Almanzo đang ngứa ran nhưng từng phút mặt trời đang chiếu sáng làm nổi bật vẻ lộng lẫy của những tia sáng đỏ và xanh biếc từ mặt tuyết dội lại đồng thời qua khắp các lùm cây đều lấp lánh ánh sáng trong suốt của những nhũ băng.

Ao ở trong rừng còn cách một dặm và ba phải bước xuống đặt tay lên mũi ngựa. Hơi thở của chúng đông lại quanh mũi khiến chúng hít thở khó khăn. Bàn tay của ba giúp làm tan chảy hơi đọng lại và lũ ngựa tiếp tục chạy một cách hăng hái.

French Joe và Lazy John đang chờ ở bên ao khi cỗ xe trượt tới nơi. Họ là những người Pháp sống trong mấy căn nhà

gỗ nhỏ trong rừng cây. Họ không có trại. Sinh kế của họ là săn bắn, đặt bẫy, lưới cá. Họ ca hát, đùa giỡn, nhảy múa và uống rượu vang đỏ thay vì rượu táo ngọt. Khi ba cần một người giúp việc, họ tới làm cho ông và ông trả công họ bằng thịt heo ướp muối trong những chiếc thùng dưới hầm chứa.

Họ đứng trên mặt ao đầy tuyết trong những đôi ủng cao, những chiếc áo choàng kẻ sọc vuông, những mũ da phủ kín tai và hơi thở của họ đọng thành sương bám trên ria mép. Mỗi người đều vác một chiếc rìu trên vai và mang theo cưa.

Cửa có một chiếc lưỡi mỏng, dài và tay cầm bằng gỗ ở hai đầu. Hai người phải kéo đẩy lưỡi cửa qua những gì muốn cắt ra làm đôi. Nhưng không thể cưa đá theo cách đó vì đá rất cứng ở dưới chân giống như một mặt nền. Nó không hề có cạnh để cưa ngang qua.

Khi nhìn thấy hai người, ba cười và hỏi lớn:

- Các anh bung đồng xu đó chưa?

Tất cả đều cười ngoại trừ Almanzo. Cậu không hiểu câu nói giỡn đó, vì vậy French Joe kể cho cậu nghe:

- Trước đây có hai người Ái Nhĩ Lan được đưa tới để cưa đá bằng một chiếc cưa. Trước đó họ chưa từng cưa đá bao giờ. Họ nhìn khối đá và nhìn chiếc cưa cho tới cuối cùng, Pat lấy trong túi ra một đồng xu và nói. Anh ta nói

thế này:

- Bây giờ, Jamie, phải công bằng nghe. Đầu hay đuôi. Ai là người đi xuống dưới?

Thế là Almanzo bật cười, nghĩ tới một người sẽ đi xuống lớp nước lạnh ngắt, tối om ở dưới mặt đá để kéo một đầu cưa. Thật tức cười lại có những người không biết cưa đá cách nào.

Cậu bám theo mọi người bước trên băng tới giữa ao. Một cơn gió bất chợt nổi lên ở đó dồn xua một nắm tuyết ở phía trước. Trên lớp nước sâu, mặt đá nhẵn thín và tối, gần như quét sạch hết tuyết. Almanzo đứng ngẩn trong lúc Joe và John bỏ một lỗ ba góc cạnh trên đó. Họ moi những miếng đá vụn ra xa và để nước dâng lên đầy lỗ trống.

Lazy John nói:

- Nó dày tới khoảng hai mươi inch.

Ba nói:

- Vây thì cưa đá hai mươi inch.

Lazy John và French Joe quì gối ở cạnh lỗ hổng. Họ thọc những chiếc cưa xuống nước và bắt đầu cưa. Không có ai kéo những đầu cưa ở dưới nước.

Từng cạnh từng cạnh, họ cưa hai đường thẳng qua khối đá, rộng hai mươi inch và dài hai mươi bộ. Rồi với lưỡi rìu, John chặt ngang khối đá và một thỏi rộng hai mươi inch, dày hai mươi inch, dài hai mươi bộ hơi nhô lên và trôi lơ lửng.

John lấy một cây sào đẩy thỏi đá về lỗ hổng ba góc và khi cuối thỏi đá được đẩy mạnh làm nứt khối đá đang đông cứng trên mặt nước. John cưa rời thành những thỏi có chiều dài hai mươi inch. Ba vớt những thỏi đá này bằng chiếc kẹp đá bằng sắt lớn và chất chúng lên xe trượt.

Almanzo chạy tới bên lỗ hổng ngó chiếc cưa. Đột nhiên cậu trượt chân ngay sát mép lỗ hổng.

Cậu thấy mình rơi cắm đầu xuống làn nước tối om. Hai bàn tay cậu không đụng được bất kì thứ gì. Cậu thấy là cậu bị chìm xuống và bị lôi xuống dưới khối đá cứng. Một dòng nước sẽ cuốn cậu vào gầm khối đá và không ai có thể tìm thấy cậu. Cậu sẽ bị kéo đi và chìm sâu trong tối tăm dưới khối đá.

French Joe chụp kịp cậu đúng lúc. Cậu nghe thấy một tiếng kêu và cảm thấy một bàn tay thô cứng lôi mạnh một chân cậu. Cậu cảm thấy một va chạm khủng khiếp rồi cậu thấy nằm sấp trên khối đá cứng ngắc, yên lành. Cậu lồm cồm đứng lên. Ba đang chạy tới. Ba đứng sát bên cậu, to lớn và giận dữ, ba nói:

- Con phải lãnh một trận đòn để nhớ đời.

Almanzo thì thào:

- Dạ, thưa ba!

Cậu biết rõ điều đó. Cậu biết cậu sẽ phải cẩn thận hơn. Một đứa trẻ chín tuổi là đủ lớn để tránh những chuyện điên rồ. Almanzo biết thế và cậu cảm thấy xấu hổ. Cậu co rúm người lại và hai chân run lẩy bẩy sợ bị đòn. Những roi quất của ba rất mạnh. Nhưng cậu biết cậu xứng đáng bị đòn. Ngọn roi đang nằm trên xe trượt.

Ba bỗng quyết định:

- Lần này ba tha cho không đánh con. Nhưng thấy đó để luôn đứng xa những bờ này.

Almanzo thì thào:

- Dạ, thưa ba!

Cậu tránh xa lỗ hồng và không dám bước lại gần một lần nào nữa.

Ba đã chất đầy xe trượt. Rồi ba phủ vải lên che đồng đá và Almanzo leo lên xe cùng ba với Royal trở về nhà chứa đá gần khu nhà kho.

Nhà chứa đá làm bằng những tấm ván cứng có những khe hở rộng ở giữa. Nó được dựng cao lên trên những khối gỗ

và trông giống như một chiếc lồng lớn. Chỉ có nền và mái là kiên cố. Trên nền là một đồng lớn mặt cửa do ba chuyển từ chỗ máy cửa về.

Ba dùng xẻng tải thành một lớp mặt cửa dày khoảng ba inch trên mặt nền. Trên lớp mặt cửa này, ba xếp những thỏi đá cách nhau khoảng ba inch. Sau đó, ba lái xe trở lại ao, còn Almanzo làm chung với Royal trong nhà chứa đá.

Các cậu lấp đầy những khe hở giữa các thỏi đá bằng mặt cửa rồi dùng cây nhồi xuống thật chặt. Rồi, các cậu xúc dồn hết mặt cửa lên các thỏi đá trong một góc dọn trống nền để đặt tiếp các thỏi đá và nhồi mặt cửa xung quanh. Xong, các cậu lại phủ lên trên đá một lớp mặt cửa dày đúng ba inch.

Các cậu ráng làm thật nhanh, nhưng trước khi làm xong thì ba đã trở về với một đồng đá khác. Ba lại đặt một hàng đá khác với khoảng cách ba inch giữa các thỏi đá rồi lái xe đi để mặc các cậu lo trét cứng các khe hở bằng mặt cửa, trải mặt cửa lên mặt đá và xúc dồn phần còn lại của đồng mặt cửa.

Các cậu làm nặng tới mức phát nóng người lên, nhưng rất lâu trước buổi trưa, Almanzo đã cảm thấy thèm ăn hơn cả lũ sói. Cậu không thể ngừng làm việc để chạy về nhà kiếm một chiếc bánh rán. Bụng cậu giống như một hồ trống với một cảm giác cào xe ở bên trong.

Cậu quì gối trên mặt đá, nhồi mặt cửa vào các khe hở với

hai bàn tay bọc trong găng, dùng một cây tổng gạt cửa xuống hết sức nhanh và hỏi Royal:

- Anh thích ăn món gì nhất?

Các cậu nói về món sườn heo, món gà tây nêm gia vị, món đậu hầm, món bánh bột bắp nướng giòn và nhiều món ăn ngon lành khác. Nhưng Almanzo nói món ăn cậu thích nhất trên đời là món hành chiên với táo.

Cuối cùng, khi các cậu trở về nhà vào bữa ăn trưa thì trên bàn đã có một đĩa lớn món ăn mà cậu thích. Má biết cậu thích món gì nhất nên đã nấu riêng cho cậu.

Almanzo ăn luôn bốn phần táo chiên hành lớn. Rồi cậu ăn thịt bò nướng với chất nước thịt nâu xám, khoai tây nghiền, cà-rốt kem, củ cải luộc và vô số những khoanh bánh mì bơ với mứt táo. Má bồng nói:

- Món này rất cần cho một cậu bé đang lớn.

Và má đặt lên một khoanh bánh pút-đinh tổ chim dày lên chiếc đĩa của cậu và trao cho cậu bình đựng kem ngọt trộn với đậu khấu. Almanzo trút chất kem đặc sệt lên những miếng táo gắn trên lớp vỏ cứng nổi sọc. Lớp nước trái cây màu nâu ngọt lịm bao quanh các mép kem. Almanzo lấy muỗng xúc lên và ăn từng miếng một.

Rồi cậu và Royal trở lại nhà chứa đá làm việc cho tới giờ lo các công việc thường lệ. Trọn ngày hôm sau các cậu vẫn

làm như vậy và trọn ngày hôm sau nữa. Đúng chạng vạng tối ngày thứ ba, ba giúp các cậu trải lớp mạt cửa cuối cùng lên lớp đá cao nhất trên sát mái nhà chứa đá. Tối đó mới xong công việc.

Vùi kĩ trong mạt cửa, những tảng đá không tan chảy trong thời tiết mùa hè nóng nực nhất. Đôi khi các cậu đục lấy ra một tảng cho má để làm món kem lạnh, nước chanh hoặc món trứng lạnh.

07 - ĐÊM THỨ BẢY

Đêm đó là đêm thứ bảy. Trọn ngày dài má nướng bánh và khi Almanzo mang những thùng sữa vào bếp, má còn đang chiên bánh rán. Một hương vị đậm đà, nóng hổi tràn ngập, mùi thơm bột của những ổ bánh mới; mùi gia vị ngào ngạt và mùi si-rô ngọt dịu.

Almanzo chop chiếc bánh rán lớn nhất trong chảo và cạp đứt rời phần dưới khô giòn. Má đang cuốn bột nhào vàng óng, khía thành những sợi dài rồi ghép đôi, vặn xoắn lại. Mấy ngón tay má thoăn thoắt bay lượn khó thể nhìn kịp. Những sợi bột tựa hồ xoắn lại dưới hai bàn tay của má rồi nhảy vào chiếc chảo đồng lớn đầy mỡ nóng đang sôi sục.

Bụp! Chúng chìm xuống đáy, sủi tăm lên. Rồi rất may, chúng lách tách nở ra, nổi lên và từ từ phồng lớn cho tới khi tự động lật lại chìm phần lưng vàng nhạt vào trong mỡ và để ngửa phần bụng đang phồng xạm nâu lên trên.

Má bảo chúng tự xoay lại được là vì chúng đã được vặn xoáy. Có người làm ra loại bánh rán hình tròn với một lỗ hồng ở chính giữa. Loại bánh rán hình tròn này không thể tự xoay lại được. Má không có đủ thời giờ hoang phí ngồi lật những chiếc bánh rán và để chúng tự lật lại mau hơn.

Almanzo thích ngày nướng bánh nhưng cậu không thích đêm thứ bảy. Đêm thứ bảy không phải là buổi tối thoải mái với hơi lửa ấm, với bắp rang, với rượu ngọt. Đêm thứ bảy là đêm tắm rửa.

Sau bữa ăn tối, Almanzo và Royal lại phải đóng bộ đủ hết nào áo khoác, nào mũ, nào khăn choàng, nào bao tay. Hai cậu khiêng chiếc thùng từ bồn tắm ngoài trời tới thùng đựng nước mưa.

Mọi vật đều mờ mịt trong tuyết. Những ngôi sao nhòa nhạt trên nền trời và chỉ một tia sáng yếu ớt le lói từ ngọn nến trong nhà bếp.

Trong thùng đựng nước mưa, một lớp băng dày bao quanh chỉ còn một lỗ nhỏ ở chính giữa được đập ra mỗi ngày để giữ cho thùng khỏi bị vỡ tung ra, nhưng chiếc lỗ này mỗi lúc cứ nhỏ lại hơn. Royal thọc xuống đó khi chiếc búa xuyên qua với một tiếng bùm tung vỡ thì nước dâng lên thật mau do sức ép của băng từ mọi phía.

Khi đông cứng lại, nước nở lớn hơn. Mọi thứ khác lại rút nhỏ hơn trong băng giá.

Almanzo bắt đầu múc nước và những mảnh băng trôi nổi vào bồn tắm. Trời lạnh, việc làm chậm khi nhả qua lỗ hổng nhỏ và cậu nảy ra một ý nghĩ.

Những dải băng dài treo lơ lửng dưới mái hiên nhà bếp. Sát trên cao chúng là phần băng cứng nhưng phần đầu nhọn buông xuống gần như cắm tới mặt tuyết. Almanzo nắm lấy một dải và giật mạnh, nhưng chỉ có phần đầu gãy ra.

Cây búa nhỏ đã đóng băng trên nền cổng ngay chỗ Royal

đặt nó nhưng Almanzo cố kéo lên. Cậu nhấc nó bằng cả hai bàn tay và chặt những dải băng. Một loại băng sập xuống với tiếng đổ vỡ loảng xoảng. Đó là tiếng la chiến thắng.

- Hi, đưa cho anh!

Royal nói, nhưng Almanzo đập tiếp những dải băng và tiếng ồn lớn hơn nữa. Almanzo nói:

- Anh lớn hơn em. Anh phá chúng bằng hai nắm tay được mà.

Thế là Royal dùng hai nắm tay phá những dải băng, còn Almanzo tiếp tục sử dụng cây búa. Tiếng ồn vang khắp.

Almanzo la hét và Royal la hét, phá thêm, thêm thật nhiều những dải băng. Những mảnh băng lớn bay văng khắp trên nền cống và những mảnh băng cắm lổ chỗ trên mặt tuyết. Dọc mái hiên lộ ra một khoảng trống tựa hồ một hàm răng bị gãy mấy chiếc răng.

Má lao ra mở cửa nhà bếp. Má kêu lên:

- Chúa ơi! Royal! Almanzo! Các con bị đau hả?

Almanzo lên tiếng một cách ngoan ngoãn:

- Không, má!

- Có chuyện gì vậy? Các con đang làm gì?

Almanzo cảm thấy có lỗi, nhưng sự thực các cậu không đùa giỡn khi làm việc. Cậu nói:

- Chúng con đang lấy băng vào làm nước tắm, má.

- Trời đất ơi! Má chưa từng thấy ồn ào tới mức đó bao giờ! Có phải các con la hét giống như bọn Comanches không?

- Không đâu, má! Almanzo đáp.

Rằng má va lách cách vì lạnh và má đóng cửa lại. Almanzo và Royal lặng lẽ gom tất cả những dải băng đã đổ xuống và lặng lẽ chất đầy thùng. Thùng nặng quá khiến các cậu khiêng lảo đảo và ba phải giúp nhấc lên lò bếp.

Băng chảy tan trong lúc Almanzo bôi mỡ cho đôi giày da và Royal bôi mỡ đôi ủng. Trong nhà chứa thực phẩm, má đang đun đầy đậu nấu vào chiếc chảo sáu lít, thêm hành, tiêu, mỡ heo vào, xối lên trên những cuộn mật mía. Rồi Almanzo thấy má mở những thùng bột. Má trút bột lúa mạch đen và bột bắp vào một bình sành lớn màu vàng, khuấy đều sữa với trứng rồi đổ đầy chiếc chảo hấp lớn thứ bột lúa mạch nhào màu vàng xám.

Má nói:

- Almanzo, bưng chảo bột này và đừng làm đổ.

Má bưng chảo đậu lên và Almanzo theo sau với chảo bột nặng chịch. Ba mở các khuôn cửa lớn của lò hấp và má đặt đậu và bánh vào bên trong. Bánh sẽ được hấp nướng từ từ trong đó cho tới giờ ăn trưa ngày chủ nhật.

Sau đó, Almanzo một mình quay xuống nhà bếp lo tắm rửa. Bộ đồ lót sạch của cậu đang treo trên lưng ghế để hong cho ấm. Khăn tắm, khăn lau và chiếc chén nhỏ đựng xà phòng ở trên một chiếc ghế khác. Cậu lấy từ nhà lán ra thêm một bồn tắm đặt ngay trên nền nhà phía trước khung cửa rộng.

Cậu cởi bỏ áo ghi-lê, vớ dài và quần lót. Rồi cậu đổ một ít nước nóng từ chiếc bồn trên lò vào chiếc bồn trên nền nhà. Cậu cởi bỏ nốt đôi vớ dài và bộ đồ lót và thấy thú vị với lớp da trần trong hơi nóng và nghĩ là sẽ có thể mặc ngay bộ đồ lót sạch mà khỏi cần tắm. Nhưng má sẽ thấy ngay khi cậu bước vào phòng ăn.

Vậy là cậu bước vào trong nước. Nước phủ ngập các bàn chân cậu. Mấy ngón tay cậu moi một ít xà phòng mềm nhũn lầy nhầy từ chiếc chén nhỏ, trét lên khăn tắm. Rồi cậu kỳ cọ khắp mình.

Nước ử ấm ngón chân nhưng gây cảm giác lạnh trên thân hình cậu. Phía trước thân hình hấp hơi nóng từ lò bếp nhưng sau lưng ướt át run rẩy. Và khi cậu xoay lại, lưng cậu hình như nóng rộp lên nhưng phía trước lại rất lạnh. Thế là cậu tắm hết sức nhanh, lau khô người và chui vào bộ đồ lót ấm áp, mặc chiếc quần len dài rồi choàng thêm

chiếc áo ngủ dài cũng bằng len.

Lúc này cậu nhớ tới mấy cái tai. Cậu lại cầm lấy khăn tắm lau sạch tai và gáy. Cậu chụp lên đầu chiếc mũ ngủ. Cậu cảm thấy sạch sẽ và sảng khoái với những lớp quần áo mới, ấm trơn mịn trên da. Đó là cảm giác đêm thứ bảy.

Cảm giác thật dễ chịu nhưng Almanzo không thích đạt tới qua sự tắm rửa. Nếu được làm theo cách của mình. Cậu sẽ không tắm một lần nào cho tới mùa xuân.

Cậu không phải đổ nước trong bồn vì như thế cậu sẽ phải ra ngoài sau khi tắm và bị nhiễm lạnh. Alice sẽ đổ nước, kì cọ bồn trước khi cô dùng để tắm. Rồi tới phiên Eliza Jane đổ bồn nước cho Alice, tiếp đó là Royal đổ bồn nước cho Eliza Jane và má đổ bồn nước cho Royal. Tối khuya, ba sẽ đổ bồn nước cho má và sáng hôm sau, chính ba sẽ đổ nước trong bồn lần chót.

Almanzo bước vào phòng ăn trong bộ đồ lót màu trắng ngà sạch sẽ cùng với vớ dài, áo ngủ và mũ. Má nhìn cậu đi tới cho má xem lại.

Má đặt món đồ đang đan xuống, ngấm kĩ tai, gáy và gương mặt đã sạch xà phòng của cậu rồi ôm cậu, ve vuốt.

- Thôi! Đi ngủ!

Cậu thả một cây nến, leo vội lên cầu thang lạnh ngắt và thổi tắt nến, nhảy ngay lên tấm nệm lông ngỗng mềm,

lạnh. Cậu bắt đầu đọc lời cầu nguyện nhưng cậu đã ngủ thiếp trước khi đọc dứt.

08 - NGÀY CHỦ NHẬT

Sáng hôm sau, khi Almanzo với hai thùng sữa đầy mài miết bước vào nhà bếp thì má đang xếp đồng những chiếc bánh xếp vì đã là ngày chủ nhật.

Chiếc đĩa sứ lớn màu xanh đặt ngay trước lò đựng đầy những chiếc bánh kẹp nhồi thịt căng phồng. Eliza Jane đang cắt những chiếc bánh táo còn Alice đang cho cháo yến mạch vào đĩa như thường lệ. Nhưng chiếc đĩa sứ nhỏ màu xanh đang sôi phía sau lò và mười đồng bánh xếp chất như những ngọn tháp cao trên đĩa.

Mười đồng bánh xếp đang nằm trên vỉ bốc khói và ngay khi chúng vừa chín má thêm liền vào mỗi đồng một chiếc bánh xếp khác, phết dầu bơ và phủ thêm bằng đường trắng. Bơ và đường chảy tan ra thấm vào những chiếc bánh xếp nổi gân rồi nhỏ xuống khắp các cạnh bánh khô giòn.

Thế là bánh xếp đã kết thành đồng. Almanzo thích thứ bánh này hơn bất kỳ thứ bánh xếp nào khác.

Má tiếp tục nướng bánh cho tới khi mọi người ăn xong món cháo bột yến mạch. Má không khi nào làm quá nhiều đồng bánh xếp. Mọi người ăn dứt từng đồng một nối theo nhau và khi Almanzo còn đang ăn thì má đã đẩy lui chiếc ghế về phía sau, nói:

- Cảm ơn Chúa! Tám giờ rồi! Phải đi nhanh thôi!

Má luôn vội vã. Bàn chân má khua lộp bộp còn hai bàn tay cử động nhanh tới mức khó ai nhìn kịp. Má không bao giờ ngồi xuống vào ban ngày ngoại trừ bên chiếc guồng quay sợi hoặc chiếc máy dệt và lúc đó, bàn tay má tiếp tục bay và bàn chân má nhấn đạp, biến guồng quay sợi thành một vệt mờ hoặc khiến chiếc máy dệt kêu inh ỏi, thỉnh - thỉnh, tách - tách! Nhưng vào ngày chủ nhật má cũng bận rộn hối thúc những người khác.

Ba chà chải lông lũ ngựa màu nâu mượt mà cho tới khi sạch bóng lên. Almanzo quét bụi cổ xe còn Royal lau chùi bộ yên bịt bạc. Mấy cha con đóng ngựa vào xe rồi trở vào nhà thay những bộ đồ dành cho ngày chủ nhật.

Má ở trong nhà chứa đồ ăn đang đặt mẫu vỏ bánh trên đỉnh món bánh patê gà ngày chủ nhật. Ba con gà mái mập ngậy đã nằm trong ổ bánh dưới lớp nước thịt đang sủi tăm. Má rải vỏ bánh, rạch thành những mép bờ và nước thịt tràn lên qua hai cây thông dùng cắt bột nhào. Má đặt chiếc bánh vào lò hấp ở giữa lò cùng với những hạt đậu và bột lúa mạch đen. Ba chất đầy những khúc gỗ hồ đào vào trong lò và đóng cánh cửa lò trong lúc má đi thay quần áo và sắp xếp quần áo cho ba.

Những người nghèo vẫn mặc quần áo vải thô trong ngày chủ nhật còn Royal và Almanzo được mặc vải hồ nhuộm. Phần ba má và hai cô gái rất hoàn hảo với những bộ đồ được má may bằng vải mua ở cửa hàng và may bằng máy may.

Má may cho ba một bộ đồ lót bằng len đen thật đẹp. Áo ngoài của ba có lót nhung và sơ-mi bằng vải chức bầu Pháp. Vớ dài của ba bằng lụa đen và các ngày chủ nhật ba không mang ủng mà mang giày da mềm.

Má mặc áo bằng len sợi màu nâu với cổ viền ren trắng và đính những tua ren ở cổ tay, dưới những ống tay áo rộng loe ra. Má kết ren bằng những sợi chỉ nhuỷn tốt cùng và trông giống như lông tơ thiên nga. Còn có những đường viền nhưng màu nâu quang các ống tay áo và nón của má cũng bằng thứ nhưng màu nâu và dây buộc bằng nhưng nâu ở dưới cằm.

Almanzo rất tự hào thấy má tuyệt vời trong bộ trang phục ngày chủ nhật. Các cô gái cũng rất tuyệt vời nhưng không tạo cho cậu cảm giác đó.

Vành váy của mọi người rộng tới mức Royal và Almanzo leo vào xe rất khó khăn. Các cậu phải co rúm người lại để những chiếc vành trùm lên đầu gối. Và, nếu các cậu cử động là Eliza Jane kêu lên:

- Coi chừng, đồ lóng ngóng!

Và Alice than phiền:

- Ô, trời ơi! Mấy dải băng của tôi rồi tung hết rồi!

Nhưng khi tất cả đã chui vào dưới những chiếc áo choàng da với những viên gạch nung nóng dưới bàn chân, ba đã

cho lũ ngựa phóng chạy đi thì Almanzo quên hết mọi thứ.

Chiếc xe lao nhanh như gió. Những con ngựa mượt bóng dưới ánh mặt trời, cần cổ vươn ra, đầu ngẩng cao, những ống chân thon chắc đập tung trên con đường đầy tuyết. Chúng tựa hồ đang bay với những chiếc bươm và đuôi dài bay ngược trong gió.

Ba ngời thẳng người, kiêu hãnh nắm dây cương thúc lũ ngựa phi nước đại. Ba không khi nào dùng roi vì lũ ngựa được huấn luyện thuần thục và ngoan ngoãn. Ba chỉ cần ghi chặt hoặc nới lỏng dây cương là chúng làm đúng ý. Lũ ngựa của ba là những con ngựa tuyệt nhất bang New York và cũng có thể là tuyệt nhất trên thế giới. Malone ở cách xa tới năm dặm, nhưng ba không bao giờ phải khởi hành sớm hơn ba mươi phút trước giờ lễ nhà thờ. Cặp ngựa nuốt hết năm dặm đường rồi được đưa vào chuồng, được phủ mền xong và mọi người đặt chân lên thềm của nhà thờ đúng lúc chuông đổ.

Khi Almanzo nghĩ còn phải nhiều năm nữa cậu mới có thể cầm cương điều khiển lũ ngựa, cậu chịu không nổi.

Nhưng không còn thời gian cho cậu vì ba đang lái xa vào khu nhà lán của nhà thờ Malone. Khu nhà lán gồm một dãy nhà thấp, dài, bao quanh bốn phía của một khoảng sân vuông lớn. Ba lái xe vào sân qua cổng lớn. Mỗi người thuộc nhà thờ đều trả tiền thuê một ngăn nhà lán theo ý kiến của ba bà ba có một nhà lán hạng nhất. Nhà lán này đủ cho ba lái xe thẳng vào trong để tháo ngựa và

còn có máng ăn với những thùng chứa thức ăn và khoảng trống dành chứa cỏ khô, lúa mạch.

Ba cho Almanzo phủ chăn lên lũ ngựa trong lúc má và hai cô gái sửa lại váy áo, vuốt lại những dải băng. Rồi cả nhà từ tốn thả bộ đi vào nhà thờ. Tiếng chuông đầu tiên gióng lên khi mọi người bước tới thêm.

Sau đó không có việc gì khác ngoài việc ngồi bất động cho tới khi dứt buổi lễ. Phải mất hai giờ đồng hồ thăm thăm. Chên Almanzo tê nhức và cảm cậu muốn ngáp hoai nhưng cậu không dám ngáp hoặc nôn nóng. Cậu phải ngồi yên lặng hoàn toàn, không rời mắt khỏi khuôn mặt nghiêm trang và bộ râu đang lay động của vị tu sĩ. Almanzo không hiểu bằng cách nào ba thấy cậu không nhìn vị tu sĩ khi chính ba cũng không được rời mắt khỏi vị tu sĩ. Nhưng ba lại luôn luôn biết rõ.

Sau đó buổi lễ chấm dứt. Dưới ánh nắng bên ngoài nhà thờ, Almanzo cảm thấy dễ chịu hơn. Vào ngày chủ nhật, các cậu bé không được chạy nhảy, cười đùa hoặc nói to tiếng, nhưng có thể trò chuyện nhỏ nhẹ và đứa em họ của Almanzo là Frank đang có mặt tại đây.

Cha của Frank là cậu Wesley, làm chủ một nhà máy xay bột khoai và sống ở thị trấn. Ông không có trang trại nên Frank chỉ là một đứa trẻ thành thị. Sáng chủ nhật này, Frank đội một chiếc nón mua ở ngoài cửa hàng.

Chiếc nón bằng vải kẻ ô vuông, may bằng máy và có hai

miếng che tai cài nút ở dưới cằm. Frank bật nút ra chỉ cho Almanzo thấy có thể lật ngược hai miếng này lên và cài nút ngay ở trên đỉnh đầu. Cậu bé bảo chiếc nón ở mãi từ thành phố New York. Ba cậu bé đã mua nón trong cửa hàng của ông Case.

Almanzo chưa từng thấy một chiếc nón như thế và rất muốn có một chiếc.

Royal chê là chiếc nón ngớ ngẩn. Cậu nói với Frank:

- Mấy miếng che tai trên đỉnh đầu là nghĩa lí gì? Không ai có tai trên đỉnh đầu cả.

Dù vậy, Almanzo biết là Royal cũng thích có một chiếc nón như thế.

Almanzo hỏi:

- Cái nón này giá bao nhiêu?

Frank đáp một cách tự hào:

- Năm mươi xu.

Almanzo biết là cậu không thể có một chiếc nón như thế. Những chiếc nón má may đã đủ ấm và tốt rồi nên thật điên rồ mới bỏ nhiều tiền như thế để mua một chiếc nón. Năm mươi xu là quá nhiều tiền. Cậu nói với Frank:

- Bồ phải xem mấy con ngựa của tụi này.

Frank đáp:

- Xì, đâu phải ngựa của mấy bồ. Đó là mấy con ngựa của ba mấy bồ. Mấy bồ chẳng có một con ngựa nào, kể cả ngựa con.

Almanzo cãi:

- Tổ sắp có một con ngựa con.

Frank hỏi:

- Khi nào?

Đúng lúc đó Eliza Jane quay lại kêu:

- tới mau, Almanzo! Ba đóng ngựa xong rồi!

Cậu vội quay đi theo Eliza Jane, nhưng Frank gọi với theo:

- Bồ sẽ không có ngay cả một con ngựa con đâu.

Almanzo bước lên xe một cách bình thản. Cậu chỉ tự hỏi mình đã đủ lớn để có những thứ mình muốn chưa. Lúc cậu còn bé hơn, thỉnh thoảng ba vẫn cho cậu nắm những đầu dây cương trong lúc ba đang lái xe nhưng bây giờ cậu đâu còn là một em bé nữa. Cậu muốn được tự mình điều khiển ngựa. Ba đã cho phép cậu được chải lông và chà

tắm cho lũ ngựa kéo cày già hiền lành và còn được điều khiển chúng bừa đất nữa. Nhưng cậu lại không được đặt chân vào chuồng của lũ ngựa kéo xe lanh lợi và lũ ngựa con. Cậu còn ít dám sờ vào những chiếc mũi mềm của chúng thò qua gióng hoặc gãi nhẹ một chút dưới chùm lông trước trán chúng. Ba vẫn nhắc:

- Trẻ con như các con phải tránh xa lũ ngựa con. Các con chỉ cần năm phút đã đủ tạo cho chúng những thói tật mà ba phải mất nhiều tháng mới uốn nắn chúng trở lại ngoan ngoãn được.

Cậu cảm thấy thoải mái hơn khi ngồi xuống với bữa ăn trưa ngon lành ngày chủ nhật. Má quét mượt bóng lớp bột bánh lúa mạch đen nóng hổi trên mâm bánh bằng chiếc đĩa của má. Chiếc muống của ba cắt sâu vào món bánh thịt gà và ba xúc những mảng cùi lớn dày ra ngoài lật ngựa cạnh dưới vàng óng nổi gân lên đĩa. Ba tưới nước thịt rồi đặt thêm những miếng thịt gà giòn ngọt mềm, phần thịt trắng hoặc sậm màu đều tróc hết xương. Ba đặt thêm lên một nắm đậu hầm rồi xếp lên trên cùng một khoanh mỡ heo mỏng. Bên mép đĩa, ba chắt một mớ củ cải đường ngâm dấm vào đồ xộm. Và, ba chuyển đĩa cho Almanzo.

Almanzo ăn hết một cách lặng lẽ. Rồi cậu ăn tiếp một miếng bánh bí và cảm thấy đã khá no. Nhưng cậu vẫn ăn thêm một miếng bánh táo với phô-mai.

Sau bữa ăn, Eliza Jane và Alice rửa chén đĩa còn ba má, Royal và Almanzo không có việc gì làm hết. Má đọc Kinh

Thánh, Eliza Jane đọc một cuốn sách còn ba gục đầu cho tới lúc giật mình choàng tỉnh rồi ba lại gục đầu nữa. Royal mân mê chuỗi xích bằng gỗ mà cậu không được chuốt, còn Alice nhìn đăm đăm ra ngoài cửa sổ. Riêng Almanzo chỉ ngồi. Cậu bắt buộc phải làm vậy vì không được phép làm bất cứ điều gì. Ngày chủ nhật không phải là ngày làm việc hay chơi đùa. Đó là ngày để tới nhà thờ và ngồi bất động.

Almanzo hết sức mừng khi tới giờ đi làm công việc thường lệ trong nhà.

09 - DẠY NHỮNG CON BÊ

Almanzo bận rộn chứa đầy nhà chứa đá tới mức không còn thời giờ dạy dỗ mấy con bê của cậu. Vì vậy, vào buổi sáng thứ hai, cậu nói:

- Ba, sáng nay con không đi học có được không? Con đã không làm việc với lũ bê, sợ chúng quên hết những điều đã học được.

Ba đưa tay vuốt râu và mắt ba lấp lánh. Ba nói:

- Cũng giống như một cậu bé có thể quên những bài học.

Almanzo không nghĩ tới điều này. Cậu ngưng lại một phút và nói:

- Dạ, con đã có nhiều bài học hơn lũ bê và hơn nữa, chúng nhỏ hơn con.

Mắt ba nhìn nghiêm trang nhưng một nụ cười ẩn dưới hàm râu của ba và má lên tiếng:

- Ô, hãy để cậu bé ở nhà nếu nó thích thế! Một lần như vậy cũng chẳng hại gì và nó cũng có lý, lũ bê cần được dạy.

Thế là Almanzo xuống nhà kho và kêu hai con bê nhỏ ra ngoài. Cậu đặt chiếc ách nhỏ lên cổ chúng, bắt những cây cong lên, chốt lại và buộc một sợi thừng quanh những gốc sừng nhỏ của Star. Cậu làm tất cả một mình.

Trong buổi sáng hôm đó, cậu lui từng bước, từng bước quanh sân kho và kêu lớn "Bước tới!" Rồi "Oa!". Star và Bright háo hức đi tới khi nghe cậu kêu "Bước tới!" Và dừng lại ngay khi cậu hô "Oa!" Để nhai những mẫu cà-rốt từ chiếc bao tay len của cậu.

Thỉnh thoảng cậu cũng ăn sống một củ cà-rốt. Phần bọc ngoài cà-rốt thật tuyệt. Nó là một vòng dày, cứng và ngọt. Phần trong có nhiều nước hơn, màu vàng sáng, nhưng mỏng và vị chua.

Tối trưa, ba nói lũ bê đã làm việc đủ cho cả ngày rồi nên chiều hôm đó ba chỉ cho Almanzo cách làm roi.

Hai cha con vào rừng và ba chặt một ít cây sừng nai. Almanzo vác hết lên phòng làm việc của ba trên lán gỗ và ba chỉ cho cậu cách lột vỏ để kết dây và kể đó là cách kết đầu roi. Trước hết, cậu buộc chung năm đầu sợi dây lại rồi cậu bện chúng thành một bím tròn, chắc.

Suốt buổi chiều cậu ngồi bên chiếc ghế dài của ba. Ba bào những tấm ván mỏng còn Almanzo thận trọng bện cây roi của cậu đúng như ba bện những sợi roi da dài. Khi cậu xoay vặn những sợi dây, lớp vỏ cây mỏng bọc ngoài rớt xuống phô ra lớp vỏ trắng mềm ở bên trong. Cây roi thành trắng toát ngoại trừ vài đốm dơ do các bàn tay của Almanzo để lại.

Cậu không thể làm xong trước giờ lo công việc trong nhà

và hôm sau cậu phải đi học. Nhưng mỗi tối cậu đều ngồi bên lò sưởi tiếp tục bện roi cho tới khi phần dây đầu roi dài tới năm bộ. Lúc đó, ba cho cậu mượn con dao nhíp và Almanzo vót một chiếc cán gỗ ráp phần đầu roi vào đó bằng những sợi dây bằng vỏ cây sừng nai. Chiếc roi đã hoàn tất.

Đây là một cây roi tuyệt hảo cho tới khi nó bị khô gãy trong cái nóng mùa hè. Almanzo có thể quất cho roi rít lớn như ba quất sợi roi da. Và cậu làm roi xong đúng lúc cậu cần để dạy cho mấy con bê bài học tiếp.

Lúc này cậu dạy chúng quay về bên trái khi cậu hô "Vắt!" Và quay về bên phải khi cậu hô "Diệt!".

Ngay khi chiếc roi được làm xong, cậu bắt đầu liền. Mỗi sáng thứ bảy, cậu miệt mài trong sân kho dạy Star và Bright. Cậu không bao giờ đánh chúng mà chỉ quất chiếc roi trong không khí.

Cậu đã biết không thể dạy các con vật một điều gì nếu đánh đập hoặc giam giữ hay la hét chúng. Cậu cần luôn ngọt ngào nhỏ nhẹ và kiên nhẫn kể cả khi chúng lầm lẫn. Star và Bright phải yêu thích cậu, tin cậy cậu và biết cậu không bao giờ làm đau chúng vì nếu chúng sợ cậu, chúng sẽ không bao giờ trở thành những con bò chịu khó làm việc trong vui vẻ ngoan ngoãn.

Lúc này chúng đã luôn làm theo lời cậu khi cậu hô "Bước tới!" Và "Oa!". Cho nên cậu không còn đứng trước chúng

lâu nữa. Cậu đứng ngay bên trái Star. Star đứng sát bên cậu nên Star là con bò ở gần. Bright đứng bên kia Star nên Bright là con bò ở xa.

Almanzo hô "Diệt!" Và quất chiếc roi thật mạnh sát bên đầu Star. Star né tránh cây roi và thế là cả hai cùng xoay về bên phải. Rồi Almanzo nhắc "Bước tới!" Và để chúng thoải mái bước lên một đoạn ngắn.

Tiếp đó, cậu quất cho đầu roi cuộn trong không khí và rít lớn phía bên kia của Bright trong lúc cậu hô "Vắt!".

Bright chuyển động rời xa khỏi chiếc roi và thế là cả hai con bê xoay về bên trái.

Đôi lúc chúng chồm lên và nhóm chạy. Lúc đó Almanzo lại nhắc "Oa!" Bằng cái giọng trầm và nghiêm nghị như giọng của ba. Nếu chúng không chịu dừng lại, cậu lập tức chạy theo rồi vọt lên chặn đầu chúng lại. Khi sự cố xảy ra, cậu phải cho chúng tập lại theo hiệu lệnh "Bước tới!" Và "Oa!" Một hồi lâu. Cậu phải hết sức kiên nhẫn.

Một buổi sáng thứ bảy quá lạnh khiến những con bê cảm thấy cần nhảy nhót và chúng phóng chạy ngay khi cậu quất roi lần thứ nhất. Chúng đá tung móng chân, vừa chạy vừa la rống quanh sân kho và khi cậu cố ngừng chúng lại thì chúng chạy tràn tới xô cậu ngã vào tuyết. Cậu không làm nổi điều gì với chúng buổi sáng hôm đó. Và cậu tức điên đến nỗi phát run lên, nước mắt chảy ròng ròng trên má.

Cậu muốn la hét những con bê tồi tệ này. Nhưng cậu không làm thế. Cậu đặt roi xuống, buộc lại sợi thừng trên sừng Star và đưa chúng đi hai vòng sân kho theo cách bước lên khi cậu nói "Bước tới!" Và dừng lại khi cậu nói "Oa!".

Sau đó cậu kể lại mọi việc với ba, vì cậu nghĩ khi đã kiên nhẫn như thế với những con bê thì ít nhất cũng đủ kiên nhẫn để chải chuốt lũ ngựa con. Nhưng ba có vẻ không nghĩ thế, ba chỉ nói:

- Làm thế là đúng, con trai. Hãy từ từ và kiên nhẫn. Cứ giữ đúng cách đó thì con sẽ có một cặp bò tốt.

Ngày thứ bảy kể sau, Star và Bright làm theo lời cậu tuyệt đối. Cậu không cần quất cây roi vì chúng đã răm rắp tuân theo lời hô của cậu. Nhưng cậu vẫn quất cây roi dù sự việc ra sao vì cậu thích thế.

Thứ bảy đó, mấy cậu bé người Pháp, Pierre và Louis, tới thăm Almanzo. Cha của Pierre là Lazy John và cha của Louis là French Joe. Chúng sống chung với rất đông anh chị em ở những căn nhà nhỏ trong rừng và đi câu cá, đi săn, đi hái trái cây chứ không phải tới trường. Nhưng chúng thường tới làm việc hoặc chơi đùa với Almanzo.

Chúng đứng coi trong lúc Almanzo dạy lũ bê trong sân kho. Star và Bright xử sự tốt đến nỗi Almanzo nảy ra một ý nghĩ tuyệt vời. Cậu lỏ chiếc xe trượt xinh đẹp được tặng

ngày kỉ niệm sinh nhật và dùng một mũi khoan để khoan một lỗ xuyên qua gióng ngang giữa cách thanh trượt phía trước. Rồi cậu lấy một sợi xích của ba và một cọc cột trong cổ xe trượt lớn của ba để đóng lỗ bê vào cổ xe.

Dưới chiếc ách của lỗ bê có một khoen sắt nhỏ giống hệt như khoen của những chiếc ách lớn. Almanzo thọc tay cầm của cổ xe trượt qua khoen sắt này cách xa với chốt ngang nhỏ của tay cầm. Chốt ngang nhỏ giữ cho tay cầm chuyển động qua khoen từ một khoảng xa. Rồi cậu buộc một đầu xích vào khoen và quấn đầu xích kia quanh cọc cọc trong chiếc lỗ trên gióng ngang và xiết chặt lại.

Khi Star và Bright kéo, chúng sẽ kéo cổ xe bằng sợi xích. Khi chúng dừng lại, tay cầm bất động của cổ xe sẽ giữ cho cổ xe dừng theo.

Almanzo nói:

- Nào, Louis, lên xe đi!

Pierre đẩy Louis lui lại nói:

- Không, tớ lớn nhất. Tớ ngồi trước.

Almanzo nói:

- Không phải cậu thì hay hơn. Khi những con bê cảm thấy khoẻ chúng có thể chạy xa. Hãy để Louis ngồi trước vì nó nhẹ hơn.

Louis lên tiếng:

- Không, tớ không thích đâu.

Almanzo nói:

- Tớ cho là cậu thì hay hơn.

Louis đáp:

- Không.

Almanzo hỏi:

- Cậu sợ hả?

Pierre chen vào:

- Đúng, nó sợ.

Louis cãi:

- Tớ không sợ. Tớ chỉ không thích thôi.

Pierre cười nhạo:

- Nó sợ mà.

Almanzo nói:

- Đúng, nó sợ.

Louis cãi lại là nó chẳng sợ gì hết. Almanzo và Pierre cùng nói:

- Cậu sợ, sợ hết mức.

Cả hai đều bảo nó là một con mèo ướn, rồi lại bảo nó là một em bé. Pierre nói nó nên về nhà với mẹ. Thế là cuối cùng Louis dè dặt ngồi lên cổ xe trượt.

Almanzo vung cây roi và hô:

- Bước tới!

Star và Bright bước lên rồi đứng lại. Chúng thử quay lại ngoái coi có cái gì ở phía sau. Nhưng Almanzo lại hô, giọng chắc nịch:

- Bước tới!

Và lần này chúng đi lên, tiếp tục bước. Almanzo đi bên cạnh hai con bê, vung chiếc roi hô "Diệt!" Và hướng chúng vòng quanh sân kho. Pierre chạy sau cổ xe và cũng vòng quanh theo cho tới khi những con bê xử sự hoàn hảo. Vậy là Almanzo mở cổng sân kho.

Pierre và Louis vội vã rời xa cổ xe và Pierre lo lắng:

- Chúng sẽ chạy luôn!

Almanzo nói:

- Tố nghĩ là tố biết điều khiến những con bê của tố.

Cậu quay lại chỗ bên cạnh Star và Bright. Cậu quất cây roi và hô "Bước tới!" Đưa Star và Bright đi thẳng ra khỏi sân kho và tiến vào khoảng trống mênh mông lấp lánh phía ngoài.

Cậu hô "Vắt!" Rồi hô "Diệt!" Và đưa chúng vượt qua ngôi nhà. Cậu đưa chúng ra hẻm ngoài đường. Chúng dừng lại khi cậu hô "Oa!".

Lúc này Pierre và Louis rất hào hứng. Cả hai leo lên chắt đồng trên cổ xe, nhưng Almanzo đẩy chúng lui về phía sau. Cậu cũng lên xe. Cậu ngồi phía trước với Pierre ở sau lưng cậu và Louis ở sau lưng Pierre. Các cậu xoạc hai chân và giữ cứng lơ lửng trên mặt tuyết. Almanzo đặc ý vung cây roi và hô:

- Bước tới!

Đuôi Star cong lên, đuôi Bright cong lên và móng chân chúng đưa cao. Cổ xe xóc nảy lên trong không và lập tức mọi chuyện xảy ra ngay.

Star rống lên:

- Bê-ô-ô!

Bright rống theo:

- Bê-ô-ô!

Ngay trước mặt Almanzo những móng bò bay lên, những chiếc đuôi quất vun vút và những ống chân thú vật nhẩy múa đặc ý cao vút. Almanzo hét lớn:

- Oa! Oa!

Bright rống lên:

- Bê-ô!

Star lại rống:

- Bê-ô-ô!

Cỗ xe lao đi vùn vút càng xa càng nhanh hơn xuống đồi. Cây cối, tuyết và cẳng chân bê hoà lẫn vào nhau. Mỗi khi cỗ xe lao xuống, Almanzo lại cắn chặt răng vào nhau.

Bright chạy nhanh hơn Star. Chúng sắp ra khỏi đường đi. Cỗ xe đảo vòng. Almanzo hét:

- Vắt! Vắt!

Cậu ngã cắm đầu trong tuyết trong lúc đang hét:

- Vắt!

Miệng đầy tuyết, cậu vừa nhổ ra, vừa lồm cồm trườn dậy.

Mọi thứ đều yên tĩnh. Con đường trống hoe. Những con bê đã biến mất cùng với cỗ xe. Pierre và Louis đang lo ngại ra khỏi tuyết. Louis đang chửi rủa bằng tiếng Pháp nhưng Almanzo không để ý tới. Pierre vuốt tuyết trên mặt, lấp bắp:

- Mẹ kiếp! Vậy mà cậu bảo cậu điều khiển nổi những con bê của cậu. Chúng nó không chạy mất, hén?

Phía xa dưới con đường gần như bị vùi lấp trong tuyết, Almanzo nhìn thấy những chiếc lưng màu hung đỏ của lũ bên bên một đụn tuyết phủ trên hàng rào đá.

Cậu nói với Pierre:

- Chúng nó đâu có chạy mất. Chúng chỉ chạy thôi. Chúng đang ở đó kìa.

Cậu cuối xuống để xem xét lũ bê. Đầu và lưng chúng hờ trên đám tuyết. Chiếc ách xộc xệch và cỗ chúng nghiêng đi trong những thanh gỗ cong. Chúng chụm mũi vào nhau, mắt mở lớn ngạc nhiên. Hình như chúng đang hỏi nhau:

- Chuyện gì xảy ra vậy?

Pierre và Louis giúp mọi tuyết ra khỏi lũ bê và cỗ xe. Almanzo sửa thẳng lại chiếc ách và sợi xích. Rồi cậu đứng trước lũ bê hô "Bước tới!" Trong lúc Pierre và Louis đẩy phía sau chúng. Lũ bê lên đường trở lại và Almanzo dẫn chúng về nhà kho. Chúng đi một cách thoải mái. Almanzo bước bên cạnh Star, hươu cây roi và hô. Lũ bê làm đúng theo mọi lời hô của cậu. Pierre và Louis đi bộ theo sau. Cả bọn đều không ngồi lên cỗ xe.

Almanzo nhốt chúng vào ngăn chuồng, cho mỗi con một trái bắp non. Cậu lau chiếc ách thật kĩ và treo lên, đặt cây roi vào cái móc, lau sợi xích và cây cọc, đặt trả đúng chỗ ba đã cất chúng. Rồi cậu bảo Pierre và Louis ngồi sau cậu trên cỗ xe trượt trượt xuống dưới đồi chơi cho đến khi tới giờ lo việc nhà.

Đêm đó, ba hỏi cậu:

- Chiều nay, con đã có một chuyện không bình thường, phải không, con trai?

Almanzo đáp:

- Không! Con chỉ tìm cách dạy cho Star và Bright biết kéo xe thôi.

Thế là cậu đã làm điều đó trong sân kho.

10 - VÒNG QUAY CỦA NĂM

Ngày đang dài hơn nhưng lạnh dữ hơn. Ba đọc:

Ngày bắt đầu dài đặc.

Tiết lạnh giá buốt hơn.

Cuối cùng, tuyết trên các triền phía tây và phía nam mềm xốp một phần. Buổi trưa, những nhũ băng nhỏ giọt. Nhựa khởi dâng trong các thân cây và đã tới lúc làm đường.

Trong buổi sáng lạnh, trước khi mặt trời lên, Almanzo và ba đã rời nhà tới rừng trường khế. Ba đặt một cây đòn gánh gỗ lớn trên vai và Almanzo một cây nhỏ hơn. Hai đầu gánh lủng lẳng những dây thừng bằng vỏ cây sừng nai với những móc sắt lớn và mỗi móc sắt treo một thùng lớn bằng gỗ.

Mỗi cây trường khế, ba đều khoét một lỗ nhỏ và ráp khít một vôi nhỏ bằng gỗ vào đó. Nhựa trường khế ngọt ngào qua những vôi này nhỏ vào những chiếc xô nhỏ.

Đi từ cây này qua cây khác, Almanzo trút nhựa vào chiếc thùng gỗ lớn của cậu. Sức nặng đè trĩu hai vai nhưng cậu nắm chắc mấy chiếc thùng bằng hai bàn tay không cho đựng đưa. Khi thùng đầy, cậu tới đổ vào chiếc vạc nấu lớn.

Vạc nấu lớn treo vào một khúc cây gác giữa hai chạc cây. Ba giữ lửa cháy sáng đều ở phía dưới vạc để nấu sôi

nhựa.

Almanzo thích đi hoài qua những khu rừng hoang đông giá. Cậu đạp trên tuyết giống như chưa từng được đi như thế bao giờ và sau cậu chỉ kéo dài vết chân của cậu. Cậu bận rộn trút những xô đầy nhựa vào thùng và khi nào khát cậu uống một vài hớp nhựa lạnh như băng, ngọt mềm.

Cậu thích quay lại chỗ ngọn lửa đang gào thét. Cậu cời lửa và ngắm những tia sáng rực bay lên. Cậu hơi nóng mặt và hai bàn tay trong hơi nóng hừng hực và hít hà mùi nhựa đang sôi. Rồi cậu lại đi vào rừng.

Buổi trưa, tất cả nhựa đang sôi trong vạc. Ba mở xô thức ăn và Almanzo ngồi lên khúc cây bên cạnh. Hai cha con ăn và nói chuyện. Họ duỗi dài chân về phía đồng lửa và tựa lưng vào một đồng gỗ. Xung quanh họ chỉ có tuyết, băng và rừng hoang nhưng họ thoải mái, ấm áp.

Ăn xong, ba ngồi bên đồng lửa canh chừng nhựa còn Almanzo đi lòng kiếm những trái dâu mật mùa đông.

Dưới lớp tuyết ở các triền phía nam, những trái dâu mật đã chín đỏ tươi giữa các chùm lá xanh. Almanzo lột găng tay, dùng bàn tay trần cào tuyết ra. Cậu kiếm được từng cụm dày đỏ chói và nhét đầy miệng. Những trái dâu ướp lạnh đập vỡ giữa hai hàm răng trào ra chất nước thơm ngọt.

Không thứ gì khác có thể sánh ngang với những trái dâu

mặt mùa đông được đào ra từ trong tuyết.

Quần áo Almanzo dính đầy tuyết, các ngón tay cậu cứng ngắc và đỏ hồng vì lạnh nhưng cậu không thể rời xa triển phía nam trước khi cào bớt khắp hết.

Khi mặt trời nghiêng xuống phía sau những cây trường khế, ba liệng tuyết lên đông lửa làm nổi lên những tiếng xèo xèo trong hơi nước mờ mịt. Rồi ba múc si-rô nóng vào các thùng. Ba và Almanzo lại đặt những cây đòn gánh lên vai, gánh những đôi thùng về nhà.

Họ trút si-rô vào chiếc chảo đồng lớn của má trên lò nấu. Rồi Almanzo đi lo việc nhà trong lúc ba đi chuyển về số si-rô còn lại trong rừng.

Sau bữa tối, si-rô đã trở thành đường. Má múc qua những chảo đựng sữa sáu lít và để ra ngoài lạnh. Tối sáng, mỗi chiếc chảo đều có một ổ đường trường khế lớn cứng ngắc. Má gỡ ra những ổ đường tròn, nâu vàng và cất lên hàng giá đựng thực phẩm.

Ngày nối ngày, nhựa cây tiếp tục chảy và Almanzo theo ba đi gom lại, nấu sôi lại để mỗi má làm thành đường. Tất cả số đường làm ra đủ để dùng cho đến hết năm sau. Lúc đó, phần si-rô nấu sôi cuối cùng không dùng làm đường mà chứa trong những chiếc vại ở dưới hầm đồ ăn để làm si-rô dùng cho cả năm.

Khi Alice đi học về, cô ngửi Almanzo và kêu lên:

- Ô, em đã ăn dâu mật mùa đông rồi!

Cô thấy không công bằng chút nào khi cô phải tới trường còn Almanzo được đi gom nhựa và ăn dâu mật mùa đông. Cô nói:

- Con trai có mọi thứ thú vị.

Cô buộc Almanzo phải hứa sẽ không đụng đến những triền phía nam dọc sông Trout bên kia bãi chắn cừu.

Thế là vào những ngày thứ bảy, cả hai cùng nhau đến cào bới những triền này. Khi Almanzo kiếm được một cụm đồ tươi, cậu hét lên còn Alice kêu the thé khi tìm thấy. Có lúc cả hai chia với nhau nhưng cũng có lúc không chia. Cả hai đều bò bằng tay và đầu gối khắp các triền phía nam và ăn dâu mật mùa đông suốt buổi chiều.

Almanzo mang về nhà một xô đầy những chiếc lá dày, xanh biếc còn Alice nhét lá vào một cái lọ lớn. Má đổ đầy whisky vào lọ và cất đi. Đó là thứ gia vị dâu mật mùa đông của má để thêm thơm cho bánh qui và bánh ngọt.

Mỗi ngày, tuyết tan một ít. Những cây tuyết tùng và vân sam đã rũ hết tuyết và tuyết cũng biến thành những hạt tròn rơi xuống từ những nhánh sồi, nhánh trường kế trở trụi. Dọc các bức vách nhà kho và ngôi nhà, mặt tuyết lỗ chỗ do nước từ các nhũ băng rơi xuống và cuối cùng các nhũ băng sụm vỡ.

Mặt đất ướt át và các lối đi đen ngòm khắp nơi. Những lối đi kéo rộng ra thêm mãi. Chỉ riêng những lối đi bị nén đạp xuống là còn màu trắng và một phần tuyết còn đọng lại trên các mé phía bắc của dãy nhà và mấy đồng gỗ. Rồi chương trình học mùa đông chấm dứt và mùa xuân đã tới.

Một buổi sáng, ba lái xe đi Malone. Trước buổi trưa, ba hấp tấp trở về nhà và từ trên xe đã la lớn thông báo tin tức. Các nhà buôn khoai tây New York đang có mặt ở thị trấn.

Royal chạy ra kho giúp đóng ngựa vào xem Alice và Almanzo chạy vào nhà lán lấy những chiếc thùng đóng. ^[2]

Cả hai xoay tít đâm bổ xuống cầu thang dưới hầm chứa và bắt đầu xúc khoai tây thật nhanh. Trước khi ba lái cỗ xe tải vào cổng bếp, hai thùng khoai tây đã đầy ắp.

Sau đó là một cuộc chạy đua. Ba và Royal hối hả khuân những chiếc thùng lên cầu thang, đổ ụp vào thùng xe còn Almanzo và Alice hối hả nhồi đầy khoai vào sao cho nhanh hơn việc chuyển đi.

Almanzo cố chất đầy nhiều thùng hơn Alice nhưng không làm nổi. Cô làm nhanh đến nỗi cô xoay người về phía chiếc thùng lớn rồi mà vành váy của cô còn đang xoay về hướng khác. Khi cô đẩy những lọn tóc về phía sau, bàn tay của cô trét lên má cô đầy vết dơ. Almanzo cười giễu khuôn mặt dơ dáy của cô và cô cười lại:

- Soi gương coi! Mặt em còn dơ hơn chị nữa!

Cả hai luôn giữ các thùng đầy, ba và Royal không khi nào phải chờ. Khi thùng xe đầy rồi, ba vội vã đánh xe đi.

Xế chiều ba mới trở về, nhưng Royal, Almanzo và Alice vẫn chất đầy một thùng xe nữa khi ba ăn mấy món ăn nguội rồi ba lại chở đi. Đêm đó, Alice giúp Royal và Almanzo làm các việc trong nhà. Ba không có mặt trong bữa ăn tối vì không về kịp trước giờ ngủ. Royal ngồi đợi ba. Tối khuya, Almanzo nghe thấy tiếng xe và Royal bước ra giúp ba lo cho lũ ngựa mệt nhọc phải kéo hàng suốt hai mươi dặm đường trong ngày hôm đó.

Sáng hôm sau và sáng hôm sau nữa, cả nhà bắt đầu chất khoai dưới ánh nến và ba chở đi chuyển đầu trước khi mặt trời mọc. Vào ngày thứ ba, tàu chở khoai mới khởi hành đi về new york, nhưng toàn bộ khoai của ba đã chất xong lên tàu.

Ba nói với má trong bữa ăn tối:

- Năm trăm thùng đong hết thảy với giá một đô la một thùng. Tôi đã nói với bà khi khoai tây xuống giá vào mùa thu vừa rồi là khoai sẽ lên giá vào mùa xuân.

Thế là có năm trăm đô la trong ngân hàng. Tất cả đều hãnh diện vì ba đã trồng được loại khoai tây tốt như thế và biết rõ lúc nào giữ lại trong kho và lúc nào nên đem

bán.

Má nói, mặt rạng rỡ:

- Đúng là thật tốt.

Cả nhà đều vui sướng. Nhưng ngay sau đó, má lại nhắc:

- Rồi, bây giờ chúng ta đều rảnh rồi nên ngày mai sẽ dọn dẹp nhà cửa, phải lo làm sớm.

Almanzo rất ghét việc lau dọn nhà. Cậu sẽ phải lôi những đường khâu lược trên tất cả các mép thảm dài hàng dặm. Rồi những tấm thảm được treo trên những dây vải phía ngoài và cậu phải đập chúng với một cây gậy dài. Khi còn bé, cậu chạy dưới những tấm thảm coi đó như những căn lều. Nhưng bây giờ, cậu đã chín tuổi và cậu phải đập những tấm thảm này cho tới không còn một chút bụi nào bay lên nữa.

Mọi thứ trong nhà đều rời đi, mỗi thứ đều được lau chùi và đánh bóng. Màn cửa được hạ xuống, nệm giường khuôn ra ngoài trời, tất cả khăn, chăn trải giường đều được giặt. Từ sáng sớm đến tối mịt, Almanzo không ngưng chạy, bơm nước, khuôn củi, trải rơm sạch lên mặt nền đã được lau chùi rồi giúp kéo căng những tấm thảm trên đó và khâu lược trở lại các mép thảm.

Nhiều ngày nối sau, cậu quanh quẩn trong hầm chứa. Cậu giúp Royal dọn trống khạp để rau. Cả hai lựa ra từng trái

táo, từng củ cà-rốt, từng củ cải bị hư và đặt những thứ còn tốt vào mấy chiếc khay do má đã lau sạch. Các cậu mang những khay khác xuống và xếp chúng vào nhà lán gỗ. Các cậu cũng lôi ra đủ thứ vại sành, bình sứ cho tới khi hầm chứa gần như trống rỗng. Rồi má lau cọ vách và nền. Royal đổ nước vào các thùng vôi và Almanzo khuấy cho tới khi nước vôi hết sôi và thành lớp nước màu trắng. Sau đó, các cậu quét trắng hết hầm chứa. Thật là thú vị.

Khi các cậu lên nhà trên, má nói:

- Cám ơn chúa! Các con có quét vôi vách hầm trắng bằng quét các con không?

Toàn thể hầm chứa đều sạch, mát và trắng như tuyết khi vôi khô. Má chuyển những chảo đựng sữa xuống những giá đồ đã được lau sạch. Các thau đựng bơ đã được đánh trắng bằng cát và phơi khô trong nắng. Almanzo đặt chúng thành một hàng trên nền hầm sạch sẽ để chờ đổ đầy bơ mùa hè.

Ngoài trời, những khóm tử đinh hương và tuyết cần tươi rực rỡ. Bông tím và mao hương đang nở hoa trên những thảm cỏ xanh. Các loài chim rộn ràng xây tổ và thời gian làm việc ngoài đồng đã tới.

11 - MÙA XUÂN

Bây giờ bữa điểm tâm dứt trước lúc bình minh và mặt trời đang vươn lên phía bên kia đồng cỏ còn ẩm sương khi Almanzo dẫn cặp ngựa ra khỏi khu nhà kho.

Cậu phải leo lên một cái thùng để nhấc bộ vòng nặng nề đặt lên vai lũ ngựa và choàng dây cương qua vai chúng, nhưng cậu biết cách điều khiển chúng. Cậu đã học được từ khi còn nhỏ. Ba không cho cậu sờ tới lũ ngựa non hoặc ngựa trẻ kéo xe lanh lẹ, nhưng bây giờ cậu đã đủ lớn để làm việc ngoài đồng và cậu có thể điều khiển cặp ngựa cày già ngoan ngoãn Bess và Beauty.

Chúng là những con ngựa cái khôn ngoan và điềm đạm. Khi chúng hướng về bãi cỏ, chúng không hí lên và lồng chạy như lũ ngựa con. Chúng chỉ nhìn quanh, nằm xuống, lăn mình một vài vòng rồi gặm cỏ. Khi được đóng yên, chúng bước đi trầm tĩnh, nối theo nhau qua ngưỡng cửa nhà kho, hít thở không khí mùa xuân rồi kiên nhẫn chờ buộc các dây kéo. Chúng đều già hơn Almanzo vì cậu chỉ sắp được mười tuổi.

Chúng biết cách kéo cày mà không đạp lên cây bắp hoặc khiến các luống cày vụn vẹo. Chúng biết cách bừa và quay lui ở cuối đồng. Almanzo còn thích điều khiển chúng hơn nếu chúng không biết nhiều như thế.

Cậu cột chúng vào chiếc bừa. Đồng được cày vào mùa thu trước và được rải phân, bây giờ cần bừa cho đất tơi tục.

Bess và Beauty bước đi thoải mái, không quá nhanh mà chỉ vừa đủ nhanh để bừa tốt. Chúng thích làm việc vào mùa xuân sau một mùa đông dài đứng chôn chân trong các ngăn chuồng. Chúng bừa tới lui khắp đồng trong lúc Almanzo nắm dây cương đi theo sau chiếc bừa. Cuối mỗi hàng, cậu quay cặp ngựa lại và đặt chiếc bừa sao cho rằng bừa chỉ hơi chồm qua hàng bừa trước. Rồi cậu sẽ đập sợi dây cương vào mông lũ ngựa và hô:

- Bước tới!

Và, chúng lại bước tới.

Những đứa trẻ khác khắp vùng quê cũng đang bừa để làm xới tơi đất dưới nắng. Xa xa về phía bắc, dòng sông St. Lawrence như một đường kẻ bạc ở chân trời. Những lùm cây thành những đám mây màu xanh lục nhẹ nhàng. Từng bầy chim tung tăng ca hát trên những vách đá trong lúc lũ sóc nhảy nhót nô đùa. Almanzo vừa bước tới, vừa huýt gió sau cặp ngựa.

Khi bừa dứt một đường ngang hết cánh đồng, cậu bừa tiếp một đường khác. Hàng răng như răng lược sắc nhọn của chiếc bừa xới rồi lại xới thêm trong đất làm tan hết những tảng đóng cục. Tất cả đất cục đều phải được xới cho tan nhuyễn.

Dần dần, Almanzo không còn huýt gió nổi vì quá đói. Hình như buổi trưa không bao giờ tới. Cậu tự hỏi cậu đã đi qua bao nhiêu dặm dài rồi. Vậy mà mặt trời giống như cứ

đứng nguyên tại chỗ, những cái bóng chẳng hề thay đổi chút nào. Cậu cảm thấy đang đói lả đi.

Cuối cùng thì mặt trời cũng vươn lên thẳng đỉnh đầu và không còn chiếc bóng nào. Almanzo bữa thêm một đường nữa rồi một đường khác nữa. Sau hết, cậu nghe thấy tiếng tù và nổi lên từ xa tới gần.

Âm thanh báo giờ ăn từ chiếc tù và lớn bọc thiếc của má rõ ràng và vui vẻ.

Bess và Beauty dựng đứng hai tai, bước một cách hăng hái. Tới cuối đồng, hướng về phía ngôi nhà, chúng dừng lại. Almanzo cởi dây kéo thả chúng ra và bỏ chiếc bữa lại trên đồng. Cậu leo lên tấm lưng rộng của Beauty.

Cậu cưỡi ngựa về phía nhà máy bơm cho lũ ngựa uống nước. Cậu đưa chúng vào ngăn chuồng, tháo cương và lấy thức ăn cho chúng. Một người chủ ngựa giỏi luôn luôn sẵn sóc ngựa trước khi ăn hoặc nghỉ ngơi. Nhưng Almanzo rất vội.

Bữa ăn trưa hấp dẫn biết chừng nào! Và cậu sẽ ăn ngon biết bao! Ba chất đồng lên đĩa của cậu rồi lại chất đồng tiếp và má mỉm cười đưa thêm cho cậu hai chiếc bánh patê.

Cậu cảm thấy khá hơn khi trở lại làm việc. Nhưng buổi chiều có vẻ dài hơn buổi sáng nhiều. Cậu khá mệt khi về tới khu nhà kho lúc mặt trời lặn để bắt đầu lo công việc

nhà. Mắt cậu như sụp xuống trong bữa ăn tối và ngay khi ăn xong, cậu liền leo lên cầu thang đi ngủ. Thật thoải mái được nằm dài trên chiếc giường mềm mại. Trước khi kịp kéo tấm chăn phủ lên tấm trải giường, cậu đã chìm vào giấc ngủ.

Như chỉ trong một phút, ánh sáng nền của má đã rơi trên cầu thanh và má đang gọi. Một ngày khác đã bắt đầu.

Không có thì giờ để bỏ phí. Không có thì giờ để hoang phí vào nghỉ ngơi hoặc đùa giỡn. Nhịp sống của đất dồn tới như nước cuốn trong mùa xuân. Tất cả hạt mầm cây hoang cỏ dại, bụi rậm, dây leo đều cố chiếm ngự các cánh đồng. Mọi nông dân với chiếc bừa, chiếc cày, cây cuốc phải phấn đấu với chúng để gieo xuống cực nhanh những mầm giống tốt.

Almanzo là một chiến sĩ nhỏ trong trận đánh vĩ đại này. Từ sáng sớm tới tối mịt, cậu làm việc và ngủ từ tối đến sáng để lại trở dậy tiếp tục làm việc.

Cậu bừa cánh đồng khoai cho tới khi đất cực tươi mịn và mọi mầm cỏ hoang nhỏ nhất bị chết hẳn. Rồi cậu giúp Royal lấy khoai giống từ chiếc vại trong hầm chứa ra, cắt thành miếng với hai hoặc ba mắt trên mỗi miếng.

Khoai tây nở hoa và kết hạt, nhưng không ai biết mỗi một hạt giống sẽ cho thứ khoai nào. Tất cả cây khoai cùng loại đều được sinh ra từ một cây giống. Cây giống không phải hạt mà là một đoạn rễ cây. Những đoạn rễ cây được cắt

ra, trồng xuống luôn cho nhiều khoai như hết cây giống.

Mỗi cây giống có nhiều chấm nhỏ giống những hố mắt. Từ các mắt này, những chiếc rễ nhỏ sinh ra và cắm vào trong đất và những chiếc lá nhỏ vươn lên đón nắng. Những cánh lá sống bằng chính phần cây giống khi chúng mới nhú cho tới lúc đủ mạnh để nhận thức ăn từ dưới lòng đất và trong không khí.

Ba đang đánh luống trên đồng. Vật đánh luống là một khúc cây với một hành chốt gỗ cách khoảng ba bộ rưỡi. Một con ngựa kéo ngang khúc gỗ phía sau nó và những chiếc chốt vạch thành các luống nhỏ. Ba vạch theo chiều dọc và cả chiều ngang để các luống tạo thành những đường ô vuông nhỏ. Lúc đó, việc trồng cây bắt đầu.

Ba và Royal cầm cuốc, còn Alice và Almanzo mang những xô đầy cây giống. Almanzo đi trước Royal còn Alice đi trước ba dọc theo các hàng. ở góc của mỗi ô vuông, nơi các luống giao nhau, Almanzo đặt một cây giống. Cậu phải đặt chính xác ở góc để giữ các hàng thật thẳng và có thể cày xới. Ba theo sau Alice để lấp những cây giống do cô đặt.

Công việc trồng khoai thật thích thú. Mùi thơm xông lên từ hương đất mới và những cánh đồng cỏ ba lá. Alice duyên dáng và nhí nhảnh với những lọn tóc bay trong gió và khung vành váy đung đưa. Ba luôn đùa giỡn và tất cả cũng trò chuyện trong lúc làm việc.

Almanzo và Alice cố đặt cây thật nhanh để tới cuối hàng sẽ có một phút ngắm những tổ chim hoặc đuổi một con thằn lằn vào vách đá. Nhưng ba và Royal không bao giờ cách xa ở phía sau. Ba luôn thúc:

- Làm dọc theo đó, con trai, bước theo ngay!

Thế là cả hai sẵn và khi vượt lên trước đủ xa, Almanzo nhặt một cọng cỏ kẹp giữa mấy ngón tay cái huýt gió. Alice thử làm nhưng không thể làm được. Cô chỉ có thể huýt gió bằng cách dậm môi lại. Royal chọc cô:

Con gái huýt gió và gà mái gáy
Chuyện dữ dần ắt sẽ đến ngay

Họ đi tới đi lui khắp cánh đồng tròn buổi sáng rồi tròn buổi chiều liền ba ngày. Lúc đó, khoai đã trồng xong.

Rồi ba gieo hạt. Ba gieo một vùng lúa mì để làm bột trắng và một vùng lúa mạch đen để làm bột mạch đen và một vùng yến mạch với đậu Canada để có thức ăn cho bò, ngựa trong mùa đông tới.

Trong lúc ba gieo hạt, Almanzo theo sau ba khắp đồng với Bess và Beauty, bừa lấp hạt trong đất. Almanzo chưa thể gieo hạt vì còn phải tập một thời gian dài trước khi rải được đều hạt. Việc này không dễ làm.

Một túi hạt nặng treo vào một dây da quàng trên vai trái ba. Khi bước đi, ba bốc một nắm hạt trong túi. Bằng một

đồng tác đảo cánh tay vào uốn vòng cườm tay, ba cho những hạt nhỏ bay ra từ các ngón tay hoà nhịp với các bước đi của ba và khi ba gieo hạt xong, mỗi tấc đất trên đồng đều có hạt nằm đều rải rác, không chỗ nào quá nhiều, không chỗ nào quá ít.

Hạt quá nhỏ khó nhìn rõ trên đất, nhưng tài năng của người gieo hạt được nhận biết khi các hạt nảy mầm. Ba đã kể cho Almanzo nghe về một cậu bé biếng nhác, bất tài được cho ra đồng gieo hạt. Cậu bé này không muốn làm việc nên trút hết hạt giống ra khỏi bao rồi đi bơi. Không ai nhìn thấy cậu làm như thế. Sau đó, cậu bừa lấp hết cánh đồng và không ai biết rõ việc làm thực của cậu. Nhưng những hạt giống biết rõ và mặt đất cũng biết để nhắc nhở cho cậu khi chính cậu đã quên bằng việc làm tệ hại của mình. Toàn cánh đồng chỉ có cỏ dại.

Khi hạt được gieo xong, Almanzo và Alice lo trồng cà-rốt. Cả hai đeo trên vai những túi đầy hạt giống cà-rốt tròn, đỏ, nhỏ xíu, giống như những túi hạt giống lớn của ba. Ba đánh luống cà-rốt dọc cánh đồng với đồ đánh luống có răng chỉ cách nhau mười tám inch. Almanzo và Alice với những hạt giống cà-rốt đảo ngược xuôi dọc cánh đồng, dậm hai chân trên những luống nhỏ.

Lúc này, thời tiết ấm áp đến mức cả hai có thể đi bằng bàn chân trần. Những bàn chân trần đưa lại cảm giác thật dễ chịu trong không khí và trên mặt đất mềm. Cả hai rắc hạt cà-rốt vào luống rồi dùng bàn chân gạt đất phủ lên, ép cứng lại.

Almanzo có thể nhìn thấy bàn chân mình, nhưng Alice đương nhiên bị vành váy che khuất mắt. Vành váy của cô xoay tròn và cô phải đẩy lui về phía sau để cúi xuống rắc hạt vào đúng trong luống.

Almanzo hỏi cô có phải không thích làm con trai không. Cô trả lời không, cô thích chứ. Rồi cô lại bảo đúng, cô không thích.

- Con trai không xinh bằng con gái và không được thắt các dây nơ.

Almanzo nói:

- Em khỏi cần mình phải xinh đẹp thế nào. Em cũng sẽ không đeo một thứ dây nơ nào hết.

- Được, chị thích làm bờ, thích khâu vá chần mền. Rồi còn nấu nướng, khâu may và kéo tơ nữa. Con trai không làm nổi như thế. Thêm nữa, dù là con gái chị vẫn trồng khoai được, vẫn gieo hạt cà-rốt được và điều khiển ngựa như con trai vậy.

Almanzo nói:

- Chị đâu có huyết khí với một cọng cỏ được.

Tới cuối luống, cậu nhìn thấy mấy chiếc lá tần bì non quấn queo và hỏi Alice có biết khi nào sẽ trồng bắp

không. Cô không biết và cậu nói cho nghe. Thời gian trồng bắp vào lúc những chiếc lá tần bì lớn ngang tai của lũ sóc.

Alice hỏi:

- Một con sóc lớn cỡ nào?
- Chỉ bằng một con sóc bình thường thôi.
- Được, những chiếc lá kia đã lớn bằng tai của một con sóc con. Vậy không phải đã tới lúc trồng bắp sao?

Almanzo khựng lại một phút không biết nghĩ gì. Rồi cậu nói:

- Một con sóc con không phải là một con sóc. Nó là một con vật bé xíu, một kitten.
- Nhưng nó vẫn đúng là một con sóc...
- Không phải. Nó là một kitten. Mèo con là kitten, cáo con là kitten, sóc con cũng là kitten. Một kitten không phải con mèo và một kitten cũng không phải là con sóc.

Alice kêu lên:

- Ôi.

Khi những cánh lá tần bì đủ lớn, Almanzo lại phụ trồng

bắp. Cánh đồng được đánh luống bằng đồ đánh luống khoai và ba với Royal, Almanzo cùng nhau trồng bắp.

Họ đeo các túi bắp giống quanh eo giống như đeo tạp dề và mang theo cuốc. Tại các góc của mỗi ô vuông, nơi các luống giao nhau, họ dùng cuốc xới đất lên và làm thành một hố cạn, bỏ vào đó hai hạt bắp, phủ đất lên rồi dậm chặt xuống.

Ba và Royal làm rất nhanh. Bàn tay và lưỡi cuốc của họ luôn thực hiện các động tác giống nhau. Ba nhát khía nhanh và một nhát bổ xuống với cây cuốc, một bàn tay vươn ra và một động tác mức và hai cái vổ của lưỡi cuốc thế là xong một gổ bắp trồng. Kế đó, họ bước dài thật nhanh lên trước và lập lại các động tác.

Phần Almanzo chưa từng trồng bắp trước đó. Cậu cầm cuốc không chắc lắm. Cậu lại phải nhảy hai bước mới tới điểm mà ba và Royal chỉ đi một bước vì chân cậu ngắn hơn. Ba và Royal luôn vượt lên trước và cậu không tài nào theo kịp. Một người phải phủ dứt luống cho cậu để cậu có thể bắt đầu trở lại. Cậu không thích thế. Nhưng cậu biết là cậu có thể trồng bắp nhanh như bất kì ai khi chân cậu dài hơn.

12 - NGƯỜI BÁN ĐỒ THIẾC

Một buổi tối sau khi mặt trời lặn, Almanzo thấy một con ngựa trắng kéo một cỗ xe lớn màu đỏ tươi xuất hiện trên đường và cựa la lên:

- Người bán đồ thiếc tới! Người bán đồ thiếc tới!

Alice chạy ra khỏi chuồng gà với chiếc tạp dề đầy trứng. Má và Eliza Jane bước ra khỏi nhà bếp. Royal tuôn ra khỏi nhà máy bơm. Và những con ngựa non thò đầu ra ngoài các ô cửa sổ ngăn chuồng hí lên với con ngựa trắng.

Nick Brown, người bán đồ thiếc, là một người mập mạp, vui nhộn, luôn kể đủ thứ chuyện và hát nhiều bài hát. Vào mùa xuân, ông đi dọc những con đường vùng quê đem những tin tức gần xa.

Cỗ xe của ông như một căn nhà nhỏ đu đưa trên những sợi dây da chắc chắn giữa bốn bánh xe cao lênh khênh. Mỗi bên sườn xe có một khung cửa và từ sau xe có một bửng nghiêng lên tựa chiếc đuôi chim được giữ tại chỗ bằng những sợi dây da ràng lên nóc mui xe. Trên mui xe có một hàng lan can bọc khảm xung quanh để trang trí và xe, bửng, bánh xe đều sơn màu đỏ tươi với những đường cuốn màu vàng rất đẹp. Trên cao phía trước, Nick Brown ngất ngưỡng trên chiếc ghế màu đỏ phía trên mông của con ngựa trắng lực lưỡng.

Almanzo, Alice, Royal và cả Eliza Jane đều chờ sẵn khi cỗ xe ngừng gần bên cổng bếp và má đứng trong cửa mím

cười. Má lên tiếng:

- Khoẻ chứ, ông Brown!

Ba nói vọng ra từ trong nhà kho:

- Tháo ngựa ra và vào nhà đi. Bữa tối sắp sẵn rồi. Đưa xe vào nhà xe đi, Nick, còn dư khối chỗ mà.

Almanzo tháo dây cho con ngựa to lớn, mượt bóng, dắt nó đi uống nước rồi đưa nó vào một ngăn chuồng, lấy cho nó hai suất lúa mạch và thật nhiều cỏ khô. Ông Brown cẩn thận vuốt chải lông cho nó và lau chùi nó bằng những tấm vải sạch. Ông đúng là một chủ ngựa giỏi. Sau đó, ông quan sát khắp trong kho và cho biết ý kiến. Ông nhìn say mê Star và Bright rồi khen ngợi những con ngựa con của ba.

Ông nói với ba:

- Ông sẽ bán được giá những con ngựa sắp bốn tuổi này. Khắp vùng Saranac, các nhà buôn New York đang lùng kiếm ngựa kéo xe. Tuần vừa rồi, một người đã trả hai trăm đô la để mua một con không hơn chút xíu nào so với những con ngựa này.

Dĩ nhiên, Almanzo không được lên tiếng trong khi người lớn đang nói chuyện. Nhưng cậu lắng nghe. Cậu nghe không sót một lời nào của ông Brown. Và cậu biết thời gian tốt nhất sẽ đến sau bữa ăn tối.

Nick Brown có thể kể nhiều câu chuyện hấp dẫn và hát nhiều bài hát hơn bất kì người đàn ông nào. Chính ông đã nói thế và đó là sự thực.

Ông đã nói:

- Dạ, thưa ngài, tôi dám nói, không phải một mình tôi đương đầu với một người nào mà đương đầu với bất kể đám đông nào. Tôi sẽ kể từ chuyện này sang chuyện khác và hát từ bài này sang bài khác lâu tới chừng nào mà ngài còn dẫn người tới đấu với tôi và khi mà tất cả những người đó đã ngưng hết, tôi sẽ kể tiếp câu chuyện cuối cùng và hát bài hát cuối cùng.

Ba biết đó là sự thực. Ba đã từng nghe Nick Brown làm thế tại cửa hàng của ông Case ở Malone.

Thế là sau bữa ăn tối, cả nhà quây quần bên lò sưởi và ông Brown bắt đầu. Tối sau chín giờ tối trước khi mọi người lên giường, hai bên sườn Almanzo vẫn đau nhức vì cười.

Sau bữa ăn điểm tâm sáng hôm sau, ông Brown đóng con ngựa trắng vào xe, lái ra trước cổng nhà bếp và mở những khung cửa xe màu đỏ.

Tất cả các thứ trong xe đều làm bằng thiếc. Trên những giá dọc các vách xe là những bộ đồ nhôm sáng bóng, xô, chảo, thau, chảo hấp bánh ngọt, chảo nướng bánh patê,

chảo nướng bánh mì và chảo xào nấu các món ăn. Phía trên cao lủng lẳng những chiếc ly, phễu múc, bình lọc, lưới lọc, lò hấp, xoong và vỉ lò. Còn có cả những chiếc sừng bịt thiếc, những chiếc còi thiếc, những chiếc đĩa đồ chơi và những cái kẹo bằng thiếc cộng thêm đủ loại hình những con vật nhỏ bằng thiếc được sơn bóng loáng.

Tự tay ông Brown làm tất cả những thứ đó trong suốt mùa đông và mỗi bộ phận đều được làm bằng thứ thiếc dày, chế ráp kĩ và hàn rất chắc chắn.

Má mang hết những túi vải lớn trên gác mái xuống và cuộn sạch tất cả những mảnh vải mà má để dành suốt năm qua trong nền nhà mái vòm. Ông Brown xem xét những mảnh vải và len sạch, tốt trong lúc má xem xét các món đồ thiếc và hai bên bắt đầu thương lượng trao đổi. Cuối cùng, ông Brown nói:

- Được, thưa bà. Tôi sẽ bán cho bà những xoong đựng sữa và mấy chiếc xô, chiếc lưới lọc và món đồ vớt cùng với ba lò hấp nhưng chiếc chảo nấu thì không. Đây là món quà biếu cuối cùng của tôi.

Má nói một cách không nôn nóng:

- Tốt quá, ông Brown.

Má đã có được đúng thứ má muốn có. Almanzo đã biết má không cần chiếc chảo nấu. Má chỉ kéo nó ra để mặc cả thôi. Lúc này, ông Brown cũng biết điều đó. Ông nhìn má

vừa ngạc nhiên vừa nể phục. Má tỏ ra là một người buôn bán sắc sảo. Má đã thắng được ông Brown. Nhưng ông ấy cũng hài lòng vì đã thu lại rất nhiều mảnh vải tốt khi đổi những món đồ thiếc của ông.

Ông gom vải và gói lại thành một kiện chất lên chiếc bửng phía sau xe. Chiếc bửng nghiêng và hàng lan can trên nóc xe được làm để chứa những kiện hàng vải mà ông gom được.

Rồi ông Brown xoa hai bàn tay vào nhau, nhìn quanh mỉm cười. Ông nói:

- Bây giờ thi tôi tự hỏi những nông dân trẻ trung này thích thứ gì!

Ông cho Eliza Jane sáu chảo hấp bánh nhỏ hình hột xoàn để hấp những chiếc bánh ngọt nhỏ và cho Alice sáu chiếc hình trái tim. Rồi ông cho Almanzo một chiếc sừng bịt thiếc sơn đỏ. Tất cả đều nói:

- Cảm ơn ông Brown!

Lúc này, ông Brown leo lên chỗ ngồi cao ngất ngưỡng của mình và cầm lấy dây cương. Con ngựa trắng lực lưỡng háo hức bước tới sau khi đã được ăn no nê, được chải chuốt sạch sẽ và nghỉ ngơi khoẻ khoắn. Cỗ xe màu đỏ đi qua ngôi nhà, lắc lư lăn ra đường trong lúc ông Brown bắt đầu huýt gió.

Má đã có đủ đồ thiếc xài cho năm đó còn Almanzo có chiếc tù và kêu thật lớn và Nick Brown đang huýt gió trên cỗ xe di chuyển giữa hàng cây xanh và cánh đồng. Mùa xuân năm tới ông mới trở lại nhưng mọi người nhớ mãi những tin tức của ông và luôn luôn bật cười về những câu đùa giỡn của ông, còn Almanzo bước sau những con ngựa ngoài đồng, huýt gió theo những bài hát mà ông đã hát.

13 - CON CHÓ LẠ LÒNG

Nick Brown đã cho biết những tay lái ngựa New York đang có mặt ở vùng lân cận nên mỗi đêm ba đều chăm sóc cho lũ ngựa bốn tuổi một vẻ ngoài đặc biệt. Ngựa bốn tuổi đều được luyện thuần hoàn hảo và Almanzo rất muốn phụ lo chải chuốt cho chúng nếu ba cho phép. Nhưng cậu chỉ được phép vào chuồng của chúng khi có ba ở đó.

Almanzo chải hết sức cẩn thận những mảnh lông nâu bóng hai bên sườn của chúng, những vùng hông tròn đầy mượt mà và những ống chân thon mảnh mẽ của chúng. Rồi cậu lau kỹ càng bằng những mảnh vải sạch. Cậu chải và sắp xếp lại những chiếc bờm, những chiếc đuôi dài đen bóng. Với một chiếc bàn chải nhỏ, cậu thấm dầu lên móng của chúng cho tới khi tất cả đều đen bóng như chiếc lò được đánh bóng của má.

Cậu cẩn thận để không bao giờ cử động đột ngột khiến chúng giật mình. Cậu trò chuyện với chúng bằng giọng nói nhỏ hiền hoà trong lúc cậu làm việc. Những con ngựa con thường nhắm nháp ống tay áo cậu và chúi mũi vào túi cậu để kiểm những trái táo mà cậu mang tới cho chúng. Chúng vươn cao cần cổ khi cậu chùi những cái mũi mềm như nhung của chúng và những con mắt hiền hoà của chúng sáng lên.

Almanzo cho rằng khắp thế giới không có gì đẹp và quyến rũ bằng những con ngựa đẹp để này. Rồi cậu lại nghĩ cậu phải còn chờ nhiều năm, nhiều năm nữa mới có được một

con ngựa con để tự săn sóc cho nó và thấy khó chịu đựng nổi với sự chờ đợi đó.

Một buổi tối, một người buôn ngựa tiến vào sân nhà kho. Ông ta là một lái ngựa lạ, ba chưa từng gặp trước đó. Ông ta mặc quần áo kiểu thành thị may bằng máy và gỗ chiếc roi nhỏ màu đỏ lên đôi ủng cao bóng loáng. Cặp mắt đen của ông ta như dính sát vào chiếc mũi mỏng, bộ râu cằm của ông ta được tỉa gọn vào một điểm còn hai đuôi râu mép đánh sấp bóng và xoắn ngược lên.

Ông có vẻ lạ lùng, đứng giữa sân kho với vẻ tư lự, xoắn một đầu ria mép thành một điểm nhọn.

Ba cho những con ngựa chạy ra. Tất cả đều là giống Morgans hoàn hảo, giống y chang nhau về kích cỡ, hình dáng, màu lông nâu bóng và cùng có một hình ngôi sao trắng trên trán. Chúng vươn cao cần cổ và nhắc những bàn chân sau nhỏ nhắn lên một cách dễ thương.

Ba nói:

- Đây bốn tuổi vào tháng Năm này, hoàn toàn tráng kiện, không có một tí vết nào. Đã được luyện thuần để kéo đôi hoặc kéo đơn. Lanh lợi, hăng hái và ngoan như một con mèo con. Một phu nhân cũng điều khiển được.

Almanzo lắng nghe. Cậu rất kích động nhưng cậu ghi nhớ kĩ lưỡng từng lời ba và người lái ngựa nói. Một ngày nào đó, chính cậu sẽ phải lo mua bán ngựa.

Người lái ngựa sờ mó ống chân lũ ngựa, mở miệng chúng xem răng. Ba không lo lắng gì vì đã nói đúng về tuổi của chúng. Rồi người lái ngựa đứng lui lại ngẫm, trong lúc ba cột mỗi con ngựa vào một sợi dây dài cho chúng đi, chạy và phi một vòng xung quanh ba.

Ba nói:

- Hãy coi cách cử động.

Những chiếc bờm đen bóng và những chiếc đuôi dài như sóng gợn trong không khí. Những gợn sáng màu nâu dâng lên khắp những thân hình mềm mại và những bàn chân xinh xắn hình như không chạm tới mặt đất. Chúng đảo vòng, đảo vòng không hề sai trật.

Người lái ngựa đã coi xong. Ông ta cố tìm lấy một khuyết điểm nhưng không được. Những con ngựa đứng im lìm và ba đợi. Cuối cùng người lái ngựa đề nghị giá 175 đô la một con.

Ba nói không thể bán dưới giá 225 đô la. Almanzo biết ba phải nói thế vì ba muốn bán với giá 200 đô la. Nick Brown đã nói với ba là người lái ngựa này chịu trả giá khá cao.

Rồi ba cột cả hai con ngựa vào cổ xe nhỏ. Ba và ông ta cùng leo lên cho ông ta ra ngoài chạy xuống đường. Đầu những con ngựa vênh cao, mũi vươn tới, bờm và đuôi bay dài theo gió. Những vó chân phóng đều nhau tựa hồ như

chỉ đang có một con ngựa phi. Trong khoảnh khắc cổ xe đã xa khỏi tầm nhìn.

Almanzo biết là cậu phải đi lo công việc trong nhà. Cậu vào nhà kho, cầm lấy cây chìa rồi lại đặt trở xuống, trở ra chờ ngắm mấy con ngựa quay về.

Khi trở về, ba và người lái ngựa vẫn không thoả thuận về giá cả. Ba giật mạnh những cọng râu và người lái ngựa xoắn xoắn đầu rìa mép. Người lái ngựa nói về những phí tổn đưa lũ ngựa con về New York và về giá cả ở đó rất thấp. Ông ta phải nghĩ đến lợi nhuận. Giá cao nhất mà ông ta có thể trả là 175 đô la.

Ba nói:

- Tôi chặt đôi khoảng chênh lệch. Hai trăm đô la là cái giá chót của tôi.

Người lái ngựa nghĩ ngợi và trả lời:

- Tôi thấy không có lời với cái giá đó.

Ba nói:

- Tốt thôi. Khỏi cần phải bán khoản thêm. Chúng tôi rất vui mời ông ở lại dùng bữa tối.

Ba bắt đầu tháo ngựa. Người lái ngựa nói:

- Khấp xứ Saranac người ta bán những con ngựa tốt hơn mấy con ngựa này với giá một trăm bảy mươi lăm đô la.

Ba không trả lời, ba tháo ngựa và đưa chúng vào ngăn chuồng. Lúc đó, người lái ngựa nói:

- Thôi được, hai trăm cũng được. Tôi không đủ tiền với cái giá này, nhưng ông ở đây mà.

Ông ta lôi chiếc ví căng phồng ra khỏi túi đưa cho ba 200 đô la để chấm dứt cuộc trả giá.

- Mai ông đưa chúng ra thị trấn và lấy nốt phần còn lại.

Những con ngựa đã được bán theo giá của ba.

Người lái ngựa không ở lại ăn bữa tối. Ông ta lên ngựa đi ngay và ba đưa tiền cho má trong nhà bếp. Má kêu lên:

- Ông có ý định là mình phải giữ trọn số tiền này ở nhà qua đêm?

Ba nói:

- Quá trễ rồi, đâu còn gửi ngân hàng được. Mình bình yên mà. Không ai biết mình có tiền ở đây cả.

- Tôi chắc là tôi không chớp mắt nổi một giây.

Ba nói:

- Chúa sẽ che chở cho chúng ta.

Má đáp:

- Chúa cứu giúp theo cách tự cứu giúp. Tôi cầu mong sẽ tốt lành khi những đồng tiền này nằm an toàn ở ngân hàng.

Giờ làm việc nhà đã qua rồi và Almanzo vội vã chạy xuống nhà kho với những xô đựng sữa. Nếu những con bò cái không được vắt sữa đúng giờ vào buổi sáng và buổi tối, chúng sẽ không cho nhiều sữa. Rồi còn những máng ăn và những ngăn chuồng cần dọn sạch với việc cung cấp thức ăn cho tất cả. Trước khi làm xong mọi việc đã gần tám giờ và má đang hâm nóng bữa ăn tối.

Giờ ăn tối không vui vẻ như thường lệ. Có một cảm giác nặng nề ám ảnh về số tiền. Má giấu trong phòng đựng đồ ăn rồi má lại giấu trong buồng riêng. Sau bữa ăn tối, má bắt đầu làm món bánh xốp để nướng vào ngày mai và lại lo ngại về số tiền. Bàn tay má thoăn thoắt, bánh xốp làm bật lên những tiếng rột lộp bộp nhỏ dưới chiếc muống của má và má đang nói:

- Không thể hình dung lại có ai nghĩ tới tìm kiếm giữa những cuộn giấy trong phòng vệ sinh, nhưng tôi nghĩ, tôi... Cái gì vậy?

Cả nhà đều bật dậy, nín hơi lắng nghe.

Má nói trong hơi thở:

- Có một cái gì hoặc một người đang trườn quanh nhà.

Tất cả những thứ được nhìn thấy khi mọi người nhìn về các ô cửa sổ chỉ là ngoài trời tối đen.

Ba nói:

- Xì! Chẳng có gì hết!

- Tôi chắc là đã nghe thấy một cái gì.

Ba nói:

- Tôi chẳng nghe thấy gì cả.

Má gọi:

- Royal, con ra coi xem.

Royal mở cửa bếp nhìn chăm chú ra màn đêm. Một phút sau cậu nói:

- Chỉ có một con chó đi lạc.

Má nói:

- Đuổi nó đi.

Royal bước ra đuổi con chó.

Almanzo đã ao ước có một con chó. Nhưng một con chó con sẽ đào xới khắp vườn, lừa lừa gà mái, xục tìm trứng, còn một con chó lớn có thể giết chết cừu. Má luôn bảo đã có quá đủ các thứ chất đồng mọi chỗ rồi nên không cần thêm một con chó dơ dáy.

Má đem cất món bánh xốp. Almanzo đã rửa chân. Cậu phải rửa các bàn chân mỗi đêm khi cậu đi chân trần. Cậu đang rửa thì mọi người đều nghe rõ tiếng động lén lút trên nhà vòm.

Hai mắt má mở lớn. Royal nói:

- Vẫn là con chó đó.

Cậu mở cửa. Cả nhà không nhìn thấy gì và mắt má mở lớn hơn. Rồi mọi người thấy một con chó lớn, gầy ốm đang khếp mình trong bóng tối. Hai bên sườn nó chỉ còn da bọc.

Alice kêu:

- Ô, má ơi! Con chó tội nghiệp quá! Con cho nó ăn một miếng được không, má!

- Ờ, đáng thương thật, con gái!

Má tiếp:

- Royal, con có thể đợi sáng mai hãy đuổi nó đi.

Alice bưng một chảo đồ ăn tới cho con chó. Nó không dám tới gần khi cửa còn mở nhưng lúc Almanzo đóng cửa lại thì cả nhà nghe tiếng nó nhai. Má thử lắc cửa tới hai lần để biết chắc là cửa đã được khoá.

Bóng tối trở lại nhà bếp khi mọi người rời đi với những cây nến và bóng tối được xuyên thủng ở các cửa sổ phòng ăn. Má khoá cả hai cửa ra vào phòng ăn rồi đi vào phòng khách để coi lại dù cửa phòng khách luôn luôn khoá.

Almanzo nằm trên giường và lắng nghe và nhìn vào bóng tối một hồi lâu. Nhưng cuối cùng cậu chìm vào giấc ngủ và không biết trong đêm xảy ra chuyện gì cho tới khi má kể lại vào sáng hôm sau.

Má giấu tiền dưới những tấm lót trong ngăn kéo bàn giấy của ba. Nhưng sau khi lên giường, má lại trở dậy lấy tiền cất dưới gối của má. Má không nghĩ là má ngủ được ngay, nhưng hẳn là má đã ngủ vì trong đêm đã có một điều gì đó đánh thức má dậy. Má bước vội xuống giường, ba đang ngáy đều đều.

Trăng rất sáng và má có thể nhìn rõ bụi tử đinh hương trong sân. Mọi thứ đều im lìm. Chuông đồng hồ gõ mười một tiếng, người má bỗng lạnh toát vì má nghe một tiếng

gù khế dữ dẫn.

Má rời khỏi giường, đến bên cửa sổ. Con chó lạ lòng đứng ngay dưới đó, xù lông, nhe răng. Nó làm như đang có một ai đó sau đồng gỗ.

Má đứng nghe và quan sát. Bóng tối đen đặc dưới những cột cây nên má không thể nhìn thấy gì. Nhưng con chó gầm gừ một cách dữ dẫn trong bóng tối.

Má đứng nhìn. Má nghe thấy tiếng đồng hồ điểm nửa đêm và một hồi lâu sau điểm một giờ. Con chó đi tới đi lui bên cọc rào vẫn gầm gừ. Cuối cùng, nó nằm xuống, nhưng hếch mõm lên và vểnh tai nghe ngóng. Má khế bước lại giường.

Sáng sớm con chó đã đi mất. Cả nhà ra kiểm nhưng không thấy nó ở đâu/ nhưng trong sân còn dấu vết của nó và phía bên kia hàng rào, chỗ đồng gỗ, ba tìm thấy dấu của hai người mang ủng.

Ba đóng xe tức khắc trước khi ăn điểm tâm, cột hai con ngựa con vào sau xe, đi ra thị trấn liền. Ba gửi 200 đô la vào ngân hàng. Rồi ba đi giao ngựa cho người lái ngựa, lấy nốt 200 đô la còn lại và cũng gửi vào ngân hàng ngay.

Khi trở về, ba nói với má:

- Bà có lý. Tối qua mình suýt bị cướp.

Một chủ trại gần Malone bán được một cặp ngựa vào tuần trước và giữ tiền ở nhà. Đêm đó, lũ cướp cạy cửa vào phòng khi ông đang ngủ. Chúng trói vợ con ông lại và tra khảo ông gần chết để buộc ông nói rõ số tiền giấu ở đâu. Lấy tiền xong, chúng mới bỏ đi. Cảnh sát hiện đang lùng kiếm.

Ba nói:

- Tôi không ngạc nhiên nếu thấy tay lái ngựa có nhúng vào chuyện này. Liệu còn ai khác biết mình có tiền ở nhà? Nhưng không thể tìm chứng cứ được. Tôi đã hỏi kĩ và biết ông ta ở ngụen tại khách sạn ở Malone tối qua.

Má nói má luôn tin rằng Chúa đã gửi con chó kì lạ đến ngăn cản chúng. Almanzo thì nghĩ có thể con chó nằm lại vì nó được Alice cho ăn.

Má nói:

- Đúng là Chúa đã gửi nó tới giúp chúng ta. Đúng là Chúa đã thương chúng ta vì chúng ta luôn biết ơn Chúa.

Họ không khi nào thấy lại con chó đó một lần nữa. Có thể nó là một con chó bị lạc tội nghiệp và số đồ ăn mà Alice cho nó đã giúp nó có đủ sức để tìm thấy đường trở về nhà.

14 - XÉN LÔNG CỪU

Cỏ mọc dày như nhung trên đồng và các bãi chăn cừu, trong lúc thời tiết ấm áp hơn. Thời điểm xén lông cừu đã tới.

Vào một buổi sáng nắng chói, Pierre và Louis cùng với Almanzo ra bãi chăn, lừa cừu xuống bên tắm. Bên chạy dài từ bãi chăn đầy cỏ tới tận dòng sông Trout sâu và trong suốt. Bên có hai cổng mở vào bãi chăn và giữa hai cổng này là một hàng rào ngăn chạy tới mé nước.

Pierre và Louis giữ cho bầy cừu không chạy tản ra xa trong khi Almanzo túm lấy một con cừu đầy lông đẩy qua một khuôn cổng. Trong bên, ba và Lazy John bắt con cừu, rồi Almanzo đẩy tiếp một con khác cho Royal và French Joe bắt giữ lại. Con cừu kia nhìn chòng chọc, be be kêu lên và hai con cừu vùng vẫy đạp đá, la rống. Nhưng mấy người chà đẩy lên lông chúng một lớp xà phòng mềm màu nâu và lôi chúng xuống vùng nước sâu.

Tại đó, cừu bắt buộc phải bơi. Mấy người đứng giữa dòng nước chảy xiết ngập tới ngang thắt lưng níu lấy con cừu kì cọ thật kỹ. Tất cả bụi dơ tróc khỏi lông cừu và trôi theo dòng nước cùng với nước xà phòng.

Khi lũ cừu thấy cảnh này, con nào cũng kêu lên:

- Be-ee, be-ee, be-ee!

Và tất cả chúng đều cố chạy tản xa. Nhưng Almanzo,

Pierre và Louis vừa chạy vừa la hét quanh bầy cừu và túm lấy một con lôi vào cồng.

Chỉ một thoáng con cừu đã được chà sạch và mấy người buộc nó bơi vòng cuối hàng rào chắn và đưa nó lên bờ theo phía ngoài bến tắm. Con cừu tội nghiệp kêu be be và ướt sũng, nhưng không bao lâu, nắng đã chiếu khô bộ lông quần quện và trắng tinh của nó.

Liền ngay khi mấy người lừa con cừu lên, Almanzo đã đẩy một con khác vào bến tắm và mấy người lại chụp lấy nó, chà xà phòng và dìm nó xuống sông.

Tắm cừu là việc làm thích thú với tất cả mọi người trừ lũ cừu. Mọi người té nước, la hét, cười giỡn và mấy cậu bé chạy quanh bãi reo hò. Nắng sưởi ấm lưng các cậu còn cỏ êm mát dưới những bàn chân trần và những tiếng cười như nhỏ đi trong cái tĩnh lặng mênh mông thoải mái của đồng cỏ xanh.

Một con cừu húc đầu vào John khiến ông ta ngã ngời xuống. Joe la lớn:

- John, nếu bạn đã được chà xà phòng lên thì hãy sẵn sàng để cạo.

Buổi tối, hết thảy bầy cừu đều được tắm xong với những cụm lông trắng quần quện và sạch bóng, chúng đứng rải rác trên triền dốc gặm cỏ và bãi chăn giống như một bụi tuyết cầu đang nở hoa.

Sáng hôm sau, John đến trước khi ăn sáng xong và ba nói Almanzo rời bàn ăn ngay. Cậu bẻ một đầu bánh táo lớn, đi ra bãi chăn vừa hít mùi thơm của cỏ ba lá vừa nhai ngồm ngoàm lớp vỏ bánh giòn rụm và những miếng táo đậm đà gia vị. Cậu liếm mấy ngón tay rồi gom lũ cừu lại, lừa qua bãi cỏ còn ướt sương vào bãi nhốt cừu trong Kho Năm.

Ba đã dọn sạch bãi và đóng bọc kín hết một đầu. Ba và Lazy John mỗi người bắt một con cừu đưa lên bọc, bắt đầu xén lông chúng với những cây kéo dài. Thảm lông trắng đầy tróc ra gợn tròn trong một mảng để lộ ra lớp da cừu trơn mịn màu hồng.

Sau nhát kéo cuối cùng, toàn bộ lông cừu rớt xuống bọc và con cừu không còn lông, nháy dựng lên, kêu lớn:

- Be-ee-ee!

Tất cả những con cừu khác đồng loạt kêu hòa theo, nhưng ba và John đã đang xén lông thêm hai con.

Royal cuốn chặt lông cừu lại, buộc bằng dây và Almanzo vác leo lên cầu thang xếp trên gác xếp. Cậu chạy lên chạy xuống hết sức nhanh nhưng luôn có một bộ lông cừu chờ sẵn.

Ba và Lazy John là những thợ xén lông cừu lành nghề. Những cây kéo dài cắt qua bộ lông dày nhanh như chớp và cắt thật sát nhưng không bao giờ phạm lớp da cừu đỏ

hòn. Đây là công việc rất khó khăn vì cừu của ba thuộc giống cừu quý đặc biệt Merinos. Giống cừu Merios cho loại lông tuyệt nhất nhưng da của chúng có những nếp nhăn sâu nên thật khó xén hết lông mà không cắt phạm vào da chúng.

Almanzo ôm những bộ lông cừu chạy hết sức nhanh lên cầu thang. Lông cừu nặng đến mức cậu chỉ ôm nổi một bộ mỗi lần. Cậu không muốn làm biếng nhưng khi cậu thấy con mèo khoang ở nhà kho tha một con chuột chạy qua, cậu biết ngay là nó đang tha mồi về cho lũ con mới sinh.

Thế là cậu chạy theo nó và xa mãi cuối hàng hiên Kho Lớn, cậu thấy một ổ cỏ khô nhỏ trong đó có bốn con mèo con. Con mèo khoang đảo quanh lũ mèo con gừ gừ lớn tiếng và những cặp mí đen nhướng lên. Những chiếc miệng màu hồng phát ra những tiếng kêu meo meo yếu ớt. Những bàn chân của chúng cũng bé xíu chưa có lông chỉ có những vuốt màu trắng li ti và mắt chúng nhắm nghiền.

Khi Almanzo trở lại bãi nhốt cừu, sáu bộ lông đang chờ cậu và ba nói với cậu bằng một giọng nói nghiêm nghị:

- Con trai, coi sao cho bắt kịp bọn ta sau chỗ đó.

Almanzo vội vã trả lời:

- Dạ được, ba.

Nhưng cậu bé nghe Lazy John nói:

- Cậu bé không làm nổi đâu. Mình sẽ xong trước cậu ấy.

Lúc đó ba cười và bảo:

- Đúng vậy, John. Nó không bắt kịp nổi mình đâu.

Almanzo nảy ra ý nghĩ chứng tỏ cho mọi người thấy. Nếu cậu chạy đủ nhanh, cậu sẽ bắt kịp. Trước buổi trưa, cậu theo kịp Royal và phải chờ một bộ lông khác. Thế là cậu lên tiếng:

- Ba thấy con có thể bắt kịp mọi người mà.

John nói:

- Ồ không đâu, cậu không bắt kịp nổi đâu! Tụi tôi sẽ đánh bại cậu. Tụi tôi sẽ làm xong trước cậu. Cứ chờ rồi coi.

Rồi mọi người đều cười Almanzo.

Họ còn đang cười thì đã nghe tiếng tù và báo hiệu giờ ăn trưa. Ba và Lazy John xén dứt những bộ lông đang xén dở dang và đi lên nhà. Royal buộc bộ lông cừu cuối cùng, bỏ lại đó và Almanzo còn phải mang lên cầu thang. Bây giờ cậu hiểu điều mà mọi người nói. Nhưng cậu nghĩ:

- Mình sẽ không để mọi người đánh bại.

Cậu kiểm một sợi dây ngắn, buộc quanh cổ một con cừu chưa xén lông. Cậu đặt nó lên cầu thang và từng bậc, từng bậc, cậu lôi nó lên. Nó kêu be be không ngừng nhưng nó cũng lên tới gác xép. Cậu buộc nó gần những bộ lông, cho nó ít cỏ khô để nó im lặng. Rồi cậu xuống ăn cơm.

Suốt buổi chiều hôm đó, Lazy John và Royal luôn nhắc cậu phải ráng nhanh hơn để khỏi bị đánh bại. Almanzo trả lời:

- Không, mọi người không thắng nổi tôi đâu. Tôi sẽ bắt kịp mà.

Mọi người lại cười giễu cậu.

Cậu chụp từng bộ lông ngay khi Royal buộc xong, hối hả đem lên cầu thang rồi lại chạy ào xuống. Mọi người cười lớn nhìn cậu tất tả và nói:

- Không đâu, cậu không thể thắng được. Bọn này sẽ xong trước.

Đúng trước khi bắt đầu giờ lo việc trong nhà, ba và John xén nhanh hai con cừu cuối cùng. Ba xong trước. Almanzo chạy đi với bộ lông và trở lại vừa kịp bộ lông cuối vừa được xén xong. Royal buộc lại và nói:

- Mọi người đã xong hết rồi! Almanzo, mọi người đã

thắng. Mọi người đã thắng!

Royal và John cười như sấm vang và ngay cả ba cũng cười.

Lúc đó Almanzo lên tiếng:

- Không, mọi người đâu thắng nổi tôi. Tôi còn đưa lên gác một bộ lông cừu mà mọi người chưa xén.

Mọi người ngưng cười ngạc nhiên. Ngay lúc đó, con cừu trên gác xép nghe thấy những con cừu khác được thả ra bãi chăn liền kêu lên:

- Be-ee-ee!

Almanzo kêu lên:

- Đó là một bộ lông! Tôi đã đưa nó lên cầu thang và mọi người chưa xén nó! Tôi đã thắng! Tôi đã thắng.

John và Royal nhìn sững kỳ quái đến nỗi cậu không thể nín cười nổi. Ba la lớn:

- Cười đã nhất là người cười sau cùng.

15 - CHỐNG LẠNH

Mùa xuân đó tới muộn và lạnh. Sáng sớm giá buốt và buổi trưa nắng nhạt. Lá cây từ từ cuộn lại. Các thứ đậu, cà-rốt, bắp như dừng lại chờ hơi ấm và không lớn nổi.

Khi dòng lũ công việc mùa xuân đã qua, Almanzo phải trở lại trường học. Chỉ đám trẻ nhỏ tới trường trong học kỳ mùa xuân và cậu mong đủ lớn để được ở nhà. Cậu không thích ngồi đọc một cuốn sách trong lúc có bao nhiêu điều thích thú để làm.

Ba đã chuyển hết số lông cừu tới nhà máy chải len ở Malone và mang về nhà những cuộn len dài mềm mại đã được chải thẳng và mượt láng. Má không còn tự chải len từ khi có một nhà máy nhận chải ăn chia. Nhưng má nhuộm len.

Alice và Eliza Jane vào rừng gom rế và vỏ cây, còn Royal đặt một lò lửa trong sân. Rế cây và vỏ cây được nấu sôi trong những vạc nấu lớn rồi những cuộn len dài đã được má cuộn lại được nhúng vào và nhấc ra hong khô trên những cây gậy với đủ thứ màu nâu, đỏ, xanh. Lúc Almanzo từ trường trở về thì các dây phơi lung lẳng những cuộn len đã nhuộm màu.

Má cũng đang làm thứ xà phòng mềm. Tất cả tro xám trong mùa đông được cất lại trong thùng, lúc này, được xối nước lên để làm thành một dung dịch kèm thoát ra từ một lỗ nhỏ dưới đáy thùng. Má lường dung dịch này vào một vạc nấu, cho thêm vào đó những miếng da đùi heo

ướp muối, những miếng mỡ heo, mỡ bò vụn mà má gom lại trong suốt mùa đông. Vạc được đem nấu sôi và dung dịch kèm hoà tan với mỡ làm thành xà phòng.

Almanzo có thể giúp cho lửa cháy đều, có thể phụ mức những váng xà phòng lây nhầy màu nâu khỏi vạc và đổ đầy các chiếc thau. Nhưng cậu phải tới trường.

Cậu ngấm trắng một cách lo ngại vì lúc không có trắng vào tháng Năm cậu có thể nghỉ học và trồng bí.

Rồi một sáng sớm giá buốt, cậu buộc quanh thắt lưng một túi đầy hạt bí và đi ra đồng bắp. Lúc này, khắp cánh đồng mờ tối, một mảng cỏ dại xanh ngắt phủ kín. Những chồi bắp không lớn nổi vì quá lạnh.

Tại mỗi khoảng trống trên luống bắp và mỗi rãnh luống, Almanzo quì xuống, cầm một hạt bí giống mỏng, bẹt giữa ngón tay cái và ngón trỏ. Cậu cầm đầu nhọn của hạt bí xuống dưới đất.

Công việc bắt đầu trong giá buốt nhưng không bao lâu sau mặt trời lên cao hơn. Không khí và mùi đất thật trong lành và cậu thích thú cầm ngón tay trỏ cùng ngón tay cái vào mặt đất mềm mại để ghim hạt giống xuống đó.

Ngày nối ngày, cậu làm liên tục cho tới khi bí được trồng xong. Rồi cậu xin cho đi vun và tra cà-rốt. Cậu cuốc hết cỏ dại dọc những luống dài và vun kéo những ngọn cà-rốt mỏng mảnh cho tới khi chúng đứng thẳng cách đều nhau

hai inch.

Cậu hoàn toàn không vội vã. Không ai chăm nom những cây cà-rốt cần cù như cậu vì cậu không muốn trở lại trường học. Cậu kéo dài công việc cho tới khi chỉ còn đúng ba ngày học, sau đó học kỳ mùa xuân chấm dứt và cậu có thể làm việc suốt mùa hè.

Trước hết, cậu phụ cuộc cỏ đồng bắp. Ba cày xới giữ các luống còn Royal với những cây cuộc rẫy hết mọi cọng cỏ dại còn sót lại và vun quanh từng gốc bắp. Những cây cuộc xoạt xoạt suốt ngày, xới tơi đất quanh những chồi bắp non và những cặp lá bí đầu tiên.

Almanzo cuộc xong hai mẫu bắp rồi cuộc hai mẫu khoai. Việc cuộc xới chấm dứt trong một thời gian và đây là lúc dành cho những trái dâu tây.

Năm đó dâu tây dại có trễ và rất ít, vì đợt hoa đầu tiên bị sương giá làm hư. Almanzo phải đi thật sâu vào trong rừng mới kiếm được đầy xô dâu thơm ngọt nhưng nhỏ.

Khi cậu thấy những chùm tím tùm dưới đám lá xanh, cậu khó có thể không ăn một ít. Cậu cắt rời những chồi lá dâu mùa đông xanh non và cũng ăn chúng. Và cậu nhắm những cọng chua ngọt cho tới sát những chồi nụ mỏng manh thoang thoang thơm. Cậu dừng lại liệng đá vào lỗ sóc đang nô giỡn và đặt chiếc xô bên các bờ suối, lội xuống nước săn đuổi những con cá trắng nhỏ. Nhưng cậu không bao giờ chịu trở về khi chiếc xô chưa đầy.

Thế là có món dâu tây và kem cho bữa ăn tối và ngày hôm sau má sẽ làm mứt dâu.

Ba tỏ ý lo ngại:

- Tôi chưa từng thấy bắp chặm lớn như vậy.

Ba tiếp tục cày đất lại và Almanzo lại phụ Royal đi vun bắp. Nhưng những chồi bắp nhỏ yếu vẫn nguyên vị. Vào ngày đầu tháng bảy, bắp chỉ cao khoảng bốn inch. Dường như chúng cảm thấy một mối nguy hiểm đang đe dọa và sợ không dám lớn.

Chỉ còn ba ngày nữa là tới ngày quốc khánh, ngày Bốn tháng Bảy. Rồi còn hai ngày. Rồi còn một ngày và đêm đó phải tắm rửa dù đêm đó không phải đêm thứ Bảy. Sáng hôm sau, mọi người sẽ đi Malone dự lễ. Almanzo chờ đến sáng một cách nôn nóng. Sẽ có một đám đông, những bài nói chuyện và khẩu súng thần công bằng đồng sẽ nổ.

Đêm đó, không khí yên tĩnh và lạnh với những vì sao giống như nhật hản. Sau bữa ăn tối, ba lại xuống khu nhà kho. Ba đóng hết cửa ra vào cùng những ô cửa nhỏ bằng gỗ trong các ngăn chuồng ngựa và đưa hết cừu cái, cừu con vào bãi nhốt.

Khi ba quay vào, má hỏi liệu có ấm hơn không. Ba lắc đầu:

- Tôi tin là sắp lạnh cóng.

Má cãi lại:

- Xì! Không chắc đâu!

Nhưng má có vẻ lo.

Trong đêm, có lúc Almanzo cảm thấy lạnh, nhưng cậu ngủ quá say nên không làm điều gì cả. Rồi cậu nghe thấy tiếng má kêu:

- Royal! Almanzo!

Cậu buồn ngủ tới mức không mở mắt nổi.

Má kêu lớn:

- Dậy ngay, các con! Mau lên! Bắp chết cóng rồi!

Cậu nhào khỏi giường, mặc quần dài. Cậu chưa thể mở mắt, hai bàn tay quờ quạng và ngáp lớn liên hồi làm như quai hàm trật khớp. Cậu lao xuống cầu thang theo sau Royal.

Má cùng Eliza Jane và Alice đã đội nón, trùm khăn. Nhà bếp lạnh ngắt không có ánh lửa. Phía ngoài mọi thứ đều có vẻ khác thường. Cỏ ngập trắng sương giá và một vệt màu xanh lục nhạt lớn trên nền trời phía đông nhưng trời còn tối mịt.

Ba buộc Bess và Beauty vào thùng xe. Royal bơm nước đầy máng. Almanzo giúp má và các chị gái khuân thùng, xô và ba chất đầy những khay lớn lên thùng xe. Tất cả thùng, khay đều được đổ đầy nước rồi cả nhà theo sau xe ra đồng bắp.

Tất cả bắp đều đông cứng. Những chiếc lá non nhỏ xíu cứng ngắt và vỡ ngay nếu đụng tay vào. Chỉ có nước lạnh mới cứu nổi những cây bắp. Mỗi gốc bắp đều phải tưới nước trước khi ánh nắng rọi xuống, nếu không những cây bắp nhỏ nhoi này sẽ chết. Như thế thì năm tới sẽ không có bắp.

Cỗ xe dừng ở mé đồng. Ba, má, Royal, Eliza, Alice với các thùng, xô nước đầy, đi làm nhanh hết sức.

Almanzo cố bước gấp, nhưng xô nước nặng và chân cậu ngắn. Những ngón tay ướt đầm của cậu lạnh ngắt, nước tràn văng lên ống chân cậu trong lúc cậu vẫn buồn ngủ khủng khiếp. Cậu đi lướt dọc các luống và tại mỗi gốc cậu tưới một ít nước trên những chiếc lá đông cứng.

Cánh đồng giống như lớn mênh mông. Có hàng ngàn gốc bắp. Nhưng cậu không dám đứng lại than phiền, cậu phải gấp rút, gấp rút, gấp rút cứu đám bắp.

Các dải xanh biếc ở phía đông đã đổi sang hồng. Trời rạng sáng dần. Trước tiên, màn tối như một lớp sương mù phủ kín cảnh đồng vô tận, rồi Almanzo bắt đầu nhìn thấy cuối

những luống bắp dài. Cậu cố làm việc nhanh hơn nữa.

Almanzo chạy đi lấy nước đầy xô rồi chạy trở lại. Cậu chạy theo các luống, tưới nước lên các gốc bắp. Vai cậu đau nhức, tai cậu đau nhức và hai bên sườn đau nhức. Mặt đất đọng đưa dưới bàn chân cậu. Cậu đói khủng khiếp nhưng vẫn tưới nước tưới một gốc bắp.

Lúc này, dưới làn sáng nhạt, những cây bắp đã có những cái bóng mờ. Liền ngay đó, ánh nắng toả rộng trên khắp cánh đồng.

Ba hô lớn:

- Ráng lên!

Thế là tất cả tiếp tục tưới nước. Họ không ngừng lại.

Nhưng chỉ một thoáng sau, ba bỏ ý định. Ba nói:

- Vô ích rồi!

Không cách nào cứu nổi đám bắp sau khi nắng rọi vào chúng.

Almanzo đặt chiếc xô xuống đứng thẳng người để chống chọi cảm giác sống lưng đau nhức. Cậu đứng và ngắm đồng bắp. Tất cả mọi người cũng đứng và nhìn, không nói một lời. Họ đã tưới nước cho gần trọn ba mẫu. Chưa kịp tưới chỉ có khoảng một phần tư mẫu và đây là phần sẽ

bị hư.

Almanzo quay về chỗ cỗ xe, leo lên. Ba nói:

- Hãy cảm ơn Chúa vì chúng ta đã kịp cứu gần hết số bắp.

Mọi người ngật ngưỡng leo lên xe trở về khu nhà kho. Almanzo dật dờ nửa mê nửa tỉnh và chỉ cảm thấy mệt, lạnh, đói. Hai bàn tay cậu thành vụng về khi làm các việc nhà. Nhưng hầu hết số bắp đã được tưới.

16 - NGÀY QUỐC KHÁNH

Almanzo ngồi vào bàn ăn bữa sáng trước khi kịp nhớ ra hôm ấy là ngày mừng Bốn tháng Bảy. Cậu cảm thấy vui hơn.

Hôm ấy giống như một buổi sáng chủ nhật. Sau khi ăn sáng, cậu rửa mặt bằng xà phòng cho thật sạch, rẽ mái tóc ướt và chải cho thật láng mượt. Cậu mặc chiếc quần trắng xám màu lông cừu, chiếc áo sơ-mi bằng vải chức bầu Pháp, choàng thêm áo ngoài và chiếc áo khoác ngắn.

Má đã cắt cho cậu chiếc áo theo mốt mới. Chiếc áo khoác có những dải vải nhỏ buộc quanh cổ, hai bên sườn được cắt xéo về phía sau để hở một phần áo ngoài rồi buông rủ xuống phủ kín tới túi quần.

Cậu đội thêm chiếc mũ rơm do má bện bằng những cọng rơm lúa mạch và đó là trang phục của cậu trong ngày Quốc Khánh. Cậu thấy đẹp tuyệt.

Những con ngựa bóng mượt của ba đã được buộc vào cỗ xe bánh sơn đỏ sáng bóng và cả nhà sẽ ra đi trong nắng nhạt. khắp vùng quê đều có không khí hội hè. Không một ai làm việc trên đồng và suốt dọc đường là những đoàn người với trang phục dành cho ngày chủ nhật đang lái xe lên thị trấn.

Mấy con ngựa nhanh nhẹn của ba vượt qua hết thảy. Chúng vượt qua tất cả xe thùng, xe thồ, xe độc mã. Chúng vượt qua những con ngựa xám, những ngựa đen và

những con ngựa đốm. Almanzo vẫy nón mỗi khi lướt qua một người quen và cậu hoàn toàn hạnh phúc nếu được tự tay điều khiển cặp ngựa đẹp và lanh lẹ kia.

Tại nhà lán nhà thờ ở Malone, cậu phụ ba tháo ngựa. Má cùng các chị gái và Royal hồi hả bước đi. Những Almanzo thấy phụ lo mấy con ngựa còn thích thú hơn bất kỳ việc gì khác. Cậu không được điều khiển chúng nhưng cậu có thể buộc những sợi lòng thòng và những mắt khoá trên các tấm chắn phủ cho chúng. Vuốt ve những chiếc mũi mềm mại của chúng và đem cỏ khô tới cho chúng.

Rồi cậu cùng ba bước ra, đi trên những lối đi đầy người. Tất cả các cửa hàng đều đóng cửa, nhưng các bà các ông sang trọng vẫn dạo bước qua lại, trò chuyện. Các cô gái nhỏ tóc rợn sóng đều mang theo dù, còn các cậu bé đều ăn mặc bảnh bao hết Almanzo. Cờ bay khắp nơi và dàn nhạc trong công viên đang chơi bản Chú Mèo Doole. Tiếng tù và bốc lên trong tiếng sáo lạnh lót va tiếng trống khua lạch nhịp rầm rập.

Chàng Mèo khờ lên thăm thành phố
Cưỡi trên lưng một chú ngựa con
Chiếc mũ rơm cắm cọng lông chim
Được chú gọi là dây mì ống

Mọi người lớn đều vỗ nhịp theo bài hát. Và tại đó, ngay góc công viên là hai khẩu đại bác bằng đồng.

Công viên không hoàn toàn vuông vức vì đường sắt xén

nó thành ba góc. Nhưng mọi người bất chấp điều đó. Công viên đầy cỏ và có rào chắn. Những ghế dài được đặt thành hàng trên cỏ với những dòng người qua lại ở giữa hoặc ngồi trên ghế như khi họ ở trong nhà thờ.

Almanzo kéo ba tới một trong những ghế ngồi ở trước hết. Tất cả những người có vai về đều ghé lại bắt tay ba. Đám đông tiếp tục kéo tới cho tới khi các chỗ ngồi chật hết và còn đầy người ở phía ngoài hàng rào chắn. Ban nhạc ngừng chơi và mục sư đọc lời cầu nguyện. Rồi dàn nhạc lại bắt đầu và mọi người đứng lên. Đàn ông và các cậu bé bỏ hết mũ xuống. Nhạc nổi lên và mọi người đều hát:

Cất cao tiếng ca trong bình minh nắng mới
Từ chiều tàn ta hãnh diện đứng lên
Chào ngọn cờ sọc sao phá vỡ đêm đen
Đạp lũy san thành, ta hào hùng thác lũ

Trên đỉnh cột cờ, cao vút giữa trời xanh, ngọn cờ sao sọc vùng vẫy tung bay. Mọi người đều nhìn lá quốc kì và Almanzo hát như tận lực gào lên.

Rồi mọi người ngồi xuống và một đại biểu Quốc hội bước lên trên bục. Chậm rãi và trang nghiêm, ông đọc bản Tuyên Ngôn Độc Lập.

- Trong tiến trình cuộc sống nhân loại, điều trở nên khẩn thiết cho một dân tộc... là nhìn nhận giữa những quyền lực trên trái đất, quyền được độc lập và bình đẳng... Đây

là những sự thực hiển nhiên vì mọi người được tạo ra bình đẳng...

Almanzo cảm thấy nghiêm trọng và vô cùng tự hào.

Rồi hai người đàn ông lên bục đọc những bài diễn thuyết dài về chính trị. Một người tin tưởng ở giá biểu thuế quan cao và người kia tin tưởng ở thương mại cạnh tranh. Tất cả người lớn đều cố lắng nghe, nhưng Almanzo không hiểu rõ các bài diễn thuyết và cậu bắt đầu thấy dói. Cậu mừng khi dàn nhạc lại trỗi lên.

Tiếng nhạc tương bừng, nhạc công mặc đồng phục hai màu xanh đỏ với những chiếc nút đồng khua rộn rã và tay trống mập mạp gõ thình thình đều đặn lên mặt trống. Mọi lá cờ đều tung bay và mọi người đều sung sướng vì tất cả đều tự do, độc lập và đây là ngày kỉ niệm Độc Lập. Rồi tới lúc ăn bữa trưa.

Almanzo phụ ba cho ngựa ăn trong lúc má và hai chị gái bày bữa ăn trưa dã ngoại trên bãi cỏ nhà thờ. Nhiều người khác cũng cắm trại tại đó và sau bữa ăn trưa thả dăn, Almanzo quay trở lại công viên.

Có một quầy bán nước chanh cạnh các trụ cột ngựa. Một người đàn ông đứng bán thứ nước chanh màu hồng, một ly giá năm xu và một đám đông các cậu bé đứng bao quanh ông. Cậu bé anh em họ Frank cũng ở đó. Almanzo đã uống nước ở máy bơm thành phố những Frank nói sẽ mua một ly nước chanh. Cậu ta có một đồng năm xu. Cậu

ta tới đứng mua một ly nước chanh màu hồng và uống từ từ. Cậu nhấm vị ngọt trên môi rồi nuốt xuống và lên tiếng:

- Hà! Sao cậu không mua một ly?

Almanzo hỏi lại:

- Cậu lấy đâu ra đồng năm xu vậy?

Cậu chưa bao giờ có một đồng năm xu. Mỗi chủ nhật ba chỉ cho cậu một xu để bỏ vào thùng công đức ở nhà thờ và cậu không có một món tiền nào khác.

Frank khoe:

- Ba tớ cho tớ. Mỗi khi tớ hỏi xin, ba tớ đều cho một đồng năm xu.

Almanzo nói:

- Ba tớ cũng làm vậy nếu tớ xin.

Frank tỏ ra không tin việc ba sẽ cho Almanzo một đồng năm xu. Phần Almanzo cũng không biết rõ liệu ba có cho hay không. Cậu nói:

- Vì tớ không thích.

Frank nói:

- Ông ấy không cho cậu một đồng năm xu đâu.

- Ba cho chứ.

Frank nói:

- Tớ thách cậu đi hỏi xin đó.

Những đứa trẻ khác đều chú ý theo dõi. Almanzo thọc tay vào túi, lên tiếng:

- Tớ chỉ xin khi nào tớ thích thôi.

Frank cười chế nhạo:

- A, cậu sợ rồi. Cá hai ăn một đó! Cá hai ăn một đó!

Ba đứng cách một khoảng cuối phố, đang nói chuyện với ông Paddock, thợ đóng thùng xe. Almanzo đi từ từ về phía đó. Cậu rất ngán, nhưng cậu phải đi tới. Càng tới gần ba, cậu càng kinh hãi về việc phải lên tiếng xin một đồng năm xu. Từ trước, cậu chưa khi nào nghĩ tới sẽ làm một việc như vậy. Cậu tin chắc ba sẽ không cho cậu.

Cậu chờ cho tới khi ba ngưng nói chuyện và quay nhìn cậu. Ba hỏi:

- Có chuyện gì, con trai?

Almanzo khiếp hãi, cậu cố nói:

- Ba!

- Sao, con trai?

Almanzo ráng lên tiếng:

- Ba! Ba có chịu... ba có chịu cho con... một đồng năm xu không?

Cậu đứng im trong lúc ba và ông Paddock nhìn cậu rồi cậu mong mình có thể biến mất. Cuối cùng, ba hỏi:

- Để làm gì?

Almanzo cúi nhìn xuống đôi giày và nói khẽ:

- Frank có một đồng năm xu. Nó đã mua một ly nước chanh màu hồng.

Ba nói chậm rãi:

- Được, nếu Frank đái con thì con đái lại nó là điều hợp lý.

Ba thọc tay vào túi. Rồi ba ngưng lại, hỏi:

- Frank đã đái con uống nước chanh hả?

Almanzo muốn có ngay đồng năm xu đến nỗi cậu gật đầu ẹ. Rồi cậu lại lúng túng nói:

- Không, ba.

Ba nhìn cậu một hồi lâu. Rồi ba rút ví, mở ra và từ từ lấy ra một đồng nửa đô la bằng bạc hình tròn, lớn. Ba bảo:

- Almanzo, con có biết đồng tiền này là gì không?

Almanzo đáp:

- Đồng nửa đô la.

- Đúng. Nhưng con có biết nửa đô la là gì không?

Almanzo không biết nó là gì ngoại trừ là nửa đô la. Ba nói:

- Nó là công việc, con trai. Để có món tiền này thì phải làm việc rất cực nhọc.

Ông Paddock bật cười. Ông nói:

- Cậu bé còn bé quá mà, Wilder. Đừng cố làm cho một cậu bé hiểu điều đó.

Ba nói:

- Almanzo biết nhiều hơn ông tưởng.

Almanzo không hiểu ngay những điều đó. Cậu chỉ muốn biến mất. Nhưng ông Paddock đang nhìn ba giống như

Frank đã nhìn Almanzo khi cậu ta cá hai ăn một với cậu, và ba đã nói Almanzo hiểu biết nên Almanzo phải cố tỏ ra là một đứa trẻ hiểu biết. Ba hỏi:

- Almanzo, con có biết khoai tây lớn lên ra sao không?

Almanzo dạ.

- Hãy nói coi khi có một củ khoai giống vào mùa xuân thì làm gì với nó?

- Phải cắt thành mẫu.

- Nói tiếp đi, con trai.

- Rồi phải bừa đất, nhưng trước hết đất phải được rải phân và cày lên đã. Sau đó sẽ bừa và đánh luống. Rồi trồng khoai giống, cày lấp và cuốc vun. Cày và cuốc vun hai lần.

- Đúng rồi, con trai. Rồi sau đó?

- Sau đó thì chờ đào lên và đem về hầm chứa.

- Đúng. Sau đó là chọn lựa suốt mùa đông, lọc ra những củ nhỏ và hư thối. Khi mùa xuân tới, sẽ chất lên xe, kéo tới đây, tới Malone này, để bán. Và nếu bán được giá hời thì sẽ thu được bao nhiêu cho tất cả công việc đó, con trai? Con sẽ thu được bao nhiêu với nửa giá^[3] khoai tây?

Almanzo đáp:

- Nửa đô la.

Ba nói:

- Đúng. Đó là tất cả những gì có trong đồng nửa đô la này, Almanzo. Tất cả những công việc phải làm để có nửa gia khoai tây nằm trong đó.

Almanzo ngắm đồng tiền tròn ba đang cầm. Nó quá nhỏ so với tất cả các công việc đã làm.

Ba nói:

- Con sẽ có nó, Almanzo.

Almanzo không tin nổi tai của mình. Ba đưa cho cậu đồng tiền nặng chịch. Ba nói:

- Của con đó. Với số tiền này, con có thể mua một cặp heo đang bú, nếu con muốn. Con có thể nuôi cho chúng lớn và chúng sẽ thành một lứa heo đáng giá bốn hoặc năm đô la mỗi con. Hoặc con có thể mua nước chanh hết nửa đô la này và uống hết. Con muốn tiêu sao tùy ý vì nó là tiền của con.

Almanzo quên cả nói lời cảm ơn. Cậu giữ đồng nửa đô la trong một phút rồi đặt cả hai bàn tay vào trong túi và chạy lại chỗ lũ trẻ bên xe nước chanh. Người bán đang rao lớn:

- Đi lối này! Đi lối này! Nước chanh hồng, nước chanh ướp lạnh chỉ năm xu một ly. Chỉ có nửa dime một ly nước chanh màu hồng ướp lạnh. Một phần hai mươi của một đô la.

Frank hỏi Almanzo:

- Đồng năm xu đâu?

Almanzo nói:

- Ba không cho tớ đồng năm xu.

Frank kêu lên:

- A, a! Tớ đã nói là ông ấy không cho mà. Tớ đã nói với cậu trước như vậy.

Almanzo nói:

- Ba cho tớ nửa đô la.

Lũ trẻ đều không tin cho tới khi cậu đưa đồng tiền ra cho thấy. Cả bọn xúm quanh chờ cậu tiêu tiền. Cậu chìa ra cho tất cả nhìn rõ rồi cất trong túi. Cậu nói:

- Tớ sẽ đi loanh quanh và mua cho tớ một con heo con thuộc giống tốt.

Dàn nhạc đang diễu hành trong phố và lũ trẻ chạy theo. Lá cờ lồng lẩy tung bay dẫn đầu rồi tới dàn kèn đồng vang dội, dàn ống sáo lạnh lót và tay trống vung tit chiếc dùi trên mặt trống. Dàn nhạc đi xuôi xuống rồi đi ngược lên theo đường phố với tất cả lũ trẻ chạy bám theo và cuối cùng đứng lại tại công viên cạnh mấy khẩu súng đồng.

Hàng trăm người đã tập trung tại đó, chờ đợi.

Những khẩu đại bác được đặt trụ trên bậc, những ống nòng dài hướng lên. Dàn nhạc tiếp tục trình diễn. Hai người đàn ông hô lớn:

- Đứng lui lại! Đứng lui lại!

Và, những người đàn ông khác đang đổ thuốc nổ màu đen vào miệng khẩu súng rồi tống sâu xuống với những nút đẩy nòng súng bằng vải tròn trên những cây dài.

Những cây dài bằng sắt có hai cán do hai người đàn ông cùng đẩy và kéo để dồn hết thuốc nổ vào nòng súng bằng đồng. Rồi tất cả các cậu bé chạy đi kéo cỏ dọc đường sắt. Các cậu ôm từng ôm tới chỗ đặt các khẩu súng và những người đàn ông chắt cỏ vào nòng súng, dùng những cây sắt dài nhồi xuống.

Một đồng lửa đang được đốt bên đường sắt, một người đàn ông vốc thêm một nắm thuốc nổ cẩn thận trút đầy vào hai lỗ kích nổ nhỏ trong nòng súng. Lúc này mọi người đều hô:

- Đứng lui lại! Đứng lui lại!

Má nắm lấy cánh tay Almanzo kéo cậu ra xa cùng với bà. Cậu nói:

- Chà, má, súng chỉ nhồi thuốc nổ với cò thôi mà. Con không sao đâu, má. Con sẽ cẩn thận coi chừng mà.

Nhưng má vẫn kéo cậu đứng xa khỏi mấy khẩu súng.

Hai người đàn ông lấy những que sắt dài ra khỏi đồng lửa. Mọi người nín lặng, coi. Đứng cách khá xa phía sau mấy khẩu súng, hai người đàn ông chĩa những que sắt dài tới đặt đầu que sắt nung đỏ vào các lỗ kích nổ. Một ngọn lửa nhỏ giống như lửa nén vụt sáng trên thuốc nổ. Ngọn lửa nhỏ bùng cháy tại đó và mọi người nín thở. Rồi - BÙNG!

Những khẩu súng giật lui và khắp vùng trời bay đầy cò. Almanzo cùng các cậu bé khác chạy ủa tới để kịp nhận hơi nóng toả ra từ các họng súng. Mọi người đang bàn tán xôn xao về tiếng nổ của mấy khẩu súng. Ông Paddock nói với ba:

- Đó là tiếng nổ làm cho bọn áo đỏ ^[4] tháo chạy.

Ba kéo mạnh những sợi râu, nói:

- Có thể! Nhưng súng chỉ đem lại thành công cho cuộc cách mạng thôi. Đừng quên rằng chính những lưỡi rìu và

những cây cà đã làm nên đất nước này.

Ông Paddock nói:

- Đành là thế, nhưng vẫn phải nhớ tới nó.

Ngày Quốc Khánh đã qua. Những khẩu thần công đã nổ và không còn việc gì khác ngoài việc đóng ngựa vào xe, lái về nhà để làm công việc thường lệ.

Đêm đó, khi đang mang sữa lên nhà, Almanzo hỏi ba:

- Ba, rìu và cà đã làm nên đất nước này như thế nào? Có phải mình đã dùng những thứ đó để đánh bại người Anh không?

Ba nói:

- Chúng ta đã chiến đấu để giành độc lập, con trai à. Nhưng tất cả đất đai mà tổ tiên chúng ta có được chỉ là một dải nhỏ giữa núi đá và biển sâu. Toàn thể đất đai từ đây về miền tây là lãnh thổ của người da đỏ và thuộc về các nước Tây Ban Nha, Pháp, Anh. Chính các nông dân đã chiếm giữ tất cả phần đất này và làm thành nước Mỹ.

Almanzo hỏi:

- Bằng cách nào vậy?

- Như thế này, con trai, những người Tây Ban Nha là các

quân nhân và những nhà quý tộc quyền uy sang trọng chỉ thích vàng. Những người Pháp là những người lái buôn da muốn làm tiền thật nhanh. Còn những người Anh lại bận rộn với những cuộc chiến tranh. Chỉ có chúng ta là nông dân, con trai à, chúng ta thích có đất đai. Chính các nông dân đã vượt qua những dãy núi, khai phá đất đai, định cư tại đó, lo lắng trồng trọt và bám chắc vào các trang trại của mình. Bây giờ xứ sở này kéo dài ba ngàn dặm về phía tây. Nó đã đưa đường ranh tới bên kia Kansas, bên kia vùng sa mạc Mỹ vĩ đại, vượt qua cả những dãy núi lớn hơn những dãy núi này, kéo mãi xuống tới bờ Thái Bình Dương. Nó đã là xứ sở lớn nhất trên thế giới và đó chính là cách mà những nông dân đã chiếm lấy tất cả đất đai để làm thành nước Mỹ, con trai. Đừng bao giờ con quên điều đó.

Lúc này nắng nóng hơn và mọi thứ màu xanh đều lớn mau. Bắp đang trở những cọng lá dài luôn xào xạc và ba lại cày xới đất để Royal và Almanzo cuốc vun thêm. Rồi bắp hồi phục, giành lại ưu thế chống với cỏ hoang trên đồng không cần phải trợ giúp thêm.

Những hàng khoai tây xanh tốt được chăm lo và những chùm hoa trắng của chúng giống như những miếng bột biển nổi khắp đồng. Lúa mạch thành những gợn sóng xanh nhạt và những ngọn lúa mì mỏng manh lờm chờm những vỏ non bọc ngoài thành những hạt lúa đang lớn. Đồng cỏ ngợp màu hồng tím của những bông hoa mà loài ong ham thích.

Bây giờ công việc không còn căng thẳng nữa. Almanzo đã có thời giờ giã cỏ vườn và vun luống khoai tây do cậu trồng từ hạt giống. Cậu đã trồng thử vài hạt giống khoai để chỉ coi chúng sẽ thành thứ gì. Và mỗi buổi sáng cậu lo tưới bón cho cây bí mà cậu trồng để tham gia hội chợ địa phương.

Ba đã chỉ cho cậu cách bón nuôi bí bằng chất sữa. Cậu lựa một dây bí tốt nhất cánh đồng, cắt bỏ hết các nhánh để chỉ còn một ngọn và cắt bỏ hết những bông hoa vàng chỉ chừa lại một bông. Rồi ở giữa phần rễ và trái bí xanh tí xíu, cậu thận trọng khứa một khứa nhỏ phía bên kia dây bí. Almanzo bới một hõm đất ngay dưới vết khứa này đặt một chén sữa vào đó. Cậu đặt một tim nến vào trong chén sữa và dính một đầu sợi tim nến này thật cẩn thận vào vết

khứa.

Hàng ngày, qua sợi tim nển, dây bí hút chén sữa đầy và trái bí lớn lên thật dị thường. Nó lớn gần gấp ba những trái bí trong đồng.

Almanzo cũng có cả một con heo con. Cậu mua nó bằng số tiền nửa đô la của cậu và nó nhỏ đến nỗi lúc đầu khi cho nó ăn cậu phải lấy một miếng vải nhúng vào sữa. Nhưng không bao lâu sau nó tự biết uống. Cậu giữ nó trong một ngăn chuồng dưới bóng mát vì heo con rất mau lớn trong bóng mát và cậu cho nó ăn thả dàn. Vì vậy nó lớn rất mau.

Almanzo cũng ăn thả dàn như thế, nhưng cậu không lớn mau nổi. Cậu uống mọi thứ sữa mà cậu cầm được và trong những bữa ăn, cậu luôn chất đầy đĩa đến mức không thể nào ăn hết. Ba nghiêm nghị nhìn cậu vì thấy cậu bỏ lại thức ăn trên đĩa và hỏi:

- Gì vậy, con trai? No bụng đói con mắt hả?

Thế là Almanzo cố nuốt thêm một ít nữa. Cậu không nói với ai về việc cậu đang cố tìm cách lớn nhanh để có thể giúp huấn luyện lũ ngựa con.

Mỗi ngày ba dắt những con ngựa hai tuổi ra, từng con một, với một sợi dây dài, dạy chúng đi tới và ngừng lại theo lời ba hô. Ba huấn luyện chúng mang yên cương và không sợ hãi thứ gì. Không bao lâu, ba buộc chúng mỗi

con với một con ngựa già hiền lành và dạy nó cách kéo một chiếc xe nhẹ ở phía sau mà không hoảng sợ. Nhưng ba không cho Almanzo đặt chân vào sân nhà kho trong lúc ba đang dạy ngựa.

Almanzo hứa chắc là cậu không làm cho ngựa sợ, không dạy chúng phóng nhảy hoặc khiến chúng do dự hay bỏ chạy. Nhưng ba không tin tưởng một cậu bé mới chín tuổi.

Năm đó, Beauty đẻ một con ngựa con xinh xắn nhất mà Almanzo được thấy. Nó có một ngôi sao trắng hoàn hảo trên trán và Almanzo đặt tên nó là Starlight. Nó chạy theo mẹ trên bãi chăn và một lần khi ba lên thành phố, Almanzo đã vào bãi chăn.

Beauty ngẩng cao đầu khi cậu bước tới và con ngựa con chạy ra phía sau mẹ nó. Almanzo dừng lại, đứng hoàn toàn bất động. Một hồi sau, Starlight lén nhìn cậu từ dưới cổ của Beauty. Almanzo vẫn không cử động. Từng chút, từng chút một, con ngựa con vươn cổ về phía Almanzo, ngẩng cậu với cặp mắt mở lớn, lạ lùng. Beauty cọ mũi vào lưng nó, ve vẩy đuôi rồi bước ra một bước gặm một lùm cỏ. Starlight run rẩy đứng ngẩng Almanzo. Beauty nhìn cả hai trong lúc nhai cỏ một cách điềm tĩnh. Con ngựa con nhích lên một bước, rồi một bước nữa. Nó tới gần đến nỗi Almanzo có thể đụng vào nó nhưng cậu không làm, vẫn đứng im. Starlight bước thêm một bước tới gần hơn nữa. Almanzo gần như nín thở. Đột nhiên, con ngựa quay ngoắt lại chạy về phía mẹ nó. Almanzo nghe thấy tiếng

Eliza Jane đang gọi lớn:

- Ma-a-a-nzo!

Cô đã nhìn thấy. Đêm đó cô kể lại với ba. Almanzo nói cậu không làm một điều gì, cậu thề như thế nhưng ba nói:

- Ba bắt được con làm trò điên rồ như thế một lần nữa với con ngựa con, ba sẽ đánh cho tan xác ra. Đó là một con ngựa con cực tốt không thể làm hư nó. Ba không để con dạy nó những thói xấu mà ba phải cố sửa chữa.

Bây giờ, những ngày hè trở nên dài và nóng bức và má bảo đây là lúc tốt nhất để mọi thứ lớn lên. Nhưng Almanzo cảm thấy mọi thứ quả nhiên đang lớn, ngoại trừ cậu. Ngày nối ngày qua đi và chẳng có gì thay đổi. Almanzo giẫy cỏ, cuốc vườn, giúp sửa những hàng rào bằng đá rồi chẻ củi và làm việc nhà. Vào những buổi chiều nóng nực không có nhiều việc để làm, cậu đi bơi.

Thỉnh thoảng tỉnh dậy vào buổi sáng, cậu nghe thấy tiếng mưa rơi như trống thúc trên mái nhà. Điều này có nghĩa là cậu và ba có thể đi câu.

Cậu không dám nói về chuyện đi câu với ba vì hoang phí thì giờ cho tính lười biếng là không đúng. Ngay cả những ngày mưa cũng có không ít việc để làm. Ba có thể sửa chữa các yên ngựa, mài bén các dụng cụ hoặc bào ván. Almanzo ăn sáng một cách lặng lẽ, nhưng cậu biết ba cũng đang cố chống lại sự cám dỗ. Cậu rất sợ ý thức của

ba giành được phần thắng. Má hỏi:

- Rồi, hôm nay sẽ có việc gì để làm?

Ba trả lời một cách chậm rãi:

- Tôi đã tính trồng cà-rốt và sửa lại hàng rào.

- Mưa thế này làm mấy việc đó sao được.

Ba đáp:

- Ừ!

Sau bữa ăn, ba đứng nhìn mưa và cuối cùng lên tiếng:

- Thôi! Ướt át quá không thể làm việc ở bên ngoài được. Con thấy sao nếu chúng ta đi câu, Almanzo?

Thế là Almanzo lao đi lấy cuốc và chiếc vỏ hộp đựng mồi câu, lo đào giun làm mồi. Mưa gõ trống trên chiếc mũ rơm cũ của cậu, chảy xuống lưng và hai cánh tay trong lúc bùn ép lạnh ngắt giữa các ngón chân. Cậu ướt sũng khi ba cầm mấy chiếc cần câu cùng cậu đi xuống, băng ngang qua bãi chăn cừu tới sông Trout.

Không có hương vị nào sánh nổi với nước mưa xối trên đám cỏ ba lá. Không có cảm giác nào thích thú bằng những giọt mưa đập trên mặt Almanzo và những cọng cỏ ướt cào soàn soạt quanh ống chân cậu. Không có âm

thanh nào vui vẻ ngang tiếng những giọt nước rơi thánh thót từ những bụi cây dọc theo sông Trout và tiếng nước sông chảy xiết chồm qua các tảng đá.

Hai cha con bước nhẹ dọc bờ sông không gây một tiếng động rồi thả những chiếc lưỡi câu xuống nước. Ba đang đứng dưới một cây độc cần còn Almanzo ngồi dưới tán lá của một nhánh tuyết tùng cùng ngắm những hạt mưa bay làm xao động mặt sông.

Đột nhiên, cậu thấy một tia sáng bạc loé lên trong không. Ba đã câu được một con cá hồi. Nó quẫy lộn và loé sáng dưới mưa rơi khi ba giật nó lên bờ. Almanzo nhảy dựng lên nhưng nhớ ra kịp là không được la lớn.

Lúc đó, cậu cảm thấy một sự trì kéo dây câu của mình, đầu cần câu uốn cong xuống gần đụng mặt nước và cậu dùng hết sức giật mạnh lên. Một con cá lớn sáng trắng mắc ở đầu dây câu. Nó quẫy lộn cố trườn khỏi bàn tay của cậu, nhưng cậu nắm chắc nó, gỡ ra khỏi lưỡi câu - một con cá hồi đốm cực đẹp và lớn hơn con cá do ba câu được. Cậu giơ nó lên cho ba coi. Rồi cậu móc mồi vào lưỡi câu và lại quăng dây câu ra.

Cá luôn ham đớp mồi khi mưa đang rơi trên sông. Ba câu được một con nữa, rồi Almanzo câu thêm được hai con nữa, tiếp theo ba câu liền hai con rồi Almanzo câu được một con lớn hơn cả con câu được đầu tiên. Không cần nhiều thời gian hai cha con đã có hai xâu cá ngon lành. Ba nhìn Almanzo thán phục và Almanzo thán phục ba rồi cả

hai cuốc bộ về nhà bằng qua bãi cỏ ba lá dưới trời mưa.

Cả hai đều ướt sũng nhưng khắp người ấm áp. Đứng dưới trời mưa bên đồng gỗ gần nhà chẻ củi, họ chặt bỏ đầu cá, đánh vảy, mổ vớt ruột cá. Chảo đựng sữa lớn đầy ắp cá hồi và má đem bao bột chiên cho bữa ăn trưa.

Má nói:

- Chiều nay thì Almanzo sẽ giúp má đánh sữa để làm bơ.

Lũ bò cái cho sữa nhiều đến nỗi mỗi tuần phải đánh sữa hai lần. Má và mấy cô chị gái mệt nhoài vì đánh sữa nên vào những ngày mưa Almanzo phải phụ giúp.

Trong hầm chứa quét vôi trắng, chiếc thùng đánh sữa lớn bằng gỗ đứng trên giàn chân gỗ và chứa nửa thùng kem. Almanzo đảo chiếc tay cầm và thùng đánh sữa đung đưa. Trong thùng, kem xô lắc theo óc ách, óc ách! Almanzo giữ cho thùng đong đưa hoài cho tới khi mức va đập khiến kem tụ lại thành những hạt bơ nổi trong kem sữa.

Rồi Almanzo uống một ca kem sữa chua, ăn bánh qui, trong lúc má vớt những hạt bơ ra, rửa trong một chén đựng bơ tròn bằng gỗ. Má rửa sạch những mảng sữa bơ bám dính rồi ướp thêm muối và đổ vào các thau đựng bơ thành thứ bơ cứng màu vàng.

Câu cá không phải là thú vui duy nhất trong mùa hè. Một buổi tối tháng Sáu, ba nói:

- Làm việc hoài mà không nghỉ sẽ biến Jack thành một cậu bé dần dần. Ngày mai chúng ta sẽ đi hái trái cây.

Almanzo không nói gì những trong lòng cậu là một tiếng reo vui.

Trước rạng sáng hôm sau, cả nhà đã ngồi trên cỗ xe gỗ kền càng ra đi với những bộ quần áo cũ nhất, đem theo đủ thứ xô, giỏ lớn và một bữa ăn trưa dã ngoại ê hề. Họ đi thật xa tới dãy núi gần hồ Chateaugay nơi có nhiều dâu lùn dại và dâu xanh dại mọc hoang.

Trong rừng đầy xe và những gia đình khác đang hái trái. Mọi người cười nói, ca hát và tiếng chuyện trò râm ran trong các lùm cây. Hàng năm, tất cả chỉ gặp bạn bè ở đây chứ không còn thời giờ nào khác để gặp gỡ. Nhưng tất cả lại bận rộn hái dâu nên đã trò chuyện trong lúc làm việc.

Những bụi thấp lè tè lá phủ sát mặt đất mọc trên các khoảng trống giữa các cội cây lớn. Những trái dâu màu xanh đen tụ đầy dưới lá và toả mùi thơm ngọt dưới ánh nắng nóng.

Chim từng bầy tới mở tiệc trong những khóm dâu khiến bầu trời đầy những cặp cánh vỗ và trên đầu những người canh giữ, lũ giẻ cùi màu xanh vừa đảo vừa bay vừa kêu la giận dữ. Một lần, hai con giẻ cùi bám vào tấn công chiếc mũ của Alice và Almanzo phải đập xua chúng đi. Và một lần tách ra hái trái một mình, cậu đã gặp một con gấu đen

ở sau một cây tuyết tùng.

Con gấu đứng trên hai chân sau đang nhét những trái dâu vào miệng bằng cả hai chân trước xù xì. Almanzo như biến thành phổng đá và cả con gấu cũng thế. Almanzo thất thần và con gấu cũng nhìn cậu bằng những con mắt nhỏ sợ hãi. Rồi con gấu đổ ụp xuống trên bốn chân và chạy biến vào trong rừng.

Buổi trưa, những giỏ ăn dã ngoại được mở ra bên bờ suối và mọi người xúm quanh vừa ăn vừa nói chuyện. Rồi tất cả tối tối uống nước và quay lại với những khóm dâu.

Xế chiều, những chiếc giỏ lớn và tất cả thùng, xô đều đầy ắp và ba lái xa trở về. Tất cả đều buồn ngủ, say nắng và hơi thở nồng mùi trái dâu.

Trong nhiều ngày, má và các cô gái lo làm đủ thứ mứt kẹo và mỗi bữa ăn đều có món bánh nhồi thịt nhân trái dâu hoặc bánh pút-đinh dâu xanh.

Rồi vào một bữa ăn tối ba nói:

- Đã tới lúc ba má phải tạm nghỉ xả hơi. Ba má tính tới chơi ở nhà chú Andrew khoảng một tuần. Các con có thể tự lo việc nhà và tự lo cho nhau trong lúc ba má đi vắng không?

Má tiếp:

- Má chắn chắn là Eliza Jane và Royal có thể lo mọi việc ổn thoả trong một tuần lễ với sự phụ giúp của Alice và Almanzo.

Almanzo nhìn Alice rồi cả hai cùng nhìn về Eliza Jane. Rồi tất cả đều nhìn ba và nói:

- Dạ được, ba.

18 - GIỮ NHÀ

Chú Andrew sống cách xa mười dặm. Suốt một tuần ba má chuẩn bị cho chuyến đi và suốt thời gian đó, ba và má luôn nghĩ tới những điều cần phải làm trong lúc ba má vắng nhà.

Ngay cả khi đã bước lên xe, má còn nhắc:

- Mỗi tối phải nhớ gom trứng và việc đánh sữa má trông ở con đó, Eliza Jane. Đừng bỏ quá nhiều muối vào bơ, nhớ đóng vào các thau nhỏ và phủ kín. Đừng quên chọn lại chỗ dâu mà má dành làm giống. Thôi, ráng ngoan trong lúc ba má đi vắng và...

Má đang xếp lại vành váy giữa ghế ngồi và chiếc đồng hồ đo trên xe. Ba mở rộng vạt áo trong lúc má vẫn nói tiếp:

- ... và ráng nhớ, Eliza Jane, phải để ý bếp lửa, không được rời nhà khi lửa đang cháy trong lò và không được bỏ lộn xộn những cây nến đang cháy khi làm bất cứ việc gì, và...

Ba đã kéo căng dây cương và lũ ngựa bắt đầu cất vó. Má nói vọng lại:

- ... Đừng có ăn hết đường!

Cỗ xe đảo vòng vào đường đi. Lũ ngựa xoải vó phóng nhanh đưa ba và má đi xa. Một thoáng sau tiếng bánh xe mất hẳn. Ba và má đã đi khỏi.

Không ai nói một điều gì. Ngay cả Eliza Jane cũng có vẻ hơi hoảng sợ. Ngôi nhà và dãy nhà kho cùng những cánh đồng hình như cực lớn và trống hoe. Ba và má sẽ cách xa mười dặm tròn một tuần lễ.

Đột nhiên, Almanzo quăng chiếc mũ lên trời và hét lớn. Alice xiết chặt tay quanh người, kêu lên:

- Làm gì trước tiên đây?

Tất cả có thể làm điều gì mình thích. Không còn có ai ở đây để kìm chế họ. Eliza Jane lên tiếng với vẻ hống hách:

- Hãy đi rửa chén đĩa và dọn dẹp giường.

Royal hét:

- Hãy làm kem đá!

Eliza Jane rất thích kem. Cô do dự rồi nói:

- Được...

Almanzo chạy theo Royal tới nhà chứa đá. Cả hai đào một tảng đá ra khỏi đồng mạt cửa, bỏ vào một túi đựng hạt. Các cậu đặt túi ở nhà vòm phía sau, dùng búa đập cho tảng đá vỡ ra. Alice bước ra nhìn cả hai trong lúc cô đang đánh những lòng trắng trứng trên chiếc đĩa mỏng. Cô đánh trứng bằng chiếc nĩa cho tới khi đông cứng lại

không chảy xuống dù cô đặt chiếc đĩa nghiêng hẳn về một phía.

Eliza Jane lường sữa và kem rồi lấy đường từ phòng chứa đồ ăn đổ vào. Cô không lấy đường trường kẻ thường dùng mà lấy đường trắng mua ở cửa hàng. Má chỉ dùng loại đường này khi nhà có khách viếng thăm. Eliza Jane múc sáu muỗng đầy rồi gạt bằng số đường còn lại để không ai có thể dễ dàng nhận ra là đã bị hụt.

Cô lấy một xô lớn đựng sữa làm một xô đầy món trứng sữa màu vàng. Họ đặt chiếc xô vào một cái thau và nhồi những mảnh đá như tuyết xung quanh rồi thêm muối và phủ kín tất cả bằng một tấm chăn. Cứ mỗi vài phút, họ lại nhấc tấm chăn, mở xô và khuấy nước kem lạnh đang đông lại.

Khi kem đông cứng, Alice lo lấy ly, muỗng còn Almanzo mang ra một ổ bánh ngọt và con dao phay. Cậu cắt bánh thành những miếng lớn trong lúc Eliza Jane chắt kem lên đĩa. Họ có thể mặc sức ăn kem và bánh mà không có ai ngăn cản.

Buổi trưa đó, họ đã ăn hết ổ bánh và gần hết số kem đông lạnh. Eliza Jane nói đã tới giờ ăn trưa nhưng tất cả đều không muốn ăn. Almanzo nói:

- Em thích nhất là được ăn một miếng dưa hấu.

Alice nhảy bật lên:

- Ngon quá! Hãy lấy một trái đi!

Eliza Jane quát:

- Alice! Lại đây ngay và lo rửa đĩa bữa ăn sáng!

Alice nói lớn:

- Em sẽ làm khi em trở lại.

Alice và Almanzo chạy ra đồng dưa nóng hừng hực, ở đó có những trái dưa tròn xoe đang nằm trên những tàu lá lớn rũ xuống.

Almanzo búng ngón tay lên lớp vỏ màu xanh của trái dưa và lắng nghe. Khi một trái dưa kêu như chín thì nó chín, còn khi nó kêu như xanh thì nó xanh. Nhưng lúc Almanzo bảo trái dưa kêu như chín thì Alice nghĩ trái dưa kêu như xanh. Không có cách nào để phân biệt chính xác, dù Almanzo đoán chắc cậu biết về dưa nhiều hơn các cô gái. Thế là cuối cùng, cả hai chọn sáu trái dưa lớn nhất, kéo lê từng trái một về nhà chứa đá và đặt lên đám mạt cửa ẩm lạnh.

Sau đó Alice trở về lo rửa chén đĩa. Almanzo bảo cậu sẽ không làm việc gì nữa và cậu có thể đi bơi. Nhưng ngay khi Alice vừa đi khuất, cậu đã nhảy qua khu nhà kho lén đi vào bãi chăn đang có những con ngựa con ở đó.

Bãi chăn rộng mênh mông và nắng nóng gắt. Không khí như mờ đi và gợn sóng với hơi nóng, và lũ sâu nhỏ kêu inh ỏi. Bess và Beauty nằm dưới một bóng cây, mấy con ngựa con đứng gần chúng đang ve vẩy những chiếc đuôi nhỏ xù xì và hơi xoạc rộng những ống chân dài lênh khênh. Đám ngựa trên một tuổi, hai tuổi và ba tuổi đang gặm cỏ. Tất cả đều ngẩng đầu lên nhìn Almanzo chòng chọc.

Cậu đi chậm chậm về phía chúng, mở hai bàn tay. Hai bàn tay cậu không có gì, nhưng lũ ngựa con không hiểu điều đó. Cậu không tính làm điều gì mà chỉ muốn đến đủ gần để làm thân với chúng. Starlight và những con ngựa con khác chạy chúi lại gần mẹ chúng. Bess và Beauty ngẩng đầu lên nhìn rồi lại cúi xuống. Những con ngựa tương đối lớn vênh tai đồng loạt.

Một con bước về phía Almanzo, rồi tới một con khác. Tất cả có sáu con bước tới. Alamzno mong có mang theo cà rốt để cho chúng. Chúng đều rất đẹp, thanh thoát, lực lưỡng, những chiếc bờm hất lên để lộ tròng trắng của những con mắt. Ánh sáng lấp lánh trên những cựa cổ uốn cong mạnh mẽ và những bắp thịt cuộn cuộn trên ức.

Đột nhiên một con hí lên:

- Huu-úú-ú!

Một con hất chân đá, một con khác ré lên và lập tức những chiếc đầu vươn lên, những chiếc đuôi múa lên và

những chiếc móng khua trên mặt đất như sấm rền. Tất cả những chiếc hông màu nâu, những chiếc đuôi màu đen vươn cao đảo quanh Almanzo. Như một cơn lốc chấn động, sáu con ngựa này chạy vòng quanh và Almanzo luôn nghe thấy chúng từ phía sau.

Cậu cũng xoay theo như gió xoăn, nhìn những chiếc móng đang khua và những chiếc ức đồ sộ đang đâm sầm vào mình. Chúng chạy nhanh tới mức không thể dừng lại nổi. Không còn thời gian để né tránh, Almanzo nhắm nghiền mắt, hét lớn:

- Oa!

Không khí và mặt đất đều rung chuyển. Cậu mở mắt ra. Trước mắt cậu là những khuỷu chân màu nâu đang cất cao trong không, một bộ ngực tròn đầy và những bắp chân sau đột ngột xô lên khỏi đầu. Những mảng sườn màu nâu lao tới sát bên đe dọa. Mũi cậu bay đi và cậu thấy choáng váng. Một con ngựa ba tuổi phóng chồm qua cậu. Những con ngựa khác vụt tan chạy xuống bãi chăn và Almanzo thấy Royal đang chạy tới.

Royal hét:

- Tránh xa lũ ngựa con ra!

Cậu chạy tới và bảo đáng tặng cho Almanzo một cú đá để nhớ đời. Royal nói:

- Em phải đủ hiểu biết để không khiến những con ngựa con nổi điên lên chứ.

Cậu nắm lấy tai Almanzo. Almanzo vùng chạy nhưng tai cậu đã bị nắm lôi về dãy nhà kho. Cậu nói là cậu không hề làm điều gì nhưng Royal không thèm nghe. Royal nói:

- Nếu còn bắt gặp em trong bãi chăn thêm một lần nữa thì anh sẽ lột da em. Anh cũng sẽ nói với ba nữa.

Almanzo vừa vùng vẫy vừa chà xát tai. Cậu chạy xuống phía sông Trout và phóng xuống bờ cho tới khi cảm thấy dễ chịu hơn. Nhưng cậu nghĩ thật không công bằng chút nào khi cậu phải là đứa nhỏ nhất trong gia đình.

Chiều hôm đó, những trái dưa đã đủ lạnh và Almanzo khuân về đám cỏ dưới cây bóng nước trong sân. Royal thọc con dao phay vào lớp vỏ xanh còn tươi và mọi trái dưa đều chín đến mức lớp vỏ tách ra liền.

Almanzo, Alice, Eliza Jane và Royal cạo những miếng dưa lạnh mọng nước và ăn tới nó. Royal bóp những hạt dưa đen bóng cho vọt vào Eliza Jane tới khi cô bắt phải ngưng. Lúc đó cậu ăn từ từ miếng dưa cuối cùng và nói:

- Em sẽ cho Lucy ăn hết vỏ dưa.

Eliza Jane nói:

- Đừng có làm như thế! Thật quái đản! Một con heo già dơ

dây ở ngay sân trước.

Almanzo cãi:

- Nó đâu phải là con heo già dơ dáy! Lucy là một con heo con nhỏ nhắn, sạch sẽ và heo là những con vật sạch nhất trong sân. Chị phải thấy cách Lucy giữ sạch ổ nằm của nó. Nó xoay ổ, hong ổ cho khô và làm ổ mỗi ngày. Lũ ngựa không làm thế, bò cũng không, cừu cũng không, không thứ nào làm thế. Những con heo...

Eliza Jane cắt ngang:

- Chị chắc là chị biết rõ điều đó! Chị chắc chị cũng biết về lũ heo nhiều như em!

- Vậy thì không thể nói Lucy dơ dáy. Nó rõ ràng sạch ngang với chị.

Eliza Jane đáp:

- Thôi, má dặn em phải nghe lời chị. Và chị sẽ không bỏ phí vỏ dưa cho bất kỳ con heo nào. Chị sẽ làm mứt vỏ dưa.

- Em thấy là vỏ dưa của em cũng nhiều bằng vỏ dưa của chị.

Almanzo lại lên tiếng nhưng Royal đã đứng dậy, nói:

- Đi thôi, Manzo. Tới lúc làm việc nhà rồi.

Almanzo không nói gì thêm, nhưng khi làm xong công việc, cậu cho Lucy ra khỏi chuồng. Con heo nhỏ trắng như một con cừu non và rất thích Almanzo. Chiếc đuôi nhỏ của nó cuộn lại ngoắc ngoắc mỗi khi nó thấy cậu. Nó ủn ỉn một cách thích thú đi theo cậu lên nhà và kêu eng éc với cậu ngay trước cửa cho tới khi Eliza Jane nói là không còn nghe nổi gì nữa.

Sau bữa ăn tối, Almanzo vét một đĩa đồ dư đem cho Lucy. Cậu ngồi trên bậc thang cửa sau, cào cào chiếc lưng nhám xỉ của nó. Lũ heo đều thích như thế. Trong nhà bếp, Eliza Jane và Royal đang tranh luận về món kẹo đường. Royal muốn lấy một ít nhưng Eliza Jane nói kẹo đường chỉ dành cho những buổi tối mùa đông. Royal bảo không có lý do gì để cho rằng ăn kẹo đường trong mùa hè là không tốt. Almanzo cũng nghĩ như thế và cậu bước vào hỗ trợ cho Royal.

Alice nói cô biết cách làm kẹo đường. Eliza Jane không chịu làm nhưng Alice trộn đường với mật mía và nước, đem nấu cho sôi rồi đem đổ kẹo lên những chiếc đĩa đẹp có tráng bơ, đặt lên mái vòm cho lạnh. Mấy anh em xắn cao ống tay áo, trét bơ vào bàn tay sẵn sàng kéo kẹo và Eliza Jane cũng trét bơ vào bàn tay mình.

Suốt thời gian đó, Lucy eng éc kêu Almanzo. Cậu đi ra coi kẹo đủ lạnh chưa và cậu nghĩ có thể cho con heo nhỏ một ít. Kẹo đã lạnh. Không ai nhìn thấy nên cậu bốc một

nằm kẹo đường màu nâu mềm bỏ vào chiếc mồm đang há lớn của Lucy.

Rồi tất cả cùng kéo kẹo, kéo thành những tao dài, gấp đôi các tao và kéo tiếp. Mỗi khi gấp đôi lại, tất cả đều cặp một miếng.

Kẹo rất dính, bám vào răng, vào ngón tay, vào mặt, bám lên cả tóc và khi Almanzo làm rớt một chút xuống nền thì kẹo bám lên nền. Lẽ ra kẹo phải trở nên khô giòn, nhưng nó lại không như vậy. Tất cả kéo và kéo nữa, nhưng kẹo vẫn cứ mềm và dính như kẹo. Kéo quá giờ ngủ thật lâu, tất cả đành phải bỏ đó lên giường.

Sáng hôm sau, lúc Almanzo bắt đầu đi lo việc nhà, Lucy đang đứng trong sân. Đuôi nó ẻo lả và đầu rũ xuống. Nó không kêu ré lên khi nhìn thấy cậu. Nó lắc lắc đầu một cách buồn bã và mũi nhăn lại. Tất cả những chiếc răng trắng của nó đều có một lớp sọc nâu mềm nhuyễn.

Hàm răng của Lucy đã bị kẹo đường gấn dính cứng lại! Nó không ăn được, không uống được, không kêu được, nó không thể ỉn ỉn. Nhưng khi nhìn thấy Almanzo bước tới, nó bỏ chạy.

Almanzo kêu Royal. Cả hai đuổi theo Lucy vòng quanh ngôi nhà, dưới những khóm tuyết cầu và tử đinh hương. Các cậu tiếp tục đuổi theo nó khắp vườn. Lucy xoay như chong chóng, né tránh, hụp đầu, lao chạy. Suốt thời gian đó, nó không kêu một tiếng vì không thể kêu. Kẹo đường

đã dính đầy mồm nó.

Nó chạy vào giữa hai chân Royal, hất cậu ngã ngựa. Almanzo gần như túm được nó và cậu bị lôi sóng xoài đập mũi xuống. Nó xé toạc khóm đậu Hà Lan, tràn qua luống khoai tây đang chín và làm bung rể những cây cải bắp xanh mơn. Eliza Jane kêu Royal và Almanzo cố bắt lấy nó còn Alice đuổi theo nó.

Cuối cùng, nó bị dồn vào góc. Nó vướng vào váy của Alice, Almanzo ngã nhào lên nó và chộp được. Nó quấy đạp, xé toạc một miếng dài chiếc áo của cậu.

Almanzo kìm nó xuống. Alice giữ chặt hai chân sau nó đang cố vùng vẫy. Royal bóp mồm nó há ra và cào kéo đường ra hết. Rồi Lucy ré lên khủng khiếp! Nó ré thay cho tất cả những tiếng ré suốt đêm và tất cả những tiếng ré nó không cất lên nổi khi bị rượt đuổi, trong lúc hoảng hốt chạy về chuồng.

Eliza Jane cắn nhả:

- Almanzo James Wilder, hãy nhìn lại mình coi!

Cậu không thể tự nhìn mình và cậu cũng không muốn.

Ngay cả Alice cũng kinh hoàng vì cậu đã hoang phí kéo đường cho một con heo. Và chiếc áo của cậu đã bị làm rách. Đành rằng vết rách có thể vá lại nhưng không thể che giấu.

Almanzo nói:

- Em khỏi cần!

Cậu mừng là phải một tuần nữa má mới biết chuyện.

Hôm đó, tất cả lại làm kem lạnh và ăn ổ bánh ngọt cuối cùng. Alice nói cô còn biết làm bánh bột nện. Cô nói cô phải làm một ổ rồi đi vào ngồi trong phòng khách.

Almanzo nghĩ việc đó chẳng thú vị chút nào. Còn Eliza Jane nói:

- Em không được làm điều đó, Alice. Em biết rõ là phòng khách chỉ để dành cho khách.

Nhưng phòng khách không phải của Eliza Jane và má không hề nói cấm Alice ngồi trong đó. Almanzo nghĩ là Alice có thể ngồi ở phòng khách nếu thích.

Chiều hôm đó, cậu vào bếp và thấy một chiếc bánh bột nện đã làm xong. Alice đang lấy bánh ra khỏi lò hấp. Mùi bánh hấp dẫn đến nỗi cậu bẻ ngay một miếng nhỏ ở góc. Rồi Alice cắt thành khoanh để che chỗ bị bẻ và sau đó cả hai ăn thêm hai khoanh bánh với phần kem lạnh cuối cùng.

Alice nói:

- Chị có thể làm thêm.

Eliza Jane đang ở tầng trên và Almanzo nói:

- Vào phòng khách đi.

Cả hai rón rén đi không gây một tiếng động. Ánh sáng mờ mờ vì rèm cửa buông xuống hết nhưng phòng khách tuyệt đẹp. Giấy dán tường màu trắng và vàng còn tấm thảm là công trình đan hạnh nhất của má gần như vô cùng hoàn hảo để đặt chân lên. Một chiếc bàn đặt ở giữa phòng làm bằng đá hoa, trên đó có một cây đèn phòng khách cao, hoàn toàn bằng sứ với nước men trắng cần vàng và những bông hoa sơn màu hồng. Bên cạnh nó là một cuốn album bìa nhung màu đỏ và cần xà cừ.

Nhiều chiếc ghế ngựa trang trọng được đặt đứng chung quanh các bức tường và hình George Washington nhìn nghiêm nghị từ trong khung treo giữa các ô cửa sổ.

Alica buộc vành váy phía sau cao lên, ngồi xuống ghế sofa, mặt ghế trơn bóng khiến cô trượt thẳng xuống nền nhà. Cô không dám cười lớn sợ Eliza Jane nghe thấy. Cô lại ngồi lên ghế và lại trượt xuống. Rồi Almanzo trượt khỏi một chiếc ghế.

Khi có khách viếng thăm, các cô cậu phải ngồi trong phòng khách bằng cách chống những ngón chân lên nền nhà để tránh bị trượt khỏi ghế. Nhưng lúc này cả hai có thể để chân thoải mái và trượt xuống. Cả ai trượt khỏi

chiếc ghế sofa và những chiếc ghế cho tới khi Alice nín cười không nổi và không dám trượt thêm nữa.

Rồi cả hai ngấm những vỏ sò, san hô và những đồ trang trí nhỏ, nhưng không dám chạm tay vào bất kì thứ nào. Cả hai ngấm cho tới khi nghe thấy tiếng Eliza Jane đang xuống cầu thang thì nhón chân ra khỏi phòng khách và đóng cửa lại không có một tiếng động. Eliza Jane không hề bắt gặp.

Tuần lễ đó giống như kéo dài mãi nhưng qua đi thật đột ngột. Một buổi sáng, trong bữa ăn điểm tâm, Eliza Jane nhắc:

- Ba má sẽ về nhà vào ngày mai.

Tất cả ngừng ăn. Vườn không được làm cỏ. Các thứ dâu không được hái còn nho đang sắp sửa chín. Chuồng gà đẻ không được rửa sạch.

Eliza Jane nói:

- Việc nhà sẽ nhìn thấy ngay và nội hôm nay, mình sẽ phải khuấy tung lên. Nhưng biết nói sao với má về số đường sạch trơn đây?

Không ai ăn thêm miếng nào nữa. Tất cả đều nhìn về phía thềm đường và thấy có thể nhìn rõ tới đáy.

Chỉ riêng Alice cố tỏ ra vui vẻ.

Cô bắt chước nói như má:

- Mình phải hy vọng điều tốt đẹp nhất. Vẫn còn một ít đường. Má đã nói: “Đừng ăn hết đường” và mình đã làm đúng. Vẫn còn một ít đường xung quanh đáy thùng.

Đó là màn mở đầu của một ngày kinh hoàng. Tất cả đều lao vào công việc với mức độ cao nhất. Royal và Almanzo lo giầy cỏ vườn, quét vôi chuồng gà đẻ, dọn sạch các ngăn chuồng bò và quét nền Kho Nam. Hai cô gái quét dọn và lau chùi trong nhà. Eliza Jane còn bắt Almanzo đánh sữa cho tới khi bơ tụ lại và những bàn tay cô bay múa rửa, rắc muối, đóng kem vào thùng. Bữa ăn trưa chỉ có bánh mì, bơ, mứt dù Almanzo đói muốn xỉu.

Eliza Jane nói:

- Bây giờ Almanzo lau chùi nhà bếp.

Cậu ghét lau chùi nhưng cậu hy vọng Eliza Jane không mách chuyện cậu hoang phí kẹo cho con heo. Cậu bắt tay vào việc với hộp xi đánh lò và chiếc bàn chải.

Eliza Jane hồi hả quét bụi và nói:

- Cẩn thận đừng để xi chảy tràn ra.

Almanzo chắc là mình đã đủ hiểu biết để không làm xi tràn ra lò. Nhưng cậu không nói gì.

- Dùng ít nước thôi, Almanzo. Rồi, cảm ơn! Chà mạnh hơn nữa đi!

Cậu tiếp tục không nói gì.

Eliza Jane bước vào phòng khách để quét bụi. Cô gọi:

- Almanzo, xong lò chưa?

Almanzo đáp:

- Chưa.

- Trời ơi! Đừng biếng nhác thế!

Almanzo lẩm bẩm:

- Bà là chủ của ai vậy?

Eliza Jane hỏi:

- Em nói gì?

Almanzo đáp:

- Không có gì.

Eliza Jane bước tới cửa:

- Em vừa nói gì vậy?

Almanzo đứng thẳng người lên và hét lớn:

- Tôi nói BÀ LÀ CHỦ CỦA AI VẬY?

Eliza Jane thở hỗn hển. Rồi cô cố gào lên:

- Chờ đó Almanzo James Wilder! Chờ cho tới lúc tao sẽ nói với má là...

Almanzo không có ý định liệng chiếc bàn chải dính đầy xi nước. Chiếc bàn chải như tự bay thẳng khỏi bàn tay cậu. Nó vượt qua trên đầu Eliza Jane. Chát! Chiếc bàn chải đập mạnh vào tường.

Một vết đen lớn loang trên mặt giấy dán tường màu trắng - vàng.

Alice kêu thét lên. Almanzo quay người chạy thẳng ra nhà kho. Cậu trèo lên đồng cỏ khô, luồn thật xa vào bên trong. Cậu không khóc nhưng chắc chắn cậu phải khóc nếu cậu không sắp lên mười tuổi rồi.

Khi trở về, má sẽ thấy cậu làm hư phòng khách tuyệt đẹp của má. Ba sẽ lôi cậu vào nhà lán gỗ và sẽ quất cậu bằng roi da. Cậu không muốn ra khỏi đồng cỏ chút nào. Cậu mong sẽ nằm ở đây mãi mãi.

Một hồi lâu sau Royal leo lên đồng cỏ và gọi cậu. Cậu chui

ra vì cậu thấy là Royal đã biết.

Royal nói:

- Mannie, em sẽ bị một trận đòn đau lắm.

Royal tỏ ý buồn nhưng không thể làm gì được. Cả hai đều biết Almanzo đáng bị đánh đòn và không có cách nào giấu ba nổi. Thế là Almanzo nói:

- Em không sợ.

Cậu phụ làm việc nhà và ăn bữa tối. Cậu không đói nhưng ăn để Eliza Jane thấy là cậu không sợ. Rồi cậu lên giường. Cửa phòng khách đóng kín nhưng cậu đã biết vết đen trên màu tường vàng trắng lớn bao nhiêu.

Hôm sau, ba và má lái xe vào trong sân. Almanzo phải cùng các anh chị ra ngoài đón. Alice thì thầm với cậu:

- Đừng lo nhiều. Có thể ba má không để ý.

Nhưng chính cô cũng tỏ ra lo ngại.

Ba lên tiếng vui vẻ:

- Rồi, chúng ta đã tới nhà. Tất cả đều ổn chứ?

Royal đáp:

- Dạ ổn, ba.

Almanzo không phụ việc tháo lũ ngựa ra khỏi xe, cậu ngồi ở trong nhà.

Má rào quanh nhìn mọi thứ trong lúc cởi dây buộc mũ. Má nói:

- Có thể nói Eliza Jane và Alice dọn dẹp trong nhà không thua má chút nào.

Alice rụt rè nói nhỏ:

- Má! Má...

- Sao, có chuyện gì, con?

Alice có vẻ vững tâm, nói:

- Má, má dặn tụi con không được ăn hết đường. Má, tụi con... tụi con chỉ ăn gần hết thôi.

Má cười:

- Tất cả các con đều ngoan lắm. Má không la các con về vụ đường đâu.

Má không biết trên tường phòng khách đã có một vết đen. Cửa phòng khách vẫn đóng. Má không biết trong ngày hôm đó và không biết trong cả nhiều ngày tiếp sau.

Almanzo nuốt thức ăn một cách khó khăn trong nhiều bữa và má lo ngại. Má đưa cậu vào phòng chứa đồ ăn và cho cậu uống một muỗng thuốc đen khủng khiếp do má chế bằng các rễ cây.

Cậu không muốn má biết về cái vết đen nhưng cậu bé lại muốn má biết. Cậu chỉ ngưng khiếp sợ khi sự việc thực sự trôi qua.

Buổi chiều thứ hai, cả nhà nghe thấy tiếng xe ngựa lăn vào trong sân. Ông và bà Webb ở trên xe. Ba má ra đón họ và chỉ một phút sau, tất cả đã ở trong phòng ăn. Almanzo nghe má nói:

- Xin mời qua phòng khách.

Cậu cứng người lại, không thể lên tiếng. Cậu không thể nghĩ tới một chuyện nào tồi tệ hơn nữa. Má rất tự hào về phòng khách của mình. Má còn tự hào đã giữ nó luôn xinh xắn. Má không biết rằng cậu đã làm hư nó và bây giờ má mời khách vào phòng khách. Họ sẽ phải nhìn thấy vết loang lớn trên tường.

Má mở cửa phòng khách và bước vào. Bà Webb bước nối theo, rồi ông Webb và ba. Almanzo chỉ nhìn thấy lưng mọi người. Tuy nhiên cậu nghe thấy tiếng rèm cửa sổ kéo lên. Cậu thấy phòng khách đầy ánh sáng. Hình như thời gian rất dài đối với cậu trước khi có người lên tiếng.

Rồi má nói:

- Mời bà ngồi trên chiếc ghế lớn này, bà Webb, và xin bà cứ tự nhiên. Mời ông Webb ngồi đây, trên ghế sofa.

Almanzo không tin ở chính tai mình. Ông Webb nói:

- Ông bà có một phòng khách thật tuyệt. Tôi phải nói là hết sức tuyệt khi ngồi ở đây.

Lúc này Almanzo có thể nhìn lên chỗ mà chiếc bàn chải đầy xi đập vào bức tường và cậu không tin vào mắt mình. Giấy dán tường vẫn nguyên vẹn màu trắng và vàng. Không hề có một vết loang đen nào trên đó.

Má nhìn cậu và nói:

- Tới đây, Almanzo.

Almanzo bước vào. Cậu ngồi thẳng người trên tấm lót ghế, bám chắc ngón chân trên nền nhà để không bị trượt xuống. Ba và má đang kể về chuyến đi thăm nhà chú Andrew. Trên vách không hề có một vết loang đen ở bất kỳ chỗ nào.

Bà Webb hỏi:

- Để lũ nhỏ ở nhà một mình và đi xa như thế, ông bà không lo ngại sao?

Má đáp đầy vẻ tự hào:

- Không đâu, tôi biết lũ nhỏ có thể lo mọi thứ không thua gì khi James và tôi ở nhà.

Almanzo nhớ tới cách cư xử của mình và không nói một lời. Hôm sau, khi không ai nhìn thấy, cậu lẻn vào phòng khách. Cậu nhìn thật kỹ chỗ có vết đen loang. Giấy dán tường đã được vá lại. Miếng vá được cắt cẩn thận theo đường viền vàng bao quanh và được gắn vào vừa khít và cạo mỏng tới mức khó thể nhận ra.

Cậu đợi tới lúc có thể nói chuyện một mình với Eliza Jane và cậu hỏi:

- Eliza Jane, chị đã vá lại giấy dán tường phòng khách cho em hả?

Cô nói:

- Ừ, chị lấy cuộn giấy dán tường cất trên gác mái, cắt ra một miếng và dán vào bằng keo.

Almanzo nói một cách sôi nổi:

- Em rất tiếc đã ném bàn chải vào chị. Thực tình em không tính làm thế đâu, Eliza Jane.

Cô nói:

- Chị chắc là chị cũng quá đáng. Nhưng chị đâu có muốn

thế. Em vẫn là đứa em nhỏ duy nhất của chị mà.

Almanzo không bao giờ biết là cậu thương Eliza Jane nhiều hơn trước bao nhiêu.

Tất cả đều không bao giờ, không bao giờ nói về cái vết đen loang trên tường phòng khách và má không bao giờ biết điều đó.

19 - VỤ MÙA SỚM

Đã vào thời điểm cắt cỏ. Ba lấy những chiếc liềm cán dài ra và Almanzo một tay quay hòn đá mài, tay kia xối nước lên trong lúc ba giữ cho những chiếc lưỡi thép chạm nhẹ vào hòn đá đang kêu vo vo. Nước giữ cho những lưỡi liềm không nóng quá trong khi hòn đá mài lưỡi liềm mỏng và sắc hơn.

Rồi Almanzo băng rừng tới những túp lều nhỏ của mấy người Pháp nhắc French Joe và Lazy John tới giúp việc vào ngày hôm sau.

Ngay khi mặt trời vừa chiếu khô lớp sương đọng trên đồng cỏ, ba đã cùng Joe và John bắt đầu cắt cỏ. Họ đi thành hàng ngang, vung lưỡi liềm vào những đám cỏ cao và đám ngưu thảo đổ rạp xuống từng khoảng lớn.

Xoẹt! Xoẹt! Xoẹt!

Những lưỡi liềm vụt qua trong lúc Almanzo cũng Pierre và Louis đi phía sau, tải những đám cỏ nặng chịch bằng chiếc chĩa để hong khô dưới nắng. Gốc cỏ mềm và mát rượi dưới bàn chân trần của các cậu. Những con chim vụt bay lên phía trước những người cắt cỏ rồi một con thỏ nhảy ra phóng chạy đi. Cao tí trên không, những con sơn ca đồng cỏ đang hát.

Nắng mỗi lúc một nóng hơn. Mùi cỏ khô nồng hơn và đượm vị ngọt hơn. Rồi những đợt sóng hơi nóng từ mặt đất dâng lên. Hai cánh tay nâu sạm của Almanzo bắt nắng

thành sậm hơn và mồ hôi nhỏ giọt trên trán cậu. Tất cả ngừng lại, ngắt những nhánh lá xanh nhồi vào vành nón. Những nhánh lá giúp làm mát đỉnh đầu họ trong một khoảnh khắc.

Giữa buổi sáng, tiếng tù và báo hiệu bữa ăn trưa của má nổi lên. Almanzo biết tiếng tù và báo hiệu việc gì. Cậu cầm cây chĩa xuống mặt đất và chạy băng ngang đồng cỏ về nhà. Má đợi cậu ở vòm mái sau nhà với một xô đựng sữa chứa đầy tới miệng món trứng sữa.

Món trứng sữa chế biến với sữa, kem và rất nhiều trứng và đường. Lớp váng trên của nó được chế thêm gia vị và rất nhiều mảng kem nổi lên. Các cạnh xô như phủ sương vì lạnh.

Almanzo bước từ từ về phía đồng cỏ với chiếc xô nặng chịch và một chiếc vá để múc. Cậu nghĩ chiếc xô quá đầy nên cậu có thể làm tràn món trứng sữa ra ngoài. Má vẫn bảo hoang phí là có tội. Cậu chắc chắn sẽ phạm tội do để rớt một giọt trứng sữa. Cậu phải làm một điều gì đó để không hoang phí như thế. Vậy là cậu đặt xô xuống, múc đầy một vá và uống. Trứng sữa mát lạnh trôi tuột qua cổ cậu khiến cậu thấy thoải mái.

Khi cậu về tới đồng cỏ, mọi người ngưng làm việc. Tất cả đứng trong bóng mát của một cây sồi, nón hất về phía sau và chuyền tay nhau chiếc vá cho tới khi trọn món trứng sữa tiêu hết. Almanzo uống hết phần đầy của mình. Lúc này hơi gió dịu mát và Lazy John vừa lau lớp váng kem

trên ria mép vừa nói:

- Chà! Nó làm trái tim người ta tươi lại.

Bây giờ mấy người lớn đi mài liềm khiến những phiến đá mài reo lên vui vẻ trên những lưỡi thép. Và họ tự động trở lại với công việc. Ba luôn cho rằng một người sẽ làm được nhiều hơn trong mười hai giờ đồng hồ nếu có một khoảng nghỉ ngơi và uống đủ mức trứng sữa vào buổi sáng và buổi chiều.

Tất cả làm công việc trong đồng cỏ cho tới khi nào ánh sáng còn đủ soi tỏ cho công việc và mọi việc nhà sẽ làm dưới ánh đèn.

Sáng hôm sau, các đồng cỏ đã khô và mấy cậu bé cào lại thành những cuộn dài bằng những cây cào lớn bằng gỗ rất nhẹ do ba làm. Rồi John và Joe đi cắt cỏ còn Pierre cad Louis tải cỏ phơi phía sau họ. Nhưng Almanzo làm việc trên mảng cỏ.

Ba lái xe đưa cỏ về khu nhà kho, rồi ba và Royal liệng các cuộn cỏ vào máng trong lúc Almanzo giậm đạp chúng xuống, nhấn chúng xuống nhanh ngang với mức ba và Royal quăng lên để làm thành đồng.

Khi đồng cỏ không cao hơn được nữa thì cậu đứng chót vót trên đỉnh. Tại đó, cậu nằm sấp chống chịu bằng gót chân trong lúc ba chuyển vào Kho Lớn. Đồng cỏ chỉ lợt vừa vắn dưới khung cửa ra vào và phải trượt một đoạn dài

trên đất.

Ba và Royal dồn cỏ vào kho chứa còn Almanzo xách bình nước đi ra giếng. Cậu bơm rồi bơm và hứng những dòng nước vọt ra bằng hai bàn tay để uống. Cậu mang nước về cho ba và Royal rồi hứng thêm một bình đầy. Sau đó, cậu quay về máng cỏ rỗng và đập một đồng cỏ khác.

Almanzo thích thời gian gom cỏ khô. Hàng ngày, từ sáng sớm đến tối mịt, cậu rất bận rộn nhưng công việc luôn đổi khác. Giống hết như chơi đùa và sáng, chiều lại có hai bữa trứng sữa. Nhưng sau ba tuần lễ thì các nhà chứa cỏ đã nhồi chặt ních và đồng cỏ đã trống. Rồi dòng lũ mùa vụ tới.

Lúa mạch đã chín, đứng chen chúc, lều đều và vàng rực. Lúa mì còn vàng sậm hơn lúa mạch. Đậu đã chín và bí, cà rốt, củ cải, khoai tây đều sẵn sàng cho thu hoạch.

Lúc này không còn nghỉ ngơi và vui đùa với bất kì ai. Tất cả đều khởi sự làm việc trong ánh nển và dứt việc trong ánh nển. Má và mấy cô gái lo ngâm dấm dưa leo, ngâm dấm cà chua xanh, ngâm dấm vỏ dưa hấu và phơi bắp, phơi táo, làm mứt. Mọi thứ đều được gom lại, không thể hoang phí bất kì tặng vật nào của mùa hè. Ngay cả vỏ táo cũng được giữ lại để làm giấm và một bó cọng lúa mạch đang được ngâm trong một chiếc thùng trên nền vòm sau nhà. Mỗi khi chỉ có một phút rảnh rang, má cũng kết lấy một inch, hai inch cọng rơm lúa mạch để làm những chiếc nón cho mùa hè sau.

Lúa mạch không cắt bằng liềm cán dài mà bằng hái. Hái có lưỡi tương tự liềm cán dài nhưng còn có những răng gỗ dài để giữ những cọng lúa được cắt. Khi cắt đủ một bó, Joe và John trút những cọng lúa đã cắt ra thành đồng gọn gàng. Ba, Royal và Almanzo đi theo sau buộc lại thành bó.

Từ trước Almanzo chưa từng buộc lúa mạch. Ba chỉ cho cậu cách kết hai năm cọng lúa thành một dải dài, rồi cách gom một ôm hạt lên, kéo dài dây thật chặt xung quanh ở khoảng chính giữa, xoắn các đầu dây lại với nhau và gài nó chặt cứng.

Trong một thoáng, cậu có thể buộc được một bó lúa khá tốt, nhưng không nhanh lắm. Ba và Royal có thể bó lúa nhanh ngang với những người gặt lúa cắt chúng.

Đúng trước mặt trời lặn, những người gặt lúa ngừng cắt lúa và tất cả bắt đầu tụ những bó lúa. Tất cả lúa mạch đã cắt đều phải tụ trước khi trời tối vì chúng sẽ bị hư nếu nằm trên mặt đất ẩm sương.

Almanzo có thể tụ lúa tốt như mọi người. Cậu dựng đứng mười bó lúa trên các cọng rạ và cho các đầu có hạt chụm sát vào nhau. Rồi cậu đặt hai bó lúa lên trên cùng và rải các cọng ra thành một mái che phía trên mười bó lúa. Các tụ lúa có vẻ giống những chiếc lều nhỏ của người da đỏ rải rác khắp đồng rạ xanh xám.

Lúa mì cũng đang chờ đợi nên không có thời giờ để mất. Ngay sau khi lúa mạch được tុ tុ xong, mọi người lại hối hả cắt, buộc và tុ lúa mì. Lúa mì khó bó vì nặng hơn lúa mạch, nhưng Almanzo quyết làm thật tốt. Rồi còn có đồng lúa mạch và đậu Canada. Những dây đậu quấn tồ tung trong lúa nên không thể tុ nổi. Almanzo cào chúng ra thành những cuộn dài.

Đã tới thời điểm sẵn sàng nhổ đậu. Alice phải phụ giúp mọi người. Ba kéo những cọc tុ đậu ra đồng, dùng vồ đóng xuống đất. Rồi ba và Royal kéo lúa mạch đã được tុ về nhà kho, trong khi Almanzo và Alice nhổ đậu.

Trước tiên cả hai khuân đá chất xung quanh các cọc tុ đậu để giữ cho đậu không chạm đất. Sau đó cả hai đi nhổ đậu. Phải dùng cả hai bàn tay nắm đậu nhổ bật hẳn lên. Cả hai mang đậu tới các tុ đậu đặt rẽ chụm vào nhau, dây trải ra trên các tảng đá.

Từng lớp, từng lớp, đậu được chất thành đồng quanh từng cọc tុ đậu. Rễ đậu lớn hơn dây nên đồng càng cao thêm ở trong. Những mớ dây rối nhằng nhịt đầy những vỏ đậu đang nổ lách tách treo rủ xuống khắp xung quanh.

Khi gốc đậu chất thành đồng tới các ngọn cọc tុ, Almanzo và Alice phủ dây chòm lên trên làm thành một cái mái để che mưa. Lúc này, cây tុ đậu đã xong và cả hai bắt đầu lo một cây khác.

Những cây tុ đậu cao ngang Almanzo và những đám dây

tủa quanh tương tự vành váy của Alice.

Một hôm, khi Almanzo và Alice về nhà ăn trưa thì thấy người mua bơ đang ở đó. Hàng năm, ông ta đều từ thành phố New York tới. Ông ta mặc một bộ đồ thành phố rất đẹp với một chiếc đồng hồ vàng có dây đeo và lái một cặp ngựa thực tốt. Mọi người đều rất thích người lái bơ và bữa cơm trưa luôn sôi động khi có mặt ông ta. Ông ta đem lại mọi thứ tin tức về chính trị, thời trang và giá cả tại thành phố New York.

Sau bữa ăn, Almanzo quay lại với công việc nhưng Alice ở nhà coi má bán bơ.

Người lái bơ xuống hầm chứa, nơi các thùng bơ được phủ kín bằng những tấm vải trắng sạch sẽ. Má kéo những tấm vải cho người lái bơ thọc cây thử qua tận đáy thùng để coi bơ.

Cây thử bơ là một cây thép dài rỗng ruột với một bên có cắt khía. Khi cây thử được kéo lên, bơ mẫu nằm trong vết khía này.

Má không nói giá ngay mà chỉ lên tiếng một cách tự hào:

- Bơ của tôi tự nói rõ.

Mẫu bơ trong tất cả các thùng đều không có một sọc màu nào. Từ miệng bơ tới đáy thùng, bơ của má đều cùng một màu vàng, cứng, thơm ngọt.

Almanzo thấy người lái bơ đánh xe đi và Alice vừa chạy vừa nhảy trở ra đồng đậu với chiếc mũ đựng đĩa trong dây buộc. Cô gọi lớn:

- Thử đoán coi!

Almanzo hỏi:

- Cái gì?

- Ông ta bảo bơ của má là loại bơ ngon nhất mà ông ta được thấy. Và ông ta đã trả giá cho má - thử đoán coi ông ta trả giá thế nào! Năm mươi xu một pao!

Almanzo kinh ngạc. Cậu chưa bao giờ nghe nói một giá bơ như thế.

Alice tiếp:

- Má có năm trăm pao! Thế là có hai trăm năm mươi đô la! Ông ta trả má tất cả bằng tiền mặt và má đang đóng xe để đi tới ngân hàng.

Chỉ một lát sau, má lái xe đi ra với chiếc nón đẹp thứ nhì và bộ đồ vải chéo go màu đen. Má đi tới thành phố vào buổi chiều một ngày làm việc giữa vụ mùa. Từ trước, má không bao giờ làm một điều như thế. Nhưng ba đang bận rộn ngoài đồng và má không dám giữ trọn số tiền đó tại nhà qua đêm.

Almanzo cảm thấy tự hào. Má cậu có thể là người làm bơ giỏi nhất trong toàn bang New York. Mọi người ở thành phố New York sẽ ăn và khoe với người khác đây là thứ bơ ngon vô kể và tất cả sẽ tự hỏi ai là người làm ra nó.

20 - VỤ MÙA MUỘN

Lúc này trăng mùa gặt tròn vành vạnh suốt đêm toả sáng trên các cánh đồng và không khí đã hơi se lạnh. Tất cả lúa đã cắt xong và đứng trong các tụ dựng cao. Ánh trăng in bóng những tụ lúa trên mặt đất ngổn ngang các trái bí nằm phơi mình trên những tàn lá héo úa.

Trái bí của Almanzo lớn khủng khiếp. Cậu cắt ra khỏi dây nhưng không thể nào nhấc nổi, thậm chí còn không lặn nổi nó đi nữa. Ba nhấc nó lên thùng xe, cẩn thận đưa về nhà kho, đặt nó lên một đám cỏ khô để chờ tới lúc có hội chợ địa phương.

Almanzo vẫn tất cả những trái bí khác lại thành đồng và ba lôi hết về khu nhà kho. Những trái tốt nhất được chuyển xuống hầm chứa để làm bánh bí và những trái còn lại được chất đồng ở nền kho nam. Mỗi đêm, Almanzo dùng rìu xẻ một vài trái cho bò bê ăn.

Táo đã chín, Almanzo và Royal cùng ba dựng thang vào cây leo lên trên những ngọn cây rậm rạp. Họ cẩn thận hái từng trái táo hoàn hảo, đặt vào một chiếc giỏ. Ba lái xe, chở đầy các giỏ táo chậm chậm về nhà và Almanzo giúp mang các giỏ táo xuống hầm chứa, đặt những trái táo vào thùng một cách kĩ lưỡng. Không thể làm trầy sứt một trái táo vì khi bị trầy sứt, một trái táo sẽ bị thối và một trái táo bị thối thì toàn bộ thùng táo đều hư hết.

Hầm chứa bắt đầu có hương vị táo và mùi mứt của mùa đông. Các thùng đựng sữa của má được rời lên phòng

chứ đồ ăn ở tầng trên cho tới khi mùa xuân trở lại.

Sau khi những trái táo tốt nhất được hái xong, Almanzo và Royal có thể đi lắc rung các cây táo. Trò này thật thú vị. Các cậu vận hết sức rung cây và những trái táo đang héo rớt xuống như mưa đá. Các cậu lượm lên, quăng vào trong thùng xe. Thứ táo này chỉ để làm rượu táo. Almanzo có thể lấy ăn bất cứ lúc nào thích.

Bây giờ là thời điểm thu hoạch các thứ trong vườn. Ba lo kéo táo tới nhà máy làm rượu táo còn Almanzo phải ở nhà nhổ củ cải, củ cải đường, su hào và khuôn xuống hầm chứa. Rồi cậu nhổ hành cho Alice bên những ngọn khô của chúng thành những túm dài. Những củ hành tròn trịa chen chúc quanh các túm và má đem treo trên gác mái. Almanzo nhớ tới đám ớt trong lúc Alice dùng cây kim khâu những trái ớt thành chuỗi như các hạt trong một chuỗi. Tất cả được đem treo bên cạnh những túm hành.

Tối đó ba trở về với hai thùng rượu táo lớn. Ba vẫn thùng xuống hầm chứa. Thế là có dư rượu táo để kéo dài cho tới mùa táo năm sau.

Sáng hôm sau, một cơn gió lạnh nổi lên và mây giông cuộn cuộn trên nền trời xám. Ba nhìn trời lo ngại. Cà-rốt và khoai tây cần phải đào thật mau.

Almanzo mang giày, vớ, đội mũ, khoác áo, đeo bao tay còn Alice trùm mũ trùm, quấn khăn choàng. Cô theo phụ giúp.

Ba đóng Bess và Beauty vào cây cà và cà một đường dọc hai bên luống cà-rốt dài. Đường cà khiến cà-rốt chỉ còn đứng trong một lớp đất mỏng nên sẽ nhổ dễ dàng. Almanzo và Alice nhổ hết sức nhanh còn Royal cắt đứt các cọng lá phía trên và ném cà-rốt vào thùng xe. Ba kéo cà-rốt về nhà, xúc đổ vào thùng đựng cà-rốt trong hầm chứa.

Những hạt giống nhỏ màu đỏ mà Almanzo và Alice trồng đã lớn lên thành hai trăm gia cà-rốt. Má có thể nấu thả dần tùy thích còn lũ bò, ngựa có thể ăn cà-rốt tươi suốt mùa đông.

Lazy John tới giúp đào khoai tây, ba và John dùng cuốc đào khoai trong lúc Almanzo và Alice lượm bỏ vào giỏ rồi trút giỏ vào thùng xe. Royal để một thùng xe trống ở ngoài đồng trong lúc cậu chuyển một thùng xe đầy về nhà, xúc đổ qua cửa sổ hầm chứa vào các thùng đựng khoai. Almanzo hối hả lượm chất đầy thùng xe trống trong lúc Royal đi khỏi.

Tất cả chỉ ngưng lại một thoáng để ăn trưa. Họ làm việc cho tới lúc tối mịt khi không còn nhìn rõ nữa. Nếu không mang kịp khoai tây về hầm chứa trước khi đất giá lạnh thì công sức đổ ra trồn nằm trên đồng khoai đều tiêu hết. Ba sẽ phải đi mua khoai tây.

Ba nói:

- Chưa hề thấy thứ thời tiết này suốt năm qua.

Sáng sớm, trước khi mặt trời mọc, tất cả lại làm việc quần quật. Mặt trời không hoàn toàn chiếu sáng. Những đám mây xám dày đặc lửng lơ treo thấp ngay trên đỉnh đầu. Đất se lạnh nên khoai lạnh và một cơn gió lạnh đột ngột cuốn bụi thẳng vào mắt Almanzo. Cậu và Alice đều buồn ngủ. Cả hai cố làm thật nhanh nhưng những ngón tay lạnh tới mức thành lóng ngóng làm rớt những củ khoai. Alice nói:

- Mũi chị lạnh quá. Mình đã có cái che tai sao lại không có cái che mũi nhỉ?

Almanzo nói với ba rằng cả hai rất lạnh và ba bảo:

- Hãy nhảy nhót một chút, con trai. Vận động sẽ giúp các con ấm lại.

Cả hai thử làm nhưng không thể nhảy nhót nhanh vì quá lạnh. Một lúc sau, ba tới gần bên và nói:

- Đi gầy một đồng lửa bằng những cọng khoai khô, Almanzo. Lửa sẽ sưởi ấm các con.

Thế là Alice và Almanzo gom thành một đồng lớn các cọng khoai khô. Ba cho Almanzo một que diêm và cậu nhóm lửa. Ngọn lửa nhỏ bén vào một chiếc lá khô rồi lan trên cọng cây, nổ lách tách và bùng ra bốc lên gầm hú trong không khí. Đồng lửa cỏ vè khiến cho cánh đồng ấm hơn.

Tất cả làm việc túi bụi một hồi lâu. Mỗi khi Almanzo cảm thấy quá lạnh, cậu chạy tới chắt thêm cọng khoai khô vào đồng lửa. Alice đưa mấy bàn tay đầy bụi đất ra hơ ấm và ánh lửa chiếu trên mặt cô như ánh nắng.

Almanzo nói:

- Em đói rồi.

Alice nói:

- Chị cũng đói. Chắc gần tới giờ ăn trưa rồi.

Almanzo không thể trò chuyện dưới những bóng cây vì ở đó không có nắng. Cả hai lại làm, làm cho tới lúc nhớ là không có tiếng tù và báo hiệu giờ ăn trưa. Almanzo thấy trong người trống rỗng. Cậu nói với Alice:

- Trước khi đi tới cuối luống này, mình sẽ nghe thấy tiếng tù và.

Nhưng cả hai không nghe thấy. Almanzo cho rằng chắc có một điều gì xảy ra cho chiếc tù và. Cậu nói với ba:

- Con chắc là đã đến giờ ăn trưa rồi.

John cười giễu cậu và ba nói:

- Mới đúng giữa buổi sáng mà, con trai.

Almanzo tiếp tục đi lượm khoai. Rồi ba kêu:

- Vùi một củ khoai vào đống tro nóng, Almanzo. Nó sẽ giúp con đỡ đói đó.

Almanzo lấy hai củ khoai lớn vùi vào trong tro nóng. Một củ cho cậu và một củ cho Alice. Cậu phủ tro nóng lên mấy củ khoai và chất thêm bên trên một ít cọng khoai khô cho lửa bùng lên. Cậu biết là cậu nên đi làm việc nhưng cậu vẫn đứng nán lại bên đống lửa nóng đợi mấy củ khoai nướng chín. Cậu không cảm thấy yên tâm ngoài cảm giác được sưởi ấm và cậu tự nhủ:

- Mình phải ở lại lo nướng khoai.

Cậu thấy mình thật tệ vì đã bỏ Alice làm việc một mình nhưng cậu nghĩ:

- Mình đang mắc nướng khoai cho chị ấy mà.

Đột nhiên, cậu nghe thấy một tiếng bụp nhẹ kéo dài như hơi gió và một vật gì đập vào mặt cậu. Nó dính vào mặt cậu nóng bỏng. Cậu thét lên và thét tiếp. Cậu đau khủng khiếp và không nhìn thấy gì nữa.

Ba nghe tiếng kêu và chạy tới. Hai bàn tay hộ pháp của ba chụp lấy mấy bàn tay của cậu mở ra và những bàn tay Ba kéo nghiêng đầu cậu về phía sau. Lazy John đang nói bằng tiếng pháp và Alice khóc la:

- Ô, ba! Ô, ba ơi!

Ba nói:

- Mở mắt ra, con trai.

Almanzo cố thử nhưng chỉ mở được một bên mắt. Ngón tay cái Ba nhấn mạnh trên mí mắt bên kia và cậu thấy đau. Ba nói:

- Ổn rồi! Mắt không bị va trúng.

Một mảnh khoai nướng đã nổ và mảnh ruột nóng văng vào Almanzo. May là mí mắt khép lại kịp lúc. Chỉ mí mắt và má cậu bị phồng.

Ba buộc chiếc khăn tay che kín một bên mắt cho cậu rồi cùng Lazy John trở lại làm việc.

Almanzo không biết còn có thứ gì khác làm đau như vết phồng. Nhưng cậu nói với Alice rằng không đau nhiều lắm. Cậu lấy một chiếc que lấy củ khoai kia ra.

Cậu gạt lớp vỏ cháy đen ở ngoài, nói:

- Em chắc đây là củ khoai của chị.

Cậu không khóc la mà chỉ có những dòng nước mắt tuôn ra lan xuống mũi. Alice nói:

- Không đâu, của em đó. Củ khoai của chị đã nổ rồi.

Almanzo hỏi:

- Chị làm cách nào biết nó của ai?

- Nó là của em vì em đang bị đau, còn chị thì không đói, đúng ra là không đói lắm.

Almanzo nói:

- Chị cũng đói như em vậy.

Cậu không chịu nổi bị mang tiếng ích kỉ. Cậu nói với Alice:

- Chị ăn một nửa, em ăn một nửa.

Củ khoai cháy đen ở phía ngoài nhưng bên trong trắng bóc, mịn bột và mùi khoai nướng ngọt dịu nhất toả ra. Cả hai để khoai nguội thêm một chút rồi bóc hết lớp ngoài cháy đen và gặm phần ruột bên trong. Đó là củ khoai ngon nhất mà cả hai được ăn. Cả hai cảm thấy khá hơn và trở lại làm việc.

Almanzo bị phỏng giộp trên mặt và mí mắt sưng phồng lên nhắm chặt. Nhưng Má đắp thuốc lên vào buổi trưa rồi đắp thêm một lần nữa vào buổi tối và hôm sau cậu không còn đau nhiều nữa.

Vào lúc sập tối ngày thứ ba, cậu và Alice theo đồng khoai

cuối cùng trở về nhà. Thời tiết lạnh hơn trong từng phút. Ba xúc khoai vào hầm chứa dưới ánh đèn trong khi Royal và Almanzo làm tất cả việc nhà.

Khoai tây đã được cứu kịp lúc. Ngay đêm đó đất đầy sương giá.

Mẹ nói:

- Thất bại cũng tốt như một việc có ý nghĩa.

Nhưng Ba lắc đầu. Ba nói:

- Hết sức gấp rút lại phù hợp với tôi. Sắp tới sẽ có tuyết. Mình lại phải lao vào lo cho đám đậu và lúa một cách khó khăn.

Ba đặt chiếc máng cỏ lên thùng xe và Royal cùng Almanzo phụ giúp Ba kéo đậu. Những cọc tụ đậu được kéo lên, bỏ vào thùng xe cùng với đậu và tất cả. Họ làm rất cẩn thận vì một rung động mạnh có thể làm văng hạt đậu ra khỏi những lớp vỏ khô và rớt mất.

Khi tất cả đậu được chất đống trên nền kho nam. Họ lo đi kéo các tụ lúa. Vụ lúa tốt đến nỗi ngay cả những nhà kho menh mông của ba cũng không che nổi hết. Nhiều tụ lúa phải bỏ ngoài sân kho và ba dựng một hàng rào xung quanh để không cho đám gia súc nhỏ đụng tới.

Lúc này, tất cả mùa vụ đã thu hết về. Hầm chứa, gác mái

và các dãy nhà kho đều chật ních.

Vô số thực phẩm và thức ăn cho gia súc được chất đống và tồn trữ cho mùa đông.

Mọi người đã có thể tạm nghỉ một thời gian và đây là lúc thoai mái để tham gia hội chợ địa phương.

21 - HỘI CHỢ ĐỊA PHƯƠNG

Rất sớm trong buổi sáng lạnh giá, cả nhà đã chuẩn bị lên đường dự Hội Chợ. Mọi người đều mặc quần áo ngày chủ nhật, ngoài trừ má. Má mặc quần áo bình thường và mang theo tạp dề vì má sẽ giúp lo bữa ăn trưa ở nhà thờ.

Dưới băng ghế sau của cỗ xe là những hộp kẹo, mứt, rau quả ngâm giấm mà Eliza Jane và Alice mang ra trưng bày tại Hội Chợ. Alice cũng mang theo cả món đồ thêu đan của cô. Riêng trái bí sữa của Almanzo được đưa đi từ ngày hôm trước.

Nó quá lớn để mang theo trong xe. Almanzo đã chùi sạch nó một cách kĩ càng. Bỏ nhấc nó lên thùng xe, lăn lên một đồng cỏ khô mềm mại và hai cha con chờ tới địa điểm mở Hội Chợ, giao cho ông Paddock. Ông Paddock là người phụ trách những việc như vậy.

Sáng hôm đó, đường xá tấp nập người lái xe tới dự Hội Chợ và tại Malone còn có nhiều đám đông hơn cả ngày Quốc Khánh. Khắp xung quanh mặt bằng Hội Chợ là những khoảng đất mênh mông dành cho xe tải, xe ngựa và người tụ tập đông như ruồi. Cờ tung bay phấp phới và dàn nhạc đang trình diễn.

Má cùng Royal và các cô gái ra khỏi xe tại mặt bằng Hội Chợ còn Almanzo theo ba đưa xe vào nhà lán nhà thờ để giúp tháo ngựa. Các gian lán đầy ắp và dọc theo các lề đường, những người ăn mặc đẹp nhất đang đổ dồn về phía Hội Chợ trong lúc những cỗ xe ngựa hăm hở ngược

xuôi tung bụi mù mịt khắp phố xá.

Ba hỏi cậu:

- Sao, con trai, mình sẽ làm gì trước.

Almanzo đáp:

- Con muốn đi xem ngựa.

Thế là ba bảo đi xem ngựa trước tiên.

Mặt trời đã lên cao, ngày nắng sáng và ấm áp một cách dễ chịu. Những dòng người tuôn vào Hội Chợ với tiếng chân bước, tiếng trò chuyện ồn ào và dàn nhạc đang trỗi lên hết sức vui nhộn. Các cỗ xe đến và đi, nhiều người ngưng lại nói với ba và các cậu bé có mặt khắp nơi Frank đi tới cùng đám bạn thành phố và Almanzo thấy có Miles Lewis và Aaron Webb. Nhưng cậu đứng nguyên bên ba.

Hai cha con đi chầm chậm qua dàn sau sau vút của khán đài tới nhà thờ dài, thấp. Đây không phải là nhà thờ mà là nhà bếp của nhà thờ và phòng ăn trưa của Hội Chợ Địa Phương. Tiếng ồn của đĩa, chảo va chạm và giọng nói của các bà các cô đang trò chuyện vọng ra ầm ĩ. Má và các chị gái đang ở một chỗ nào trong đó.

Phía bên kia là một dãy khán đài, lều, bạt trang hoàng bằng cờ xí, tranh ảnh và có những người đàn ông đang hô lớn:

- Bước theo lối này, bước theo lối này, chỉ mười xu thôi, tròn một dime, một phần mười của một đô-la.

- Cam đây, cam đây! Cam ngọt Florida đây!

- Hạ giá cho tất cả! Hạ giá cho tất cả!

- Lời hô cuối cùng nè, các cậu bé, hãy đặt tiền của các cậu xuống!

- Quay lại, đừng chen lấn!

Một dãy khán đài là một rừng gậy bó sọc trắng đen. Nếu quăng được một chiếc vòng bọc qua cây gậy thì sẽ được tặng cây gậy đó. Lại có hàng đồng cam, những khay bánh ướp gừng, những thùng nước chanh màu hồng. Một người đàn ông mặc áo đuôi tôm, đội chiếc nón cao lông lánh giấu một hạt đậu dưới chiếc vỏ sò rồi trao tiền cho bất cứ ai chỉ đúng hạt đậu đang ở đâu.

Almanzo nói:

- Ba, con biết nó nằm ở đâu.

Ba hỏi:

- Chắc không?

- Dạ, dưới cái đó.

Almanzo nói và chỉ.

Ba nói:

- Được, con trai. Mình sẽ chờ coi.

Đúng lúc đó có một người đẩy đám đông sang một bên và đặt một tờ năm đô la bên cạnh chiếc vỏ sò. Cả thầy có ba chiếc vỏ sò. Người đàn ông chỉ đúng chiếc vỏ sò mà Almanzo đã chỉ.

Người đàn ông đội nón cao nhắc chiếc vỏ sò lên. Không có hạt đậu nào ở dưới đó. Ngay lập tức, tờ năm đô la nằm trong túi người mặc áo đuôi tôm và ông ta mở lên cho thấy hạt đậu và đặt nó nằm dưới một chiếc vỏ sò khác.

Almanzo không hiểu nổi điều đó. Cậu đã nhìn thấy rõ hạt đậu nằm dưới chiếc vỏ sò kia và nó lại biến mất sau đó. Cậu hỏi ba bằng cách nào người đàn ông kia làm nổi chuyện đó.

Ba nói:

- Ba không biết, Almanzo. Nhưng ông ta biết. Đó là cờ bạc. Đừng bao giờ đặt cược tiền của con vào những trò cờ bạc của người khác.

Hai cha con đi về các nhà lán hàng hoá. Mặt đất bị xéo đạp bởi những đám đông biến thành một lớp bụi dày. ở

đây khá yên tĩnh.

Almanzo và ba ngắm thật lâu những con ngựa giống Morgan hạt dẻ, nâu, hồng thật đẹp với những ống chân đầy đặn, thon chắc và những móng chân gọn, nhỏ. Những con ngựa Morgan hắt hắt chiếc đầu nhỏ của chúng, mắt chúng hiền và sáng. Almanzo ngắm chúng kỹ càng và thấy không con nào tốt bằng những con ngựa con mà ba đã bán vào mua thu vừa qua.

Rồi cậu và ba ngắm những con ngựa thuần chủng với thân hình dài hơn, cổ mỏng hơn và những vùng hông gầy. Đám ngựa thuần chủng tỏ ra nóng nảy, tai chúng vểnh lên và mắt lộ màu trắng. Chúng có vẻ lạnh lợi hơn lũ ngựa Morgan nhưng không chắc chắn lắm.

Gần bên chúng là ba con ngựa đốm xám lớn. Hông chúng tròn săn cứng, cổ dày và những ống chân nặng nề. Những bàn chân lớn của chúng bị che kín dưới lớp lông dài rậm rạp. Đầu chúng to lớn với những con mắt bình thản và hiền lành. Almanzo chưa bao giờ thấy một con ngựa nào giống như chúng.

Ba nói đây là giống ngựa Belgian. Xứ sở của chúng là một quốc gia ở Âu Châu có tên là Belgium, tức nước Bỉ. Nước Bỉ ở sát cạnh nước Pháp và người Pháp đã đưa những con ngựa này xuống tàu chở qua Canada. Lúc này, giống ngựa Belgian từ Canada được đưa tới Mỹ. Ba ngắm chúng bằng ánh mắt thán phục. Ba nói:

- Hãy coi những bắp thịt kia: chúng có thể kéo nổi một nhà kho nếu buộc được nhà kho vào chúng.

Almanzo hỏi:

- Con ngựa kéo nổi một nhà kho thì có lợi gì? Mình đâu muốn kéo cả một nhà kho. Một con ngựa Morgan cũng có bắp thịt đủ sức kéo một thùng xe và nó cũng đủ nhanh để kéo một chiếc xe độc mã.

Ba nói:

- Con có lí lắm, con trai.

Ba nhìn một cách tiếc rẻ những con ngựa lớn và lắc đầu:

- Thật hoang phí thức ăn để nuôi tất cả những bắp thịt đó và mình lại không dùng đến. Con có lí lắm.

Almanzo thấy mình quan trọng và lớn hẳn lên khi nói chuyện với ba về ngựa.

Bên kia những con ngựa Belgian là một đám đàn ông và các cậu bé đứng bọc kín một ngăn chuồng khiến ba không thể thấy gì ở bên trong. Almanzo rời khỏi ba luồn lách, chen lẩn giữa những hàng chân cho tới khi đến được những giống ngăn chuồng.

Bên trong có hai con vật màu đen. Cậu chưa bao giờ được nhìn thấy một con vật giống như chúng. Chúng có một vẻ

gì giống như ngựa nhưng chúng lại không phải ngựa. Đuôi chúng trơ trụi chỉ có một cụm lông ở phía cuối. Bờm chúng ngắn, tua tủa dựng đứng và cứng ngắt. Tai chúng lại giống như tai thỏ. Những chiếc tai dài ngoẵng này dựng thẳng trên khuôn mặt dài hốc hác và trong lúc Almanzo ngắm chúng, một con chĩa tai về phía cậu và vươn dài cổ ra.

Áp sát cặp mắt thô lỗ của Almanzo là chiếc mũi nhăn nheo và những đường mép uốn ngược lên để hở những chiếc răng dài màu vàng. Almanzo không thể cục cựa nổi, con vật từ từ há lớn chiếc miệng dài lồm chồm răng nanh và từ trong họng nó phát ra một tiếng rống the thé kéo dài.

- Eeeeeeeeeee-ap: Heeeeeeeee-haap:

Almanzo kêu lên và quay người đâm bổ vào đám đông cào xé, xô lẫn chạy về chỗ ba. Điều sau đó cậu nhận biết là đã tới được bên cạnh ba và mọi người đang cười giễu cậu. Chỉ riêng ba không cười. Ba nói:

- Nó chỉ là con vật lai ngựa thôi, con trai. Đó là con la đầu tiên mà con nhìn thấy. Con cũng không phải là người duy nhất sợ nó đâu.

Vừa nói ba vừa đưa mắt nhìn quanh khắp đám đông.

Almanzo thấy dễ chịu hơn khi nhìn lũ ngựa con. Có những con hai năm tuổi, những con hơn một năm tuổi và một số còn nhỏ đứng chung với mẹ chúng. Almanzo ngắm những

con ngựa con thật kĩ và cuối cùng lên tiếng:

- Ba, con thích...

Ba hỏi:

- Cái gì, con trai?

- Ba à, ở đây không có con ngựa nào bằng nổi với Starlight. Sang năm ba có thể mang Starlight tới Hội Chợ được không?

Ba nói:

- Được, được. Tới sang năm mình sẽ tính về điều đó.

Rồi họ đi xem trâu bò. Có những con màu nâu vàng gọi là giống Guernsey và Jersey theo tên các đảo Guernsey và Jersey gần bờ biển nước Pháp. Họ ngắm tiếp những con Devons màu đỏ tươi và những con Durhams màu xám đến từ nước Anh. Rồi họ ngắm những con bê nhỏ hoặc khoảng một năm tuổi, trong số đó có vài con đẹp hơn Star và Bright. Họ ngắm tới những cặp bò đực lực lưỡng mạnh mẽ.

Suốt thời gian đó, Almanzo cứ nghĩ nếu ba mang Starlight tới Hội Chợ thì chắc chắn Starlight sẽ được lãnh giải.

Sau đó, họ ngắm những con heo Chester White to lớn và những con heo Berkshire màu đen nhỏ hơn, bóng mượt

hơn. Con heo Lucky của Almanzo thuộc giống Chester White. Nhưng cậu quyết định là tới một ngày nào đó cậu phải có một con heo thuộc giống Berkshire.

Họ cũng ngắm những con cừu Merino như cừu của ba với nếp da nhăn và bộ lông ngắn, đẹp rồi ngắm những con cừu Cotswold lớn hơn với bộ lông dài nhưng thô hơn. Ba rất hài lòng với lũ cừu Merino của mình. Thà rằng có ít len hơn nhưng là thứ len có phẩm chất cao hơn do má dệt.

Đã gần tới buổi trưa và Almanzo chưa được nhìn thấy trái bí của cậu. Nhưng cậu đã đói bụng nên họ đi ăn trưa.

Phòng ăn nhà thờ đông nghẹt. Mọi chỗ ngồi dọc chiếc bàn dài đều có người chiếm và Eliza Jane với Alice đang tất tả cùng nhiều cô gái khác đang mang những đĩa thức ăn đầy ứ từ dưới bếp lên. Mùi vị thức ăn khiến Almanzo tứa nước miếng trong miệng.

Ba vào bếp và Almanzo vào theo. Ở đây chen chúc các bà đang vội vã cắt khoanh thịt đùi hầm, thịt bò nướng và xẻ thịt gà quay, xếp rau lên đĩa. Má mở lò hấp trong lò bếp khổng lồ và lấy ra món gà tây và vịt quay.

Ba thùng nước đứng sát từng và những ống sắt nối từ đó tới vạc nước đang sôi trên lò bếp. Hơi nước phụt ra từ kẽ hở trên các thùng. Ba mở nắp một chiếc thùng và hơi nước bốc lên mù mịt. Almanzo nhìn vào trong thùng và thấy đầy khoai tây hấp trong lớp vỏ màu nâu nhạt sạch bong. Lớp vỏ tróc ra khi gặp không khí và cuộn lên để lộ

phía trong mìn bột.

Khắp xung quanh Almanzo là bánh ngọt, bánh nhồi thịt đủ loại và cậu đói đến nỗi cậu cho rằng có thể ăn hết tất cả. Nhưng cậu không dám đụng tới dù chỉ một mảnh vụn.

Cuối cùng cậu và ba tìm được chỗ bên chiếc bàn dài trong phòng ăn. Mọi người đều vui vẻ trò chuyện, cười đùa nhưng Almanzo chỉ ăn. Cậu ăn thịt đùi, ăn thịt gà giò, thịt gà tây cùng gia vị và nước trái cây rồi cậu ăn khoai tây với nước thịt, đậu nấu hạnh nhân, đậu hầm, đậu hấp, hành và bánh mì, bánh bột mạch đen, các món trái cây giấm và các loại mứt. Rồi cậu thở ra một hơi dài và ăn bánh nhồi thịt.

Khi bắt đầu ăn bánh nhồi thịt, cậu muốn ăn đủ các thứ. Cậu ăn một miếng bánh mì nhồi, ăn một miếng bánh nhồi trứng sữa và ăn gần hết một miếng bánh nhồi giấm. Cậu cố ăn một miếng mỏng nhưng không ăn nổi. Cậu không thể ăn được nữa. Vẫn còn bánh nhồi dâu, bánh nhồi kem, bánh nhồi nho nhưng cậu không còn ăn thêm được.

Cậu mừng được ngồi xuống với ba trong khán đài. Họ ngấm những con ngựa xoải vó phóng vụt qua để làm nóng cho cuộc thi. Những cụm bụi nhỏ bốc lên trong ánh nắng phía sau những con ngựa phóng nhanh. Royal cùng với đám con trai lớn xuống sát đường đua cùng với những người đàn ông đang đánh cá vào cuộc đua.

Ba nói nếu muốn thì đánh cá vào các cuộc đua là ổn.

Ba nói:

- Hãy cho tiền của con lưu chuyển một chuyển. Phần ba thì đặt tiền vào một cái gì cụ thể sẽ hay hơn.

Khán đài lớn đông thêm mãi cho tới khi hai phần ba chỗ ngồi kín hết. Những cỗ xe đua nhẹ nhõm dàn thành một hàng và những con ngựa nghênh đầu cao, đập vó xuống đất nôn nóng muốn khởi chạy. Almanzo bị kích động tới mức khó ngồi yên nổi. Cậu chọn một con ngựa mà cậu nghĩ là sẽ thắng, con ngựa thuần chủng màu hạt dẻ nhạt, sắc sảo.

Mọi người hô lớn. Ngay lập tức, những con ngựa bay vào đường đua và đám đông rập la lên vang dội. Đột nhiên, tất cả bỗng im bật, kinh ngạc.

Một người da đỏ đang chạy trên đường đua bám sau những cỗ xe đua. Anh ta chạy nhanh ngang với lũ ngựa.

Mọi người bắt đầu hô hoán:

- Anh ta không theo nổi đâu.

- Hai đô-la, anh ta sẽ bắt kịp!

- Ngựa hồng! Ngựa hồng! Tiến lên, tiến lên!

- Ba đô-la cho anh chàng da đỏ!

- Coi con ngựa hạt dẻ kia!

- Coi anh chàng da đỏ!

Bụi cuốn tung hai bên đường đua. Những con ngựa phi như bay, choài người trên mặt đất. Trọn đám đông đứng hết lên trên ghế la hét. Almanzo cũng la hét và la hét. Dưới đường đua, lũ ngựa phóng rầm rập.

- Tiến lên! Tiến lên! Ngựa hồng! Ngựa hồng!

Lũ ngựa phóng nhanh khó nhìn theo kịp. Phía sau người da đỏ đang chạy một cách thoải mái. Tới trước khán đài lớn, anh ta tung mình nhảy vút lên cao, đảo ngược người và đứng xuống đưa cánh tay phải lên chào mọi người.

Khắp khán đài lớn rung chuyển trong tiếng la hét và tiếng giậm chân. Ngay cả Ba cũng la lớn.

- Hoan hô! Hoan hô!

Người da đỏ đã chạy hết một dặm chỉ trong hai phút bốn mươi giây, nhanh ngang với con ngựa đang dẫn đầu. Anh ta không hề thở hổn hển. Anh ta lại chào những người đang hoan hô và bước ra khỏi đường đua.

Con ngựa hồng đã thắng cuộc.

Vẫn còn nhiều cuộc đua, nhưng đã sắp đến ba giờ, giờ trở về nhà. Trên đường về hôm ấy thật hào hứng vì có

quá nhiều chuyện để nói. Royal đã ném vòng lọt qua một cây sọc đen trắng và được một cây. Alice đã tiêu một đồng năm xu mua kẹo bạc hà. Cô bẻ thỏi kẹo làm đôi và mỗi đứa có một nửa để mút từ từ.

Có vẻ lạ là thời gian ở nhà chỉ đủ dài cho các công việc và để ngủ. Sáng sớm hôm sau, cả nhà lại lên xe đi. Hội Chợ còn kéo dài thêm hai ngày nữa.

Sáng nay Almanzo và ba đi nhanh qua lán hàng hoá, tới nơi trưng bày rau quả và lúa gạo. Almanzo nhìn thấy ngay các trái bí. Chúng rạng sáng giữa các thứ mờ mờ. Và, trái bí của Almanzo lớn nhất tại đó.

Ba nói:

- Đừng quá tin chắc là sẽ đoạt giải, con trai. Ngoài kích thước còn phải tính đến chất lượng nữa.

Almanzo cố không lưu ý quá nhiều đến giải thưởng. Cậu theo ba rời khỏi đồng bí, dù cậu không thể ngăn mình chốc chốc lại nhìn trái bí. Cậu thấy đủ thứ khoai tây, củ cải và hành tuyệt vời. Cậu xăm xoi những hạt lúa no tròn màu nâu, những hạt lúa mạch khía đều, các loại đậu xanh, đậu đốm, đậu Canada. Cậu ngắm những loại bắp màu trắng. Ba chỉ cho thấy cách những hạt lúa mọc đầy trên các bông lúa tốt nhất và cách các hạt bắp phủ kín đầu các lõi bắp.

Mọi người từ từ thả bộ qua lại, xem ngắm. Luôn luôn có

một số người ngấm những trái bí và Almanzo mong rằng họ biết trái bí to nhất là của cậu.

Sau bữa ăn trưa, cậu vội vã quay lại coi chấm giải. Lúc này đám đông tụ lại lớn hơn và thỉnh thoảng cậu phải rời khỏi ba len vào giữa nhiều người để thấy rõ các người chấm giải đang làm gì. Ba và người chấm giải đều mang huy hiệu trên áo, hết sức trang nghiêm, nói chuyện với nhau nhỏ đến nỗi không ai nghe thấy họ nói gì.

Họ cân độ nặng các loại hạt trên bàn tay và quan sát thật gần. Họ nhấm một vài hạt lúa mì, lúa mạch để coi hương vị ra sao. Họ lột vỏ các thứ đậu, tróc vài hạt lúa từ mỗi bông lúa để biết chắc kích thước của nhân hạt. Với những con dao nhíp, họ bổ hành làm hai và cắt những củ khoai tây. Họ cắt những miếng khoai thật mỏng và soi trong ánh sáng. Phần giá trị nhất của khoai tây nằm sát dưới lớp vỏ và độ dày của phần này sẽ được xác định khi đưa một lớp mỏng lên cho ánh sáng rọi qua.

Đám đông chen chúc quanh bàn của những người chấm giải, im lặng theo dõi, không có một tiếng động nào, khi cuối cùng, người chấm giải xao, ồm có râu cầm lấy từ trong túi ra một dải băng màu đỏ và một dải băng màu xanh. Băng màu đỏ là giải nhì còn băng màu xanh là giải nhất. Người chấm giải đặt các dải băng lên số rau trái được chấm xong và đám đông thở ra một hơi dài.

Ngay lập tức sau đó, mọi người ồn ào trò chuyện. Almanzo thấy những người không đoạt giải và đoạt giải

nhì đều tới chúc mừng người đoạt giải nhất. Nếu trái bí của cậu không đoạt giải, cậu cũng phải làm như thế. Cậu không muốn làm nhưng cậu nghĩ là phải làm.

Sau hết, những người chấm giải xét đến các trái bí. Almanzo cố nhìn lơ tựa hồ không lưu ý tới nhưng khắp người cậu nóng ran.

Những người chấm giải phải chờ cho tới khi ông Paddock mang tới cho họ một con dao phay lớn, bén ngọt. Người chấm giải to béo nhất cầm dao thọc mạnh vào một trái bí. Ông ta nhấn chuôi dao xuống một cách khó khăn, cắt ra một miếng dày. Ông ta giơ lên và tất cả những người chấm giải đều ngấm phần thịt bí dày dặn màu vàng. Họ ngấm độ dày của cùi bí và ngấm khoảng trống chứa hạt trong ruột bí. Họ cắt ra những khoanh nhỏ nếm thử.

Rồi người chấm giải to béo cắt một trái bí khác. Ông ta bắt đầu từ trái nhỏ nhất. Đám đông áp sát vào Almanzo khiến cậu phải há miệng ra để thở.

Cuối cùng, người chấm giải cắt trái bí lớn của Almanzo. Almanzo cảm thấy chóng mặt. Trong trái bí của cậu có một khoảng trống lớn chứa hạt, nhưng nó là một trái bí lớn nên có nhiều hạt hơn. Almanzo không biết điều này có tạo ra một khác biệt nào không. Những người chấm giải nếm thử và cậu không thể nói hương vị trái bí ra sao qua nét mặt của họ.

Lúc đó, họ nói với nhau một hồi lâu. Cậu không thể nghe

rõ họ nói gì. Người chấm giải cao lớn lắc đầu và kéo mạnh râu cằm. Ông ta cắt một khoanh mỏng từ trái bí vàng nhất và một khoanh mỏng từ trái bí của Almanzo ném thử. Người chấm giải to béo nói một điều gì và mấy người đều mỉm cười.

Ông Paddock nghiêng người khỏi bàn, nói:

- Chào ông Wilder. Tôi thấy ông và cậu bé đang ở trong tầm ngắm rồi. Vui vẻ chứ, Almanzo?

Almanzo khó nói thành tiếng. Cậu cố xếp đặt trả lời:

- Dạ, thưa ông.

Người chấm giải cao ồm đã lấy trong túi ra chiếc băng màu đỏ và chiếc băng màu xanh. Người chấm giải to béo nắm lấy ống tay áo của ông ta và cả ba người lại chụm đầu vào nhau.

Người chấm giải cao ồm xoay người lại từ từ. Từ từ, ông ta lấy ra một chiếc ghim từ vạt áo cầm qua dài bằng màu xanh. Ông ra đứng xa trái bí lớn của Almanzo. Khoảng cách đủ khiến ông ra không chạm nổi tới trái bí. Ông ta chìa dài băng trên một trái bí khác. Cúi người xuống, ông ta vươn dài cánh tay một cách chậm chạp và cắm chiếc ghim lên trái bí của Almanzo.

Bàn tay ba vỗ mạnh trên vai Almanzo. Ngay lập tức, Almanzo thở ra một hơi dài và khắp người ngứa ran. Ông

Paddock nắm lấy bàn tay cậu lắc mạnh. Tất cả những người chấm giải đều đang mỉm cười. Chưa từng có nhiều người như vậy cùng nói:

- Tốt, tốt, ông Wilder, thế là cậu bé của ông đoạt giải rồi.

Ông Webb lên tiếng:

- Đúng là một trái bí tuyệt vời, Almanzo. Nhưng cháu không biết là ta đã từng nhìn thấy một trái bí tuyệt hơn nữa.

Ông Paddock nói:

- Tôi chưa từng thấy một trái bí nào có kích thước lớn hơn trái bí này. Cháu làm cách nào mà trồng nổi trái bí lớn như thế, Almanzo?

Đột nhiên, mọi thứ bỗng như lớn lên và im lìm. Almanzo cảm thấy lạnh, nhỏ đi và hoảng hốt. Từ trước, cậu không hề nghĩ là có thể không được phát giải với trái bí nuôi trồng bằng sữa. Có thể giải thưởng sẽ chỉ giành cho những trái bí trồng theo cách thông thường. Có thể, người ta sẽ thu hồi giải đã dành cho cậu khi cậu nói ra. Họ có thể nghĩ là cậu cố tình lừa đảo.

Cậu nhìn ba nhưng vẻ mặt ba không gợi ý cho cậu nên làm gì. Cậu nói:

- Cháu... cháu chỉ cuốc xới cho nó và...

Cậu bỗng thấy là mình đang nói và ba đang nghe cậu nói. Cậu nhìn ông Paddock và nói:

- ... Cháu trồng nó với sữa. Đó là một trái bí sữa. Có... có ổn không, ông?

Ông Paddock trả lời:

- Được, ổn lắm chứ.

Ba cười:

- Mọi trò buôn bán đều có mưu mẹo, ngoại trừ chúng ta Paddock. Mà có thể trong trồng trọt và đóng xe cũng vẫn có vài mưu mẹo chứ, hả?

Lúc này Almanzo thấy là mình quả đã điên rồ cùng cực. Ba biết tất cả về bí và ba không lừa đảo.

Sau đó, cậu cùng ba bước đi giữa đám đông. Hai cha con lại đi xem ngựa và thấy con ngựa đoạt giải không so nổi với Starlight. Almanzo hy vọng ba sẽ mang Starlight tới Hội Chợ vào năm sau. Rồi, họ đi xem chạy đua, thi nhảy, thi vật. Đám trẻ Malone tham dự mọi trò chơi nhưng thắng giải hầu hết là đám trẻ ở các nông trại. Almanzo nhớ mãi trái bí đoạt giải của cậu và cảm thấy thú vị.

Trở về nhà đêm đó, cả nhà đều vui. Mẫu thêu đan của Alice đoạt giải nhất, còn Eliza Jane có dải băng đỏ và Alice

lại đoạt dải băng xanh về kẹo mút. Ba nói gia đình Wilder đáng tự hào trong ngày hôm đó.

Hội Chợ còn thêm một ngày nữa nhưng không có nhiều thú vị. Almanzo đã mệt vì vui sướng. Ba ngày là quá nhiều. Hội Chợ không có vẻ chỉ là thay quần áo và rời trại. Cậu cảm thấy vẫn tiếp tục khi cậu lo các việc nhà. Cậu rất mừng khi Hội Chợ chấm dứt và mọi thứ có thể trở lại như lệ thường.

22 - MÙA THU TRONG NĂM

- Gió bắc thổi rồi!

Lúc ăn điểm tâm, ba nói và tiếp:

- Mây đang dồn tới. Tốt hơn là nên đi lấy hạt dẻ gai trước khi có tuyết.

Cây dẻ gai mọc trong những vùng cây lớn cách đường chừng hai dặm. Ông Webb là một người láng giềng tốt bụng, đã đồng ý cho ba lái xe qua đất của ông ta.

Almanzo và Royal đội nón, mặc áo ấm còn Alice mang áo choàng, trùm khăn rồi tất cả cùng ba lên xe đi gom hạt dẻ gai.

Khi tới một bờ đá, Almanzo phụ nhắc đá cho xe qua. Lúc này bãi chăn vắng hoe, mọi thứ hàng hoá súc vật đều nằm trong các dãy nhà kho ấm áp nên có thể bỏ ngỏ bờ rào đá tới chuyển chót trở về.

Trong các lùm bụi dẻ gai, tất cả lá vàng đã rụng. Lá vàng chất đầy mặt đất dưới những thân cây gầy guộc và những nhánh mảnh mai trơ trụi. Hạt dẻ rụng sau khi lá rụng và nằm bên trên. Ba và Royal dùng chĩa cẩn thận đưa những đám lá bện lại lên thùng xe cùng với hạt và mọi thứ dính trong đó. Alice và Almanzo chạy lên chạy xuống thùng xe đập lá xuống để lấy thêm chỗ.

Gió se lạnh và nắng mờ nhạt. Những con sóc chạy nhảy

khắp nơi tha những hạt dẻ gai về tích trữ cho mùa đông. Trên không trung, từng bầy ngỗng trời lại lên tiếng gọi nhau và hồi hả bay về phía Nam. Đúng là một ngày tuyết với để chơi trò người da đỏ hoang dã giữa những cội cây.

Khi Almanzo đã mệt với trò chơi người da đỏ, cậu cùng Alice ngồi trên một gốc cây, tách hạt dẻ gai giữa hai hàm răng. Hạt dẻ gai nhỏ, nâu bóng, có ba góc và một lớp vỏ cứng bao kín. Hạt dẻ gai hấp dẫn tới mức không ai ăn mà thấy chán. Ít nhất, Almanzo cũng không bao giờ thấy mệt vì có hạt dẻ ăn trước khi xe quay lại.

Rồi cậu và Alice lại đập những lớp lá xuống trong khi máy chiếc chĩa tất bật động trống đất nhiều hơn và nhiều hơn.

Phải mất trọn ngày mới gom hết hạt dẻ. Trong ánh sáng hoàng hôn mờ nhạt, Almanzo phụ vằn lấp lại những tảng đá bờ giậu sau chuyến xe cuối cùng. Hết thấy hạt dẻ gai đọng trên lá chất thành một đồng lớn ở nền Kho Nam bên cạnh cối xay cánh quạt.

Đêm đó ba nói mọi người đã thấy ngày cuối cùng của mùa thu muộn.

Ba nói:

- Đêm nay sẽ có tuyết.

Khi Almanzo thức dậy vào sáng hôm sau, ánh sáng đã có ánh tuyết và từ cửa sổ cậu nhìn thấy mặt đất và các mái

nhà kho trắng màu tuyết.

Ba tỏ ra hài lòng. Tuyết mềm, dày chừng sáu inch nhưng đất chưa bị đóng băng.

Ba đặt tên cho tuyết là “phân bón của người nghèo” và ba sắp xếp cho Royal cào tuyết trên khắp cánh đồng. Tuyết sẽ đem một thứ gì đó từ không khí vào đất và khiến cho mùa màng khá hơn.

Trong lúc đó, Almanzo phụ giúp ba. Hai cha con sửa chữa lại các cửa sổ nhà kho bằng gỗ, đóng đinh qua từng tấm ván đã bị nắng mưa mùa hạ làm bong ra. Các bước từng nhà kho được bồi thêm rơm từ các ngăn chuồng và tường nhà được bồi thêm bằng thứ rơm sáng sạch. Đá được đặt lên rơm để giữ chắc chống lại gió. Các cửa ra vào và cửa sổ chống bão, cửa ngôi nhà cũng được ghép khít kịp thời. Tuần lễ đó chấm dứt với đợt đông giá đầu tiên.

Thời tiết lạnh cắt da đã tới và đây là thời gian mổ thịt.

Trong sáng sớm giá lạnh, trước bữa điểm tâm, Almanzo phụ với Royal đặt chiếc vạc sắt lớn gần nhà kho. Vạc được đặt trên những tảng đá, được đổ đầy nước và đốt lửa ở dưới. Vạc chứa tới ba thùng nước.

Trước khi các cậu làm xong, Lazy John và French Joe đã tới và chỉ còn đủ thời gian chop vội một món điểm tâm. Hôm đó phải mổ thịt năm con heo và một con bê vừa một tuổi.

Ngay khi một con vật bị giết xong, ba cùng Joe và John nhúng nó vào trong vạc nước đang sôi cho nóng rồi đem ra đặt trên những tấm ván. Với những con dao phay, họ cạo sạch hết lông. Rồi họ treo ngược chân sau nó lên một cành cây để mổ và lấy hết bộ đồ lòng cho vào một chiếc thùng.

Almanzo và Royal khiêng thùng vào bếp cho má và mấy cô gái rửa sạch tim, gan, lọc lấy các miếng mỡ để chiên.

Ba và Joe lột da con bê một cách cẩn thận. Bộ da được lột ra thành một mảng lớn. Hàng năm, ba giết một con bê lấy da để làm giày.

Suốt buổi chiều hôm đó, mọi người lo chặt thịt còn Almanzo và Royal tất tả khuân đi. Tất cả mỡ heo đều được ướp muối trong những chiếc thùng dưới hầm chứa. Các phần thịt đùi, thịt vai được chuyển cẩn thận vào các thùng thụt heo giằm trong đó. Má đã trộn đều muối, đường trường khế, hoả tiêu và nấu sôi. Heo giằm toả ra một mùi rất kì lạ khiến người thấy là nhảy mũi.

Sườn, tim, gan, lưỡi và tất cả những thứ làm thịt nhồi đều đưa lên lán gỗ gác mái. Ở đó, ba và Joe cùng treo những góc thịt bò xả tư. Thịt sẽ đông lạnh trong gác mái và tiếp tục đông lạnh trong mùa đông.

Việc mổ thịt chấm dứt vào đêm hôm đó. French Joe và Lazy John vừa đi vừa huýt sáo trở về nhà với những phần

thịt tươi trả công cho ngày làm việc của họ còn má nướng thịt sườn cho bữa ăn tối. Almanzo thích gặm thịt từ những khúc xương dài uốn cong và nhiều mỡ. Cậu cũng thích món nước thịt heo màu nâu trên những củ khoai tây phủ kem.

Trộn tuần lễ sau đó, má và các cô gái làm việc rất cực nên má giữ Almanzo ở lại phụ giúp trong bếp. Họ cắt mỡ heo chiên sôi trong những chảo lớn trên lò bếp. Khi chiên xong, má lấy những tấm vải trắng căng lọc lấy nước mỡ nóng, sạch vào các vại lớn bằng đá.

Những vụn tóp mỡ giòn màu nâu vương lại trên vải sau khi má ép xong và Almanzo lén lấy một ít để ăn bất kỳ lúc nào cậu thích. Má bảo tóp mỡ quá nhiều chất béo đối với cậu. Má cất đi để thêm gia vị cho những chiếc bánh bắp.

Sau đó má làm món giò thủ. Má hầm sáu chiếc đầu cho tới khi thịt rã hết khỏi xương, băm nhỏ, trộn gia vị rồi trộn thêm nước luộc thịt và trút vào trong những chiếc xoong sáu lít. Khi trời lạnh, nó giống như thịt đông vì chỉ là một chất sền sệt không có xương.

Sau đó, má làm món thịt hầm. Má luộc chín những miếng thịt bê và thịt heo ngon nhất, băm thật nhuyễn. Má trộn với nho, gia vị, đường, giấm, táo băm, rượu mạnh rồi dồn đầy hai vại lớn. Mùi vị món ăn thật ngon và má cho Almanzo ăn những phần vụn dính trên chén trộn.

Suốt trong thời gian đó, cậu lo nghiền món thịt nhồi. Cậu

tổng hàng ngàn miếng thịt vào cối nghiền và xoay tròn chiếc cán quay giờ này qua giờ khác. Cậu rất mừng khi công việc chấm dứt. Má bỏ gia vị vào thịt rồi nhồi vào những khuôn tròn lớn và Almanzo phải mang tất cả lên lán gỗ trên gác mái, chất thành đống trên những tấm vải sạch. Thịt nhồi được đặt tại đó cho đông lạnh suốt mùa đông và mỗi buổi sáng má lấy một thỏi để làm những chiếc bánh nhỏ và đem chiên cho bữa điểm tâm.

Sau thời gian mổ thịt là lúc làm nến.

Má lau sạch các chảo đựng mỡ lớn và đổ đầy vào đó những miếng mỡ bò. Mỡ bò không dùng làm mỡ mà nấu chảy để làm nến. Trong lúc tan chảy, Almanzo giúp bên dây cho các khuôn nến.

Một khuôn nến là hai hàng ống thiếc buộc lại với nhau và dựng đứng thẳng trên sáu chân. Có mười hai ống trong một khuôn. Các ống để hở ở phía trên nhưng vuốt thon nhỏ thành một điểm dưới đáy và ở mỗi điểm có một lỗ nhỏ.

Má cắt một sợi tim nến theo chiều dài của mỗi ống. Má gấp đôi dây tim qua một cây gậy nhỏ xoắn thành một sợi dây kết. Má lướt ngón tay cái và ngón tay trỏ xoay dây kết thành một mũi nhọn. Khi đã có đủ sáu sợi dây kết trên cây gậy, má thả các sợi dây vào sáu chiếc ống và đặt cây gậy nằm ngang trên đầu các ống. Điểm nhọn của những sợi dây xuyên qua những lỗ nhỏ ở dưới đáy các ống và Almanzo kéo căng từng sợi dây rồi giữ cho căng bằng

cách thọc mũi nhọn của ống vào một củ khoai tươi.

Khi mỗi ống đều có một sợi dây tim kéo căng thẳng ở chính giữa, má cần thận đồ mỡ nóng mới nấu chảy vào. Má đồ đầy từng ống. Lúc đó, Almanzo đặt khuôn ra ngoài trời cho nguội.

Lúc mỡ khô cứng lại, cậu mang khuôn vào, gỡ những củ khoai tây ra. Má nhúng trọn khuôn thật mạnh vào trong nước sôi và nhấc những cây gậy nhỏ lên. Trên mỗi cây gậy có sáu cây nến.

Rồi Almanzo cắt những cây nến rời khỏi cây gậy. Cậu cắt đầu dây tim ở đầu bằng của cây nến và chừa lại đủ phần dây tim để mỗi lửa ở đầu nhọn của cây nến. Và cậu xếp những cây nến thẳng, nhẵn bóng thành những đồng sắp trắng.

Trọn một ngày, Almanzo giúp má làm nến. Đêm đó, họ đã có đủ nến kéo dài cho tới thời gian mổ thịt năm sau.

23 - NGƯỜI THỢ SỬA GIÀY

Má lo lắng và cần nhẫn nại vì người thợ sửa giày không đến. Đôi giày da của Almanzo đã rách còn đôi ủng của Royal thì chật từ năm ngoái. Cậu phải bỏ vào một chỗ và đi chân đất. Chân cậu nhức buốt vì lạnh nhưng không thể làm được gì cho tới khi người thợ giày đến.

Royal lại cùng Eliza và Alice sắp sửa lên đường tới Học Viện mà tất cả đều không có giày. Vậy mà người thợ sửa giày còn chưa đến.

Chiếc kéo của má đang cắt qua cuộn vải xám màu lông cừu mà má đã dệt. Má cắt, ghép, lược chỉ và khâu lại để may cho Royal một chiếc sơ-mi mới thật đẹp và một chiếc áo choàng xứng hợp. Má còn may cho cậu một chiếc mũ có dải cài nút giống như những chiếc mũ mua ở tiệm.

Má may cho Eliza Jane một chiếc áo mới màu rượu nho và may cho Alice một chiếc áo mới màu xanh chàm. Các cô gái gỡ tung những bộ quần áo và những chiếc mũ cũ, chải sạch, ủi thẳng và lật mặt trong ra khâu lại giống như đồ mới.

Nhiều buổi tối, những cây kim đan của má thoăn thoắt lên xuống va nhau lách cách để đan những đôi vớ mới cho các cô cậu. Má đan nhanh đến nỗi những cây kim nóng lên vì chà sát. Nhưng tất cả không thể có giày mới nếu như người thợ giày không đến.

Người thợ giày không đến, các cô gái có thể dùng váy che

kín những đôi giày cũ nhưng Royal phải đến Học Viện với bộ đồ mới cùng đôi ủng đã bỏ xó năm ngoài và để lòi những chiếc vớ trắng ra ngoài. Không thể có cách nào lo liệu được.

Buổi sáng cuối cùng đã đến. Ba và Almanzo làm các việc nhà. Mỗi ô cửa sổ trong nhà đều có ánh nển chiếu sáng và Almanzo không thấy Royal trong nhà kho.

Royal và các cô gái đều mặc quần áo chỉnh tề ngồi ăn điểm tâm. Không ai ăn nhiều được. Ba đi đóng ngựa vào xe còn Almanzo kéo những túi hành lí xuống cầu thang. Cậu mong là Alice sẽ không rời nhà.

Bỗng có tiếng chuông xe ngựa leng keng tiến tới trước cửa và má tươi cười, kéo tạp dề lau mắt. Tất cả đều chạy ra đón chiếc xe ngựa chở khách. Lũ ngựa gõ móng lắc rung những chiếc chuông. Alice kéo vạt áo dài phủ trên váy phồng và ba thả cho lũ ngựa qua. Chiếc xe ngựa chở khách lăn tới, quẹo vào con đường lớn. Khuôn mặt phủ dưới tấm mạng che màu đen của Alice nhìn về phía sau và cô kêu lớn:

- Tạm biệt! Tạm biệt!

Almanzo không thích ngày hôm đó. Mọi thứ đều có vẻ lớn hơn, im lìm và vắng vẻ. Cậu một mình ăn trưa cùng với ba má. Thời điểm làm việc nhà sớm hơn vì Royal đi vắng. Almanzo ghét bước vào nhà mà không nhìn thấy Alice. Cậu cũng nhớ cả Eliza Jane.

Sau khi lên giường, cậu nằm không ngủ nổi và tự hỏi các anh chị đang làm gì ở một nơi cách xa năm dặm.

Sáng hôm sau, người thợ sửa giày đến. Má ra cửa đón và nói với ông ta:

- Tốt, tôi chắc phải nói ông tới lúc này là đúng lúc! Đã chậm ba tuần rồi và các con tôi đều đi chân đất.

Nhưng người thợ giày tự nhiên đến nỗi má không thể giận lâu. Ông giải thích không phải lỗi của ông ta vì ông ta mắc kẹt ba tuần ở nhà để lo giày cho một đám cưới.

Người thợ giày là một người mập mạp, vui vẻ. Má và bụng ông ta đều rung lên khi cười. Ông ta dựng chiếc ghế bên cửa sổ phòng ăn và mở hộp đồ nghề. Ông ta đã khiến má cười vui với những câu đùa giỡn của ông ta. Ba mang những tấm da sống từ năm ngoái tới và bàn chuyện với người thợ giày trọn buổi sáng.

Bữa ăn trưa thật vui. Người thợ giày kể lại mọi thứ tin tức, tán tụng tài nấu nướng của má và nói giỡn cho tới khi ba cười lớn và má lau nước mắt. Rồi người thợ giày hỏi ba là ông ta nên làm thứ gì trước và ba đáp:

- Tôi tính ông nên bắt đầu đóng ủng cho Almanzo.

Almanzo không thể tin điều đó. Cậu đã ao ước từ lâu có một đôi ủng. Cậu nghĩ cậu còn phải mang giày da cho tới

lúc bàn chân cậu không lớn lên quá nhanh. Má lên tiếng:

- Ông sẽ làm hư thẳng bé đó, James.

Nhưng ba trả lời:

- Nó đủ lớn để mang ủng rồi.

Almanzo chờ đợi nôn nóng cái lúc mà người thợ giày bắt đầu.

Trước hết người thợ giày ngắt tất cả gỗ trong lán gỗ. Ông ta muốn kiếm một mảnh gỗ trường khế hoàn toàn thích hợp với thớ gỗ mịn và thẳng. Khi kiếm được, ông ta lấy chiếc cưa nhỏ cưa thành hai miếng ván mỏng. Một mảnh dày đúng một inch và mảnh kia dày một inch rưỡi. Ông ta đo rồi cắt những góc vuông vức

Ông ta mang mấy miếng gỗ tới ghế, ngồi xuống, mở hộp đồ nghề. Hộp chia thành hai ngăn nhỏ và mỗi ngăn đặt vừa in các dụng cụ đóng giày.

Người thợ giày đặt mảnh ván dày hơn lên ghế, ngay phía trước ông ta. Ông ta lấy con dao dài, bén cắt những lằn nhỏ li ti khắp trên mảnh ván. Rồi ông ta xoay mảnh ván lại, cắt những lằn nhỏ theo hướng khác làm thành những đỉnh nhọn bé xíu.

Ông ta đặt lưỡi dao mỏng, thẳng trên những đường soi giữa hai vết lằn và lấy một chiếc búa gỗ khe khẽ. Một dải

gỗ mỏng tách ra, khía dài suốt một phía. Rồi cầm một đầu dài gỗ, ông ta nhấn con dao vào vết khía và mỗi lần nhấn là một chốt giày rơi ra. Mỗi chốt dài một inch, vuông vức tám phần inch và một đầu nhọn.

Miếng ván trường khế mỏng hơn được ông ta làm thành hai chốt và những chốt này dài một inch rưỡi.

Bây giờ người thợ giày chuẩn bị đo ủng cho Almanzo.

Almanzo cởi đôi giày da, tháo vớ, đứng trên một miếng giấy trong khi người thợ giày dùng một cây viết chì lớn vẽ cẩn thận quanh các bàn chân của cậu. Rồi, người thợ giày đo bàn chân theo mọi hướng và viết lại những con số.

Lúc này ông ta không còn cần tới Almanzo nữa nên cậu đi giúp ba tróc vỏ bắp. Cậu có một chiếc móc tróc vỏ nhỏ giống như chiếc móc của ba. Cậu cột một sợi dây da đeo quanh bao tay phải và chiếc móc gỗ đứng thẳng như một ngón tay cái thứ nhì giữa ngón tay cái và ngón trỏ của cậu.

Ba và cậu ngồi trên những dụng cụ làm việc hàng ngày ở giữa sân kho lạnh giá bên những tú bắp. Họ bẻ những trái bắp khỏi thân bắp rồi kẹp phần đầu bỏ bắp khô giòn giữa ngón tay cái và chiếc móc, tách vỏ bắp khỏi trái bắp. Những trái bắp đã tróc vỏ được ném vào những chiếc giỏ hàng.

Những cọng thân bắp với những nhánh lá khô lao xao

được chất thành đống. Đám gia súc nhỏ sẽ ăn những chiếc lá này.

Khi tróc hết đám bấp trong một tụ, họ chuyển lên kéo những đồ ngồi tới trước, chậm chạp nhích sâu hơn vào những tụ bấp dựng tua tủa. Vỏ và thân bấp chất đống phía sau họ. Ba trút những giỏ bấp đầy vào thùng đựng bấp và các thùng đầy lên dần dần.

Trong sân kho không lạnh lắm. Những dãy nhà kho lớn đã cản gió bớt và tuyết không còn bám trên những trái bấp. Chỉ mấy bàn chân Almanzo đau nhức, nhưng cậu nghĩ tới đôi ủng mới. Cậu nôn nóng chờ tới giờ ăn trưa để coi người thợ giày đã làm được những gì.

Hôm đó, người thợ giày chuốt xong hai khuôn gỗ giống hình thù các bàn chân của Almanzo. Các khuôn gỗ được gắn ngược vào cây cọc cao trên chiếc ghế đóng giày, chia thành hai phần.

Sáng hôm sau, người thợ giày cắt phần đế từ giữa những miếng da bò dày và phần lót bên trong từ những mép da mỏng hơn. Ông ta cắt phần trên của giày từ những khoảng da mềm nhất. Rồi ông ta đánh sáp vào chỉ khâu.

Bàn tay phải của ông ta kéo chiều dài của sợi chỉ ngang qua miếng bông có tấm sáp màu đen giữ trong lòng bàn tay trái và ông ta lặn sợi chỉ dưới lòng bàn tay phải xuôi xuống trước tấm da tạp dề. Rồi, ông ta lại kéo và lặn nữa. Sáp bật thành tiếng động lạnh canh và hai cánh tay người

thợ giày tiếp tục ra vào, ra vào cho tới khi sợi chỉ đen bóng và thậm cứng chắc sấp.

Lúc đó, ông ta đặt một sợi lông heo cứng vào mỗi đầu chỉ đánh sấp và lăn nhiều lần cho tới khi những cọng lông heo được sấp gắn chặt vào sợi chỉ.

Cuối cùng, ông ta chuẩn bị khâu. Ông ta ghép những phần trên của một chiếc ủng lại với nhau, ép chặt trong một gong kim vện. Các cạnh dựng thẳng, đều và chắc. Ông ta khâu hai cọng lông heo cứng qua những lỗ nhỏ ở hai mép và dang cánh tay xiết chặt sợi chỉ. Ông khoan một lỗ khác, khâu hai cọng lông qua, kéo sợi chỉ sấp chìm hẳn xuống dưới da. Thế là xong một mũi khâu.

Ông ta nói:

- Thế mới là một đường khâu nổi! Chân của cháu sẽ không bị ẩm trong những chiếc ủng ta khâu, ngay cả khi cháu lội vào trong nước. Chưa bao giờ ta khâu một đường khâu nổi mà không có chỗ thoát nước.

Từng mũi, từng mũi, ông ta khâu dứt phần trên. Khi xong các phần này, ông ta ngâm phần đế giày cho ướt sũng suốt đêm.

Sáng hôm sau, ông đặt một chiếc khuôn lên cọc, gắn phần đế. Ông ta gắn miếng da lót bên trong lên khuôn, kéo phần ủng phía trên phủ xuống, gấp mép vào miếng da lót bên trong. Rồi ông ta đặt phần đế nặng lên trên hết,

thế là đã có một chiếc ủng đặt ngược trên khuôn.

Người thợ giày dùng chiếc dùi khoan lỗ quanh mép đế giày. Mỗi chiếc lỗ, ông ta đóng một cây chốt ngắn bằng gỗ trường khế. Ông ta làm một chiếc gót bằng da dày và gắn bằng những cây chốt trường khế dài. Chiếc ủng đã hoàn tất.

Những đế giày ướt phải hong khô suốt đêm. Tới sáng, người thợ giày gỡ khuôn ra và với một cái giũa, ông ta gắn đầu trong của những chiếc chốt.

Almanzo đặt chân vào ủng. Chân cậu vừa khít và gót giày khua một cách oai vệ trên nền nhà bếp.

Sáng thứ bảy, ba lái xe đi Malone đón Alice, Royal và Eliza Jane về nhà để đo làm giày mới. Má nấu một bữa ăn thịnh soạn và Almanzo quần quanh cổng để chờ thấy lại Alice.

Cô không thay đổi bao nhiêu. Ngay trước khi kịp bước ra khỏi xe, cô đã kêu:

- Ôi, Almanzo, em có đôi ủng mới rồi!

Cô đang học để trở thành một phụ nữ thanh lịch. Cô kể cho Almanzo nghe về tất cả những bài học âm nhạc, học cách cư xử nhưng cô rất mừng lại được về nhà.

Eliza Jane thì có vẻ kiêu cách hơn bao giờ hết. Cô bảo ủng của Almanzo làm ồm quá. Cô còn nói với má là cô thấy bị

xúc phạm vì ba đã uống trà bằng chén.

Má hỏi:

- Trời đất ơi! Ba làm nguội trà bằng cách nào khác được?

Eliza Jane nói:

- Kiểu uống trà bằng chén đã không còn hợp nữa. Người lịch sự uống trà bằng ly.

Alice kêu lên:

- Eliza Jane! Thật là xấu hổ! Em thấy ba vẫn lịch sự như mọi người.

Má ngưng làm. Hai bàn tay má rời chiếc chảo nấu đảo vòng trước mặt Eliza Jane. Má nói:

- Thưa tiểu thư, nếu tiểu thư muốn chứng tỏ sự giáo dục hoàn hảo của tiểu thư thì xin tiểu thư cho biết những chiếc chén uống trà từ đâu đến.

Eliza Jane mở miệng ra rồi ngậm miệng lại và tỏ ra không biết gì.

Má nói:

- Chúng đến từ Trung Hoa. Những thuỷ thủ Hà Lan mang chúng từ Trung Hoa tới đây, những thuỷ thủ đầu tiên

vòng qua Mũi Hảo Vọng và tìm thấy Trung Hoa. Trước thời đó nông dân vẫn uống nước bằng ly vì không có chén. Kể từ khi có chén, mọi người uống nước bằng chén. Tôi nghĩ là điều mà nông dân đã làm suốt hai trăm năm thì chúng tôi cần làm theo. Chúng tôi không thích thay đổi theo một ú niệm vừa mới nhú lên mà tiểu thư nhận được ở Học Viện Malone.

Eliza Jane ngậm cứng miệng.

Royal không nói nhiều. Cậu lôi mấy bộ đồ cũ ra mặc và đi lo phần việc nhà của cậu. Nhưng cậu có vẻ khá lơ là. Đêm đó trên giường, cậu nói với Almanzo là cậu sẽ là chủ của một cửa hàng. Cậu nói:

- Em sẽ ngu ngốc hơn anh, nếu em lao theo công việc một nông trại từ ngày này qua ngày khác.

Almanzo nói:

- Em thích những con ngựa.

Royal trả lời:

- Hừ! Chủ cửa hàng vẫn có ngựa. Mỗi ngày quần áo chỉnh tề sạch sẽ, vợ chồng đủ đôi, lái xe ngựa chạy quanh. ở thành phố còn có nhiều người thuê người đánh xe cho mình.

Almanzo im lặng nhưng cậu không thích có người đánh

xe. Cậu muốn huấn luyện những con ngựa con và tự tay điều khiển những con ngựa riêng của mình.

Sáng hôm sau, mọi người lại cùng đi nhà thờ. Rồi Royal, Eliza Jane và Alice ở lại Học Viên, chỉ có người thợ giày cùng trở về trại. Hàng ngày, ông ta huýt gió và làm việc trên chiếc ghế của ông ta trong phòng ăn cho tới khi tất cả giày và ủng được đóng xong. Ông ta ở đó hai tuần lễ và khi ông ta đưa chiếc ghế cùng các dụng cụ lên cỗ xe độc mã của ông ta lái tới nhà một khách hàng kế tiếp thì ngôi nhà lại có vẻ vắng vẻ và im lìm.

Tối hôm đó, ba nói với Almanzo:

- Tốt rồi, con trai, vỏ bắp đã lột xong. Con thấy sao về việc ngày mai mình đóng một cỗ xe trượt cho Star và Bright?

Almanzo nói:

- Ô, ba! Liệu con... liệu ba có cho con tự lo kéo gỗ trong rừng vào mùa đông này không?

Mắt ba sáng lên, ba hỏi:

- Con còn cần cỗ xe vào một việc nào khác hả?

24 - CỎ XE TRƯỢT NHỎ

Sáng hôm sau, khi Almanzo theo ba vào khu rừng cây, tuyết còn đang rơi. Những bông tuyết lớn nhẹ như lông chim tạo thành một màn che phủ mọi vật và nếu đi một mình thì có thể nghe rõ tiếng rơi của những cụm bông tuyết mềm mại nhỏ li ti.

Ba, và Almanzo đạp qua lớp tuyết vừa rơi trong rừng cây, lòng kiếm những cây sồi nhỏ thẳng. Khi tìm thấy một cây ba liền đốn hạ. Ba chặt hết các nhánh cây và Almanzo xếp thành đống gọn gàng. Rồi, hai cha con chặt những khúc gỗ nhỏ lên chiếc xe trượt.

Sau đó, họ đi kiếm hai cây nhỏ cong để dùng làm bàn trượt. Cây phải có đường kính năm inch và thẳng dài sáu bộ trước chỗ bắt đầu cong lên. Thật không dễ tìm ra. Trong khắp lùm cây, không có nổi hai cây giống nhau.

Ba nói:

- Con không thể tìm nổi hai cây giống nhau dù đi khắp thế giới, con trai. Ngay cả hai chiếc lá cỏ cũng không giống nhau được. Nếu xét kỹ, con sẽ thấy mọi thứ đều khác với thứ khác.

Họ đành phải chọn hai cây hơi giống nhau. Ba đốn hạ và Almanzo phụ mang lên xe. Rồi họ lái xe trở về đúng vào giờ ăn trưa.

Chiều hôm đó ba và Almanzo đóng cỗ xe trượt nhỏ trên

nền Kho Lớn.

Trước hết, ba đẽo cho bằng và nhẵn phần đáy của các bàn trượt, lóc sạch xung quanh các khúc uốn cong lên ở phía trước. Kế liền sau khúc uốn cong, ba đẽo một khoảng bằng phẳng ở bên trên và đẽo một khoảng bằng phẳng khác gần phía dưới. Tiếp theo, ba đẽo hai cây đà để làm những thanh ngang.

Những cây đà rộng mười inch, cao ba inch và dài bốn bộ. Đà ghép đúng mép. Ba chặt góc cho khít trên khoảng phẳng ở phía trên các bàn trượt. Rồi ba chặt cong ở cạnh dưới của đà cho chúng có thể vượt qua những khoảng tuyết cao ở giữa đường.

Ba đặt hai bàn trượt song song, cách nhau ba bộ rưỡi và ghép các đà ngang vào chúng. Nhưng ba chưa ghép chặt vào nhau ngay.

Ba đẽo hai tấm ván dài sáu bộ và phẳng cho cả hai bên. Ba đặt tấm ván lên các đà ngang nằm dọc phía trên các bàn trượt.

Với một mũi khoan, ba khoét lỗ xuyên qua tấm ván, xuống qua đà ngang thấu tới bàn trượt. Ba khoan vào cây đà rất kỹ và mũi khoan ngưng ở nửa chừng một phía. Ba lật phía bên kia lên và khoan ngược lại một lỗ khoan tương tự.

Ba chốt vào những lỗ khoan những cây chốt bằng gỗ. Những cây chốt xuyên qua tấm ván xuống tới tận bàn

trượt và ghép vừa khít với những lỗ khoan một nửa trên các mặt của cây đà. Hai cây chốt ghim chắc tẩm ván, đà ngang và bàn trượt với nhau ở một góc của cỗ xe.

Tại ba góc khác, ba khoan lỗ và Almanzo lấy búa ghép chốt. Thế là xong phần khung của cỗ xe nhỏ.

Lúc này, ba khoan một lỗ trên mỗi bàn trượt ở sát đà ngang phía trước. Ba tróc vỏ một cây thon và chuốt nhọn đầu để có thể cắm vào vừa lỗ khoan.

Almanzo và ba đẩy phần cong của các bàn trượt cho cách xa tối đa và ba cài hai đầu cây được chuốt vào những lỗ khoan. Khi Almanzo và ba buông tay ra, các bàn trượt bật lại ghì cứng khúc cây ở giữa.

Ba lại khoan thêm hai lỗ vào trong cây chuốt vừa gắn, ở sát bên đầu các bàn trượt để gấn cây vạt kẹp của cỗ xe. Để làm vạt kẹp, ba dùng một cây du nhỏ vì cây du cong hơn mà lại uốn được nhiều hơn gỗ sồi. Cây du có chiều dài mười bộ từ gốc tới ngọn. Ba bao một khoen sắt ở phía ngọn và lấy búa đóng vào cho tới khi nó ôm vừa khít ở khoảng cách phần góc hai bộ rưỡi. Ba chẻ phần gốc ra làm hai, tách lên tới chỗ khoen sắt.

Ba chuốt nhọn đầu những phần được tách ra và kéo chúng cách xa cắm vào hai lỗ khoan trên cây cột giống nhỏ. Rồi ba lại khoan lỗ xuyên qua cây giống và đầu của vạt kéo và đóng chốt vào những lỗ khoan này.

Gắn ngọn vạt kéo, ba đóng một chốt sắt từ trên xuống. Chốt sắt xuyên qua dưới vạt kéo. Ngọn của vạt kéo sẽ được đặt vào trong vòng sắt phía dưới cổ ách bò và khi bò bước lui thì khoen sắt sẽ đẩy mạnh chốt sắt khiến vạt kéo cứng ngắc sẽ đẩy xe lui lại.

Bây giờ cỗ xe đã hoàn thành. Đã gần tới giờ làm việc nhà nhưng Almanzo không muốn rời cỗ xe cho tới lúc nó có thêm các giá chặn đỡ. Ba khoan rất nhanh những lỗ khoan xuyên qua các đầu ván xuống những đà ngang và Almanzo đóng vào đó một cây cọc dài bốn bộ. Những cột cao đứng thẳng ở các góc của cỗ xe và giữ cho các đồng gỗ khi chở gỗ.

Bão đang nổi lên. Tuyết cuốn rơi như lốc xoáy và gió gào thán một âm điệu buồn nản khi Almanzo và ba xách những thùng sữa đầy vào nhà tối hôm đó.

Almanzo mong tuyết sẽ rơi dày để cậu có thể bắt đầu dùng cỗ xe mới đi chở gỗ. Nhưng ba lắng nghe bão và bảo hôm sau không thể làm việc ở ngoài trời. Họ sẽ phải ngồi dưới chỗ có che chắn và như thế có thể họ phải bắt đầu đập lúa.

25 - ĐẬP LÚA

Gió gầm hú và tuyết cuốn bay tạo thành một âm thanh ảm đạm dội lại từ những cây tuyết tùng. Những nhánh cây khẳng khiu như các lóng xương khua đập vào nhau trên những cây táo chỉ còn mang hình thù của những bộ xương. Ngoài trời âm u, hoang sơ và ảm ỉ.

Nhưng những khu nhà kho vững vàng kiên cố rất yên ắng. Giông bão gầm hú vẫn va đập nhưng nhà kho đứng bình thản. Bên trong nhà kho vẫn ấm áp.

Khi Almanzo cài chốt cửa ra vào thì tiếng ồn của giông bão chìm hẳn xuống so với sự yên tĩnh trong khu nhà kho. Không khí hoàn toàn lặng lẽ. Lũ ngựa loay hoay trong những ngăn chuồng, kêu lên nho nhỏ trong lúc những con ngựa con nghênh đầu lên và khẽ đập móng. Lũ bò đứng thành hàng điềm tĩnh phe phẩy những túm lông đuôi và nhai nhóp nhép.

Almanzo vuốt ve chiếc mũi mềm mại của lũ ngựa và ngắm thật lâu những con ngựa con mắt sáng rực. Rồi cậu đi kiểm ba đang sửa một cái néo trong lán dụng cụ.

Cây néo bị sút tay cầm và ba phải gắn lại. Néo là một cành gỗ cứng như sắt dài ba bộ và to bằng cán chổi, có một lỗ hồng xuyên qua ở một đầu. Tay cầm của néo dài năm bộ và một đầu tròn tựa một nắm tay.

Ba thọc một sợi dây da bò qua lỗ hồng trên néo rồi tán ghép hai đầu dây lại làm thành một thòng lọng bằng da.

Ba lấy một sợi dây da khác, cắt khứa ở hai đầu. Sợi dây da này được luồn qua vòng thòng lọng và những vết khứa được trồng vào cuối nắm tròn trên tay cầm của nèo.

Nèo và tay cầm được gắn lỏng lẻo với nhau bằng hai thòng lọng da và nèo có thể đu đưa về mọi phía một cách dễ dàng.

Nèo của Almanzo cũng giống như của ba nhưng còn mới nên không cần sửa chữa. Khi chiếc nèo của ba sửa xong, hai cha con đi về nền Kho Nam.

Ở đây còn phảng phất mùi bí, dù gia súc đã ăn hết bí. Từ đồng lá dẻ gai, mùi gỗ bốc lên hoà với mùi rơm khô từ các đồng lúa. Ngoài trời, gió đang gào thét và tuyết quay cuồng bay nhưng nền Kho Nam ấm và lặng lẽ.

Ba và Almanzo cỡi dây buộc các tụ lúa và trái lúa trên nền gỗ sạch.

Almanzo hỏi ba sao không thuê máy đập lúa. Ba người đàn ông đã mang máy tới đây và ba đã đi coi. Máy có thể đập hết một vụ lúa chỉ trong vài ngày.

Ba nói:

- Đó là cách đập lúa của một người lười biếng. Vội vàng thường gây hoang phí, nhưng một kẻ lười biếng luôn luôn muốn làm xong công việc của mình thật nhanh. Cổ máy đó nghiền nát rơm khiến gia súc không còn ăn được

và thổi hạt ra xung quanh vùng vãi sẽ làm mất mát.

Tất cả lợi ích của máy chỉ là tiết kiệm thời gian. Nhưng thời gian có ích gì nếu không dùng cho công việc? Con muốn ngồi xoay xoay mấy ngón tay cái suốt những ngày giông bão này sao?

Almanzo nói:

- Không đâu!

Cậu đã ngồi không quá đủ vào những ngày chủ nhật.

Họ trải lúa dày chừng hai ba inch trên nền. Rồi ngồi đối mặt nhau, nắm tay cầm của những chiếc néo bằng cả hai bàn tay, họ vung những chiếc néo cao khỏi đầu và quạt xuống lúa.

Ba đập, rồi Almanzo đập, rồi lại tới ba, lại tới Almanzo.

- Thịch! Thịch! Thịch! Thịch!

Giống như nhịp nhạc hành khúc trong ngày Quốc Khánh.

- Thịch! Thịch! Thịch! Thịch!

Những hạt lúa văng ra, rơi như mưa khỏi các cọng rơm. Một mùi dễ chịu bốc lên từ những cọng rơm bị đập giập giống như hương lúa chín trong đồng khi trời nắng.

Trước khi Almanzo thăm mệt với chiếc néo, đã là lúc cậu cầm cây chĩa. Cậu xóc những cọng rơm lên nhẹ nhàng hất sang bên cạnh. Những hạt lúa màu nâu nằm rải rác đầy trên nền. Almanzo và ba lại trải lúa lên và cầm néo trở lại.

Khi hạt lúa vắng đầy nền, Almanzo lại cào dồn lại một bên bằng chiếc trang gỗ lớn.

Suốt ngày, đồng hạt lúa cứ cao dần thêm. Đúng trước giờ lo việc nhà, Almanzo quét sạch nền nhà phía trước cỗ máy cánh quạt. Sau đó ba xúc lúa đổ vào máng máy và Almanzo quay tay máy.

Cánh quạt quay vo vo trong máy, một đám mây trắng bay ra phía trước trong lúc những hạt lúa sạch trút xuống hai bên thành đồng cao trên nền nhà. Almanzo bốc một nắm cho vào miệng nhai và nhắm nhắm vị ngọt đọng lại một lúc lâu.

Cậu tiếp tục nhai trong lúc giữ túi cho ba đổ đầy lúa vào trong đó. Ba kéo những túi đầy cho đứng sát vách thành một hàng. Một ngày làm việc tốt đẹp đã qua.

Ba hỏi:

- Con nghĩ sao về việc mình cho máy thổi hạt dẻ gai.

Vậy là họ liệng lá dẻ gai vào máng máy và lúc này cánh quạt kêu vo vo thổi bay những chiếc lá trong lúc trút xuống đất đám hạt dẻ gai ba góc màu nâu. Almanzo đổ

đầy một thùng đồng[5] giữ lại nướng ăn vào buổi tối.

Sau đó cậu huýt gió trở lại với các việc nhà.

Trọn mùa đông dài, những ngày giông bão đều dành cho việc đập lúa. Đập xong lúa mì thì tiếp đến lúa mạch, rồi các thứ đậu. Hạt để nuôi gia súc nhiều ề hề và lúa mì, lúa mạch để xay thành bột cũng thật nhiều. Almanzo đã bừa những thửa ruộng, đã phụ giúp trong mùa vụ và bây giờ cậu đập lấy hạt.

Cậu phụ việc nuôi ăn những con bò cái nhẩn nại, những con ngựa nôn nóng hí qua các giồng ngăn chuồng, những con cừu đang đói kêu be be và những con heo luôn ủn ỉn. Và cậu có cảm giác như cậu đang nói với tất cả:

- Các cậu cứ tin tớ. Tớ đã đủ lớn để lo cho hết thảy các cậu rồi.

Rồi cậu đóng cửa cẩn thận, rời khỏi những con vật no nê, ấm áp có đầy đủ mọi thứ trong đêm và miệt mài bước qua giồng gió quay lại với bữa ăn tối ngon lành đang chờ đợi trong nhà bếp.

26 - LỄ GIÁNG SINH

Đã từ lâu dường như Lễ Giáng Sinh không bao giờ tới. Vào dịp Giáng Sinh, chú Andrew và cô Delia, chú Wesley và cô Lindy cùng tất cả đám anh chị em họ đều tới ăn bữa trưa. Đó là bữa ăn trưa lớn nhất trong năm. Và tất cả những cậu bé ngoan đều nhận được một thứ gì đó trong chiếc vớ của mình. Riêng những cậu bé hư thì chẳng nhận được gì ngoại trừ những cây roi nằm trong vớ vào buổi sáng ngày Giáng Sinh. Almanzo cố sức giữ ngoan ngoãn lâu tới mức cậu cảm thấy căng thẳng.

Nhưng cuối cùng cũng đã tới trước ngày Lễ Giáng Sinh và Alice, Royal và Eliza Jane đều đã trở về nhà. Các cô gái lo lau dọn khắp ngôi nhà còn má lo nấu nướng. Royal giúp ba đập lúa nhưng Almanzo phải phụ mọi thứ trong nhà. Cậu nhớ tới chiếc roi và cố tỏ ra thoải mái, vui vẻ.

Cậu phải lau chùi dao nĩa và đánh bóng các đồ dùng bằng bạc. Quấn một chiếc tạp dề quanh cổ, cậu lấy một thỏi xà phòng cạo thành một đồng bọ màu đỏ rồi dùng một miếng vải ướt chà lên dao nĩa.

Nhà bếp ngào ngạt mùi thơm. Những ổ bánh mì mới chín đang để nguội, bánh ngọt đông lạnh, bánh bích qui, bánh thịt nhồi, bánh bí chắt đầy các giá đựng thức ăn, món canh chua đang sủi tăm trên lò. Má lại đang nêm gia vị cho món thịt ngỗng.

Phía ngoài, nắng chiếu long lanh trên tuyết. Những dải băng lấp lánh dọc các mái hiên. Từ xa vang lại tiếng

chuông xe ngựa leng keng và trong nhà kho vang lên tiếng néo đập vui vẻ:

- Thích, thích! Thích, thích!

Nhưng khi tất cả dao nĩa đã lau rửa xong, Almanzo lại phải đánh bóng các đồ dùng bằng bạc một cách tỉ mỉ.

Cậu còn phải chạy lên gác mái lấy rau thơm, chạy xuống hầm chứa lấy táo và lại leo lên cầu thang lấy hành. Cậu chắt đầy chiếc thùng gỗ, hổi hả ra ngoài trời lạnh kiếm nước ở máy bơm. Cậu đã nghĩ sau đó, mọi thứ sẽ dứt chỉ trong một phút. Nhưng không phải thế vì cậu còn phải lau sạch phòng ăn sát nhà bếp.

Má lên tiếng:

- Con hãy lo phòng khách đi, Eliza Jane. Almanzo có thể làm tràn văng xi ra nhà đó.

Almanzo thấy run ở trong bụng. Cậu hiểu điều gì sẽ xảy ra nếu má biết về chỗ loang đen được che lấp trên tường phòng khách. Cậu không muốn nhận một cây roi trong chiếc vớ nhận quà Giáng Sinh nhưng thà nhận một cây roi như thế còn hơn là bị ba lôi vào lán gỗ.

Đêm đó mọi người đều mệt mỏi và ngôi nhà sạch sẽ, ngăn nắp tới mức không ai dám đụng vào một thứ gì. Sau bữa ăn tối, má đặt con ngỗng nhồi thịt và con heo sữa lên giữa lò để nướng từ từ suốt đêm. Ba đặt lại bộ phận chỉnh lửa

và lên dây đồng hồ. Almanzo và Royal treo vợ ở sau một chiếc ghế còn Alice và Eliza Jane treo vợ ở sau một chiếc ghế khác.

Sau đó, tất cả cầm nệm đi về giường.

Trời còn tối đen khi Almanzo thức giấc. Cậu cảm thấy phấn khởi và sức nhớ ra đã là buổi sáng ngày Lễ Giáng Sinh. Cậu giật các lớp chăn ra và nhào lên một ai đó nằm co ro. Đó là Royal. Cậu đã quên khuấy có Royal ở đó, nhưng cậu bò trường qua và kêu lên:

- Giáng Sinh! Giáng Sinh! Chúc mừng Giáng Sinh vui vẻ!

Cậu kéo quần dài choàng lên ngoài đồ ngủ. Royal nhảy ra khỏi giường thấp nệm. Almanzo chụp lấy cây nệm và Royal kêu:

- Này, để lại đó! Quần chèn của anh đâu rồi?

Nhưng Almanzo đã chạy ào xuống cầu thang. Alice và Eliza Jane đang bay ra khỏi phòng, nhưng Almanzo đã thắng. Cậu nhìn thấy chiếc vợ treo u lên nhiều cục, vội đặt cây nệm xuống và chụp lấy. Thứ trước nhất cậu kéo ra là một chiếc mũ, chiếc mũ mua ở cửa hàng.

Chiếc mũ bằng vải kẻ sọc vuông dệt máy. Lại có thêm lớp vải lót. Mũ được may bằng máy may. Và những tấm phủ tài gài nút ở ngay đỉnh.

Almanzo hét lớn. Cậu không hy vọng lại có lúc có một chiếc mũ như thế này. Cậu ngẩng từ trong ra ngoài chiếc mũ, sờ mó lớp vải bao, rồi lớp vải lót mượt trơn. Cậu chụp chiếc mũ trên đầu. Hơi rộng một chút, nhưng cậu còn đang lớn. Như thế, cậu sẽ đội nó lâu hơn.

Eliza Jane và Alice đang sục tìm trong những chiếc vớ và kêu lên the thé còn Royal đã có một chiếc khăn choàng lụa. Almanzo lại thọc sâu bàn tay vào chiếc vớ và kéo ra một cây kẹo bạc hà giá năm xu. Cậu cắn rời một đầu cây kẹo. Lớp kẹo bọc ngoài tan rời như đường trường khế nhưng lớp bên trong cứng ngắt có thể mút nhiều giờ.

Rồi cậu lôi ra thêm một đôi găng tay mới. Má đan phần cườm tay và phần lưng găng bằng những đường trang hoàng rất bắt mắt. Cậu còn lôi ra được một trái cam và một gói nhỏ trái vả khô. Cậu nghĩ tới thế là hết và không có một cậu bé nào có một ngày Giáng Sinh tốt hơn.

Nhưng ở chót cùng của chiếc vớ vẫn còn một thứ gì nữa. Một vật nhỏ, mỏng và cứng. Almanzo không thể nghĩ ra nổi là thứ gì. Cậu lấy ra và đó là một con dao nhíp. Con dao có bốn lưỡi.

Almanzo la lớn và la lớn. Cậu bật tất cả các lưỡi dao ra, sắc nhọn và sáng loáng. Và cậu la lớn:

- Alice, nhìn coi! Nhìn coi, Royal! Nhìn nè, nhìn con dao nhíp của em! Nhìn chiếc mũ của em!

Từ trong phòng ngủ tối om, giọng ba vọng ra. Ba nói:

- Hãy nhìn đồng hồ coi!

Tất cả đưa mắt nhìn nhau. Rồi Royal đưa cao cây nến và tất cả đều nhìn chiếc đồng hồ cao. Kim đồng hồ chỉ ba giờ rưỡi.

Ngay cả Eliza Jane cũng không biết nên làm gì. Mấy cô cậu đã đánh thức cả ba lần má dậy sớm hơn một giờ rưỡi.

Ba hỏi:

- Mấy giờ rồi!

Almanzo nhìn Royal. Royal và Almanzo cùng nhìn Eliza Jane. Eliza Jane nuốt nước miếng và há hốc miệng nhưng Alice nói:

- Chúc mừng Giáng Sinh, ba! Chúc mừng Giáng Sinh, má! Bây giờ bốn giờ thiếu ba mươi phút ba!

Chiếc đồng hồ lắc đều "Tích, tắc! Tích, tắc!". Rồi ba bật cười.

Royal mở các bộ phận điều chỉnh lửa trong lò và Eliza Jane cời lửa bùng lớn, đặt ấm nước lên. Ngôi nhà ấm hân khi ba và má dậy và cả nhà có một giờ ngồi chung. Đó là thời gian ngắm nghía những quà tặng.

Alice có một khuôn lồng ảnh bằng vàng để đeo cổ và Eliza Jane có một đôi bông tai bằng đá đỏ. Má đã đan cho hai cô những dải cổ áo viền ren và những đôi găng hở ngón màu đen cũng viền ren. Royal có chiếc khăn choàng lụa và một chiếc ví da tuyệt đẹp. Nhưng Almanzo cho rằng cậu có những quà tặng tuyệt hơn hết. Đó là một ngày Giáng Sinh kỳ diệu.

Rồi má bắt đầu tất bật và hối thúc mọi người. Còn có nhiều việc nhà để làm, hớt váng sữa, lọc sữa mới để cất đi, ăn điểm tâm, lật rau và sắp đặt trong nhà cho thứ tự rồi mỗi người phải mặc quần áo xong trước khi khách tới.

Mặt trời đã lên cao. Má có mặt ở khắp nơi, nhắc nhở mọi lúc:

- Almanzo, rửa tai con thật sạch đi!
- Trời ơi, Royal, không chạy quần quanh nữa!
- Eliza Jane, nhớ gọt những củ khoai này, đừng cắt mỏng và cũng đừng để nhiều mắt cho chúng thấy đường mà nhảy hết ra khỏi bình.
- Đếm lại các đồ bạc, Alice rồi bày ra cùng với dao nĩa.
- Các khăn tốt nhất nằm hết trên giá kia.
- Cám ơn Chúa, hãy nhìn đồng hồ kia.

Tiếng chuông xe ngựa reo vang trên đường và má đóng sập cánh cửa lò, chạy đi thay chiếc tạp dề và ghim lại tóc. Alice lao xuống cầu thang còn Eliza Jane chạy lên, cả hai đều nhắc Almanzo kéo thẳng lại cổ áo. Ba đang gọi má tới thắt cà-vạt giúp. Rồi xe của chú Wesley ngưng lại với tiếng va chạm cuối cùng của những chiếc chuông.

Almanzo reo hò chạy ra. Ba và má theo sau cậu bình thản tựa hồ họ không bao giờ vội vã trong cuộc sống. Frank, Fred, Abner, Mary nhào ra khỏi xa, vội vã chạy lên trước khi cô Lindy kịp trao em bé cho má thì xe của chú Andrew chạy tới. Trên sân đầy các cậu bé và khắp nhà chen chúc những vành váy. Mấy ông chú giậm chân rũ tuyết ra khỏi ủng và cởi khăn quàng.

Royal cùng cậu em họ James đưa xe vào trong nhà xe, tháo ngựa đưa vào ngăn chuồng và lau tuyết bám trên chân của chúng.

Almanzo đội chiếc mũ mua ở cửa hàng và khoe con dao nhíp với đám anh em họ. Chiếc mũ của Frank lúc này đã cũ rồi. Cậu ra cũng có con dao nhíp nhưng lại chỉ có ba lưỡi.

Rồi Almanzo chỉ cho thấy Star và Bright cùng cỗ xe trượt và cho cả đám gái lên chiếc lưng màu trắng phẳng phiu của Lucy bằng những chiếc lõi bắp. Cậu nói tất cả có thể tới ngắm Starlight nếu giữ im lặng không làm cho nó sợ.

Con ngựa con co rúm đuôi lại và bước về phía lỗ nhỏ một

cách nhẹ nhàng. Rồi nó ngẩng đầu cao và né tránh bàn tay của Frank thọc qua giồng ngăn chuồng.

Almanzo nói:

- Để yên cho nó đi!

Frank nói:

- Tớ đánh cá là cậu không dám vào đó và cười lên lưng nó.

Almanzo nói:

- Tớ dám chứ, nhưng phải có ý thức. Tớ biết hay nhất là đừng làm hỏng một con ngựa tốt như thế.

Frank nói:

- Cách nào làm hư nó được? Chà! Cậu sợ nó đá cậu! Cậu sợ con ngựa con đó!

Almanzo nói:

- Tớ không sợ. Nhưng ba không cho.

Frank nói:

- Tớ nghĩ tớ là cậu thì tớ sẽ làm nếu tớ muốn. Tớ chắc là ba cậu không biết đâu.

Almanzo không trả lời và Frank leo lên các giống ngăn chuồng. Almanzo lên tiếng:

- Cậu xuống khỏi nó ngay.

Cậu nắm lấy chân Frank, nhắc:

- Cậu không được làm lũ ngựa sợ.
- Tổ sẽ làm nó sợ nếu tổ muốn.

Frank vừa nói vừa đá. Almanzo đeo cương, Starlight chạy quanh ngăn chuồng và Almanzo la lớn kêu Royal. Nhưng cậu biết làm thế sẽ khiến Starlight sợ hơn nữa.

Cậu nghiêng răng kéo hết sức và Frank nhào xuống. Tất cả lũ ngựa nhảy chồm lên và Starlight bước lui đập vỡ máng ăn.

Frank choàng dậy, nói:

- Tổ sẽ nện cậu vì việc đó!

Almanzo nói:

- Cậu thử nện tổ đi!

Royal hồi hả từ Kho Nam chạy tới. Cậu nắm lấy vai Almanzo và Frank lôi ra ngoài. Fred, Abner, John lặng lẽ đi

theo. Đầu gối Almanzo lão đảo. Cậu sợ Royal nói lại với ba.

Royal nói:

- Nếu còn gặp mấy đứa làm những điều ngu dại quanh mấy con ngựa con này một lần nữa thì anh sẽ nói với ba và chú Wesley. Mấy đứa sẽ bị đánh tróc da hết.

Royal nắm Almanzo chặt tới mức cậu không thể biết Royal đang nắm Frank chặt ra sao. Rồi Royal cụng đầu cả hai vào nhau. Almanzo nổ đom đóm mắt.

Royal nói:

- Để anh dạy cho mấy đứa đánh lộn này. Đúng vào ngày Giáng Sinh! Thật là xấu hổ!

Almanzo nói:

- Em chỉ muốn nó đừng làm Starlight sợ thôi.

Royal quát:

- Im đi! Đừng nói lời thôi nữa! Bây giờ hãy tự giữ mình hoặc sẽ phải nhận những thứ đáng phải nhận. Đi rửa tay đi, tới giờ ăn trưa rồi.

Tất cả kéo xuống bếp rửa tay. Má cùng các cô và đám con gái chị em họ đang lo bày bữa ăn trưa Giáng Sinh. Bữa ăn được kê vòng và kéo dài gần như hết phòng ăn và mỗi

inch trên bàn đều chất đồng thức ăn.

Almanzo cúi đầu, nhắm chặt hai mắt trong lúc ba đọc lời cầu nguyện. Lời cầu nguyện khá dài vì là ngày Giáng Sinh. Cuối cùng Almanzo cũng có thể mở mắt ra. Cậu ngồi im lặng nhìn bàn ăn.

Cậu ngẩng con heo sữa quay giòn nằm trên chiếc đĩa sứ màu xanh với một trái táo ngâm nơi miệng. Cậu ngẩng con ngỗng quay mập căng với những chiếc đùi chĩa ra và lớp da bọc ngoài cuộn cong lên. Tiếng lưỡi dao của ba lạnh lạnh trên hòn đá mài khiến cậu cảm thấy đói hơn.

Cậu ngẩng tô canh chua lớn rồi ngẩng đồng khoai tây nghiền với lớp bơ tan chảy đang nhỏ xuống thành giọt. Cậu ngẩng sang đồng củ cải nghiền, món bí hầm vàng quánh và món su hào xào xanh xám.

Cậu nuốt nước miếng và cố không nhìn thêm nữa. Tuy vậy cậu vẫn không thể không nhìn thấy món táo chiên hành và món cà-rốt bọc đường. Cậu cũng không thể không ngẩng những ổ bánh nhồi thịt hình tam giác đang chờ bên cạnh đĩa của cậu, bánh bí nhồi thịt ướp gia vị, bánh nhồi thịt phủ kem với lớp kem mỏng béo ngậy trào ra giữa khứa vỏ bánh.

Cậu ép hai bàn tay giữa đầu gối. Cậu ngồi im chờ nhưng cảm thấy cồn cào trong ruột.

Tất cả người lớn ngồi ở đầu bàn được lo tiếp trước hết.

Những chiếc đĩa qua lại trong tiếng nói chuyện và tiếng cười vui tư. Món thịt heo mềm được xẻ thành những miếng mỏng dưới con dao có chạm khắc của ba. Khuôn ức ngỗng trắng phau theo nhau biến thành từng miếng để lại khung xương trơ trọi. Những chiếc muỗng vục vào món canh chua, nhấn sâu vào món khoai tây nghiền rồi múc món nước xúp màu nâu.

Almanzo phải ngồi đợi tới cuối cùng. Cậu nhỏ nhất ngoại trừ Abner và các em bé, nhưng Abner lại là khách.

Sau hết thì đĩa của Almanzo cũng được chất đầy. Ngay miếng nếm thử đầu tiên đã đưa lại cho cậu một cảm giác khoan khoái và cảm giác này cứ lớn lên, lớn lên mãi trong lúc cậu ăn và ăn tiếp tục. Cậu ăn cho tới lúc không thể ăn thêm nổi nữa và cảm thấy vô cùng dễ chịu. Cậu nhắm nháp chậm chạp hồi lâu phần bánh ngô nhân trái cây thứ nhì. Rồi cậu nhét một khoanh bánh vào túi và chạy ra ngoài chơi.

Royal và James đang chia phe để chơi trò pháo đài tuyết. Royal chọn Frank còn James chọn Almanzo. Khi chọn người xong, tất cả cùng lo lắng những trái cầu tuyết qua những dòng chảy sau gần nhà kho. Tất cả lẫn cho tới khi những trái cầu tuyết cao gần bằng Almanzo thì lẫn chụm lại thành một bức tường. Tuyết đã chất đông làm thành một pháo đài chắc chắn ngăn giữa hai phe.

Lúc đó mỗi phe làm những trái cầu tuyết nhỏ riêng của mình. Tất cả đều hà hơi vào tuyết rồi nén lại thật chắc.

Mỗi phe làm mười hai trái cầu tuyết cứng. Khi đã sẵn sàng chiến đấu, Royal liệng một cây gậy lên không rồi chụp lấy khi nó rơi xuống. James chụp vào cây gậy trên bàn tay của Royal, rồi Royal chụp trên bàn tay của James và cứ lần lượt như thế cho hết cây gậy. Bàn tay của James chụp cuối cùng và như thế là phe của James được giữ pháo đài.

Những trái cầu tuyết bay mù mịt. Almanzo hụp đầu, né tránh, la hét và vận hết sức ném những trái cầu tuyết thật xa cho tới khi không còn trái nào. Royal dẫn một toán địch quân phía sau lao lên tấn công pháo đài và Almanzo vùng dậy, chụp lấy Frank. Cả hai đâm đầu xuống hố tuyết sâu phía ngoài pháo đài, vật lộn, đâm đá nhau thật mạnh.

Mặt và miệng Almanzo đầy tuyết nhưng cậu bám cứng lấy Frank. Frank đập thẳng vào mũi cậu và mũi cậu chảy máu. Almanzo không lưu ý tới. Cậu lật lên trên Frank đâm vùi đôi thủ cực mạnh, dí xuống dưới tuyết. Cậu tiếp tục hét:

- Ha-a, chết! Ha-a, chết!

Frank rên rỉ, oằn oại, gần lặn ra được nhưng Almanzo lại đè lên cậu ta. Almanzo không thể ngồi trên Frank để đâm đá nên cậu dùng hết sức nặng đè đôi thủ xuống, nhấn mặt Frank vào sâu hơn, sâu hơn nữa trong tuyết. Và Frank hỗn hển:

- Chết!

Almanzo quì dậy và cậu thấy má đứng trong khung cửa.

Má gọi:

- Các con! Ngưng chơi thôi! Tối lúc phải vào nhà sưởi cho ấm!

Tất cả đều đang nóng và thở hổn hển. Nhưng má và các cô nghĩ là đám anh chị em họ phải sưởi ấm trước khi lên xe trở về nhà. Cả đám bước vào nhà một cách nặng nề, đầy người dính tuyết khiến má giơ cả hai tay kêu lên:

- Chúa ơi!

Người lớn ngồi trong phòng khách nhưng các cậu bé phải ở lại trong phòng ăn, như thế tuyệt không chạm trên tấm thảm phòng khách. Các cậu không thể ngồi vì ghế chất đầy chăn, áo đang được hơ nóng. Nhưng các cậu đứng quanh quần ăn táo, uống rượu ngọt và Almanzo và Abner vào nhà chứa đồ ăn ăn mấy đĩa đồ ăn.

Sau đó các chú, các cô và các cô gái nhỏ phủ choàng khăn áo, bỗng các em bé đang ngủ ra khỏi phòng ngủ quần quanh trong những chiếc sán sán. Những chiếc xe leng keng từ nhà kho lăn tới và ba má giúp tấn chăn phủ, áo choàng ngoài những vành váy. Mọi người đều nói:

- Tạm biệt! Tạm biệt!

Tiếng nhạc ngựa vang lại một hồi rồi tắt hẳn. Ngày Giáng Sinh đã qua.

Tháng Giêng năm đó khi trường học khai giảng như thường lệ, Almanzo không phải đi học. Cậu đang kéo gỗ trong rừng.

Vào những buổi sáng lạnh còng, trước lúc mặt trời mọc, ba đóng con bò đực vào cỗ xe trượt lớn còn Almanzo đóng hai con bò hơn một tuổi vào cỗ xe của mình. Lúc này Star và Bright đã quá lớn so với chiếc ách nhỏ và Almanzo không thể một mình nhấc chiếc ách lớn hơn. Pierre phải giúp cậu đặt ách lên cỗ Star và Louis giúp cậu đẩy Bright đứng vào dưới đầu ách kia.

Những con bò mới hơn một tuổi đã chạy rong trên các bãi chăn tròn mùa hè nên lúc này chúng không thích làm việc. Chúng lắc đầu, xô đẩy rồi bước lui. Thật khó khăn để đặt những vòng cung vào đúng chỗ và cài chốt lại.

Almanzo phải hết sức kiên nhẫn và nhỏ nhẹ. Cậu vỗ về lũ bò, ngay cả những lúc cậu muốn đập chúng, cho chúng những củ cà-rốt và ngọt ngào dễ dàng. Trước khi cậu đặt xong ách và cột chúng vào cỗ xe, ba đã lên đường đi vào rừng cây.

Almanzo cho xe theo sau. Những con bò bước đi khi cậu hô "bước tới!" Và quay sang phải hoặc sang trái khi cậu quát roi hô "diệt!" Hoặc "vắt!". Chúng mãi miết bước dọc con đường hết lên lại xuống đồi còn Almanzo đứng trên cỗ xe trượt cùng Pierre và Louis ở sau lưng.

Bây giờ cậu đã mười tuổi đang điều khiển những con bò của riêng mình trên cỗ xe của mình và đang tới rừng cây để kéo gỗ.

Trong rừng, tuyết chất cao trên các cội cây. Những cành thông và tuyết tùng thấp nhất đều bị vùi lấp trong tuyết. Trên tuyết không còn đường, không còn dấu vết lối đi mà chỉ có dấu chân chim nhẹ nhàng và những chấm mờ nhạt ở nơi lũ thỏ nhảy nhót. Từ thật sâu trong rừng cây, tiếng những lưỡi rìu đốn chặt đang vang lên.

Cặp bò lớn của ba dầm mình trong tuyết mở ra một con đường và lũ bò nhỏ của Almanzo miệt mài bước theo sau. Họ đi xa mãi vào trong rừng cây tới chỗ phát hoang đang có French Joe và Lazy John đang đốn cây.

Những khúc cây nằm ngổn ngang, chìm một nửa trong tuyết. John và Joe cưa cây thành những khúc cây dài mười lăm bộ có đường kính lớn tới hai bộ. Những cây lớn nặng tới nỗi sau người không khiêng lên nổi nhưng ba vẫn phải chất lên xe.

Ba ngừng xe sát bên khúc cây rồi John và Joe tới giúp. Họ dùng ba cây trượt là những cây gỗ cứng chắc. Những cây trượt được cắm vào dưới khúc cây, nâng nó lên cho tựa vào xe. Lúc đó, họ dùng tới những cây sào lật. Sào lật có một đầu nhọn với những móc sắt lớn thả lủng lẳng ở phía dưới.

John và Joe đứng gần hai đầu của khúc cây. Họ thọc đầu

sào nhọn vào sát khúc cây và khi họ đẩy dựng đứng cây sào lên thì những móc sắt bám vào khúc cây lặn nó nhích lên một chút. Ba cũng có một cây sào lật chống ở giữa khúc cây để giữ cho nó không lặn xuống trong lúc John và Joe lấy cây sào của họ ra để lặn tiếp. Họ lặn cây lên thêm một chút nữa và ba lại lập tức chống cây sào giữ cây lại để cho họ lấy sào ra và đặt lặn lên.

Từng chút, từng chút, khúc cây được lặn lên mãi cho tới khi nó vượt qua mấy cây trượng vào cổ xe.

Almanzo không có sào móc lật và cậu phải tự chặt gỗ lên xe. Cậu kiếm ba cây gỗ thẳng dùng làm thanh trượt. Rồi với những cây sào ngắn hơn, cậu bắt đầu chặt những khúc cây nhỏ nhất. Những khúc cây này có đường kính cỡ tám, chín inch nhưng cong queo rất khó giữ.

Almanzo đẩy Pierre và Louis ra hai đầu cây còn cậu đứng ở giữa giống như ba. Các cậu hỗn hển đẩy, trục, nâng lên đưa khúc cây vượt qua thanh trượt. Việc không dễ làm vì sào lật của các cậu không có móc nên rất khó kìm giữ khúc cây.

Các cậu đã chặt được sáu khúc cây nên lúc đó phải chặt thêm ở trên cao khiến những thanh trượt dựng thành dốc đứng. Xe của ba đã được chặt đầy và Almanzo càng vội hơn. Cậu vung chiếc roi hồi Star và Bright mau chóng tới khúc cây gần nhất.

Một đầu của khúc cây này lớn hơn đầu kia rất nhiều vì vậy

không thể lẩn một cách bình thường được. Almanzo bảo Louis đứng ở đầu nhỏ hơn và dặn không được lẩn nhanh quá. Pierre và Louis lẩn khúc cây lên khoảng một inch cho Almanzo cầm sào giữ cây lại trong lúc Pierre và Louis lẩn tiếp. Các cậu đưa khúc cây lên cao trên các thanh trượt.

Almanzo vận hết sức cố kìm giữ thật chặt. Cậu trụ hai chân, nghiêng chặt răng, cổ căng cứng và mắt lồi ra đúng lúc toàn bộ khúc cây đột nhiên trượt xuống.

Cây sào bật khỏi tay đập thẳng vào đầu cậu. Khúc cây ào ào lẩn xuống. Cậu cố tránh xa nhưng khúc cây đã đè nhấn cậu vào trong tuyết.

Pierre và Louis hét lên thất thanh. Almanzo không thể nào dậy nổi. Khúc cây đè ngang trên người cậu. Ba và John nhấc khúc cây lên cho Almanzo trườn ra. Cậu đứng lên được. Ba hỏi:

- Đau không, con?

Almanzo sợ tới mức muốn ói. Cậu cố lên tiếng:

- Không, ba.

Ba sờ nắn vai và cánh tay cậu, nói một cách vui vẻ:

- Tốt, tốt, không bị gãy xương!

John nói:

- Nhờ có tuyết dày, không thì khó tránh chấn thương nặng.

Ba nói:

- Dễ gặp tai nạn lắm, con trai. Lần sau phải ráng cẩn thận. Vào rừng cây là phải tự coi chừng cho mình.

Almanzo muốn nằm nghỉ. Cậu thấy đau ở đầu, ở bụng và đau khủng khiếp ở chân phải. Nhưng cậu vẫn giúp Pierre và Louis đặt thẳng khúc cây trở lại và lần này cậu không vội vã nữa. Các cậu đưa được khúc cây lên xe nhưng khá lâu sau khi ba đã ra đi với cỗ xe chất đầy.

Lúc này, Almanzo quyết định không chắt thêm gỗ. Cậu leo lên đồng cây, vung roi hô:

- Bước tới!

Star và Bright kéo những cỗ xe không nhúc nhích. Rồi Star cỗ kéo và ngưng lại. Đến lượt Bright kéo và ngưng đúng lúc Star bắt đầu kéo. Rồi cả hai cùng ngưng.

Almanzo tiếp tục vung và hô:

- Bước tới! Bước tới!

Star lại kéo, rồi đến Bright, rồi đến Star. Cỗ xe vẫn không nhúc nhích. Star và Bright thở khói ra mũi. Almanzo cảm

thấy muốn hét lên và chửi thề. Cậu quát:

- Bước tới! Bước tới!

John và Joe ngừng cửa và Joe đến trước cỗ xe. Ông ta nói:

- Cháu chở nặng quá rồi. Mấy đứa xuống xe đi bộ đi. Còn Almanzo, cháu phải nhỏ nhẹ với lũ bò suốt đường. Cháu sẽ khiến mấy con bê này do dự nếu cháu không cẩn thận.

Almanzo nhảy xuống. Cậu lau cổ cho lũ bò và gãi quanh sườn của chúng. Cậu hơi nhắc chiếc ách lên, lòn bàn tay xuống đặt nhẹ nhẹ lại đúng chỗ. Suốt thời gian đó, cậu trò chuyện với mấy con bê đực nhỏ. Rồi cậu đứng bên Star vùng roi và hô:

- Bước tới!

Star và Bright cùng kéo chiếc xe chuyển động.

Almanzo mài miết đi suốt đoạn đường về nhà. Pierre và Louis bước theo những vệt nhẵn sau mấy thanh bàn trượt, nhưng Almanzo phải vật lộn với lớp tuyết dày mềm xèo bên cạnh Star.

Khi cậu về tới đồng gỗ ở nhà, ba nói cậu đã làm tốt trong việc kéo gỗ.

Ba nói:

- Con trai, lần sau nên nhớ chỉ đặt một cỗ xe chở nặng như thế vào con đường đã mở. Con sẽ làm hư lũ bò nếu con để chúng do dự cò cưa. Chúng sẽ có ý nghĩ là chúng không kéo nổi cỗ xe và không cố gắng. Sau đó, chắc chắn chúng sẽ hư.

Almanzo không thể ăn nổi bữa trưa. Cậu cảm thấy bệnh và bàn chân đau nhức. Má nghĩ là có lẽ cậu nên nghỉ nhưng Almanzo không chịu để một tai nạn nhỏ ngăn trở mình.

Tuy nhiên, cậu đi chậm. Trước khi đến khu rừng cây, cậu gặp ba đang đưa xe gỗ trở về. Cậu biết rằng một cỗ xe trống phải mở đường cho một cỗ xe chở nặng. Vậy là cậu quơ roi, hô:

- Diệt!

Star và Bright chuyển hướng bất ngờ về bên phải và trước khi Almanzo kịp kêu, chúng đã sa vào một mương tuyết sâu. Chúng không biết cách mở đường như những con bò lớn. Chúng khịt khịt mũi, loạng choạng, nhào tới và cỗ xe chìm sâu hơn dưới tuyết. Hai con bê đực nhỏ xoay quanh, chiếc ách vịn đi khiến chúng gần nghẹt thở.

Almanzo lẫn lộn trong tuyết, cố tới sát đầu của chúng. Ba đã trở lại và nhìn thấy khi đi ngang. Nhưng ba hướng về phía trước và lái cỗ xe đi thẳng về nhà.

Almanzo đã nắm được đầu Star và nói với nó nhỏ nhẹ. Pierre và Louis giữ được đầu của Bright và hai con bê được ngưng nhào tới. Chỉ có đầu và lưng của chúng còn hở trên tuyết. Almanzo chửi thề:

- Mẹ kiếp!

Các cậu phải đào lôi lũ bê đực và cỗ xe ra. Các cậu không có xẻng nên các cậu phải dọn tất cả chỗ tuyết bằng tay và chân. Không còn cách nào khác cho các cậu.

Các cậu mất rất nhiều thời gian. Các cậu đá, đập tất cả tuyết khỏi phía trước cỗ xe và lũ bê đực. Các cậu giậm tuyết xuống cho nén cứng và trơn trước các bàn trượt. Almanzo đặt thẳng lại cây vạt trước xe, chỉnh lại sợi xích và chiếc ách.

Cậu thấy cần phải ngồi xuống nghỉ một chút. Nhưng cậu đứng lên ngay tới vồ về Star và Bright, dịu giọng khuyến khích chúng. Cậu lấy một trái táo của Pierre, bẻ làm hai và chia cho hai con bê đực. Ngay khi chúng ăn xong, cậu hươu cây roi và nói một cách vui vẻ:

- Bước tới!

Pierre và Louis tận lực đẩy cỗ xe. Cỗ xe nhích đi. Almanzo hô và quơ chiếc roi. Star và Bright gò lưng kéo. Chúng bước ra khỏi mương tuyết và cỗ xe tròn thành lao lên.

Thế là Almanzo đã vượt qua một tai nạn bằng chính sức

của mình.

Lúc này, đường tới rừng cây đã được mở và chuyển xe này Almanzo không chắt gỗ quá nhiều. Thế là trên đường đưa xe chở gỗ về nhà cậu đã ngồi trên đồng gỗ cùng với Pierre và Louis ở phía sau.

Xuống tới con đường dài, cậu nhìn thấy ba đang tới và cậu tự nhủ lần này chắc ba queo qua dẫn đường cho cậu.

Star và Bright nước đi một cách phấn khởi với cỗ xe trượt một cách dễ dàng trên con đường trắng toát. Chiếc roi của Almanzo hươu mạnh trong bầu không khí lạnh cóng. Cặp bò lớn của ba càng lúc càng tới gần hơn và ba đang cười trên cỗ xe trượt lớn.

Dĩ nhiên những con bò lớn lúc này sẽ mở đường cho cỗ xe chở nặng của Almanzo. Nhưng có lẽ Star và Bright nhớ ra là chúng phải queo qua trước. Có lẽ chúng biết là chúng phải tỏ ra lễ độ với những con bò lớn, già hơn. Thế là ngoài hẳn sự chờ đợi của mọi người, chúng đột ngột queo qua đường trước.

Một bàn trượt rớt vào lớp tuyết dày. Rồi cỗ xe nghiêng qua khiến đồng gỗ và mấy cậu bé ở trên nháo nhào, đảo lộn.

Almanzo văng ra ngoài cầm đầu xuống tuyết.

Cậu bị chìm lún, cố nhào người đứng dậy. Cỗ xe của cậu lật nghiêng về một phía. Những khúc cây cắm đứng rải rác

trong các nương tuyết. Còn có một đồng cẳng chân màu nâu đỏ và các khung sườn chìm vào trong tuyết. Những con bò lớn của ba đi tới một cách điềm tĩnh.

Pierre và Louis đứng dậy khỏi các hố tuyết, chửi thề bằng tiếng Pháp. Ba cho các con bò lớn ngưng lại, bước xuống xe.

Ba nói:

- Được, được rồi, con trai! Thế là mình hình như lại gặp lại.

Almanzo và ba cùng ngấm những con bê đực. Bright nằm chồng lên Star, các cẳng chân của chúng lẫn lộn với sợi dây xích, cây vạt kéo và chiếc ách chồm lên tai Star. Chúng nằm im lìm như không dám cử động. Ba gõ rỗng cho chúng và giúp chúng đứng lên. Chúng không bị thương.

Ba giúp Almanzo đưa xe nằm thẳng lại trên các bàn trượt. Ba lấy những cây chặn trên xe của ba làm thanh trượt và những cây chặn trên xe của Almanzo làm sào lật để chắt các khúc cây lên xe trở lại. Rồi ba đứng lui lại, im lặng trong lúc Almanzo đặt ách lên Star và Bright rồi vuốt ve khuyến khích chúng cho chúng kéo cỗ xe đầy gỗ dọc theo bờ rãnh nghiêng bình yên vào đường lớn.

Ba nói:

- Đúng đường rồi đó, con trai! Xuống rồi lại lên!

Trộn tuần và trộn tuần tiếp theo, cậu kéo gỗ từ rừng cây về. Cậu đã học được cách điều khiển bò tốt và cách kéo gỗ tốt. Mỗi ngày bàn chân cậu bết đau một chút và cuối cùng cậu hoàn toàn không cà nhấc nữa.

Cậu giúp ba kéo một đồng gỗ lớn, cửa xong, cắt xẻ và cột lại trong nhà lán gỗ.

Rồi vào một buổi tối, ba nói số gỗ kéo về đã đủ dùng cho cả năm và má nhắc là đã tới thời gian Almanzo đi học, nếu cậu muốn có mặt trong học kì mùa đông năm đó.

Almanzo nói là còn lo đập các thứ hạt và những con bò còn đang cần được huấn luyện. Cậu hỏi:

- Con đi học để làm gì? Bất quá con sẽ biết đọc, biết viết, biết đánh vần trong khi con không muốn làm thầy giáo hay chủ cửa hàng.

Ba nói từ tốn:

- Con có thể đọc, viết và đánh vần. Nhưng con có thể tính toán được không?

Almanzo đáp:

- Dạ, con có thể tính toán một chút.

- Một nông dân phải biết tính toán nhiều hơn mức đó, con

trai. Tốt hơn là con nên đến trường.

Almanzo không nói gì thêm vì biết rằng có nói cũng vô ích. Sáng hôm sau, cậu xách thùng đồ ăn dành cho bữa trưa đến trường.

Năm nay, chỗ ngồi của cậu đã chuyển lui xa hơn về phía cuối của phòng, thế là cậu đã có bàn để đặt sách và bảng viết. Và cậu học môn toán hết sức chăm chỉ, vì cậu càng học mau chóng bao nhiêu thì càng sớm được rời khỏi trường học bấy nhiêu.

28 - CHIẾC VÍ CỦA ÔNG THOMPSON

Năm đó, ba có dư quá nhiều củ khô, bò ngựa không thể nào ăn hết nên ba quyết định đem lên thành phố bán bớt. Ba vào rừng, đem về một khúc tần bì thẳng, nhẵn nhụi. Ba đẽo hết lớp vỏ ngoài, dùng một cây vồ lớn đập đều khắp khúc cây cho tới khi lớp gỗ mới phát triển vào mùa hè vừa qua mềm hẳn rồi ba lấy ra một lớp gỗ mỏng ở phía dưới, đây là lớp gỗ phát triển từ mùa hè trước.

Lúc đó ba đang dùng dao rạch những vết rạch dài từ đầu tới cuối cây cách nhau khoảng một inch rưỡi. Ba tróc lớp gỗ mỏng cứng đó ra thành những dải rộng một inch rưỡi. Đây là những cọng tần bì.

Khi Almanzo thấy ba chắt đóng những cọng này trên nền Kho Lớn, cậu đoán ba sắp đóng củ khô thành kiện và cậu hỏi:

- Ba cần phụ giúp chứ?

Mắt ba sáng lên. Ba nói:

- Phải, con trai. Con có thể nghỉ học để ở nhà. Từ nhỏ con vẫn chưa học đóng kiện củ khô.

Sáng sớm hôm sau, ông Weed, người đóng kiện củ khô tới với cỗ máy ép và Almanzo phụ đặt máy trên nền Kho Lớn. Máy là một thùng bằng gỗ chắc chắn, dài và rộng bằng một kiện củ, nhưng cao mười bộ. Vỏ bao của máy có thể đóng chặt khít với phần đáy thả lỏng. Hai cần nâng

bằng sắt nối khớp với phần đáy thả lỏng và các cần nâng này chạy trên những bánh xe nhỏ nằm trên một guồng sắt chạy ra từ mỗi đầu thùng.

Guồng xích giống như một đường sắt nhỏ và máy ép được gọi là máy ép đường sắt. Đây là loại máy mới, hoàn hảo cho việc đóng kiện cỏ khô.

Trong sân kho, ba và ông Weed dựng một máy trục đứng với một mái chèo dài ở bên trên. Một sợi thừng từ máy trục kéo xuyên qua một vòng khoen dưới máy ép cỏ buộc vào một sợi dây chạy tới những bánh xe ở cuối các cần nâng.

Khi tất cả đã xong, Almanzo buộc Bess vào mái chèo. Ba nhồi cỏ vào trong thùng và ông Weed đứng trong thùng đập cỏ xuống cho tới khi không thể đưa thêm cỏ vào thùng. Rồi, ông ta đóng chặt vỏ bao trên thùng và ba kêu:

- Ổn rồi, Almanzo!

Almanzo giật cho những sợi dây đập vào người Bess và hô:

- Bước tới, Bess!

Bess bắt đầu đi vòng quanh trục đứng và máy trục bắt đầu cuốn vòng sợi thừng. Sợi thừng kéo đầu những cần nâng về phía máy ép và đầu phía trong của các cần nâng đẩy phần đáy thả lỏng của thùng máy lên. Phần đáy nhấc lên

từ từ ép vào cỏ khô. Sợi thừng kêu cót két và thùng máy trĩu xuống cho tới khi cỏ khô được ép chặt tới mức không thể nào chặt hơn nổi. Lúc đó, ba hô:

- Oa!

Và Almanzo hô:

- Oa, Bess!

Ba leo lên máy ép cỏ khô và kéo những cọng tần bì xuyên qua các kẽ hở hẹp vào thùng máy. Ba đẩy chúng thật khít quanh kiện cỏ khô và buộc nút một cách chắc chắn.

Ông Weed mở vỏ bao và kiện cỏ bật lên, căng phồng giữa những cọng tần bì ép khít. Kiện cỏ nặng 250 pao nhưng ba nhấc lên một cách dễ dàng.

Rồi ba và ông Weed bố trí lại máy ép. Almanzo tháo sợi thừng trên máy trực đứng và tất cả lại bắt đầu ép một kiện cỏ khác. Họ làm việc suốt ngày và tới đó ba bảo cỏ đóng kiện đã đủ.

Almanzo ngồi trên bàn ăn bữa tối, thầm ước sẽ không phải trở lại trường. Cậu đã nghĩ tới tính toán và nghĩ nhiều tới mức phát ra thành lời trước khi cậu nhận ra. Cậu nói:

- Một lô là ba mươi kiện, một kiện là hai đô-la. Vậy là một lô sáu mươi đô...

Cậu ngưng lại, hốt hoảng. Cậu biết khi ngồi bên bàn ăn thì không lên tiếng là hay hơn. Má nói:

- Chúa ơi! Hãy nghe thằng bé nói kìa!

Ba cũng nói:

- Được, được, con trai! Ba thấy con đang học cho một mục đích.

Ba nhắc ly trà lên uống rồi đặt xuống, nhìn Almanzo tiếp:

- Việc học tốt nhất là ở trong thực tế. Con thấy sao về việc ngày mai sẽ cùng đi bán cỏ khô với ba?

Gần như Almanzo bật kêu lên:

- Ô, dạ! Con vui lắm, ba!

Sáng hôm sau cậu không phải đến trường. Cậu leo cao ngất ngưỡng trên đám cỏ khô, nằm úp bụng, chống chịu bằng hai gót chân. Chiếc mũ của ba nằm thấp hơn cậu và dưới nữa là những chiếc lưng phẳng phiu của lũ ngựa. Cậu ngồi cao như đang ở trên một ngọn cây.

Đồng cỏ khô hơi lắc lư và thùng xe kêu cọt két trong lúc vó ngựa kêu vang những âm thanh buồn nản trên mặt tuyết cứng. Không khí trong suốt, se lạnh và trời trong ngất trên những cánh đồng đầy tuyết lấp lánh.

Almanzo chợt nhìn thấy một vật nhỏ màu đen đang nằm bên đường ngay bên kia cây cầu bắc ngang sông Trout. Khi cỗ xe chạy ngang, cậu nghiêng người ra ngoài đồng cỏ khi và nhận ra đó là một cuốn sổ tay. Cậu kêu lên và ba ngưng lũ ngựa lại để cậu nhảy xuống lượm lên. Cuốn sổ là một chiếc ví màu đen căng phẳng.

Almanzo leo lên những kiện cỏ và lũ ngựa tiếp tục chạy. Cậu ngấm chiếc ví rồi mở ra và thấy một xấp tiền giấy. Không có gì chứng tỏ chiếc ví là của ai.

Cậu đưa xuống cho ba và ba chuyển dây cương cho cậu. Lũ ngựa có vẻ rất xa ở phía dưới với những sợi dây dộc xiên xuống những khuôn vòng cổ và Almanzo cảm thấy mình quá nhỏ. Nhưng cậu rất thích thú được lái xe. Cậu nắm dây cương một cách cẩn thận và lũ ngựa phóng đều đặn. Ba coi chiếc ví và số tiền.

Ba nói:

- Có tới mười lăm từ một trăm đô-la. Nhưng là của ai đây? Người này hẳn phải là một tay sợ ngân hàng mới mang một số tiền lớn như thế này ở trong người. Con cứ nhìn những nếp nhăn trên những tờ giấy bạc là thấy ông ta mang theo một thời gian rồi. Đây là loại giấy bạc lớn gấp chung lại và rõ ràng ông ta thu được tất cả trong một lần. Ông ta phải là một thứ hay ngờ vực hoặc lừa đảo và mới vừa bán một thứ gì rất có giá.

Almanzo không biết nổi nhưng ba không chờ nghe câu trả

lời. Lũ ngựa chạy vòng theo một đoạn đường cong tốt như khi ba đang điều khiển chúng.

Ba bồng la lên:

- Thompson! Ông ta bán đất vào mùa thu vừa rồi. Ông ta sợ các ngân hàng, luôn ngờ vực và đã gạt bán quá giá món da sống làm xà phòng cho một người mua đồ cũ. Thompson là con người này!

Ba đút chiếc ví vào túi và cầm lại dây cương từ tay Almanzo. Ba nói:

- Mình sẽ biết rõ khi gặp ông ta trong thị trấn.

Ba đưa thẳng xe tới chỗ mua bán thức ăn cho ngựa. Người mua cỏ bước ra và ba giao cho Almanzo bán cỏ. Ba đứng lui lại, im lặng trong lúc Almanzo chỉ cho người mua có thấy đây là loại cỏ dài và cỏ ba lá sạch, tươi và mỗi kiện đều nén chắc, đủ khối lượng.

Người mua cỏ hỏi:

- Cậu muốn bán bao nhiêu?

Almanzo nói:

- Hai đô-la hai mươi lăm xu một kiện.

Người mua cỏ nói:

- Tôi không mua tới giá đó. Cỏ này không đáng như thế.

Almanzo hỏi:

- Theo ông thì mua giá nào là vừa phải?

Người mua cỏ nói:

- Hai đô-la, không hơn một xu.

Almanzo đáp tức khắc:

- Được thôi, cháu đồng ý bán hai đô-la.

Người mua cỏ nhìn ba rồi hất chiếc mũ về phía sau và hỏi Almanzo tại sao cậu nếu giá hai đô-la hai mươi lăm xu. Almanzo hỏi lại:

- Ông chịu mua với giá hai đô-la rồi chứ?

Người mua cỏ đáp là đã chịu rồi. Almanzo nói:

- Như thế này, cháu đòi hai đô-la hai mươi lăm xu vì nếu cháu đòi hai đô-la thì ông sẽ trả bớt xuống mỗi đô la còn bảy mươi lăm xu.

Người mua cỏ cười nói với ba:

- Cậu con ông thông minh lắm.

Ba nói:

- Vẫn phải chờ thời gian cho thấy. Nhiều người mở đầu tốt nhưng về sau lại tồi. Vẫn phải chờ xem nó vào cuộc lâu dài ra sao.

Ba không nhận tiền bán cỏ mà để cho Almanzo nhận và kiểm lại cho là đã đủ sáu mươi đô-la.

Rồi hai cha con bước vào cửa hàng ông Case. Cửa hàng này luôn đông khách nhưng ba thường mua tại đây vì ông Case thường bán hàng cho ba với giá hạ hơn những nhà buôn khác. Ông Case nói:

- Thà tôi có ngay một đồng sáu xu còn hơn phải chờ đợi để có một đồng si-linh.

Almanzo chen vào đám đông cùng với ba, đứng chờ trong lúc ông Case tiếp những người tới trước. Ông Case rất lễ độ và thân mật với mọi người như nhau. Ông phải như thế vì tất cả đều là khách hàng. Ba cũng lễ độ với mọi người nhưng không thân mật với người này giống như thân mật với người khác.

Một lúc sau, ba đưa cho Almanzo chiếc ví và nhắc cậu đi kiếm ông Thompson. Ba phải ở lại cửa hàng chờ tới lượt và không muốn trễ giờ trở về làm việc nhà.

Không có một cậu bé nào trên đường phố vì tất cả đều

đang ở trường học. Almanzo thích thú đi ra phố mang theo số tiền như thế và cậu nghĩ tới sự vui mừng của ông Thompson khi nhận lại số tiền.

Cậu nhìn vào các cửa hàng, các tiệm hớt tóc và ngân hàng. Rồi cậu thấy cặp ngựa của ông Thompson đang đứng bên lề phố ngay trước cửa hàng bán xe của ông Paddock. Cậu mở khuôn cửa ra vào của toà nhà dài thấp lè tè và bước vào.

Toà nhà ẩm áp và có mùi vị dễ chịu của ván xẻ, da và sơn. Bên kia lò, hai người thợ đang đóng một thùng xe và một người khác đang sơn những đường màu đỏ mỏng trên các nan hoa màu đỏ của một chiếc xe độc mã mới. Cổ xe lắp lách một cách tự hào trong lớp sơn đen. Những tấm ván dài uốn cong chất thành đống và toàn thể chỗ làm việc thoải mái như một nhà kho trong ngày mưa. Những người thợ huýt gió trong lúc đo, đánh dấu, cưa, bào những mảnh gỗ thơm phức.

Ông Thompson, đang tranh luận về giá cả của một cỗ xe mới. Almanzo thấy rõ là ông Paddock không thích ông Thompson nhưng ông đang cố bán cỗ xe mới. Ông tính giá cả bằng cây bút chì lớn của thợ mộc và cố dụ giọng thuyết phục ông Thompson:

- Ông thấy đó, tôi không thể hạ giá hơn nữa và không thể giảm công thợ. Tôi đã đưa ra một cái giá tốt nhất để ông mua. Tôi bảo đảm là chúng tôi đã đóng một cỗ xe hoàn toàn làm hài lòng ông trừ phi ông không muốn có nó.

Ông Thompson lên tiếng một cách ngờ vực:

- Được, có lẽ tôi sẽ trở lại gặp ông nếu tôi không kiếm được một cái nào khác tốt hơn.

Ông Paddock đáp:

- Rất vui được tiếp ông bất kì lúc nào.

Rồi ông nhìn Almanzo và hỏi cậu con heo ra sao rồi. Almanzo rất thích ông Paddock mập mạp vui nhộn vì ông luôn hỏi về Lucy.

- Lúc này nó nặng khoảng một trăm năm mươi pao.

Almanzo nói với ông rồi quay về phía ông Thompson hỏi:

- Ông có đánh rơi một cái ví không?

Ông Thompson giật nảy người lên. Ông thọc một bàn tay vào túi và kêu lớn:

- Có, tôi mất! Trong đó có mười lăm tờ một trăm đô-la. Nó ra sao rồi? Cháu biết gì về nó?

Almanzo hỏi:

- Có phải cái này không?

- Đúng, đúng, đúng nó rồi.

Ông Thompson vừa nói vừa chộp chiếc ví. Ông ta mở ra và hồi hả đếm tiền. Ông ta đếm tất cả những tờ giấy bạc hai lần và tỏ ra đúng là người đã gạt người mua đồ cũ về món da sống và món da làm xà phòng.

Rồi, ông thở ra một hơi dài nhẹ nhõm và nói:

- Tốt, thằng nhóc ngu si này không ăn cắp một tờ nào.

Almanzo thấy nóng mặt. Cậu muốn đấm ông ra ngay.

Ông Thompson thọc bàn tay xương xẩu vào túi quần lục tìm. Ông ra lấy ra một thứ gì đó. Ông ta đặt vào bàn tay Almanzo nói:

- Này!

Đó là một đồng năm xu.

Almanzo giận đến mức không thềm nhìn. Cậu ghét ông Thompson đến mức muốn đánh ông ta thật đau. Ông ta đã kêu cậu là thằng nhóc ngu si và còn coi cậu như một tên ăn cắp. Almanzo không muốn có đồng năm xu cũ kĩ này. Đột nhiên cậu nghĩ ra điều phải nói:

- Này!

Cậu lên tiếng vừa đưa đồng năm xu lại.

- Hãy giữ lấy đồng năm xu của ông. Tôi không thể đổi nó ra tiền lẻ được.

Khuôn mặt ti tiện keo kiệt của ông Thompson đỏ bừng lên. Một người thợ bật lên một tiếng cười giễu cợt. Nhưng ông Paddock giận dữ bước xốc tới trước ông Thompson, lên tiếng:

- Ông không được gọi thằng bé này là một thằng ăn cắp, ông Thompson! Và nó cũng không phải là một người đi ăn xin! Đó có phải là cách để đối xử đúng với nó không? Khi nó mang tới trả lại cho ông mười lăm tờ một trăm đô-la! Thế mà ông lại gọi nó là đứa ăn cắp và cho nó một đồng năm xu, ông là thứ gì?

Ông Thompson bước lui lại nhưng ông Paddock bước lên chặn đường ông ta. Ông Paddock dí năm đấm sát dưới mũi ông Thompson và nói:

- Ông là thứ keo kiệt dơ dáy! Không may cho ông là tôi lại biết chuyện này! Chuyện đã xảy ra ở nhà tôi! Một đứa bé đang hoàng, lương thiện, ngoan ngoãn, còn ông... Tôi sẽ... Thôi! Ông đưa cho cậu bé một trăm đồng, mau lên! Không, hai trăm! Hai trăm đô-la, tôi nói rõ rồi đó, nếu không ông sẽ lãnh hậu quả!

Ông Thompson muốn nói một điều gì và cả Almanzo cũng muốn nói. Nhưng năm tay của ông Paddock siết chặt lại và những múi thịt trên cánh tay ông căng lên. Ông hét:

- Hai trăm! Đưa ngay! Tôi không chờ đâu!

Ông Thompson co rúm người lại nhìn ông Paddock rồi ông ta liếm ngón tay cái, vội vã rút ra mấy tờ giấy bạc. Ông ta lấy ra đúi cho Almanzo. Almanzo nói:

- Ông Paddock...

- Bây giờ rút ra khỏi đây ngay nếu muốn còn nguyên vẹn! Rút ngay!

Ông Paddock quát lớn và trước khi Almanzo đang đứng sững với mấy tờ giấy bạc trong tay kịp phản ứng, ông Thompson đã đóng sập cánh cửa lại.

Almanzo căng thẳng đến nỗi nói lắp bắp. Cậu nói là cậu nghĩ ba không thích như thế. Cậu thấy khó xử về việc đã cầm mấy tờ giấy bạc và không muốn giữ lại. Ông Paddock nói ông sẽ tới nói chuyện với ba. Ông buông ống tay áo xuống, khoác áo choàng và hỏi:

- Ông ấy đâu?

Gần như Almanzo phải chạy để theo kịp những bước sải chân dài của ông Paddock. Bàn tay cậu nắm chặt mấy tờ giấy bạc. Ba đang xếp các gói đồ lên xe và ông Paddock kể hết chuyện đã xảy ra. Ông Paddock nói:

- Tôi chỉ muốn đập vỡ cái bộ mặt khinh khỉnh của lão ta.

Nhưng tình hình tôi lại thấy lộ tiền của lão sẽ khiến lão đau đớn hơn. Và lại, tôi cũng nghĩ là phải đền đáp đúng cho cậu bé.

Ba phản đối:

- Tôi không thấy cần phải đền đáp cho một người vì đã làm một điều thiện bình thường. Dù sao, tôi rất cảm kích trước cái tinh thần mà ông đã biểu lộ, Paddock.

Ông Paddock nói:

- Tôi không nói là cần đền đáp xứng đáng cho cái việc trả lại số tiền của ông Thompson. Nhưng thật quá đáng khi đòi thằng bé đứng đó để chửi nó về việc kia. Chính vì cái điều quá đáng này mà tôi nói phải đền đáp cho Almanzo hai trăm.

Ba nói:

- Thôi, cứ nhìn sự việc như ông nói.

Cuối cùng, ba quyết định:

- Tốt, con trai, con có thể giữ số tiền đó.

Almanzo vượt lại mấy tờ giấy bạc và ngẫm chúng, những hai trăm đô-la. Số tiền lớn ngang với món tiền bán một con ngựa bốn tuổi của ba.

Ba tiếp:

- Tôi đã chịu ơn ông rất nhiều, Paddock, qua cái việc ông đương đầu để bênh vực thằng nhỏ.

Ông Paddock nói:

- Thôi, tôi có đủ điều kiện để thỉnh thoảng mất một khách hàng vì lí do chính đáng.

Ông quay lại hỏi Almanzo:

- Cháu sẽ làm gì với số tiền đó?

Almanzo nhìn ba, cậu hỏi:

- Con có thể gửi vào ngân hàng được không?

Ba đáp:

- Đó đúng là nơi để gửi tiền. Được, được, được! Hai trăm đô-la. Trước đây, ba lớn gấp đôi tuổi con mà vẫn chưa có số tiền như thế.

Ông Paddock cũng nói:

- Tôi cũng vậy. Đúng, tôi còn nhiều tuổi hơn thế nữa!

Ba và Almanzo tới ngân hàng. Almanzo chỉ có thể ngắm người thủ quỹ ngồi trên chiếc ghế cao với cây viết nhét

sau tai qua rìa bàn. Người thủ quỹ phải ngẩng lên để nhìn xuống Almanzo và hỏi ba:

- Tôi thấy tốt hơn là nên đưa số tiền này vào trương mục của ông, thưa ông?

Ba nói:

- Không, đây là tiền của thằng nhỏ, cứ để cho nó tự lo. Nó chưa từng được học điều này từ trước.

Người thủ quỹ đáp:

- Dạ, thưa ông!

Almanzo phải kí tên hai lần. Rồi người thủ quỹ cẩn thận đếm những tờ giấy bạc và ghi tên Almanzo vào một cuốn sổ nhỏ. Ông ta viết con số \$200 trong cuốn sổ và đưa cho Almanzo.

Almanzo theo ba rời ngân hàng và hỏi:

- Làm sao con có thể lấy số tiền ra?

- Con yêu cầu là họ sẽ trả lại. Nhưng cần nhớ điều này, con trai, khi nào tiền còn nằm ở ngân hàng thì nó còn làm việc cho con. Mỗi đô-la trong ngân hàng sẽ đem lại cho con bốn xu một năm. Đây là cách làm ra tiền dễ hơn bất kì cách nào khác. Bất kì lúc nào con muốn tiêu một đồng năm xu, con phải ngưng lại và suy nghĩ coi phải làm bao

nhiều việc mới có nổi một đô-la.

Almanzo nói:

- Dạ, thưa ba.

Cậu đang nghĩ là cậu đã có dư tiền để mua một con ngựa con. Cậu có thể huấn luyện con ngựa con của riêng cậu và có thể dạy nó mọi thứ. Ba không bao giờ chịu cho cậu huấn luyện những con ngựa con của ba.

Đây là điều chấm dứt một ngày căng thẳng.

29 - CẬU BÉ QUÊ

Ông Paddock gặp Almanzo và ba ở phía ngoài ngân hàng. Ông ta nói với ba là ông ta vừa mới nảy ra một ý nghĩ. Ông ta nói:

- Tôi muốn nói về điều này một chút thôi. Về thằng nhỏ này của ông.

Almanzo hết sức ngạc nhiên. Ông Paddock hỏi:

- Có khi nào ông nghĩ sẽ để cho cậu bé trở thành một thợ đóng bánh xe không?

Ba trả lời chậm rãi:

- Không đâu, tôi không thể bảo là đã có lúc nghĩ như thế.

Ông Paddock lên tiếng:

- Vậy thì bây giờ hãy nghĩ tới điều đó. Đây là một dịch vụ đang phát đạt, Wilder. Xứ này đang phát triển, dân số tiếp tục tăng lên và nông dân rất cần có xe chuyên chở và đi lại. Họ cần phải qua lại tới lui. Đường sắt không làm hại nổi chúng tôi. Mỗi lúc chúng tôi lại có thêm khách hàng. Đây đúng là một cơ hội tốt mở ra cho một đồng nghiệp trẻ thông minh.

Ba nói:

- Phải lắm!

Ông Paddock tiếp:

- Tôi không có con trai, con ông lại có hai đứa. Lẽ ra ông nên nghĩ về bước đầu vào đời của Almanzo từ trước đây. Hãy để thằng bé theo học nghề với tôi, phần tôi sẽ đổi đãi dàng hoàng với nó. Nếu nó theo hướng này, tôi nghĩ là không có lí do gì mà nó lại không có cơ hội làm ăn. Nó sẽ thành người giàu có, có thể có dưới tay cả năm chục nhân công. Đúng là một việc đáng nghĩ tới.

Ba nói:

- Đúng, đúng, đúng là một việc đáng để nghĩ tới. Tôi rất hiểu giá trị điều ông vừa nói, Paddock.

Trên đường về nhà, ba không trò chuyện. Almanzo ngồi cạnh ba cũng không nói điều gì. Cậu nghĩ về những điều vừa dồn dập xảy ra, dồn dập xô bồ.

Cậu nghĩ tới những ngón tay dính mực của người thủ quỹ, tới cái miệng mỏng dính của ông Thompson gắn chặt vào những trò đầu cơ, tới những năm ấm của ông Paddock và nghĩ tới khung cảnh cửa hàng bán xe vui vẻ, ấm áp, bận rộn. Cậu nghĩ nếu cậu theo học việc với ông Paddock thì cậu sẽ không còn phải đến trường.

Cậu vẫn thường mong ước được làm thợ cho ông Paddock. Công việc thật vô cùng quyến rũ. Những miếng ván dài, mỏng được uốn cong từ những cạnh sắc bén của cây tiêu huyền. Các ngón tay của người thợ vuốt ve các mặt gỗ trơn bóng. Almanzo cũng thích làm những công việc đó. Cậu còn thích cầm cây cọ lớn để phết những lớp sơn và thích kẻ những đường thẳng tinh vi với cây cọ nhọn hoắt bé xíu.

Khi một cỗ xe độc mã được đóng xong với lớp sơn mới sáng bóng lên hoặc khi một cỗ xe thùng hoàn tất bằng những miếng gỗ hồ đào, gỗ sồi chắc chắn với những bánh xe sơn đỏ, thùng xe sơn xanh lá cây và một bức hình nhỏ sơn trên chiếc thùng rời, những người thợ đều tự hào. Họ đã làm những cỗ xe thùng kiên cố như cỗ xe trượt của ba và đẹp hơn rất nhiều.

Rồi Almanzo nhận thấy cuốn sổ ngân hàng nhỏ cứng ngắc trong túi và cậu nghĩ về một con ngựa con. Cậu rất thích một con ngựa con với những ống chân thon thả và những con mắt lớn hiền hoà luôn ngơ ngác giống như Starlight. Cậu muốn dạy con ngựa nhỏ mọi thứ như cậu đã dạy Star và Bright.

Thế là ba và Almanzo không nói tiếng nào suốt đoạn đường về nhà. Không khí yên ắng, se lạnh và những bóng cây giống hệt những đường kẻ đen trên tuyết và nền trời.

Hai cha con về tới đúng giờ lo việc nhà. Almanzo phụ làm mọi thứ nhưng vẫn mất một ít thời giờ đứng ngắm

Starlight. Cậu vuốt nhẹ chiếc mũi mềm như nhung, lùa bàn tay dọc cần cổ nhỏ uốn cong mạnh mẽ của Starlight và dưới chiếc bờm. Starlight gặm nhẹ ống tay áo của cậu.

- Con trai, con đang ở đâu?

Ba gọi và Almanzo như người phạm tội, hồi hả chạy đi vắt sữa.

Lúc ăn cơm tối, cậu ngồi ăn một cách điềm đạm trong lúc má nói về những điều đã xảy ra. Ba trả lời những câu hỏi của má. Cuối cùng, má hỏi gặng:

- James, ông đang nghĩ gì vậy?

Lúc đó ba nói rằng ông Paddock muốn dạy nghề cho Almanzo.

Cặp mắt nâu của má nhìn lên thật nhanh và hai gò má của má đỏ không kém chiếc áo len đỏ của má. Má đặt dao nĩa xuống, nói:

- Tôi chưa bao giờ nghe thấy một điều như thế! Ông Paddock nảy ra ý nghĩ đó trong đầu sớm thì hay! Tôi hy vọng ông đã cho ông ta thấy rõ ý nghĩ của ông! Vì sao mà Almanzo lại phải ra thành phố để sống ngoan ngoãn phục tùng theo một gã Tom, Dick hay Harry nào đó!

Ba lên tiếng:

- Paddock làm ra tiền khá lắm. Nếu thực sự đúng như người ta nói thì hàng năm ông ta gửi tiền vào ngân hàng nhiều hơn mình. Ông ta coi việc đó như một cơ hội vào đời tốt cho thằng bé.

Má gắt lớn:

- Tốt!

Rồi như một con gà mẹ đang nổi giận xù hết người lên:

- Sẽ là một cơ hội tốt lắm nếu mọi người đàn ông đều nghĩ phải rời bỏ trang trại để về thành phố! Ông Paddock sẽ kiếm tiền ra sao nếu không bán đồ cho mình? Tôi thấy ông ta sẽ khó đứng vững nếu không làm xe cho những khách hàng nông dân quen thuộc!

Ba nói:

- Sự thực là thế. Nhưng...

Má ngắt ngang:

- Không có "nhưng" trong chuyện này! Ô, đã đủ tồi tệ khi nhìn Royal lên thành phố để không làm gì ngoài việc muốn trở thành chủ một cửa hàng! Có thể nó sẽ kiếm ra tiền, nhưng nó không bao giờ là một người như ông. Suốt ngày phải lồn cúi người khác để có sự sống... Nó sẽ không bao giờ giữ nổi phần hồn của nó cho riêng nó.

Trong một thoáng, Almanzo thấy má như sắp khóc. Ba lên tiếng một cách buồn rầu:

- Đó, đó! Đừng quá buồn phiền như vậy. Có thể rồi mọi thứ sẽ tốt đẹp bằng một cách nào đó.

Má nói như gào lên:

- Tôi không chịu cho Almanzo theo cái cách đó! Tôi không chịu, ông nghe không?

Ba nói:

- Tôi hiểu điều bà nói. Nhưng thằng bé phải tự quyết định. Mình có thể giữ nó lại đây theo luật định cho tới khi nó đủ hai mươi một tuổi, nhưng điều đó chẳng tốt đẹp gì nếu nó muốn ra đi. Không! Nếu Almanzo muốn theo cái cách của Almanzo thì tốt hơn là mình nên cho nó theo học nghề ông Paddock lúc nó còn nhỏ.

Almanzo tiếp tục ăn. Cậu lắng nghe nhưng cũng đang thưởng thức hương vị món thịt heo quay với nước sốt táo trong miệng. Cậu uống một hơi dài món sữa lạnh rồi thở ra, nhấn lại chiếc khăn ăn và với lấy món bánh bí nhồi thịt.

Cậu cắt một góc bánh bí vàng cháy rung rinh dưới lớp sữa và hương liệu màu sẫm. Bánh tan ngay trên đầu lưỡi cậu và hương liệu toả ra khắp mũi, miệng.

Má vẫn bài bác:

- Nó còn quá nhỏ để có được ý kiến riêng.

Almanzo lấy thêm một miếng bánh khác. Cậu không thể lên tiếng cho tới khi nào được phép nói, nhưng cậu tự nghĩ là cậu đã đủ lớn để biết rằng cậu thà sống như ba chứ không thích giống như bất kì ai khác. Cậu không thích giống ngay cả như ông Paddock. Ông Paddock phải chiều chuộng cả một người bạn tiện như ông Thompson hoặc sẽ mất dịp bán một cỗ xe. Nếu ba đổi cách mà chiều chuộng một người nào chỉ bởi ba thích như thế.

Đột nhiên cậu nhận ra là ba đang nói với cậu. Cậu nuốt vội miếng bánh, gần như bị mắc nghẹn và nói:

- Dạ, ba!

Ba đang nhìn cậu nghiêm nghị. Ba nói:

- Con trai, con đã nghe rõ ông Paddock nói sẽ dạy nghề cho con chứ?

- Dạ, thưa ba!

- Con nghĩ gì về việc đó?

Almanzo không biết chính xác điều cần nói. Cậu không tưởng tượng nổi là cậu được nói một điều gì. Cậu vẫn nghĩ là phải làm những gì mà ba nhắc.

Ba nói:

- Được, con trai! Con hãy nghĩ về việc đó. Ba muốn con có ý nghĩ riêng của mình. Với ông Paddock, con sẽ có một cuộc sống dễ dàng theo một cách nào đó. Con sẽ không phải ở ngoài trời dưới mọi thời tiết. Những đêm đông giá buốt, con có thể nằm thoải mái ở trên giường không lo lắng về việc lũ gia súc nhỏ sẽ bị chết cóng. Mưa hay nắng, bão hay tuyết, con vẫn luôn ở dưới một mái che. Con luôn được bao kín giữa những bức tường. Con còn luôn có thừa mứa thức ăn, áo mặc và cả tiền gửi trong ngân hàng nữa.

Má lên tiếng:

- James!

Ba đáp:

- Đó là sự thật mà. Chúng ta cần phải thẳng thắn về điều đó.

Ba tiếp:

- Nhưng cũng có mặt trái của nó, Almanzo. Con sẽ phải phụ thuộc những nông dân khác trong thành phố. Mọi thứ con có là do con nhận được từ những người nông dân kia. Một chủ trại phụ thuộc vào chính bản thân mình, vào đất đai và thời tiết. Nếu con là một chủ trại, con làm ra thức ăn của mình, làm ra áo mặc của mình, con sưởi ấm

bằng những cây gỗ từ khoảnh rừng cây của riêng con. Con phải làm việc cực nhọc nhưng con làm theo ý mình, không một ai có thể sai phái, bắt buộc con. Con sẽ tự do và tự chủ trong trang trại của mình, con trai.

Almanzo cảm thấy lúng túng. Ba nhìn cậu chăm chăm và má cũng vậy. Almanzo không thích sống giữa những bức tường, không thích chiều chuộng những người mình không ưa, và không thích thiếu những con ngựa, những con bò và những cánh đồng. Cậu thích giống hệt như ba. Nhưng cậu không nói như vậy.

Ba nói:

- Con cần có thời gian, con trai. Hãy nghĩ kĩ. Hãy nghĩ kĩ để thấy rõ con muốn gì.

Almanzo bỗng kêu lên:

- Ba!

- Sao, con trai?

- Con có thể...? Con có thể nói rõ với ba điều con muốn được chứ?

Ba khuyến khích:

- Được chứ, con trai.

Almanzo nói:

- Con muốn có một con ngựa con. Liệu con có thể được mua riêng một con bằng một phần số tiền hai trăm đô-la và ba sẽ cho phép con huấn luyện nó?

Nụ cười của ba khiến hàm râu như từ từ mở lớn ra. Ba đặt chiếc khăn ăn xuống, cúi người nhìn má. Rồi ba quay về phía Almanzo và nói:

- Con trai, con cứ để yên số tiền đó trong ngân hàng.

Almanzo cảm thấy mọi thứ sụp đổ trong người. Nhưng đột nhiên, ngay lúc đó, toàn thế giới lại rạng rỡ, lớn lao đầy những tia sáng ấm áp. Vì ba tiếp tục nói:

- Nếu con thích Starlight, ba cho con đó.

Almanzo hỗn hển:

- Ba! Ba cho riêng con?

- Đúng, con trai. Con có thể huấn luyện nó, điều khiển nó và khi nó đủ bốn tuổi, có thể bán nó hay giữ nó lại tùy ý. Mình sẽ cột cho nó một sợi dây là điều mình phải làm vào sáng mai và con có thể bắt đầu làm thân với nó.

-- Hết Tập 3 --

[1] Khăn cuộn: Roller-towel: loại khăn bằng vải cuộn vào một trục lăn, đoạn nào dùng rồi sẽ bị cuộn vào trục

[2] Thùng đong: bushel, bằng khoảng 36 lít

[3] Giạ: Bushel, đơn vị đo lường bằng 36 lít

[4] Áo đỏ: Red-Coast, chỉ các binh sĩ Anh

[5] Thùng đong: Peck Measure, một loại đấu đong lớn, khoảng 9 lít